সমাৰ্থক শব্দ নিধান

(অসমীয়া-ইংৰাজী সমাৰ্থক শব্দকোষ)

শ্ৰীজগন্নাথ শৰ্মা

চন্দ্ৰ প্ৰকাশ

পাণবজাৰ, গুৱাহাটী- ১

'Samarthak Sabda Nidhan' A book on some selected Assamese words with relevant thesaurus in Assamese and English by Jagannath Sarma (M.A.) of College Chawk, Mamat Nagar, Nalbari, Pin : 781335 and Published by Rajendra Mohan Sarma and Dr. Rabindra Mohan Sarma on behalf of Chandra Prakash, Guwahati-1

"সমাৰ্থক শব্দ নিধান"

নিৰ্বাচিত অসমীয়া শব্দৰ অসমীয়া আৰু ইংৰাজী সমাৰ্থক শব্দকোষ)

লেখক ঃ শ্ৰীজগন্নাথ শৰ্মা, এম.এ
কলেজ চ'ক ঃ মমত নগৰ
নলবাৰী ঃ ৭৮১ ৩৩৫

প্ৰকাশক ঃ ৰাজেন্দ্ৰ মোহন শৰ্মা
ডাঃ ৰবীন্দ্ৰ মোহন শৰ্মা
চন্দ্ৰ প্ৰকাশ
পাণবজাৰ, গুৱাহাটী - ১
দূৰভাষ ঃ ৯৮৬৪২-৯৬০৩০

প্ৰথম প্ৰকাশ ঃ জানুৱাৰী ২০০৯

অবিহণা ঃ ১৫০.০০ টকা

বেটুপাত ঃ নৱজ্যোতি দেৱ চৌধুৰী

ডি.টি.পি. ঃ টেকনো এড, পেঞ্চনপাৰা ৰোড্
গোস্বামী ছাৰ্ভিচ, গুৱাহাটী-৩
দূৰভাষ-৯৮৬৪২-৯৬০৩০

মুদ্ৰণ ঃ কালাৰপ্লাছ
ৰাজগড়, গুৱাহাটী-৩
ফোন ঃ৯৮৬৪০-৩৩৫২৯
e-mail : colourplus.guwahati@gmail.com

।। আমাৰ দুআষাৰ।।

'সমাৰ্থক শব্দ নিধান' অসমীয়া সমাৰ্থক তথা নিকট সমাৰ্থ জ্ঞাপক শব্দৰ এখন সাধাৰণ কোষগ্ৰন্থ। ইয়াত অভিধানৰ দৰে সকলো শব্দ তাৰ অৰ্থ বা ব্যুৎপত্তি পাবলৈ নাই। অৱশ্যে 'ঘাই শব্দ' কৰি লোৱা সহস্ৰাধিক শব্দৰ প্ৰতিটোৰে কমেও পাঁচ বা তাতোধিক সমাৰ্থক বা নিকট সমাৰ্থক শব্দৰ উল্লেখৰ দ্বাৰা তেনেবোৰ শব্দৰ ভাবাৰ্থ বা প্ৰয়োগ সম্পৰ্কীয় জ্ঞান আহৰণত যথেষ্ট সমল লাভ কৰিব পৰা যাব। প্ৰতিটো ঘাই শব্দৰ লগত বন্ধনীৰ ভিতৰত উল্লেখ কৰা ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দই আগ্ৰহী পাঠকক শব্দৰ প্ৰয়োগ তথা ভাবাৰ্থ উপলব্ধিৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সহায় কৰিব পাৰিব।

অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমেৰে মনৰ যথোপযুক্ত ভাব প্ৰকাশ কৰিব বিচৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, লেখক-লেখিকা, গীতিকাৰ, নাট্যকাৰ, বক্তা, সাংবাদিক আদিয়ে দৈনন্দিন জীৱনত প্ৰয়োজন হ'ব পৰা সমাৰ্থবাচক ভালেমান শব্দ ইয়াৰ পৰা আয়ত্ব কৰিব পাৰিব। অসমীয়া ভাষাত সচৰাচৰ প্ৰয়োগ ঘটা সাধাৰণ শব্দৰ উপৰিও প্ৰায় প্ৰতিটো ঘাই শব্দৰ একাধিক সংস্কৃত সমাৰ্থক শব্দৰো উল্লেখ ইয়াত কৰা হৈছে। সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ নকৰা তেনে ভালে সংখ্যক সংস্কৃত শব্দক তৎসম শব্দ হিচাপে অসমীয়া ভাষাত যথোপযুক্ত স্থানত প্ৰয়োগ ঘটাই ভাষাটোৰ শব্দসম্ভাৰো বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। গ্ৰন্থখনিৰ স্থান বিশেষত প্ৰাচীন অসমীয়া শব্দ আৰু কামৰূপীয়া উপভাষাৰ দুই চাৰিটা শব্দও সমাৰ্থক শব্দ হিচাপে দেখুওৱা হৈছে।

এই গ্ৰন্থখনিত ইংৰাজী আৰু ঘাই শব্দ সমূহৰ বৰ্ণসূচী সাধাৰণতে প্ৰথম বৰ্ণৰ ক্ৰম অনুসৰিহে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। তেনে বৰ্ণসূচী প্ৰত্যক্ষ কৰি সেইবোৰৰ সমাৰ্থক শব্দ সহজতে বিচাৰি উলিয়াব পৰা যাব। 'সমাৰ্থক শব্দ নিধান'ত আমি নিৰ্বাচন কৰি লোৱা ঘাই শব্দ ১৫১১ টা; সমাৰ্থক তথা নিকট সমাৰ্থক শব্দ ২৩৩১১ টা আৰু ঘাই শব্দৰ সমাৰ্থক ইংৰাজী শব্দৰ সংখ্যা ২১৭২ টাতকৈ অধিকহে হ'ব।

গ্ৰন্থখনি প্ৰস্তুত কৰোতে অসমীয়া, বঙলা, সংস্কৃত, ইংৰাজী আদি অভিধানৰ লগতে প্ৰয়োজনবোধে অন্যান্য সমজাতীয় গ্ৰন্থৰো সহায় লোৱা হৈছে। সেই সকলোবোৰ গ্ৰন্থৰ গ্ৰন্থকাৰলৈ আমি কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। কোষগ্ৰন্থ খনিত

আমাৰ অজানিতে হ'ব পৰা যিকোনো ভুলৰ বাবে সহৃদয় পাঠক সমাজৰ ওচৰত আমি ক্ষমা বিচাৰিছো।

বিগত দুটা বছৰতকৈও অধিক কাল গ্রন্থখনিৰ কামত ব্যস্ত হৈ থাকোত মোৰ পত্নী ভানুমতিৰ উপৰিও কন্যা সংহিতা (মানু), জোঁৱাই প্রমথেশ (সোণ), বৰপুত্র আৰু বোৱাৰী ক্রমে ডাঃ স্বৰূপ (বুবুল) তথা ডাঃ ৰশ্মিৰেখা, সৰু পুত্র ডাঃ বিনায়ক (ৰুবুল), ভাতৃপুত্র প্রবক্তা প্রাঞ্জল (বিপুল) আৰু একাধিক বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোক বিভিন্ন সময়ত উৎসাহ তথা ইটো-সিটো দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়াই আহিছে। সেই সকলোলৈকে মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। গ্রন্থখনিৰ প্রকাশৰ দায়িত্ব গ্রহণ কৰাৰ বাবে গুৱাহাটী চন্দ্র প্রকাশৰ স্বত্তাধিকাৰী মাননীয় শ্রীযুত ৰাজেন্দ্র মোহন শৰ্মাদেৱৰ ওচৰত হিয়াভৰা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। মোৰ অনুজ সদৃশ শিক্ষাবিদ কৃতী অধ্যাপক ডঃ ভৱানীকান্ত শৰ্মাৰ প্রতিও অনুগত হৈ ৰলো।

গ্রন্থখনিয়ে পঢ়ুৱৈ সমাজক উপকৃত কৰিলে আমাৰ শ্ৰম সাৰ্থক হ'ব।

ইতি—

জগন্নাথ শৰ্মা

কলেজ চ'ক, মমত নগৰ,

নলবাৰী- ৭৮১৩৩৫

ফোন ঃ ০৩৬২৪-২২১৩৪৯

৫-০৭-০৭ ইং

উছৰ্গা

মোৰ স্নেহৰ

সহধৰ্মিণী

ভানুমতীৰ হাতত ...

জগন্নাথ শৰ্মা

।। সূচীপত্ৰ ।।

অ

ঘাইশব্দ— ১ - ১৫

অংকুশ, অংশ, অংশীদাৰ, অকথ্য, অকপট, অঁকৰা, অকস্মাৎ, অকৃতজ্ঞ, অকৃত্ৰিম, অক্লেশ, অখণ্ড, অখ্যাত, অগণন, অগ্ৰ, অগ্ৰাহ্য, অগ্নি, অঙ্ক, অঙ্কন, অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গ, অঙ্গীকাৰ, অচল, অচেতন, অজগৰ, অঞ্জলি, অণ্ডকোষ, অজ্ঞ, অজ্ঞাত, অঞ্চল, অটল, অতি, অতিথি, অতিথিশালা, অতিক্ৰম, অতিৰঞ্জন, অতীত, অতুলনীয়, অত্যাচাৰ, অদৃশ্য, অধম, অধিক, অধিকাৰ, অধীন, অধোবদন, অধ্যক্ষ, অধ্যয়ন, অধ্যায়, অনন্য, অনাগত, অনাচাৰ, অনাটন, অনাথ, অনাদৰ, অনাবৃষ্টি, অনাৱশ্যক, অনাস্থা, অনাহাৰ, অনায়াসে, অনিচ্ছা, অনিদ্ৰা, অনুকৰণ, অনুগ্ৰহ, অনুচিত, অনুজ্জ্বল, অনুতাপ, অনুনয়, অনুবাদ, অনুভৱ, অনুমতি, অনুমান, অনুৰাগ, অনুৰূপ, অনুৰোধ, অনুৰ্বৰ, অনুশীলন, অনুষ্ঠান, অনুসৰণ, অনেক, অনৈক্য, অন্ততঃ, অন্তৰংগ, অন্তৰায়, অন্তিম, অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়া, অন্ন, অন্ধকাৰ, অন্য, অন্বেষণ, অপদাৰ্থ, অপমান, অপৰাধ, অপসৰণ, অপৰাজিত, অপৰিচিত, অপৰিচ্ছন্ন, অপৰিসীম, অপৰিষ্কাৰ, অপৱিত্ৰ, অপাৰ্থিৱ, অপেক্ষা, অপ্ৰিয়, অবাধ, অবান্তৱ, অবিনশ্বৰ, অবিৰাম, অৱিশ্বাস, অবিশ্বাস্য, অব্যক্ত, অভাৱ, অভিজ্ঞ, অভিনন্দন, অভিন্ন, অভিমান, অভিমত, অভিযোগ, অভিলাষ, অভিশাপ, অভিসন্ধি, অভ্যন্তৰ, অভ্যাস, অমঙ্গল, অমনোযোগ, অমাৰ্জিত, অমাৱস্যা, অমৃত, অমিতা, অমোঘ, অযথা, অযোগ্য, অৰণ্য, অৰিহণা, অৰ্চনা, অৰ্জন, অৰ্জুন, অৰ্থ, অৰ্পণ, অলংকাৰ, অলপ, অল্পভাষী, অৱকাশ, অৱনতি, অৱলম্বন, অৱশেষ, অৱসৰ, অৱসাদ, অৱসান, অৱস্থা, অৱহেলা, অশৰীৰী, অশ্লীল, অসংখ্য, অসত্য, অসময়, অসমান, অসম্পূৰ্ণ, অসম্ভৱ, অসহযোগ, অসামান্য, অসাৰ, অসীম, অসুন্দৰ,

অসুবিধা, অসুৰ, অসুস্থতা, অস্তিত্ব, অস্বাভাৱিক, অস্থি, অস্থিৰ, অস্ত্ৰ, অহমিকা, অহেতুক, অক্ষম, অক্ষৰ, অক্ষয়, অক্ষুণ্ণ।

আ

ঘাইশব্দ— ১৫ - ২১

আইতা, আঁহত, আইন, আকৰ্ষণ, আকস্মিক, আকাৰ, আকাশ, আকীৰ্ণ, আকৌ, আখৰ, আখি, আখ্যান, আগমন, আগৰণুৱা, আগ্ৰহ, আঘাত, আঙুৰ, আচৰণ, আচ্ছন্ন, আচ্ছাদন, আঠ, আড়ম্বৰ, আত্মা, আত্মীয়, আদৰ, আদৰ্শ, আদালত, আদি, আদেশ, আধাৰ, আধুনিক, আনন্দ, আন্দোলন, আপত্তি, আপ্যায়ন, আবৰণ, আবৃত, আবৃত্তি, আবেগ, আবেলি, আভা, আভিজাত্য, আম, আমন্ত্ৰণ, আয়, আয়তন, আয়োজন, আৰম্ভ, আলস্য, আলিংগন, আলোক, আলোকিত, আলোচনা, আৱশ্যক, আৱেদন, আশঙ্কা, আশা, আশীৰ্বাদ, আশ্চৰ্য, আশ্ৰয়, আসক্তি, আসন, আসন্ন, আহত, আহৰণ, আহাৰ, আহিলা, আক্ষেপ।

ই

ঘাইশব্দ— ২১ - ২২

ইঙ্গিত, ইচ্ছা, ইজ্জত, ইতৰ, ইতি, ইত্যাদি, ইন্দ্ৰ, ইহজন্ম।

ঈ

ঘাইশব্দ— ২২ - ২৩

ঈপ্সা, ঈৰ্ষা, ঈশ্বৰ, ঈষৎ, ঈক্ষণ।

উ

ঘাইশব্দ— ২৩ - ২৭

উক্তি, উগ্ৰ, উচিত, উচ্চ, উচ্চাৰণ, উত্তৰ, উত্তীৰ্ণ, উত্তেজনা, উৎপত্তি, উৎসৱ, উৎসৰ্গ, উৎসাহ, উৎসুক, উদং, উদাৰ, উদাস, উদাহৰণ, উদ্‌ঘাটন, উদ্দেশ্য, উদ্ধত, উদ্ধাৰ, উদ্ভিদ, উন্নতি, উন্মেষ, উপকৰণ, উপকাৰ, উপদেশ, উপবাস, উপযুক্ত, উপস্থিত, উপহাৰ, উপহাস, উপাদান, উপাধি, উপায়, উপাৰ্জন, উপাসনা, উল্লাস, উষ্ম, উই, উকিল, উচ্ছিষ্ট, উজ্জ্বল, উট, উৎস, উদ্ধাৰ, উমান, উলঙ্গ।

ঊ

ঘাইশব্দ— ২৭ - ২৭

ঊৰ্দ্ধ, ঊষা, ঊহ্য।

ঋ

ঘাইশব্দ— ২৭ - ২৮

ঋজু, ঋণ, ঋতুমতী, ঋদ্ধি, ঋষভ, ঋষি, ঋক্ষ।

এ

ঘাইশব্দ— ২৮ - ২৯

এক, একতা, একত্ৰ, একাগ্ৰতা, একান্ত,

এঙ্কাৰ, এলাকা, এলেহুৱা।

ঐ

ঘাইশব্দ— ২৯ - ২৯

ঐচ্ছিক, ঐতিহ্য, ঐশ্বৰ্য।

ও

ঘাইশব্দ— ২৯ - ২৯

ওজন, ওঁঠ, ওত, ওদা, ওপৰ, ওৰ, ওৰফে, ওলোটা।

ঔ

ঘাইশব্দ— ৩০ - ৩০

ঔচিত্য, ঔজ্জ্বল্য, ঔৎসুক্য।

ক

ঘাইশব্দ— ৩০ - ৩৯

কইনা, ককৰ্থনা, ককা, কটু, কটুকথা, কঁঠাল, কঠিন, কণী, কথকি, কথা, কথাবাৰ্ত্তা, কথিত, কদম, কদৰ্য্য, কন্দল, কন্যা, কপটতা, কপাল, কবল, কবিতা, কম, কম্পন, কৰ, কৰুণ, কৰুণা, কৰ্কশ, কৰ্তা, কৰ্তৃত্ব, কল, কলহ, ক'লা, কলিজা, কলুষ, কলেৱৰ, কলেৰা, কল্পনা, কল্যাণ, কৱচ, কষ্ট, কস্তুৰী, কাউৰী, কাকুতি, কাগজ, কাঁচ, কাছ, কাঠ, কাণ, কাঠি, কাতৰ, কান্তি, কান্দোন, কান্ধ, কাপোৰ, কাম, কামদেৱ, কামনা, কামুক, কায়া, কাৰ্তিক, কাৰণ, কাৰবাৰ, কাৰাগাৰ, কাৰিকৰ, কাৰ্য্য, কাৰ্যালয়, কাল, কাহিনী, কিন্তু, কীট, কীৰ্ত্তি, কু, কুঁজা, কুৎসিত, কুল, কুঁৱলী, কুঁৱা, কুকাৰ্য, কুকুৰ, কুকুৰা, কুলি, কুশল, কূল, কৃত, কৃতকৃত্য, কৃতঘ্ন, কৃতজ্ঞ, কৃতি, কৃতিত্ব, কৃতী, কৃত্ৰিম, কৃপণ, কৃপা, কেঁকোৰা, কেঁচা, কেঁচু, কেৱল, কোঠালি, কোমল, কৌতুক, কৌতুহল, কৌশল, ক্ৰন্দন, ক্ৰম, ক্ৰমশঃ, ক্ৰমাগত, ক্ৰীড়া, ক্ৰোধ, ক্লান্ত, ক্লীৱ, ক্লেশ।

খ

ঘাইশব্দ— ৩৯ - ৪১

খঁকুৱা, খচৰা, খণ্ড, খণ্ডন, খবৰ, খৰখেদা, খৰাং, খল, খাদ্য, খাৰ, খাল, খুন, খিৰিকী, খুৰা, খেতি, খেতিয়ক, খেলা, খেলি-মেলি, খোদ্দিত, খোলা, খোলোচা, খ্যাতি, খ্যাতিমন্ত।

গ

ঘাইশব্দ— ৪১ - ৪৬

গংগা, গড়, গছ, গজমূৰ্খ, গজালি, গঠন, গঠিত, গঢ়, গণ, গণনা, গণিকা, গণ্ডগোল, গণেশ, গৎ, গতানুগতিক, গতি, গতিবিধি, গতিশীল, গতিহীন, গন্ধ, গভীৰ, গম্ভীৰ, গৰখীয়া, গৰজ, গৰম, গৰাকী, গৰিব, গৰ্ব, গৰ্ভ, গৰ্হিত, গল্প, গহনা, গাই, গাঁও, গাৰ্বলীয়া, গাখীৰ, গাড়ী, গাঢ়, গাঁত, গাল, গালি, গাহৰি, গুণ, গুপ্ত, গুৰি, গুৰু, গুড়, গুহা, গুহ্য, গু, গৃহ, গৃহীত, গোচৰ, গোপন, গোপনীয়, গোন্ধ, গোমধান,

গোলমাল, গোলা, গোলাম, গৌণ, গৌৰৱ, গ্ৰন্থ, গ্ৰস্ত, গ্ৰহণ, গ্ৰাহক, গ্ৰীষ্ম, গ্লানি।

ঘ

ঘাইশব্দ— ৪৬ - ৪৮

ঘট, ঘটনা, ঘন, ঘনিষ্ঠ, ঘৰ্ষণ, ঘৰ, ঘঁৰিয়াল, ঘা, ঘাম, ঘিউ, ঘুণ, ঘৃণা, ঘেৰ, ঘেঁহু, ঘোৰ, ঘোঁৰা, ঘোষণা, ঘ্ৰাণ।

চ

ঘাইশব্দ— ৪৮ - ৫২

চকা, চকিত, চকু, চকুলো, চক্ৰান্ত, চছমা, চঞ্চল, চঞ্চলতা, চতুৰ, চন্দ্ৰ, চপলতা, চমক, চৰম, চৰাই, চৰিত, চৰিত্ৰ, চৰ্চ্চা, চৰ্বি, চাকৰ, চাকি, চাতুৰী, চাদৰ, চানেকি, চালক, চালনা, চাহ, চাৱন, চিকণ, চিকাৰী, চিএৰ, চিকিৎসা, চিঠি, চিৎকাৰ, চিত্ত, চিত্ৰ, চিন্তা, চিৰস্থায়ী, চিহ্ন, চুপ, চুমা, চুলি, চেতনা, চেষ্টা, চোকা, চোৰ, চোলা, চ্যুত।

ছ

ঘাইশব্দ— ৫২ - ৫৩

ছন্দ, ছবি, ছলনা, ছাঁ, ছাগলী, ছাটি, ছাত্ৰ, ছিদ্ৰ, ছিন্ন, ছুটী, ছেদ, ছোৱা।

জ

ঘাইশব্দ— ৫৩ - ৫৮

জগত, জঘন্য, জঙ্ঘলী, জঞ্জাল, জড়, জড়িত, জন, জনা-শুনা, জনতা, জন্তু, জন্ম, জপ, জমা, জম্মি, জয়, জৰা, জৰিমনা, জৰুৰ, জৰুৰী, জল, জলচৰ, জলকীয়া, জলফাই, জলাশয়, জাগৰণ, জাগ্ৰত, জাত, জাতি, জাৰু, জাল, জিজ্ঞাসা, জিনিছ, জিভা, জীৱ, জীপাল, জীৱন, জীৱনী, জীৱন্ত, জীৱিকা, জীৱিত, জীৰ্ণ, জুলুম, জেঠী, জোতা, জোন, জোনাকী পৰুৱা, জোৰ, জ্ঞাত, জ্ঞাতি, জ্ঞান, জ্ঞানী, জ্যেষ্ঠ, জ্যোতি, জ্যোতিষ্ক, জ্যোৎস্না, জ্বালা।

ট

ঘাইশব্দ— ৫৮ - ৫৮

টকা-পইচা, টটা-টিঙা, টলমল, টীকা, টেঁটু, টোপনি।

ঠ

ঘাইশব্দ— ৫৮ - ৫৯

ঠগ, ঠাঁচ, ঠাট্টা, ঠাৰ, ঠিক, ঠিকনা, ঠিকা, ঠোঁট।

ড

ঘাইশব্দ— ৫৯ - ৫৯

ডৰ, ডাক, ডাঙৰ, ডাঠ, ডিঙি, ডিমা, ডোখৰ, ডোল।

ঢ

ঘাইশব্দ— ৬০ - ৬০

ঢং, ঢাক, ঢাল, ঢিলা, ঢৌ।

ত

ঘাইশব্দ— ৬০ - ৬৩

তট, তটস্থ, তত্ত্ব, তথা, তদন্ত, তন্তু, তন্ত্র, তপস্যা, তপস্বী, তৰপ, তৰল, তৰহ, তাচ্ছিল্য, তাড়না, তাজা, তাঁতী, তাৎপর্য্য, তাবিজ, তাৰতম্য, তাৰকা, তালিম, তিক্ত, তিৰস্কাৰ, তীক্ষ্ণ, তীব্ৰ, তুচ্ছ, তুতি, তুলনা, তুলসী, তৃণ, তৃপ্তি, তেজ, তেজস্বী, তেল, ত্যক্ত, ত্যাগ, ত্ৰুটি।

থ

ঘাইশব্দ— ৬৩ - ৬৩

থলুৱা, থাক্, থান, থুই, থেপা, থোপা।

দ

ঘাইশব্দ— ৬৩ - ৬৯

দখল, দণ্ড, দফা, দৰব, দম্ভ, দম্পতী, দলং, দয়া, দৰদ, দৰিদ্ৰ, দৰ্প, দৰ্পন, দৰ্শক, দৰ্শন, দলিল, দশা, দস্তখত, দহন, দাগ, দাঁত, দাবী, দামী, দায়িত্ব, দাৰুণ, দাসত্ব, দাহ, দিগন্ত, দিন, দিব্য, দীপ, দীৰ্ঘ, দুঃখিত, দুখ, দুখীয়া, দুৰৱস্থা, দুৰ্গন্ধ, দুৰ্ঘটনা, দুৰ্বল, দুৰ্বুদ্ধি, দুৰ্ভাগ্য, দুৰ্ভিক্ষ, দুৰ্লভ, দুৱাৰ, দুৱৰী, দুষ্ট, দুৰ্গা, দূত, দূৰত্ব, দূৰীকৰণ, দৃঢ়, দৃষ্টান্ত, দৃষ্টি, দেখা, দেৱতা, দেৱালয়, দেশ, দৈন্য, দোষ, দ্বিধা, দ্ৰষ্টব্য, দ্ৰুত।

ধ

ঘাইশব্দ— ৬৯ - ৭০

ধন, ধনী, ধান, ধনু, ধৰ্ম, ধৰ্মঘট, ধৰ্ষণ, ধাৰি, ধাতা, ধাৰাবাহিক, ধীৰ, ধুমুহা, ধূলি, ধৈৰ্য্য, ধোৱা, ধোঁৱা, ধ্যান, ধ্বনি, ধ্বংস, ধ্বজা।

ন

ঘাইশব্দ— ৭১ - ৭৮

নকল, নকলী, নক্সা, নগৰ, নদী, নব্য, নমস্য, নমুনা, নৰ, নৰক, নষ্ট, নক্ষত্ৰ, নাও, নাক, নাকচ, নাঙঠ, নাচ, নাট, নাটনী, নাড়ী, নাপিত, নাম, নাৰাজ, নাৰিকল, নাৱৰীয়া, নাৰী, নাশ, নাস্তিক, নিকট, নিঃকিন, নিচা, নিজৰা, নিতান্ত, নিত্য, নিদ্ৰা, নিধক, নিধনী, নিন্দা, নিন্দিত, নিপাত, নিপুণ, নিপুণতা, নিমখ, নিমন্ত্ৰণ, নিম্ন, নিয়ন্ত্ৰণ, নিয়ম, নিয়ৰ, নিয়োগ, নিৰপেক্ষ, নিৰাপদ, নিৰাশ, নিৰ্জন, নিৰ্ণয়, নিৰ্ণীত, নিৰ্দয়, নিৰ্দেশ, নিৰ্বাণ, নিৰ্বাসন, নিৰ্বোধ, নিৰ্ভয়, নিৰ্ভৰ, নিৰ্মল, নিৰ্মাণ, নিৰ্মূল, নিলাজ, নিৰ্যাস, নিশব্দ, নিশ্চয়, নিশ্চিত, নিষিদ্ধ, নিষ্ঠা, নিষ্ঠুৰ, নিসঙ্গ, নিসন্তান, নিহত, নিস্তেজ, নীচ, নীতি, নীৰৱ, নীৰস, নীৰোগ, নূপুৰ, নেউল, নেজ, নেতা, নেপথ্য, ন্যায্য, ন্যায়, নোম।

প

ঘাইশব্দ— ৭৮ - ৯০

পইতাচোৰা, পকা, পংগু, পচা, পছন্দ, পঠন, পণ, পণ্ডিত, পতঙ্গ, পতন,

পতাকা, পত্নী, পত্ৰ, পথ, পথিক, পদাৰ্থ, পদ্ধতি, পদ্ম, পৱিত্ৰ, পৰ, পৰম্পৰা, পৰাকাষ্ঠা, পৰাক্ৰম, পৰাজিত, পৰামৰ্শ, পৰায়ণ, পৰাহত, পৰিকল্পনা, পৰিচিত, পৰিচ্ছদ, পৰিচ্ছেদ, পৰিজন, পৰিণয়, পৰিপক্ক, পৰিপাটী, পৰিপুষ্ট, পৰিৱৰ্ত্তন, পৰিবাৰ, পৰিশিষ্ট, পৰিশ্ৰম, পৰিষদ, পৰিষ্কাৰ, পৰিহাস, পৰী, পৰীক্ষা, পৰ্ব, পৰ্বত, পৰ্য্যটন, পৰ্য্যায়, পৰুৱা, পৱন, পলাতক, পলায়ন, পক্ষী, পাগল, পাচক, পাটকাপোৰ, পাণি, পাতল, পাতাল, পাথৰ, পাদুকা, পাপ, পাৰ্থিব, পাৰ্বতী, পাশৱিক, পিঠা, পিঠি, পিতা, পীড়া, পীড়িত, পুত্ৰ, পুঙ্খানুপুঙ্খ, পুৰ, পুৰস্কাৰ, পুৰণি, পুৰুষ, পুৰুষকাৰ, পুৰোহিত, পুষ্টি, পূজা, পূত, পূতি, পূৰা, পৃথক, পৃথিৱী, পেট, পোহৰ, পৌনঃপুনিক, প্ৰকাশন, প্ৰকাশিত, প্ৰকৃতি, প্ৰগতি, প্ৰচণ্ড, প্ৰচুৰ, প্ৰণাম, প্ৰতিজ্ঞা, প্ৰতিনিধি, প্ৰতিমা, প্ৰতিশোধ, প্ৰৱঞ্চক, প্ৰলয়, প্ৰতীক্ষা, প্ৰত্যয়, প্ৰথম, প্ৰবন্ধ, প্ৰবাদ, প্ৰবাহ, প্ৰবেশ, প্ৰভেদ, প্ৰমাণ, প্ৰয়োগ, প্ৰয়োজন, প্ৰশংসা, প্ৰশ্ন, প্ৰসাধন, প্ৰস্তাৱ, প্ৰস্তুত, প্ৰস্তুতি, প্ৰহৰী, প্ৰাচীন, প্ৰাচীৰ, প্ৰাণ, প্ৰাণী, প্ৰাধান্য, প্ৰান্ত, প্ৰাৰ্থনা, প্ৰাৰ্থী, প্ৰাসাদ, প্ৰিয়, প্ৰীত, প্ৰেত, প্ৰেম, প্ৰেমিক, প্ৰেমিকা, প্ৰেৰক, প্ৰেৰণা, প্লাৱন, প্লিডাৰ।

ফ

ঘাইশব্দ— ৯০ - ৯১

ফচল, ফটা, ফটিক, ফৰকাল, ফল, ফাঁক, ফাঁকি, ফিটাহি, ফুল, ফেঁচা।

ব

ঘাইশব্দ— ৯১ - ১০৬

বংশ, বক্তা, বক্ৰ, বগা, বঙহ, বচন, বজাৰ, ব'ঠা, বঢ়িয়া, বতৰা, বদ, বদন, বদল, বধ, বধিৰ, বন, বন্ধন, বন্ধু, বন্ধুত্ব, বন্ধ্যা, বন্যা, বয়স, বৰ, বৰণ, বৰগুণি, বৰফ, বৰ্জন, বৰ্ণ, বৰ্তমান, বৰ্দ্ধন, বৰ্ষ, বৰ্ষা, বৰষুণ, বল, বলী, বশ, বসবাস, বসন্তকাল, বস্তু, বস্ত্ৰ, বহল, বহ্নি, বহু, বড়গছ, বাঁহী, বাকলি, বাঘ, বাগিচা, বাচালতা, বান্তৰি, বাঁতি, বাতিল, বাদ্য, বাধা, বাধ্য, বান্দৰ, বাৰণ, বাৰ্ধক্য, বাৰম্বাৰ, বালক, বাহু, বাহাল, বিকলাঙ্গ, বিকাৰ, বিকাশ, বিধাতা, বিধি, বিনয়, বিন্ধা, বিপথ, বিপদ, বিপন্ন, বিপৰীত, বিফল, বিবাদ, বিবাহ, বিবৃতি, বিবেচনা, বিভা, বিভাগ, বিভূতি, বিমুখ, বিৰক্তি, বিৰাম, বিৰোধ, বিলম্ব, বিলাপ, বিলাস, বিশুদ্ধ, বিশৃঙ্খল, বিশ্ৰাম, বিশেষ, বিশ্ৰী, বিশ্ব, বিশ্বাস, বিষ, বিষণ্ণ, বিষ্ণু, বিষম, বিষয়, বিষাদ, বিস্তাৰ, বিস্ময়, বিস্মৃতি, বিহু, বিহীন, বীৰ্য, বীৰ, বুটা, বুঢ়া, বুদ্ধদেৱ, বুদ্ধি, বুদ্ধিমান, বৃত, বৃত্তান্ত, বৃত্তি, বৃদ্ধি, বৃহৎ, বেঁকা, বেতন, বেদনা, বেলি, বেচিত্ৰ্য, বৈঠক, বৈদ্য, বোধ, ব্যক্ত, ব্যক্তি, ব্যক্তিগত, ব্যক্তিত্ব, ব্যতিক্ৰম, ব্যৱসায়, ব্যৱস্থা, ব্যৱহাৰ, ব্যয়, ব্যৰ্থ, ব্যায়াম, ব্যোম, ব্ৰহ্মা, ব্ৰহ্মাণ্ড, ব্ৰাহ্মণ, বুধ।

ভ

ঘাইশব্দ— ১০৬-১১১

ভক্ত, ভগ্ন, ভগ্নী, ভঙ্গা, ভঙ্গী, ভজন, ভণ্ড, ভদ্র, ভবন, ভৱিষ্যত, ভয়, ভয়ঙ্কৰ, ভৰণি, ভৰসা, ভৰ্ত্তা, ভঁৰাল, ভৰি, ভাগ, ভাগ্য, ভাব, ভাৰ, ভাল, ভাষা, ভিজা, ভিতৰ, ভিত্তি, ভিন্ন, ভিক্ষা, ভীত, ভীম, ভীৰু, ভীষণ, ভীষ্ম, ভুল, ভূ, ভূমিকা, ভূমিষ্ঠ, ভূষণ, ভৃত্য, ভেকুলী, ভেজাল, ভেদ, ভেৰা, ভেলেকি, ভোক, ভোমোৰা, ভ্ৰম, ভ্ৰমণ, ভ্ৰষ্ট, ভ্ৰাতৃ, ভ্ৰান্তি, ভ্ৰূণ।

ম

ঘাইশব্দ— ১১১-১১৯

মকৰা, মনসা, মগজ, মগন, মংগল, মংগলগ্ৰহ, মজা, মঞ্চ, মঞ্জৰী, মঞ্জু, মঞ্জুৰ, মঠ, মণ্ডল, মত, মতি, মত্ত, মদ, মদপী, মধুৰ, মধ্য, মন, মনস্ত, মনুষ্য, মন্থন, মন্থৰ, মন্দ, মন্দিৰ, মমতা, মৰ্ম, ম'ৰা, মৰীচিকা, মৰুভূমি, মল, মহণ্ডা, মহাশয়, মহাসাগৰ, মা, মাংস, মাখন, মাগ, মাছ, মাটি, মাটিকঁঠাল, মাত্ৰ, মাননীয়, মানা, মানে, মামলা, মায়া, মাৰফৎ, মাৰ, মালা, মালিক, মালিচ, মিছা, মিঠা, মিল, মিলন, মিলিত, মিশ্ৰণ, মিহি, মুক্ত, মুক্তি, মুখ, মুখৰ, মুখৰিত, মুখ্য, মুগ্ধ, মুণ্ড, মূক, মুৰ্খামি, মূৰ্চ্ছা, মূৰ্ত্তি, মূল, মূল্য, মূল্যবান, মৃগ, মৃত, মৃত্যু, মৃদু, মেকুৰী, মেঘ, মেদ, মেধা, মেলা, মেলানি, মৈত্ৰী, মোচন, মোটা, মোহ, মৌ, মৌ-মাখি, মৌলিক, ম্লান, ম্লেচ্ছ।

য

ঘাইশব্দ— ১১৯-১২৩

যখ, যজ্ঞ, যতি, যত্ন, যত্নবান, যথাৰ্থ, যথেষ্ট, যন্ত্ৰ, যন্ত্ৰণা, যম, যৱনিকা, যশ, যশস্বী, যাতায়াত, যাত্ৰা, যাত্ৰী, যাদু, যাদুকৰ, যান, যুক্ত, যুক্তি, যুক্তিযুক্ত, যুক্তিহীন, যুগ, যুগল, যুঁজ, যুৱক, যোগ, যোগাৰ, যোগান, যোগী, যোগ্য, যোগ্যতা, যোদ্ধা, যৌথ, যৌৱন।

ৰ

ঘাইশব্দ— ১২৩-১২৭

ৰকম, ৰক্ত, ৰং, ৰচক, ৰচনা, ৰটনা, ৰত, ৰতি, ৰত্ন, ৰদ, ৰ'দ, ৰম্য, ৰশ্মি, ৰস, ৰসাল, ৰসিক, ৰহস্য, ৰক্ষণশীল, ৰক্ষা, ৰাগ, ৰাগী, ৰাজত্ব, ৰাজহ, ৰাজী, ৰাতি, ৰাধিকা, ৰামচন্দ্ৰ, ৰাষ্ট্ৰ, ৰাহি, ৰিক্ত, ৰিষ্ট, ৰীতি, ৰুচি, ৰুদ্ধ, ৰুক্ষ, ৰূপ, ৰোগ, ৰোজগাৰ, ৰোল।

ল

ঘাইশব্দ— ১২৭-১৩০

লগ, লঘু, লঙ্ঘন, লজ্জা, লব্ধ, লভ্য, লম্পট, লম্বা, ললনা, ললাট, ললিত, লক্ষণ, লক্ষ্মণ, লক্ষ্য, লাঞ্ছনা, লাঠি, লালসা, লাৱণ্য, লিঙ্গ, লিপি, লিপ্ত, লীন, লীলা, লুপ্ত, লেখক, লেখনী, লেখা, লেপ, লোক, লোভ, লৌকিক, লৌহ।

শ

ঘাইশব্দ— ১৩০-১৩৯

শক্ত, শক্তি, শঙ্কা, শঙ্কিত, শত, শত্রু, শনি, শপত, শব্দ, শয়ন, শৰ, শৰণ, শৰীৰ, শৰ, শাখা, শান্ত, শান্তি, শাপ, শামুক, শাৰীৰিক, শাসক, শাসন, শাস্ত্ৰ, শিখৰ, শিং, শিথিল, শিৰ, শিৰোধাৰ্য্য, শিৰোভূষণ, শিলা, শিল্প, শিল্পী, শিৰ, শিশিৰ, শিষ্ট, শিষ্য, শিহৰণ, শিহু, শিক্ষক, শিক্ষা, শিক্ষাৰ্থী, শিয়াল, শীঘ্ৰ, শীতল, শীৰ্ণ, শীৰ্ষ, শীল্প, শুক্ৰ, শুক্ল, শুচি, শুদাই, শুদ্ধ, শুদ্ধি, শুনা, শুভ, শুভ্ৰ, শুল্ক, শুশ্ৰূষা, শুষ্ক, শূন্য, শূৰ, শৃঙ্খল, শৃঙ্খলা, শৃঙ্খলাবদ্ধ, শৃঙ্গাৰ, শেঠ, শেষ, শৈল, শৈলী, শৈশৱ, শোক, শোকাকুল, শোভন, শোভা, শোহ, শৌচ, শৌৰ্য্য, শ্ৰদ্ধা, শ্ৰম, শ্ৰমিক, শ্ৰৱণ, শ্ৰান্ত, শ্ৰান্তি, শ্ৰী, শ্ৰীকৃষ্ণ, শ্ৰেণী, শ্ৰেয়, শ্ৰেষ্ঠ, শ্লীল, শ্বেত, শ্লোক।

ষ

ঘাইশব্দ— ১৩৯-১৪০

ষড়যন্ত্ৰ, ষাঁড়, ষোড়শী, ষোলঅনা।

স

ঘাইশব্দ— ১৪০-১৫৫

সংকট, সংকলন, সংকলিত, সংকীৰ্ণ, সংকেত, সংক্ৰান্ত, সংক্ৰামক, সংগঠন, সংগত, সংগম, সংগীত, সংগ্ৰহ, সংঘ, সংঘৰ্ষ, সংজ্ঞা, সংবাদ, সংবিধান, সংযত, সংযম, সংযোগ, সংৰক্ষণ, সংলগ্ন, সংশয়, সংশোধন, সংসাৰ, সংস্কৰণ, সংস্কাৰ, সংস্কৃতি, সংস্থা, সংস্থান, সংক্ষিপ্ত, সঞ্চয়, সঞ্চৰণ, সন্ধান, সন্ধি, সন্ধ্যা, সম্পৰ্ক, সম্পৰ্কীয়, সম্পাদন, সম্প্ৰসাৰণ, সম্বৰণ, সম্বৰ্দ্ধনা, সকল, সক্ৰিয়, সখা, সচেতন, সচ্ছলতা, সজা, সতৰ্ক, সৎ, সতেজ, সত্ত্ব, সত্য, সন্তান, সন্তোষ, সন্যাসী, সফল, সভা, সমগ্ৰ, সমতল, সমতা, সমবেত, সময়, সমৰ্থ, সমস্যা, সমাজ, সমাধান, সমাধি, সমীক্ষা, সমুদ্ৰ, সমূহ, সম্ভাৱনা, সন্মতি, সন্মান, সন্মুখ, সম্বন্ধ, সৰল, সৰস্বতী, সৰ্বদা, সৰু, সস্তা, সহ, সহন, সাং, সাকাৰ, সাজ, সাত, সাদৃশ্য, সাধনা, সাধু, সাধ্য, সাপ, সাময়িক, সামৰ্থ, সামান্য, সাৰ, সাহস, সাহসী, সাহায্য, সাহিত্য, সাহিত্যিক, সিংহ, সীতা, সীমা, সুখ, সুগন্ধ, সুন্দৰ, সুন্দৰী, সুবিধা, সূচনা, সূচীপত্ৰ, সূত্ৰ, সূৰ্য্য, সূক্ষ্ম, সৃষ্টি, সেৱক, সেৱা, সোণ, সৈন্য, সৌজন্য, স্তন, স্তৱ, স্ত্ৰী, স্থগিত, স্থান, স্থাপন, স্থাৱৰ, স্থায়ী, স্থিতি, স্থিৰ, স্থূল, স্নান, স্নেহ, স্পৰ্শ, স্পষ্ট, স্ফীত, স্ফুৰ্তি, স্ব, স্বচ্ছ, স্বজন, স্বতন্ত্ৰ, স্বদেশ, স্বপ্ন, স্বভাৱ, স্বৰূপ, স্বৰ্গ, স্বাদ, স্বাধীন, স্বামী, স্বাৰ্থ, স্বাস্থ্য, স্বীকাৰ, স্বীয়, স্মৰণ।

হ্

ঘাইশব্দ— ১৫৫-১৫৮

হংস, হক, হজম, হজমী, হঠাৎ, হত, হত্যা, হত্যাকাৰী, হৰণ, হস্ত, হস্তগত, হৰিণ, হাড়, হাতী, হাৰ, হাৰাশাস্তি, হাঁহ, হাঁহি, হাতীপটি, হিংসা, হিংস্র, হিচাপ, হিত, হিমন্ত, হীন, হুটা, হুলস্থূল, হৃদয়, হেমাহি, হোৰ, হ্রস্ব, হ্রাস।

ক্ষ

ঘাইশব্দ— ১৫৮-১৫৯

ক্ষণ, ক্ষণস্থায়ী, ক্ষতি, ক্ষমতা, ক্ষমা, ক্ষীৰ, ক্ষুণ্ণ, ক্ষুদ্র, ক্ষুধা, ক্ষুব্ধ, ক্ষেত্র, ক্ষেম, ক্ষোভ, ক্ষৌণী।

৹৹৹৹

[অ]

অংকুশ (GOAD) ঃ গজাকোঁহ, লাংচিং, আংকুহী, তোত্র, বেণুক, সৃণী।

অংশ (PART) ঃ খণ্ড, ভাগ, অংগ, ডোখৰ, টুকুৰা, শাখা, অধ্যায়, ফাল, কিস্তি, স্বত্ব, ছোৱা, পৰিমাণ, পৰিচ্ছেদ, পৰ্ব।

অংশীদাৰ (PARTNER) ঃ সহযোগী, ভাগী, জ্ঞাতি, ভগিয়াৰ, উত্তৰাধিকাৰী, চৰিকদাৰ, অংশধাৰী, অংশভোগী।

অকথ্য (UNSPEAKABLE) ঃ অকথনীয়, অবাচ্য, অশ্লীল, অপ্রকাশ্য, অবর্ণনীয়, অশিষ্ট, অশালীন, অনুচ্চাৰ্য্য, অভদ্ৰ, অবক্তব্য, অব্যক্ত, অনুক্ত, উহ্য, গোপন, নিৰ্বাক, শব্দাতীত, অনুদাত্ত, অবাইচ, অশ্ৰাব্য, লাজ-মাত।

অকপট (FRANK) ঃ সহজ, সৰল, সৎ, আন্তৰিক, অকৃত্ৰিম, স্বাভাৱিক, অমায়িক, অকুণ্ঠ, স্বতঃস্ফূৰ্ত্ত, চাধাচিধা, নিষ্কপট, ভংভঙীয়া।

অঁকৰা (FOOL) ঃ আঁকৰা, নিৰ্বোধ, অজ্ঞ, মূঢ়, অভ্ৰু, বুৰ্বক, মুৰ্খ, হেবাং, এলেবাং, মন্দ, বিবেকশূন্য, ব্যামোহিত।

অকস্মাৎ (SUDDENLY) ঃ হঠাৎ, অতৰ্কিতে, আচম্বিতে, দৈৱাৎ, দৈৱক্ৰমে, অকাৰণে, সহসা, অপ্ৰত্যাশিতভাবে, নাটকীয়ভাবে।

অকৃতজ্ঞ (UNGRATEFUL) ঃ অশলাগী, অগুণকাৰী, কৃতঘ্ন, নিমখহাৰাম।

অকৃত্ৰিম (NATURAL) ঃ নিভাঁজ, খাঁটি, প্ৰকৃত, বিশুদ্ধ, স্বাভাৱিক, প্ৰাকৃতিক, নৈসৰ্গিক, কপটতাহীন, অকঁপট, স্পষ্ট, খোলাখুলি, আচল, যথাৰ্থ, মূল, নিসৰ্গজ, অন্তৰ্ভৱ, যথাক্ৰম, যথাৰ্থ।

অক্লেশ (UNTROUBLED) ঃ অনায়াস, কষ্টহীন, দুঃখহীন, সহজসাধ্য, সুসাধ্য, স্বাভাৱিক, সাৱলীল, সুখসাধ্য, সুলভ, সুগম, নিৰ্বিঘ্ন, স্বচ্ছন্দ, অবাৰিত, স্বস্থ, অৱলীলাকৃত, ক্লেশৰহিত, নিৰ্বাধ, সুবোধ, অনুকূল।

অখণ্ড (UNBROKEN) ঃ অক্ষত, অভগ্ন, অভেদ্য, অবিভক্ত, অখণ্ডিত, অখণ্ডনীয়, অকাট্য, অচ্ছেদ্য, অবিচ্ছিন্ন, একৰূপ, সামূহিক, সমগ্ৰ, সম্পূৰ্ণ।

অখ্যাত (INGLORIOUS) ঃ নগণ্য, তুচ্ছ, কীৰ্ত্তিহীন, সামান্য, অবিশ্ৰুত, অপ্ৰসিদ্ধ,

খ্যাতিহীন, অৱহেলিত, অৱমানিত, অজানিত, অপৰিচিত, অপ্ৰশংসিত, অনাদৃত, নিৰাকুল।

অগণন (COUNTLESS) ঃ অসংখ্য, অজস্ৰ, অগাধ, অগণনীয়, অগণ্য, অগণিত, অনেক, গণনাতীত, শ-শ, হেজাৰ-হেজাৰ, লাখ-লাখ, কোটি-কোটি।

অগ্ৰ (TOP) ঃ আগ, আদ্য, পূৰ্ব, প্ৰথম, প্ৰধান, উৰ্দ্ধ, সন্মুখ, শিখৰ, শীৰ্ষ, জ্যেষ্ঠ, পহিলা, অগ্ৰজ, অগ্ৰণী, অগ্ৰগামী, অগ্ৰসৰ, অগ্ৰগণ্য, শিৰোবিন্দু, চূড়া, মুখ্য, পুৰোধা।

অগ্ৰাহ্য (REFUSE) ঃ নাকচ, ৰদ, ৰহিত, খাৰিজ, নামঞ্জুৰ, অস্বীকৃত, মানা, বাৰণ, বাধা, নিষেধ, বাতিল, প্ৰত্যাখ্যাত, নিষিদ্ধ, অসিদ্ধ, অস্বীকাৰ্য, উপক্ষেণীয়, ত্যাজ্য, পৰিত্যক্ত, অননুমোদিত।

অগ্নি (FIRE) ঃ জুই, অনল, বহ্নি, দহন, পাৱক, ভৰথ, পীথ, বৃহদ্ভানু, ভূজি, বৈশ্বানৰ, ৰোহিতাশ্ব, বাতসখ, বাতসাৰথি, সপ্তজিহ্ব, হৱন, হব্যবাহন, দাৱানল, দাৱাগ্নি, বায়ুসখা, হুতভুক, হব্যভুক, সন্তাৰ্চিস, দমুনস, শুচি, বৃষাকপি, ছাগবাহন, অনিলসখ, সৰ্বশুদ্ধি, কৃষ্ণাৰ্চি, ঘৃতাৰ্চিঃ, সন্তাংশু, ঈশিৰ, হবিৰ্ভুক, হব্যাশন, দেৱবক্ত, সুশিখ, তেজোনিধি, জগন্নু, হুতাশন, হিৰণ্যৰেত, বীতিহোত্ৰ, বমি, পচি, তনূনপাত, জাগৃৱি, চিত্ৰভানু, কৃশানু, কৃপীটযোনি, অঞ্চতি, অভিমানী, আশ্ৰয়াশ, উষৰ্বুধ, ছাগৰথ, তোমৰধৰ, ধূমকেতু, বিশ্বপা, পিংগল, শিখাৱৎ, শিখিন, জ্বলন, জলন্তৱ।

অঙ্ক (MATHEMATICS) ঃ ৰাশি, সংখ্যা, পৰিমাণ, সংখ্যাশাস্ত্ৰ, গণিতশাস্ত্ৰ, গণিত, গণনাচিহ্ন, নম্বৰ, হিচাপ, যোগ, বিয়োগ, পূৰণ, হৰণ, লব, হৰ, আধা, পাটিগণিত, বীজগণিত, দশমিক, সমীকৰণ।

অঙ্কন (DRAWING) ঃ আল্পনা, আলেখ্য, চিত্ৰাঙ্কন, ৰেখাঙ্কন, চিত্ৰায়ন, চিহ্নকৰণ, দাগ, অভিজ্ঞান, চিত্ৰীকৰণ।

অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গ (LIMBS) ঃ অঙ্গাৱয়ব, আকৃতি, দেহাংশ, উপাঙ্গ, উৰ্দ্ধাংগ, নিম্নাংগ, উত্তমাংগ, দেহ, তনু, বপু, গা, গাঁৰি, কায়, হাত, ভৰি, আঙুলি, চকু, কাণ, নাক, মুখ, মলদ্বাৰ, মুত্ৰদ্বাৰ, ওঠ, তালু, জিভা, দাঁত, গাল, বুকু, গল, কান্ধ, পেট, নাড়ী, ধমনী, যকৃত, বৃক্ক, পাকস্থলী, গোৰোহা, আঠু, উৰু, কংকাল, জননেন্দ্ৰিয়।

অঙ্গীকাৰ (PROMISE) ঃ প্ৰতিজ্ঞা, স্বীকাৰ, সম্মতি, প্ৰতিশ্ৰুতি, শপত, পণ, চুক্তি, ব্ৰত, চৰ্ত বান্ধনি, নিয়ম, জামিন, কায়মনোবাক্য, হলফ, সংকল্প।

অচল (IMMOVABLE) ঃ অটল, স্থিৰ, দৃঢ়, একনিষ্ঠ, নিশ্চল, নিথৰ, অব্যৱহাৰ্য, অপ্ৰচলিত, জড়, নিষ্ক্ৰিয়, অকৰ্মণ্য, নিশ্চেষ্ট, অথৰ্ব, স্থানু, নিস্তব্ধ, অচেতন, নিস্তৰংগ, গতিহীন, অলৰ, গতিৰহিত, স্থিতিশীল।

অচেতন (UNCONSCIOUS) ঃ জড়, সংজ্ঞাহীন, বেঁহুচ, অজ্ঞান, জ্ঞানশূন্য, অসাৰ, মূৰ্ছিত, হতচেতন, অনুপলব্ধ, সংজ্ঞানাশ, সম্মোহীত।

অজগৰ (PYTHON) ঃ ঢেঁকীসাপ, বোড়াসাপ, শীৰ, অহীন,মহোৰগ।

অঞ্জলি (HOLLOW MADE BY JOINING THE HANDS TOGETHER) ঃ কৰপুট, আঁজলি, যুক্তকৰ, কৰকোষ, অঞ্জলিবন্দন, প্ৰাঞ্জলি, কৃতাঞ্জলিপুট, বদ্ধাঞ্জলি।

অণ্ডকোষ (TESTICLE) ঃ বীৰ্য্যাধাৰ, কণী, কোঁহ, কোঁহা, বৃষণ, অণ্ড, মুষ্ক।

অজ্ঞ (UNWISE) ঃ মুৰ্খ, মূঢ়, জ্ঞানহীন, নিৰ্বোধ, আজলা, নিৰক্ষৰ, অনভিজ্ঞ, গজমূৰ্খ, গৰ্দভ, গাধ, অশিক্ষিত, নিৰ্বুদ্ধি, বিমূঢ়, জ্ঞানশূণ্য, মূঢ়মতি, জড়বুদ্ধি, অনক্ষৰ, অপণ্ডিত, বিদ্যাহীন।

অজ্ঞাত (UNKNOWN) ঃ নজনা, অবিদিত, অগোচৰ, অখ্যাত, অজ্ঞেয়, অপৰিচিত, অজান, অবোধ, অচিনাকি, নজনা-নুশুনা, গুপ্ত, অজানিত, তিৰোহিত, অপ্ৰকাশিত, গূঢ়, নিভৃত, ৰহস্য, অন্তৰ্হিত।

অঞ্চল (REGION) ঃ দেশ, খণ্ড, অংশ, ৰাজ্য, স্থান, ভূ-ভাগ, ৰাষ্ট্ৰ, প্ৰান্ত, সাম্ৰাজ্য, পদুলি, ঠাই, স্থল, পাৰ, কাষ, দাঁতি, তীৰ, বজাৰ, গাঁও, চহৰ, চুবুৰি, চুবা, মৌজা, পৰগনা, পৰিসৰ, জিলা, প্ৰদেশ, ভূখণ্ড, তালুক, তহচিল, বস্তি, মণ্ডল, ক্ষেত্ৰ, এলেকা, মহল।

অটল (FIRM) ঃ দৃঢ়, অলৰ-অচৰ, স্থিৰ, কঠোৰ, কঠিন, নিয়মিত, নিৰ্দ্ধাৰিত, অবিচলিত, অনমনীয়, অদম্য, দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ, বদ্ধপৰিকৰ, একাগ্ৰ, একনিষ্ঠ, অপৰিবৰ্তিত, অচল, নিশ্চল, নিয়ত, সতত।

অতি (TOO MUCH) ঃ অধিক, বৰ, প্ৰভূত, ঘোৰ, নিৰ্ঘাত, ভীষণ, প্ৰবল, দাৰুণ, বহুত, ঢেৰ, বিস্তৰ, অনেক, প্ৰচুৰ, পৰ্যাপ্ত, প্ৰচণ্ড, তুমুল, যথেষ্ঠ, খুব, প্ৰকাণ্ড, বিস্তৃত, বিশাল, মস্ত, মহা, বেছি, সৰহ, তীব্ৰ, অত্যাধিক, অতিশয়, অতিৰিক্ত, অতীব, বহু, বহুল, বিশদ, ভূয়সী, অজস্ৰ, অগণন, অগণিত, অশেষ, অসীম, অত্যন্ত।

অতিথি (GUEST) ঃ আলহী, আগন্তুক, অভ্যাগত, গৃহাগত, বহিৰাগত, প্ৰাধুন, প্ৰাহুণ।

অতিথিশালা (GUEST-HOUSE) ঃ পান্থশালা, পান্থনিবাস, পথিকশালা,যাত্ৰী-নিবাস, ধৰমশালা, চৰাইখানা, চৰাইঘৰ, মুছাফিৰখানা।

অতিক্ৰম (TRANSGRESSION) ঃ উত্তৰণ, উদ্ধাৰ, আৰোহণ, লঙঘন, উল্লঙঘন, উত্তীৰ্ণ, পাৰ, ভঙ্গ।

অতিৰঞ্জন (EXAGGERATION) ঃ বেছি, অত্যুক্তি, অতিবাদ, অতিশয়োক্তি, অতিশয়তা, আতিশয্য, আধিক্য, বাহুল্য, আড়ম্বৰ, হুলস্থুল।

অতীত (PAST) ঃ পূৰ্ব, গত, প্ৰাচীন, পুৰণি, মৃত, বহুদিনীয়া, পুৰাতন, অতিবাহিত, ভূত, প্ৰাক্, পূৰ্বকালীন, প্ৰাক্তন, বিগত, ভূতপূৰ্ব, তদানীন্তন, তৎকালীন, বিস্মৃত।

অতুলনীয় (MATCHLESS) ঃ অনুপম, তুলনা-নথকা, সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ, অতুল, অনন্য, অসাধাৰণ, অনন্যসাধাৰণ, নজিৰবিহীন, অতুল্য, অদ্বিতীয়, অপ্ৰতিম, অসদৃশ, নিৰুপম।

অত্যাচাৰ (OPPRESSION) ঃ উৎপীড়ন, শোষণ, উৎপাত, পীড়ন, দৌৰাত্ম্য, নৃশংসতা, নিৰ্যাতন, দমন, শাসন, লাঞ্ছনা, অপমান, প্ৰহাৰ, স্বেচ্ছাচাৰ, যথেচ্ছাচাৰ, স্বৈৰাচাৰ, ব্যভিচাৰ, নিষ্ঠুৰতা, জুলুম, অশান্তি, ক্ৰূৰতা, উপদ্ৰৱ।

অদৃশ্য (INVISIBLE) ঃ নেদেখা, অলক্ষ্য, অলক্ষিত, অপ্ৰেক্ষিত, অপ্ৰত্যক্ষ, দৃগগোচৰ, অন্তৰিত, পৰোক্ষ।

অধম (INFERIOR) ঃ নীচ, হীন, নিকৃষ্ট, শঠ, মন্দ, পাপিষ্ঠ, পাষণ্ড, নৰাধম, হেয়, তুচ্ছ, ইতৰ, অপদাৰ্থ, অকিঞ্চন, নিন্দিত, অপাংক্তেয়, অনুত্তম, ক্ষুদ্ৰ, অপকৃষ্ট।

অধিক (EXCESS) ঃ সৰহ, বহুত, বেছি, প্ৰচুৰ, খুব, বহু, অনেক, প্ৰভূত, অসংখ্য, অগণন, অগণিত, অত্যন্ত, যথেষ্ট, নিতান্ত, বহুল, অতিশয়, পৰ্য্যাপ্ত, তীব্ৰ, বহুধা, ঢেৰ, অত্যাধিক, আধিক্য, ভালেমান, অপৰিমিত, অতিমাত্ৰা, অতীব, বিপুল।

অধিকাৰ (RIGHT) ঃ স্বত্ব, ক্ষমতা, দখল, দাবি, প্ৰাপ্ত, এক্তিয়াৰ, হক, ন্যায্যতা, বশ্যতা, পণ, কৰ্ত্তৃত্ব, প্ৰভুত্ব, ৰাজত্ব, স্বামীত্ব, কাৰ্যভাৰ, প্ৰাধিকাৰ, সত্ৰাধিকাৰ, স্বাধিকাৰ, স্বাম্য।

অধীন (DEPENDENT) ঃ অনুগত, তলতীয়া, বাধ্য, অনুবৰ্ত্তী, আয়ত্ব, বশবৰ্ত্তী, আশ্ৰিত, আজ্ঞাবহ, পৰমুখাপেক্ষী, অন্তৰ্ভুক্ত, নিৰ্ভৰ, বশীভুত, কবল, দাস, ভৃত্য, উপজীৱী, গ্ৰস্ত, আক্ৰান্ত, অত্যণুবৰ্ত্তী, শ্ববৃত্তি।

অধোবদন (LOOKING DOWN) ঃ অধোমুখ, নতশিৰ, আনতশিৰ, লজ্জাৱনতমুখ, অৱনতমস্তক।

অধ্যক্ষ (HEAD-MAN) ঃ মুখ্য, নায়ক, প্ৰধান, বাচস্পতি, নেতৃ, সভাপতি, সেনাধ্যক্ষ, মহন্ত, প্ৰভু, পৰিচালক, আচাৰ্য, কৰ্ত্তা, কাৰ্য্যাধ্যক্ষ, লাট, নিৰ্বাহক, প্ৰমুখ।

অধ্যয়ন (STUDY) ঃ পাঠাভ্যাস, পাঠানুশীলন শিক্ষণ, দীক্ষা, চৰ্চ্চা, জ্ঞানাৰ্জন, বিদ্যাভ্যাস, লেখা-পঢ়া, অনুশীলন, পঠন, বিদ্যাশিক্ষা, পৰিশীলন, অভ্যাস, চিন্তন, ধ্যানমগ্নতা।

অধ্যায় (SECTION) ঃ আধ্যা, দফা, খণ্ড, অনুচ্ছেদ, পৰিচ্ছেদ, ভাগ, ধাৰা, সৰ্গ, বিভাগ, পৰ্ব, অঙ্ক, কাণ্ড, খাপ, প্ৰকৰণ, কথাভাগ।

অনন্য (IDENTICAL) ঃ একক, অনুপম, অনিন্দ্য, নিৰুপম, অপূৰ্ব, অতুলনীয়, অদ্বিতীয়, অনিৰ্বচনীয়, বিচক্ষণ, অপ্ৰতিদ্বন্দী, অসামান্য, অতুলন, অভিন্ন, একমাত্ৰ, কেৱল, অসাধাৰণ, অবিকল্প, ব্যতিক্ৰম, অতুল, অতুল্য, অনবদ্য, মৌলিক, মূলগত, সম, স্বীয়, নিজস্ব।

অনাগত (FUTURE) ঃ ভবিষ্যত, ভাবী, হ'বলগীয়া, ভবিতব্য, অদৃষ্ট, ভবিতৃ, প্ৰাৰব্ধ, আগামী, ভাব্য।

অনাচাৰ (BAD-CONDUCT) ঃ অৰীতি, গৰ্হিত, কুব্যৱহাৰ, অবিহিত, সমাজবিৰুদ্ধ, কদাচাৰ, অভদ্ৰ, কুকৰ্ম, কুকাৰ্য, অকাৰ্য, দুৰ্নীতি, অপকৰ্ম, অসাধুতা, দুৰাচাৰ, ব্যভিচাৰ, দুষ্টামি, অমিতাচাৰ, অমানবিকতা, চৰিত্ৰহীনতা, বদভ্যাস, নীতিহীনতা, অনৈতিকতা, অধঃপতন।

অনাটন (DEFICIENCY) ঃ নাটনি, অভাব, অপ্ৰচুৰ, তাকৰ, কম, ন্যূন, হীন, অস্বচ্ছলতা, অবৰ্তমান, বিহীন, ৰহিত, দাৰিদ্ৰ, দুৰ্ভিক্ষ, অবিদ্যমান।

অনাথ (HELPLESS) ঃ নিৰাশ্ৰয়, পিতৃহীন, মাতৃহীন, পিতৃ-মাতৃহীন, অপিতৃক, অমাতৃক, নিঃসহায়, অসহায়, ত্যক্ত, পৰাশ্ৰিত, পৰাশ্ৰয়ী।

অনাদৰ (DISRESPECT) ঃ অৱহেলা, আওহেলা, অৱমাননা, অৱজ্ঞা, অমৰ্যাদা, অসৌজন্য, নিন্দা, উপেক্ষা, হেলা, অনৱধান, তিৰস্কাৰ, মানভঙ্গ, অৱধাৰণা।

অনাবৃষ্টি (DROUGHT) ঃ খৰ, খৰাং, অবৃষ্টি, বৃষ্টিহীনতা, জলাভাৱ, জলকষ্ট, অৱগ্ৰহ, অৱগ্ৰাহ, অবৰ্ষণ, শুষ্কতা।

অনাৱশ্যক (UNNECESSARY) ঃ অপ্ৰয়োজনীয়, অদৰকাৰী, নিৰৰ্থক, নিষ্প্ৰয়োজন,

উদ্দেশ্যহীন, উদ্বৃত্ত, অৱশিষ্ট, মূল্যহীন, অলাগতিয়াল, তুচ্ছ, বাজে, অতিৰিক্ত, ফাল্টু, বাহিৰা।

অনাস্থা (INCREDIBILITY) ঃ অশ্ৰদ্ধা, অভক্তি, আস্থাহীনতা, অবিশ্বাস, বিশ্বাসহীনতা, সংশয়, দ্বিধা, আশংকা, অৱজ্ঞা, অপ্ৰত্যয়, সন্দেহ।

অনাহাৰ (FAST) ঃ উপবাস, লঘোণ, নিৰাহাৰ, অনশন, অন্নাভাৱ, খাদ্যাভাব, দুৰ্ভিক্ষ, নাটনি, নিৰন্ন, ক্ষুধাৰ্ত, বুভুক্ষু, আকাল।

অনায়াসে (EASE) ঃ সহজে, বিনাকষ্টে, হেলাৰঙে, সুধাধ্যতাৰে, অৱলীলা-ক্ৰমে, স্বস্থতাৰে।

অনিচ্ছা (UNWILLINGNESS) ঃ বিৰাগ, দ্বিধা, নিৰাসক্তি, অনাসক্তি, বিমুখতা, বিতৃষ্ণা, অৰুচি, আপত্তি, অপ্ৰৱণতা, পৰাঙ্মুখতা, ঔদাসীন্য, অসন্মতি, সংকোচ।

অনিদ্ৰা (WAKEFULNESS) ঃ নিদ্ৰাহীন, তন্দ্ৰাহীন, অতন্দ্ৰ, জাগন্ত, বীতনিদ্ৰ, নিস্তন্দ্ৰ, জাগৰ, জাগৰণ, অতন্দ্ৰিত, জাগৰ্তি, জাগৃতি, জাগৰিত, উজাগৰ, জাগৰী, জাগৰণী, জাগৰূকতা, সজাগ, উন্নিদ্ৰতা, জাগ্ৰত, সুপ্তোত্থিত, বিনিদ্ৰা, নিদ্ৰাবিহীন, নিদ্ৰাৰহিত, তন্দ্ৰাশূণ্য, সজাগ।

অনুকৰণ (IMITATION) ঃ অনুসৰণ, প্ৰতিকৃতি, প্ৰতিলিপি, প্ৰতিৰূপ, প্ৰতিমান, প্ৰতিধ্বনি, প্ৰতিচ্ছবি, প্ৰতিমূৰ্ত্তি, নকল, আদৰ্শ, উদ্ধৃতি, ছায়া, ৰূপায়ন, সাদৃশ্য, অনুবাদ, অনুকৃতি।

অনুগ্ৰহ (FAVOUR) ঃ দয়া, কৃপা, অনুকম্পা, কৰুণা, অপক্ষপাত, দাক্ষিণ্য, মমতা, দৰদ, বদান্যতা, মহানুভবতা, সহৃদয়তা, অনুকূলতা, উপকাৰ, প্ৰসাদ, সংশ্ৰয়।

অনুচিত (IMPROPER) ঃ অন্যায়, অযুগুত, অসঙ্গত, অকৰণীয়, অযোগ্য, অযথাৰ্থ, অনুপযুক্ত, অনাৱশ্যক, অপ্ৰাসঙ্গিক, অমাৰ্জনীয়, অসমীচীন, অযৌক্তিক, অবৈধ, আইনবিৰুদ্ধ, অশ্ৰাব্য, অকথ্য, নিষিদ্ধ, অসভ্য, অনুপপন্ন, অনৰ্হ।

অনুজ্জ্বল (PALE) ঃ মলিন, বিবৰ্ণ, ম্লান, গোমোঠা, মোলান, গোমা, মন্দপ্ৰভ, নিস্তেজ, ম্লানকান্তি, অস্ফুট।

অনুতাপ (REPENTANCE) ঃ অনুশোচনা, অসন্তোষ, খেদ, মনস্তাপ, শোচনা, ক্ষোভ, গ্লানি, দুখ, কষ্ট, বেদনা, বেজাৰ, পৰিতাপ।

অনুনয় (MODESTY) ঃ বিনয়, কাকুতি, মিনতি, প্ৰাৰ্থনা, গোহাৰি, নিবেদন, আৰ্জি, যাচন, যাচ্‌ঞা, খোজা, নম্ৰতা, অগৰ্ব, শালীনতা।

অনুবাদ (TRANSLATION) ঃ ভাঙনি, তৰ্জ্জমা, ভাষান্তৰ, ভাষান্তৰিতকৰণ, মূলানুবাদ, লিপ্যন্তৰ, যথানুবাদ, সাৰানুবাদ, ভাবানুবাদ, ছায়ানুবাদ।

অনুভৱ (FEELING) ঃ উপলব্ধি, অনুভূতি, বোধ, ইন্দ্ৰিয়বোধ, বাহ্যজ্ঞান, উপলব্ধ,ভাব, সহানুভূতি।

অনুমতি (PERMISSION) ঃ সম্মতি, স্বীকৃতি, মঞ্জুৰি, মত, অভিমত, স্বীকাৰ, স্বীকাৰোক্তি, সমৰ্থন, ৰাজি, প্ৰতিশ্ৰুতি, অনুমোদন, আদেশ, অনুজ্ঞা, হুকুম, আজ্ঞা, নিৰ্দেশ।

অনুমান (GUESS) ঃ আন্দাজ, বিচাৰ, বোধ, গণনা, ধাৰণা, কল্পনা, আভাস, ইঙ্গিত।

অনুৰাগ (AFFECTION) ঃ প্ৰেম, আসক্তি, অনুৰক্তি, স্নেহ, চেনেহ, প্ৰীতি, মমতা, আদৰ, টান, আকৰ্ষণ, দৰদ, কাম, মোহ, মায়া, মায়া-মমতা, স্নেহ-প্ৰীতি।

অনুৰূপ (LIKENESS) ঃ তুল্য, সদৃশ, সম, সমকক্ষ, সমতুল্য, অনুসাৰে, অনুযায়ী, যোগ্য, ৰূপানুগত, আনুগুণ্য।

অনুৰোধ (SOLICITATION) ঃ প্ৰাৰ্থনা, নিবেদন, নিমন্ত্ৰণ, আমন্ত্ৰণ, আহ্বান, অনুনয়, কাকুতি, খোচামতি, যাচন, অনুমোদন, চুপাৰিছ, যাচ্ঞা।

অনুৰ্বৰ (BARREN) ঃ অনুৰ্বৰা, উষৰ, কটুৰ, অসাৰুৱা, বন্ধ্যা, নীৰস।

অনুশীলন (EXERCISE) ঃ অভ্যাস, চৰ্চ্চা, উদ্যম, সাধনা, অধ্যৱসায়, নিষ্ঠা, চেষ্টা, তালিম, শিক্ষা, প্ৰশিক্ষণ, প্ৰয়োগ, আবৃত্তি, উপয়োগ।

অনুষ্ঠান (INSTITUTION) ঃ সংঘ, সংস্থা, সমিতি, সংস্থাশালা, স্থাপনা, অধিকাৰনিয়োজন, আশ্ৰম, সংস্থাপন, সম্পাদন, ঘটনা, উৎসৱ, আৰম্ভ।

অনুসৰণ (PURSUIT) ঃ অনুধাৱণ, পদানুসৰণ, আনুগত্য, অনুগমন, অন্বেষণ, অনুবৰ্ত্তিতা, আলম্বন, নিৰ্বাহণ, নিৰ্বৰ্ত্তন।

অনেক (MANY) ঃ বহুত, অলেখ, একাধিক, অজস্ৰ, ভালেমান, বিস্তৰ, বহু, অগণন, অগাণিত, অগণনীয়, অসংখ্য, সংখ্যাধিক, অগণ্য, অসংখ্যাত, শতসহস্ৰ, শতকোটি, সংখ্যাতীত, সৰহ, অধিক, বেছি, লাখলাখ, লক্ষকোটি, কোটিকোটি।

অনৈক্য (DISUNION) ঃ অমিল, বিৰোধ, ভেদ, বিভেদ, বিবাদ, বিচ্ছেদ, মতভেদ, দ্বিমত, ভিন্নমত, মতান্তৰ, ঐক্যহীনতা, বিসম্বাদ, বৈমত্য।

অন্ততঃ (AT LEAST) ঃ কমকৈও, কমেও, কমপক্ষেও, কোনোৰূপে, নিতান্তৰূপে, প্ৰায়, অলপ।

অন্তৰংগ (INTIMATE) ঃ আত্মীয়, আন্তৰিক, নিভৃত, ঘনিষ্ঠ, হাৰ্দিক,সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ, ইষ্টানিক, আত্ম্য, আত্মকীয়, দৃঢ়সখ্য, গাঢ়সৌহৃদ।

অন্তৰায় (OBSTACLE) ঃ বাধা, প্ৰতিবন্ধক, নিষেধ, বাৰণ, মানা, প্ৰতিৰোধ, প্ৰত্যূহ, বিঘ্ন।

অন্তিম (ULTIMATE) ঃ শেষ, অন্তকাল, মৃত্যুকাল, মৰণকাল, নিদানকাল, অন্তিমকাল, মুমূৰ্ষা, অন্ত্য, চৰম, পৰম।

অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়া (FUNERAL) ঃ মৃতসৎকাৰ, মৃতসংস্কাৰ, অগ্নিসংস্কাৰ, কাষ্ঠসংস্কাৰ, বহ্নিসংস্কাৰ, শৱসৎকাৰ, সৎকাৰ, অন্ত্যেষ্টি, শৱদাহন, নিৰ্হৰণ, নিৰ্হাৰ, সংস্ক্ৰিয়া, অন্ত্যক্ৰিয়া, অন্ত্যবিধি, উত্তৰক্ৰিয়া, ঔৰ্ধ্বদেহিক, প্ৰেতকৃত্য, প্ৰেতক্ৰিয়া, প্ৰেতসংস্কাৰ, শ্মশানযাত্ৰা।

অন্ন (FOOD) ঃ ভাঁত, আহাৰ, খাদ্য, প্ৰসাদ, পাঁয়স, ভক্ষ্য, ভোজ্য, ভক্ষদ্ৰব্য, তণ্ডুল, ঝিল্লী, ভিষ্মিকা, ধানা।

অন্ধকাৰ (DARKNESS) ঃ এন্ধাৰ, আন্ধাৰ, তমসা, তিমিৰ, তিমিৰাবৃত, তমিস্ৰ, অন্ধতা, কুহেলিকা, নিৰালোক, ৰজনী, ৰাতি, নিশা, ছায়া, শৰ্বৰী, কালিমা, তমসাবৃত, ছায়াচ্ছন্ন, তমোময়, তমসাচ্ছন্ন, অন্ধকাৰাচ্ছন্ন, অস্পষ্ট, দুৰ্বোধ, অজ্ঞান, অন্ধকাৰাবৃত।

অন্য (DIFFERENT) ঃ আন, ভিন্ন, ভিন, বেলেগ, অন্যান্য, পৃথক, দ্বিতীয়, অপৰ, বিভিন্ন, বিজাতীয়, বিজাতি।

অন্বেষণ (SEARCH) ঃ অনুসন্ধান, অনুশীলন, অনুসন্ধিৎসা, তালাছ, বিচাৰ, সন্ধান, অনুধ্যান, গৱেষণা, অনুধাৱন, অনুসৰণ, পৰ্য্যালোচনা।

অপদাৰ্থ (WORTHLESS) ঃ অযোগ্য, অপাত্ৰ, আলাবাদু, অকামিলা, এলাবাদু, এলাইবাদু, অসাৰ, নিৰৰ্থক, তুচ্ছ, ব্যৰ্থ।

অপমান (DISHONOUR) ঃ অসন্মান অসম্ভ্ৰম, মানহানি, গৌৰৱহানি, অপদস্থকৰণ, অনাদৰ, অৱজ্ঞা, বিদ্ৰূপ, উপেক্ষা, অৱহেলা, অশ্ৰদ্ধা, জুগুপ্সা, নিন্দা, অপবাদ, কুখ্যাতি, বে-ইজ্জতি, খ্যাতিনাশ, দুৰ্ব্যৱহাৰ, তাচ্ছিল্য, উপালম্ভ, অৱমাননা।

অপৰাধ (CRIME) ঃ দোষ, জগৰ, ত্ৰুটি, বিচ্যুতি, অপকৰ্ম, অপকাৰ, দায়, কচুৰ, অনাচাৰ, অসাধুতা, পাপ, দুস্কৃতি, দুষ্কৰ্ম, গাফিলতি।

অপসৰণ (WITHDRAWAL) ঃ বিতাড়ন, বহিষ্কৰণ, আঁতৰ, দূৰীকৰণ, নিৰাকাৰ, নিঃসাৰণ, নিষ্ক্ৰমণ, নিৰ্গমণ, নিৰ্বাসন, প্ৰত্যাখ্যান, উচ্ছেদ, খাৰিজ, খণ্ডন,

পৰিহাৰ, ত্যাগ, বিসৰ্জন, প্ৰশমন, স্থানান্তৰিত, স্থানচ্যুত, বহিষ্কৃত, অপসৃত, প্ৰতিকাৰ, প্ৰতিবিধান, নিষ্ক্ৰান্ত।

অপৰাজিত (UNDEFEATED) ঃ অজেয়, অজয়, অজিত, অপৰাজেয়, অনতিক্ৰম্য, অনমনীয়, অদম্য, দুৰ্জয়, অদমনীয়, পৰাক্ৰমী।

অপৰিচিত (UNKNOWN) ঃ অজ্ঞাত, অগোচৰ, অননুমেয়, অনভ্যস্ত, অচিনাকি, অচিন, নিচিনা, অজ্ঞেয়, অজ্ঞাতনামা, অনিৰ্দিষ্ট, নৱাগত, অনাস্বাদিত, বিদেশী, অভ্যাগত, আগন্তুক, গৃহাগত, প্ৰাধুণ।

অপৰিচ্ছন্ন (UNCLEAN) ঃ মলিন, অপৰিস্কাৰ, জধলা, অবিন্যস্ত, পাংসুল।

অপৰিসীম (UNLIMITED) ঃ অসীম, অশেষ, অপাৰ, সীমাহীন, অন্তহীন, অনন্ত, নিঃসীম, নিৰবধি, অমিত, অমেয়।

অপৰিষ্কাৰ (DIRTY) ঃ মলিয়ন, মলিময়, লেতেৰা, ফেদেলা, মলিন, ম্লান, অশুচি, আবিল, অপৱিত্ৰ, অস্ফুট, অস্পষ্ট, অপৰিচ্ছন্ন, কলুষিত, কলুষতাপূৰ্ণ, ক্লেদাক্ত, পংকিল।

অপৱিত্ৰ (IMPURE) ঃ অশুচি, অশৌচীয়া, বিধুতি, অমেধ্য, মলিন, সদোষ, পাংসুল, অশুদ্ধ।

অপাৰ্থিৱ (HEAVENLY) ঃ স্বৰ্গীয়, অলৌকিক, ঐশ্বৰিক, মৃত, স্বৰ্গগত, স্বৰ্গত, ঐশ্বৰ, দিবা, দৈব্য, সৌৰ, স্বৰ্গ্য, অতিমনোহৰ।

অপেক্ষা (WAITING) ঃ প্ৰতীক্ষা, ধৈৰ্য্য, বাটচোৱা, পলম, বিলম্ব, আকাংক্ষা, প্ৰত্যাশা।

অপ্ৰিয় (UNPLEASANT) ঃ অপ্ৰীতিদায়ক, অৰুচিকৰ, অপ্ৰীতিকৰ, অসন্তোষজনক, অমনোনীত, অপছন্দ, বেজাৰ, অনিচ্ছা, বিতৃষ্ণা।

অবাধ (FREE) ঃ বাধাহীন, মুকলি, অপ্ৰতিহত, সাৱলীল, সুগম, অনৰ্গল, অকাট্য, অমোঘ, সৰ্বসন্মত, নিষ্কণ্টক, মুক্ত, স্বাধীন, স্বচ্ছন্দ, অবদ্ধ, নিৰঙ্কুশ, মুকলিমুৰীয়া।

অবাস্তৱ (IMAGINARY) ঃ অলৌকিক, অলীক, কাল্পনিক, অসত্য, অপাৰ্থিব, অমূলক, বিস্ময়কৰ, ভিত্তিহীন, অবিশ্বাস্য, অযৌক্তিক, অচিন্ত্য, অচিন্তনীয়, অযথাৰ্থ, কল্পাতুক।

অবিনশ্বৰ (IMPERISHABLE) ঃ অবিনাশী, চিৰস্থায়ী, অক্ষয়, অক্ষত, নিত্য, স্থায়ী, চিৰন্তন, শাশ্বত, অজৰ, অব্যয়, অনশ্বৰ, চিৰঞ্জীৱী।

অবিৰাম (CONSTANT) ঃ অবিৰত, নিত্য, সতত, সৰ্বদা, অবিশ্ৰান্ত, অবাৰিত, অব্যাহত, অনবৰত,অবিচ্ছিন্ন, নিৰন্তৰ, অবিকাৰী।

অবিশ্বাস (SUSPICION) ঃ আশঙ্কা, দ্বিধা, সংশয়, সন্দেহ, অপ্ৰতীতি, অনাস্থা, অসজ্ঞাত, অপ্ৰত্যয়।

অবিশ্বাস্য (INCREDIBLE) ঃ আশ্চৰ্য, অদ্ভুত, অসম্ভৱ, অপ্ৰত্যাশিত, উদ্ভট, কিম্ভুত, বিস্ময়কৰ, বিকৃতাকাৰ, বিচিত্ৰ, আজব, সাশঙ্ক, জাতাশঙ্ক, নোহোৱা-নোপজা।

অব্যক্ত (INDISTINCT) ঃ অগোচৰ, নিভৃত, অস্পষ্ট, নেদেখা, অতিসূক্ষ্ম, অনুক্ত, গুপ্ত, উহ্য, অপৰিস্ফুট, অকথিত, অস্ফুট, অপ্ৰকট, অপ্ৰকাশিত।

অভাৱ (WANT) ঃ অপৰ্যাপ্তি, অপ্ৰাচুৰ্য, অনাটন, নাটনি, টনাটনি, দুষ্প্ৰাপ্যতা, মৰগ, ন্যূনতা, দাৰিদ্ৰ্য।

অভিজ্ঞ (EXPERIENCED) ঃ জ্ঞানী, পাৰদৰ্শী, বহুদৰ্শী, প্ৰবীণ, নিপুণ, কৃতী, শিক্ষিত, পটু, সুধী, বিদ্বান, ভুক্তভোগী, বিচক্ষণ, বিশেষজ্ঞ, বিশাৰদ, প্ৰাজ্ঞ, পণ্ডিত, দক্ষ, বিজ্ঞ, কুশল, অনুভৱী।

অভিনন্দন (CONGRATULATION) ঃ অভিবাদন, নমস্কাৰ, সম্বৰ্ধনা, প্ৰশস্তি, বন্দনা, স্তুতি, জয়গান, গুণগান, অভ্যৰ্থনা, আপ্যায়ন, শুভেচ্ছা, কৰতালি, হৰ্ষধ্বনি, আলিঙ্গন, কৰমৰ্দন, সম্ভাষণ, সম্বোধন, গুণকীৰ্ত্তন, প্ৰশংসা, স্বাগত।

অভিন্ন (UNDIVIDED) ঃ অভিন, সমান, সদৃশ, তুল্য, একে, সম, সমাৰ্থক, ভেদহীন, সমৰূপ, অনুৰূপ, অপৰিবৰ্ত্তিত।

অভিমান (ARROGANCE) ঃ ঠেহ, ৰোহ, গৰ্ব, অহংকাৰ, অহমিকা, আত্মশ্লাঘা, সম্মানবোধ, আত্মমৰ্যাদাবোধ, অসন্তোষ, অপ্ৰসন্নতা, ওফোন্দ, ক্ষোভ, ভেম, খেদ, বিষাদ, দুঃখ, দৰ্প, মদ, উৎসেক।

অভিমত (OPINION) ঃ মত, ইচ্ছা, আকাঙ্ক্ষা, বাঞ্ছা, আকাংক্ষিত, অভীপ্সা, মতি।

অভিযোগ (CHARGE) ঃ দোষাৰোপ, ওজৰ, গোচৰ, খল, আপত্তি, নালিশ, নিক্ষেপ।

অভিলাষ (DESIRE) ঃ হেঁপাহ, ইচ্ছা, প্ৰবৃত্তি, প্ৰীতি, আশা, অভিপ্ৰায়, বাসনা, বাঞ্ছা, লালসা, উৎকণ্ঠা, স্পৃহা, অত্যাকাংক্ষা।

অভিশাপ (CURSE) ঃ শাওপাত, শাপ, অভিসম্পাত, অমঙ্গলকামনা, অশুভকামনা, শপথ।

অভিসন্ধি (DECEPTION) ঃ চক্ৰান্ত, প্ৰবঞ্চনা, বঞ্চনা, প্ৰতাৰণা, মতলব, ষড়যন্ত্ৰ, মন্ত্ৰণা, অভিপ্ৰায়, মনোৰথ, উদ্দেশ্য।

অভ্যন্তৰ (INSIDE) ঃ ভিতৰ, অন্তঃস্থিত, অন্তৰ্ভাগ, মাজ, অন্তেসপুৰ, অন্তঃপুৰ, গোপন।

অভ্যাস (HABIT) ঃ স্বভাব, প্ৰকৃতি, আবৃত্তি, আচৰণ, অনুশীলন, চৰ্চ্চা, প্ৰয়োগ, প্ৰবৃত্তি, ৰীতি, ধাৰা, নিত্যব্যৱহাৰ।

অমঙ্গল (DISASTER) ঃ অকল্যাণ, অহিত, অশুভ, অকুশল, অনিষ্ট, বিপদ, অনৰ্থ, ক্ষতি, ক্ষয়, হানি, কুফল, অপকাৰ, অভিসন্ধি, দুৰ্ভাগ্য, বিপত্তি, সংকট, দুৰ্দৈৱ।

অমনোযোগ (INATTENTION) ঃ আওকাণ, আন্মনা, উদাসীনতা, ঔদাসীন্য, নিৰ্লিপ্ততা, অৱহেলা, অধীৰতা, অস্থিৰতা, অধৈৰ্য, ব্যাকুলতা।

অমাৰ্জিত (UNCULTURED) ঃ অসংস্কৃত, অপৰিষ্কাৰ, অভদ্ৰ, উদ্ধত, যথেচ্ছাচাৰী, অনিয়মিত, উচ্ছৃঙ্খল, উগ্ৰ, উদণ্ড, উন্মত্ত, দুৰ্দান্ত, অবাধ্য।

অমাৱস্যা (NEW-MOON-DAY) ঃ আঁউসী, মৰআঁউসী, অমানিশা, জোন-মৰা তিথি, অমা, অমমসী, অমামাসী, অমাৱাস্যা, অমাৱসী, অমৱাসী।

অমৃত (NECTAR) ঃ সুধা, অমিয়, অমিয়া, সুস্বাদু, পীয়ূস, পীয়ূষ, নিৰ্জৰ।

অমিতা (PAPAYA) ঃ অমৃতা, অমৃতফল, মধুফল, অমৃতভত্তা।

অমোঘ (INFALLABLE,) ঃ অব্যৰ্থ, অকাট্য, অখণ্ডনীয়, অভ্ৰান্ত, নিৰ্ভুল, নিশ্চয়, অনিবাৰ্য্য, নিঃসন্দেহ, নিঃসংশয়, অৱশ্যম্ভাৱী, অৱধাৰিত, ঠিক, সুনিশ্চিত, অভ্ৰংশনীয়, অভঙ্গ।

অযথা (UNNECESSARY) ঃ অমূলক, মিছামিছি, অকাৰণ, বৃথা, ব্যৰ্থ, বাজে, অনৰ্থক, নিৰৰ্থক, অনাহক, অনাৱশ্যক, অসংগত, অন্যায়, অলাগতিয়াল।

অযোগ্য (UNFIT) ঃ অনুপযুক্ত, অসমৰ্থ, অনিপুণ, অলায়ক, অপাত্ৰ, অক্ষম, অকৰ্মা, অপদাৰ্থ, নিষ্কৰ্মা, অপাৰগ, অনভ্যস্ত, অনভিজ্ঞ, অসাঠন, অপাৰ্থক, অভাজন, অকৰ্মণ্য।

অৰণ্য (FOREST) ঃ হাবি, জাৰণি, বননি, জংঘল, বিপিন, গহন, দুৰ্গম, বন, অৰণ্যানী, কান্তাৰ, কাটিকা, কক্ষক।

অৰিহণা (CONTRIBUTION) ঃ বৰঙনি, দক্ষিণা, অৱদান, পঁচা, চান্দা, দত্তাংশ।

অৰ্চনা (WORSHIP) ঃ পূজা, উপাসনা, আৰাধনা, বন্দনা, ভজন, পূজন, অৰ্চন, অভ্যৰ্চনা, অৰ্চা, সেৱা।

অৰ্জন (EARNINGS) ঃ আৰ্জন, উপাৰ্জন, ৰোজগাৰ, আয়, লাভ, আহৰণ, যোগাৰ, সংগ্ৰহ, উদ্যোগ, আয়োজন, প্ৰাপ্তি, আমদানি, লব্ধ, সফল, হাচিল, আৰ্জোন।

অৰ্জুন ('ARJUNA') ঃ পাৰ্থ, ফাল্গুনি, সব্যসাচী, ধনঞ্জয়, কৃষ্ণসাৰথি, কৃষ্ণসখ, জিষ্ণু, শ্বেতবাহন, কপিধ্বজ, গাণ্ডিৱধন্বা, গাণ্ডিৱী, শব্দবাহন, বৃহন্নলা, গুড়াকেশ, শ্বেতবাহ, কপিকেতন, ঐন্দ্ৰি, কিৰীটী, পাকশাসনি, বীভৎসু।

অৰ্থ (MEANING) ঃ তাৎপৰ্য, সাৰমৰ্ম, ভাবাৰ্থ, মানে, উদ্দেশ্য, ভাব, ব্যঞ্জনা, ব্যাখ্যা, ভাষ্য, অভিপ্ৰায়।

অৰ্পণ (ENTRUSTING) ঃ দান, প্ৰদান, সমৰ্পণ, নিবেদন, বিতৰণ, আহুতি, ত্যাগ, উছৰ্গা, উৎসৰ্গ।

অলংকাৰ (ORNAMENT) ঃ ভূষণ, গহনা, শোভা, বিভূষণ, মণ্ডল, আভূষণ, আভৰণ, ভূষা, গহনা-গাঁঠৰি, গহনা-পাতি, বিভূষা, আকল্প, কঞ্চু, অৱতংস, কলাপ।

অলপ (FEW) ঃ তাকৰ, কম, অলপমান, নাউমান, সামান্য, নগণ্য, ন্যুন, হীন, লঘু, অপ্ৰচুৰ, কিঞ্চিত, ঈষৎ, ক্ষুদ্ৰ, অল্প, স্বল্প, অনধিক, মুষ্টিমেয়, অনুমাত্ৰ, যৎকিঞ্চিৎ, যৎসামান্য, সংক্ষিপ্ত, বিন্দুমাত্ৰ, সূক্ষ্ম, সৰু, কতিপয়, কিছু, কিয়ৎ, তিলমান, তিলমাত্ৰ, তুচ্ছ, স্তোক, অলপীয়া, তাকৰীয়া।

অল্পভাষী (RESERVED) ঃ মিতভাষী,স্বল্পভাষী, নিবোকা, চামোন, বাক্‌সংযমী, পৰিমিতভাষণ, অবাচাল, সংযতবাক্, মৌনবৃত্তি, তুষ্ণী, তুষ্ণীশীল।

অৱকাশ (OPPORTUNITY) ঃ আজৰি, জিৰণি, ফাঁক, ছুটি, অৱসৰ, বিশ্ৰাম, বিৰতি, সুযোগ, সময়, সুবিধা, সম্ভাৱনা, বিৰাম।

অৱনতি (DOWN FALL) ঃ পতন, অধোগতি, অধোগমন, অৱনমন, অধঃপতন, নিম্নগতি, নিম্নগমন, অধঃপাত, বিনিপাত, ধ্বংস।

অৱলম্বন (SHELTER) ঃ আশ্ৰয়, সহায়, আশ্ৰয়গ্ৰহণ, নিৰ্ভৰ, জীৱিকা, বৃত্তি, জলপানি, শৰণ, সংশ্ৰয়।

অৱশেষ (REMNANT) ঃ বাকী, শেষ, অন্ত, অৱশিষ্ট, উদ্বৃত্ত, সমাপ্তি, উচ্ছিষ্ট, এৰেহা, শেষফল পৰিশিষ্ট, বিৰাম, অতিৰিক্ত।

অৱসৰ (RETIREMENT) ঃ অৱকাশ, বিৰতি, কৰ্মাৱসান, আজৰি, জিৰণি, ছুটী, সুযোগ, স্বাধীনাৱসৰ।

অৱসাদ (FATIGUE) ঃ ভাগৰ, বেজাৰ, শ্ৰান্তি, খেদ, ক্লান্তি, উৎসাহহীনতা, গ্লানি, অনুতাপ, অৱসন্নতা, বিমৰ্ষতা, বিষন্নতা, বিষাদ, দুশ্চিন্তা, হতাশা, নিৰাশা অৱশতা, নৈৰাশ্য।

অৱসান (END) ঃ শেষ, অন্ত, সমাপ্ত, ওৰ, সমাপন, সমাধান, বিলুপ্তি, ইতি, খতম, বিৰাম, মৃত্যু, পৰ্যৱসান।

অৱস্থা (CONDITION) ঃ দশা, গতি, স্থিতি, সমৱস্থা, ভাৱ।

অৱহেলা (NEGLECT) ঃ আওহেলা, অনাদৰ, অৱজ্ঞা, উপেক্ষা, তাচ্ছিল্য, গাফিলতি, হেলা, অমান্য, বিৰাগ, অশ্ৰদ্ধা, অযত্ন, নিৰ্লিপ্ততা, দীৰ্ঘসূত্ৰতা, নিষ্ক্ৰিয়তা।

অশৰীৰী (BODILESS) ঃ শৰীৰহীন, দেহহীন, বিদেহ, বিদেহী, নিৰাকাৰ, অপাৰ্থিব, নিৰৱয়ব, ভূত, প্ৰেত, পিশাচ, পিশাচিনী, যখ, যখিনী, কালধূমা, খেতৰ, খেতৰী, ঘোৰাপাক, বাঁক, অপদেৱতা, কায়াহীন, কায়াশূণ্য, বিমূৰ্ত্ত, দেৱযোনি, ছায়ামূৰ্ত্তি, শিৱানুচৰ, অৰূপ, অমূৰ্ত্ত, অনঙ্গ, শৰীৰশূণ্য, কবন্ধ, কন্ধ, তাল বেতাল, প্ৰেতাত্মা, দেৱযোনী।

অশ্লীল (OBSCENE, INDECENT) ঃ অশালীন, অভদ্ৰ, কুৰুচিপূৰ্ণ, জঘণ্য, লাজলগা, অমাৰ্জিত, অসভ্য, অশিষ্ট, অহিতকৰ, অসামাজিক, গৰ্হিত, বে-আইনী, বিধিবিৰুদ্ধ, নীতিবিৰুদ্ধ, শাস্ত্ৰবিৰুদ্ধ, অৰুচিকৰ, অশোভন, অসংগত, গ্ৰাম্য, লজ্জাজনক, কুৎসিত।

অসংখ্য (COUNTLESS) ঃ সংখ্যাহীন, অলেখ, বহুত, অনেক, সংখ্যাতীত, একাধিক, অগণন, অগণিত, বহু, অশেষ, অসীম, অজস্ৰ, অধিক, অত্যধিক, অখণ্ড, যথেষ্ট, প্ৰচুৰ, বেছি, সৰহ, গণনাতীত, অগণ্য, অসংখ্যেয়।

অসত্য (FALSE) ঃ মিছা, অলীক, অসৎ, অমূলক, ভিত্তিহীন, কাল্পনিক, অবাস্তব, কৃত্ৰিম, নকলী, শঠ, ভ্ৰান্তিকাৰক, প্ৰমাদাত্মক।

অসময় (HARDTIMES) ঃ দুঃসময়, দুৰ্দিন, অদিন, কুক্ষণ, কুগ্ৰহ, কালাশুদ্ধি, অকাল, মলমাহ, ত্ৰ্যহস্পৰ্শ, অবেলা, অকালপক্কতা, অকালমৰণ, অকালবাৰ্দ্ধক্য।

অসমান (UNEVEN) ঃ অসম, অমসৃণ, ওখোৰা-মোখোৰা, ওখ-চাপৰ, বিষম, নিম্নোন্নত।

অসম্পূৰ্ণ (INCOMPLETE) ঃ অসমাপ্ত, অপৰিপূৰ্ণ, অপূৰ্ণ, বিচ্ছিন্ন, বিভক্ত, খণ্ডিত, বিভাজিত, ভঙ্গা, ভগ্ন, ভঙা, আংশিক, সদোষ।

অসম্ভৱ (IMPOSSIBLE) ঃ অমূলক, অসম্ভাব্য, অসম্ভৱপৰ, অসম্ভাৱনীয়, অচিন্তনীয়, অবাস্তৱ, অপ্ৰত্যাশিত, অসম্ভাৱিত, অবিশ্বাস্য, অযৌক্তিক, ভিত্তিহীন, সুদূৰপৰাহত, দুঃসাধ্য।

অসহযোগ (NON-CO-OPERATION) ঃ অসহযোগিতা, বিৰুদ্ধাচৰণ, বিৰোধিতা, শত্ৰুতা, ব্যাঘাত, বিপক্ষতা, অসহকাৰিতা।

অসামান্য (EXTRAORDINARY) ঃ অসাধাৰণ, বিশিষ্ট, বিচিত্ৰ, অলৌকিক, অদ্ভুত, অনুপম, মহান, বিৰাট, বিৰল, অনন্য, অতুল, অপূৰ্ব, বিলক্ষণ।

অসাৰ (WORTHLESS, USELESS) ঃ মূল্যহীন, বৃথা, নিকৃষ্ট, মন্দ, বেয়া, নীচ, অপকৃষ্ট, অকামিলা, অপদাৰ্থ।

অসীম (BOUNDLESS) ঃ সীমাশূন্য, সীমাহীন, অন্তহীন, অন্তবিহীন, অনাদি, নিৰৱধি, অনাদ্য, অনাদ্যন্ত, অনন্ত, অশেষ।

অসুন্দৰ (UNSIGHTLY) ঃ কুৎসিত, কুৰূপ, বিকৃত, বীভৎস, কদৰ্য্য, অপৰিচ্ছন্ন, মলিন, বিৰূপ, শ্ৰীহীন, কুশ্ৰী, অভব্য, অসংযত, অশোভনীয়, কিম্ভূতকিমাকাৰ, কদাকাৰ, হতশ্ৰী, অপ্ৰিয়দৰ্শন।

অসুবিধা (DISADVANTAGE, INCONVENIENCE, TROUBLESOME) ঃ অসুচল, মুস্কিল, গোলমাল, বিপত্তি, দুৰ্দশা, দুৰৱস্থা, জঞ্জাল, বিভ্ৰাট, বাধা, অন্তৰায়, সংকট, ব্যাকুলতা, ক্লেশ, অশান্তি, কষ্টাৱহ, বিব্ৰতাৱস্থা, ব্যাতিব্যস্ততা।

অসুৰ (DEMON) ঃ দৈত্য, দানৱ, ৰাক্ষস, ভুত, পিশাচ, নিশাচৰ, দেৱাৰি, দনুজ, দৈত্যেয়, সুৰাৰি, দেৱশত্ৰু, যাতুধান, পূৰ্বদেৱ, ৰসাগেহ, শুক্ৰশিষ্য, সুৰদ্বিষ, কাপিশেয়, ৰাত্ৰিচৰ, অতিনিৰ্দয়, অতিদুষ্ট, অতিনিষ্ঠুৰ, সুৰবৈৰী, বিকটাকাৰ, বৃহৎকায়, দিতিসুত, সুৰৰিপু, দেৱান্তক, ত্ৰিদশাৰি।

অসুস্থতা (ILLNESS) ঃ বেমাৰ, ব্যাধি, ৰোগ, অসুখ, পীড়া, অস্বস্থ, ৰুগ্ন, ৰুগ্নাৱস্থা, অস্বাস্থ্য, স্বাস্থ্যভঙ্গ, স্বাস্থ্যক্ষয়, উপসৰ্গ, ৰোগলক্ষণ।

অস্তিত্ব (EXISTENCE) ঃ স্থিতি, সত্তা, সত্য, নিত্যতা, বিদ্যমানতা, বিৰাজমানতা, উপস্থিতি, উপস্থান, সমুপস্থান, অৱস্থান, সত্ব।

অস্বাভাৱিক (SUPERNATURAL) ঃ অপ্ৰাকৃতিক, অনিয়মীয়া, অদ্ভুত, উদ্ভট, আজব, আজগুবি, অপ্ৰকৃত, নাভূত-নাশ্ৰুত, নোহোৱা-নোপজা, অলৌকিক, নিসৰ্গাতিৰিক্তি।

অস্থি (BONE) ঃ হাড়, কঙ্কাল, অস্থিপঞ্জৰ, কৰ্কৰ, কীকস, কুল্য।

অস্থিৰ (RESTLESS) ঃ চঞ্চল, অথিৰ, অশান্ত, ব্যাকুল, চপল, আতুৰ, আচ্ছন্ন আকুল, কাতৰ, বিহ্বল, বিশৃংখল, বিপৰ্যস্ত, বিচলিত, ব্যস্ত, কম্পিত, আলোড়িত, অধৈৰ্য, অমনোযোগী, অন্যমনস্ক, আন্মনা, ছট্‌ফট্‌, ছট্‌বটনি, মুহ্যমান।

অস্ত্ৰ (WEAPONS) ঃ আয়ুধ, প্ৰহৰণ, শত্ৰুঘ্ন, শস্ত্ৰ, হস্ত, হাতিয়াৰ, হাথিয়াৰ, সৰঞ্জাম, সজুলি, উপকৰণ, যন্ত্ৰপাতি, যুদ্ধাস্ত্ৰ, মাৰণাস্ত্ৰ, আগ্নেয়াস্ত্ৰ।

অহমিকা (PRIDE) ঃ অহংকাৰ, গৰ্ব, ফুটনি, মদ, দম্ভ, ভেম, দৰ্প, স্পৰ্ধা, আত্মাভিমান, ব্যহ্যাড়ম্বৰ, আত্মশ্লাঘা, মহতালি, ঔদ্ধত্য, শ্লাঘা, অস্মিতা, দাম্ভিকতা, বৰাই, গগুপ, ডাংকোপ, ওফাইডাং, স্বাভিমান, বাহাদুৰি, অহংমন্যতা।

অহেতুক (GROUNDLESS) ঃ অকাৰণ, নিৰৰ্থক, নিষ্ফল, ভিত্তিহীন, অমূলক, বৃথা, নিৰাধাৰ, বাজে, অলাগতিয়াল, মূল্যহীন, তুচ্ছ, ফাল্টু, নিৰ্মূল, নিষ্কাৰণ।

অক্ষম (INCAPABLE) ঃ অসমৰ্থ, অপাৰগ, অযোগ্য, অসাধ্য, অকৰ্মণ্য, অনুপযুক্ত, অনুপযোগী, অকামিলা, আহত, অশক্ত, অপটু, অসহায়, নিষ্কৰ্মা, অপাত্ৰ, দুৰ্বল, পঙ্গু, বিকলাঙ্গ, লেঙেৰা, পেঙুৰা, খোৰা, কুঁজা, খঞ্জ, অথৰ্ব, জৰাগ্ৰস্ত, বধিৰ, মূক, বোবা, কলা, খোনা, নিৰক্ষৰ, অক্ষমতা, নিৰ্বীৰ্য, বলহীন, অদৃঢ়।

অক্ষৰ (LETTER) ঃ আখৰ, বৰ্ণ, লিপি, লেখা, লেখ্য, হস্তাক্ষৰ, যুক্তাক্ষৰ, স্বাক্ষৰ, চহী, দস্তখত, হৰফ, হস্তলিপি, বৰ্ণমালা, সাক্ষৰ, নিৰক্ষৰ, মুদ্ৰাক্ষৰ, চিন, ছাপ, চিহ্ন।

অক্ষয় (ETERNAL) ঃ অসীম, অশেষ, অনন্ত, অবিৰত, অবিৰাম, অনবৰত, স্থিৰ, অপাৰ, অমৰ, অবিচ্ছিন্ন, অবিনশ্বৰ, অবিনাশী, অব্যয়, অনিৰ্বাণ, অবিশ্ৰান্ত, প্ৰচুৰ, শেষহীন, নিৰক্ষৰ, সাৰ্বকালীন, দৃঢ়, সীমাহীন, স্থায়ী, চিৰাগত, নিৰত, নিত্য, নিৰবচ্ছিন্ন, চিৰায়ু, শাশ্বত, চিৰঞ্জীৱী, সনাতন।

অক্ষুণ্ণ (UNDECAYED) ঃ অক্ষত, অটুট, অব্যাহত, অবিকৃত, পূৰা, অখণ্ডিত, অবিভক্ত, পূৰ্ববৎ, নিখুঁত, পূৰ্ণ, সুস্থ।

[আ]

আইতা (GRAND-MOTHER) ঃ পিতামহী, মাতামহী, আবু, বুঢ়ীআই, আজোআইতা, আজোবুঢ়ীআই, প্ৰপিতামহী, প্ৰমাতামহী, বৃদ্ধপিতামহী,

বৃদ্ধমাতামহী, অতিবৃদ্ধমাতামহী, অতিবৃদ্ধপিতামহী, অত্যতিবৃদ্ধমাতামহী, অত্যতিবৃদ্ধপিতামহী।

আঁহত (PIPUL-TREE) ঃ অশ্বত্থ, ক্ষীৰদ্ৰুম, শুচিদ্ৰুম।

আইন (LAW) ঃ বিধিব্যৱস্থা, বিধি, কানুন, নিয়ম, প্ৰণালী, বিচাৰ, প্ৰমাণ, সাক্ষ, বন্ধানি, ধাৰা, পদ্ধতি, বিধেয়ক, বিধান, ৰাজবিধি, চুক্তি, চৰ্ত, নিয়মন, শৃঙ্খলা, অধ্যাদেশ, নিৰ্দেশ, ৰীতি, অধিনিয়ম, আচৰণবিধি, সংবিধান, দণ্ডবিধি।

আকৰ্ষণ (ATTRACTION) ঃ প্ৰবণতা, প্ৰেম, স্নেহ, প্ৰলোভন, মহাকৰ্ষণ, মাধ্যাকৰ্ষণ, বিমোহন।

আকস্মিক (UNEXPECTED) ঃ অতৰ্কিত, অনিৰ্দিষ্ট, অনিৰ্দ্ধাৰিত, অপ্ৰত্যাশিত, অকস্মাৎ, দৈবাৎ, অভাৱনীয়, আচম্বিত, অভাবিত, অনিয়মিত, অনিয়ত, হঠাৎ, অনপেক্ষিত, অচিন্তিতপূৰ্ব।

আকাৰ (FORM) ঃ আকৃতি, গঢ়, গঠন, ঠগ, ৰূপ, চেহেৰা, শ্ৰী, সৌষ্ঠৱ, ধৰণ, নক্সা, কায়া, অৱয়ব, অঙ্গ, অংশ, গঢ়, গঢ়-পিট, মূৰ্ত্তি।

আকাশ (SKY) ঃ গগন, অন্তৰীক্ষ, নভ, নভঃ, বিমান, ব্যোম, অনন্ত, আলাস, ৰোদসী, নভোমণ্ডল, দ্যুলোক, স্বৰ্গ, মহাকাশ, দিগন্ত, ৰোদঃ, ক্ৰন্দসী, নিৰাকাৰ, ঘনবীথি, শূণ্য, মহাশূণ্য, মহাব্যোম, দিগ্বলয়, পুষ্কৰ, অম্বৰ, নীলিমা, সুৰাবাস, অমৰলোক, উৰ্দ্ধলোক।

আকীৰ্ণ (SCATTERED) ঃ সিঁচৰতি, বিস্তীৰ্ণ, পূৰ্ণ, ভৰা, প্ৰসাৰিত, বিকীৰ্ণ, পৰিব্যাপ্ত, ভৰপুৰ, পৰিপূৰ্ণ, বিস্তাৰিত, জনাকীৰ্ণ, বিক্ষিপ্ত, ব্যাপ্ত।

আকৌ (AGAIN) ঃ পুনৰায়, পুনৰবাৰ, পুনৰ, পুনশ্চ, পুনৰপি, পুনঃ, পুনৰ্বাৰ, আৰুবাৰ, দুনাই, ভূয়ঃ।

আখৰ (LETTER) ঃ বৰ্ণ, হৰফ, লিপি, অক্ষৰ, বৰ্ণমালা।

আখি (EYE) ঃ নয়ন, নেত্ৰ, লোচন, চক্ষু, চকু, অক্ষি, দৰ্শনেন্দ্ৰিয়, চৰ্মচক্ষু, দৃষ্টি, ইক্ষণা।

আখ্যান (STORY) ঃ কাহিনী, কথন, কল্পনা, সাধুকথা, বিৱৰণ, বিৱৰণী, গল্প, উপন্যাস, কথাত্মক।

আগমন (ARRIVAL) ঃ উপস্থিতি, পদাৰ্পণ, সমাগম, উদয়, আৱিৰ্ভাব, অভ্যুদয়, প্ৰৱেশ, আৱৰ্ত্তন, অৱতাৰ, উৎপত্তি, প্ৰকাশ, সমাৱেশ।

আগৰণুৱা (PIONEER) ঃ অগ্ৰগামী, পুৰোগামী, পুৰোবৰ্তী, আগুৱান, অগ্ৰদূত, অভিগত, সন্মুখাগত, পুৰঃসৰ, পুৰোহ, পুৰোধা, পুৰোযাত্ৰী, মাৰ্গদৰ্শক, মাৰ্গবিধায়ী।

আগ্ৰহ (EAGER) ঃ ইচ্ছা, জিজ্ঞাসা, স্পৃহা, সোৎসাহ, প্ৰৱণতা, পছন্দ, আকৰ্ষণ, ৰুচি, উদ্যম, অভিৰুচি, উদ্যোগ, লালসা, উৎসুকতা, উৎসাহ, চেষ্টা, উৎকণ্ঠা, ব্যগ্ৰতা, প্ৰবৃত্তি, অনুৰাগ, কৌতূহল, ঔৎসুক্য।

আঘাত (HIT) ঃ প্ৰহাৰ, কোব, মাৰ, বেদনা, দুখ, কষ্ট, ক্ষত, ঘৰ্ষণ, স্পৰ্শ, মৰ্দন, পেষণ, নিৰ্ঘাত, তাড়ন, হথ।

আঙুৰ (GRAPE) ঃ দ্ৰাক্ষা, মৃদ্বীকা, দাৰুফলা, কালমেষিকা, কৃষ্ণিকা, মৃদ্বী, স্বাদ্বী, হাৰভূৰা, দ্ৰাক্ষাফল, প্ৰিয়ালা, গোস্তনী, দ্ৰাক্ষাবীজ, দ্ৰাক্ষাষ্টীলা, লতা-পনীয়ল।

আচৰণ (CONDUCT) ঃ ব্যৱহাৰ, চৰিত্ৰ, অনুষ্ঠান, সদাচাৰ, অভিব্যক্তি, গতিবিধি, নিয়ম-নীতি, স্বভাৱ, নিৰ্বাহন, নিৰ্বাহ, কাৰ্য্যকলাপ, লীলাখেলা, ভাব-ভঙ্গী, আচাৰ-ব্যৱহাৰ।

আচ্ছন্ন (COVERED) ঃ আবৃত, আচ্ছাদিত, ব্যাপ্ত, অভিভূত, অবগুণ্ঠিত, বিহ্বল, বিভোৰ, মুহ্যমান, শিথিল, বিৱশ, অৱশ, বিবুধি।

আচ্ছাদন (COVERING) ঃ ঢাকনী, আৱৰণ, কাপোৰ, চন্দোৱাৰ, চন্দ্ৰতাপ, চামিয়ানা, ৰভা, বিতান, মণ্ডপ।

আঠ (EIGHT) ঃ অষ্ট, অষ্টক, অষ্টধা, অষ্টম, অষ্টমী,।

আড়ম্বৰ (SPLENDOUR) ঃ জাকজমক, সমাৰোহ, আধিক্য, অতিৰঞ্জন, শোভা, বৈভৱ, বাহুল্য, ঔজ্জ্বল্য।

আত্মা (SOUL) ঃ জীৱাত্মা, অন্তৰাত্মা, আত্মাপুৰুষ, প্ৰাণপুৰুষ, প্ৰাণপক্ষী, পুৰঞ্জন, আত্মাৰাম, চিদাভাস, শৰীৰভাক, পুনৰ্ভৱী, অখগুন, পৰমাত্মা, প্ৰত্যগাত্মা, জীৱ।

আত্মীয় (RELATED) ঃ সম্পৰ্কীয়, সম্বন্ধীয়, আপোন, নিজা, লগাভগা, আপোনজন, স্বগণ, গিয়াতি, সগোত্ৰীয়, সবৰ্ণ, জ্ঞাতি, বংশীয়, গোত্ৰীয়, কুটুম্ব, কুটুম, ইষ্টকুটুম্ব, বন্ধু, বান্ধৱ, ককাইভাই, সগোত্ৰ, ঘৰুৱা, পৰিজন, স্বজন, স্বজাতি।

আদৰ (FONDNESS) ঃ প্ৰশংসা, মৰ্য্যাদা, শ্ৰদ্ধা, যত্ন, পৰিচৰ্য্যা, অভ্যৰ্থনা, স্বাগত, সম্বৰ্দ্ধনা, মৰম, প্ৰশ্ৰয়, মান-সৎকাৰ, সম্ভাষণ, আসক্তি, সন্মান,

স্নেহ, প্ৰীতি, ৰাপ, আন্তিক।

আদৰ্শ (MODEL) ঃ আৰ্হি, চানেকি, নমুনা, নিদৰ্শন, দৃষ্টান্ত, উদাহৰণ, সাদৃশ্য, তুলনা, উপমা, প্ৰমাণ, প্ৰতিৰূপ।

আদালত (COURT) ঃ বিচাৰালয়, ন্যায়ধিকৰণ, কাছাৰী, ন্যায়ালয়, এজলাছ, ন্যায়সভা, ব্যৱহাৰমণ্ডপ, ৰাজসভা, ৰাজগৃহ, ৰাজমন্দিৰ,।

আদি (ORIGINAL) ঃ প্ৰথম, আগ, মূল, আৰম্ভ, গুৰিকথা, উৎস, মূলধন, আদিমূল, আদিৰস, আদিবাসী।

আদেশ (ORDER) ঃ হুকুম, আজ্ঞা, নিৰ্দেশ, উপদেশ, অনুজ্ঞা, অনুমতি, নিয়ম, আদেশপত্ৰ, হুকুমনামা, আজ্ঞাপত্ৰ, দৈববাণী।

আধাৰ (RECEPTACLE) ঃ আশ্ৰয়, পাত্ৰ, স্থান, আলয়, আকৰ, আগাৰ, ঘৰ, ভঁৰাল, অন্তঃগাঁথনি, কোষ, ভাণ্ড, নিধান, নিধি, ধাৰক, ভাজন, আশয়, ভিত্তি, ভেটি, ভিত্তিমূল, বুনিয়াদ, থোক, থলী, বাহ।

আধুনিক (MODERN) ঃ নব্য, সাম্প্ৰতিক, সমকালীন, ইদানীন্তন, নৱ, নবীন, নতুন, অপুৰাণ।

আনন্দ (PLEASURE) ঃ হৰ্ষ, আহ্লাদ, ৰং, পুলক, হৰষ, স্ফুৰ্তি, ফুৰ্তি, হৰ্ষণ, আমোদ, উল্লাস, সন্তোষ, সুখ, তোষ, তুষ্টি, বিনোদন, প্ৰসন্নতা, প্ৰফুল্লতা, আহ্লাদন, পৰিতৃপ্তি, তৃপ্তি, মজা, সুখভোগ, সুখানুভূতি, খুচি, প্ৰমোদ, ৰোমাঞ্চ, শিহৰণ, ৰহইচ্, উলাহ, হৰিষ, অবিষাদ।

আন্দোলন (AGITATION) ঃ বিক্ষোভ, সংক্ষোভ, বিদ্ৰোহ, বিপ্লৱ, আলোড়ন, বিৰোধ, উদ্বেগ, উপপ্লৱ, ধৰ্মঘট, হৰতাল, গোলমাল, ঘেৰাও, পথবন্ধ, চকাবন্ধ, অস্থিৰতা, বিশৃংখলা, হিন্দোল।

আপত্তি (OBJECTION) ঃ অসন্মতি, অমত, অভিযোগ, ওজৰ, প্ৰতিবাদ, অনুযোগ, গোচৰ, অননুমোদন, বাধা, নালিছ, প্ৰতিক্ষেপ, অপ্ৰীতি।

আপ্যায়ন (SATIATION) ঃ আদৰ, সমাদৰ, আতিথ্য, সেৱাযত্ন, আতিথেয়তা, আলপৈচান, অতিথি-সৎকাৰ, অভিনন্দন, অতিতৃপ্তি।

আবৰণ (COVER) ঃ ঢাকন, ঢাকনী, সাঁফৰ, আচ্ছাদন, পৰ্দা, প্ৰচ্ছদ, প্ৰচ্ছদপট, প্ৰচ্ছাদন, খোলা, চোকোৰা, তুঁহ, ওৰণি, ত্বক, ছাল, অৱগুণ্ঠন, ছাঁতি, ছত্ৰ, গুণ্ঠন, বোৰ্খা, বিতান, বৰ্ম, কৱচ, বাকলি, বল্কল, চোকোৰা, মোট।

আবৃত (COVERED) ঃ আচ্ছাদিত, ৰুদ্ধ, বন্ধ, আবদ্ধ, সমাবৃত, নিমীলিত, আচ্ছন্ন, পৰিবেষ্টিত, বেষ্টিত, পৰিবৃত।

আবৃত্তি (RECITATION) ঃ পুনৰাবৃত্তি, প্ৰত্যাবৃত্তি, দ্বিৰুক্তি, পুনৰুক্তি, পুনৰ্বচন, পঠন, বাচন, মুখস্থপাঠ, সস্বৰোচ্চাৰণ।

আবেগ (ANXIETY) ঃ উৎকণ্ঠা, ব্যগ্ৰতা, ব্যাকুলতা, বিহ্বলতা, আৱেশ, উল্লাস, উদ্বেগ, উত্তেজনা, উৎসাহ, উদ্দীপনা, আসক্তি।

আবেলি (AFTERNOON) ঃ অপৰাহ্ন, ভাটিবেলা, বিয়লি, বিকাল।

আভা (LIGHT) ঃ পোহৰ, ৰশ্মি, জেউতি, প্ৰভা, দীপ্তিমান, উজ্জ্বল, শোভা, কান্তি, তেজ, জ্যোতি।

আভিজাত্য (NOBILITY) ঃ বংশ-মৰ্যাদা, সম্ভ্ৰান্ততা, উচ্চবংশ, সদবংশ, ঔদাৰ্য, মাহাত্ম্য, মহানুভাব, বিভূতি, পাণ্ডিত্য, কৌলীন্য, বংশগৌৰৱ, জাত্যাভিমান।

আম (MANGO) ঃ আম্ৰ, আম্ৰফল, সহকাৰ, চুতক, মাকন্দ, মৃষালক, ৰসাল, কৰক।

আমন্ত্ৰণ (INVITATION) ঃ নিমন্ত্ৰণ, আহ্বান, সম্বোধন, সম্ভাষণ, আদৰণি।

আয় (INCOME) ঃ উপাৰ্জন, লাভ, উৎপন্ন, প্ৰাপ্তি, ফল, মুনাফা, আগম, উদয়, উপচয়, পাওনা, পাউনি, প্ৰাপ্য, মুনাফা, বেতন, দৰমহা, খোৰাকি, পাৰিশ্ৰমিক, বৃদ্ধি, ৰোজগাৰ, লাভাংশ, লাভ্যাংশ, ধনাগম, ধনাৰ্জন, পাৰিতোষিক।

আয়তন (VOLUME) ঃ পুতল, ব্যাপ্তি, বিস্তাৰ, পৰিসৰ, প্ৰসাৰ, ব্যাপকতা, পৰিধি, সীমা, পৰিমাণ, মাপ, গণ্ডি, দৈৰ্ঘ্য, প্ৰস্থ, উচ্চতা, গভীৰতা, চৌহদ, মেৰ, বেৰ, ঘেৰ।

আয়োজন (PREPARATION) ঃ বন্দোবস্ত, যোগাৰ, যো-জা, সংস্থান, সংগ্ৰহ, ব্যৱস্থা, প্ৰস্তুতি, সাজসজ্জা, একত্ৰীকৰণ, সংকলন, সজ্জীকৰণ, পৰিকল্পন।

আৰম্ভ (BEGINNING) ঃ সূচনা, আৰম্ভণ, আৰম্ভণি, আৰম্ভ, অনুবন্ধ, প্ৰস্তাৱনা, সূত্ৰপাত, উৎপত্তি, পাতনি, প্ৰাৰম্ভ, উপক্ৰম, উদ্ভৱ, উপক্ৰমণিকা, অৱতাৰণা, সমাৰম্ভ, ভূমিকা, মুখবন্ধ, উদ্‌গম, উদয়, উন্মেষ, উন্মীলন, উদ্ৰেক, উদ্‌ঘাটন, উন্মোচন, ভিত্তি, বুনিয়াদ, জন্ম, সৃষ্টি, নান্দী, নান্দীমুখ, মঙ্গলাচৰণ, পূৰ্বৰঙ্গ, পূৰ্বৰাগ, পূৰ্বাভাষ, শুভাৰম্ভ, অৱতৰণিকা, মহুৰত, পুৰশ্চৰণ, পুনৰাৰম্ভ, আদি, উৎস।

আলস্য (IDLENESS) ঃ এলাহ, অনিচ্ছা, অলসতা, শৈথিল্য, জড়তা, নিষ্ক্ৰিয়তা,

শিথিলতা, অনুৎসাহ, বিলম্বন, দীৰ্ঘসূত্ৰতা, অনুদ্যোগিতা, মন্থৰতা, সোৰোপালি, কাৰ্যবিমুখতা, তন্দ্ৰালুত্ব, মন্থৰতা।

আলিংগন (EMBRACE) ঃ আঁকোৱাল, বাহুবন্ধন, সাবট, সাবটা-সাবটি, গলাগলি, আশ্লেষ, উপগূহন, ক্ৰোড়ীকৰণ।

আলোক (LIGHT) ঃ আভা, পোহৰ, ৰশ্মি, জেউতি, প্ৰভা, দীপ্তি, জ্যোতি, দ্যুতি, কান্তি, তেজ, দীপ, প্ৰদীপ, বহ্নি, বিভা, ভানু, কিৰণ, অংশু, সূৰ্য্যালোক, দিবালোক, চন্দ্ৰালোক, কৌমুদী, উজ্জ্বল, প্ৰকাশ, চন্দ্ৰিকা।

আলোকিত (LIGHTED) ঃ সুপ্ৰকট, দেদীপ্যমান, দীপ্যমান, দীপ্তিমান, দীপ্ত, তেজোময়, প্ৰজ্জ্বলিত, উজ্জ্বলীকৃত, জাজ্বল্যমান, প্ৰকাশিত।

আলোচনা (DISCUSSION) ঃ বিবেচনা, বিচাৰ, চৰ্চ্চা, আলচ, সমালোচনা, সমীক্ষা, অভিমত, মতামত, পৰ্য্যালোচনা, টীকা, ব্যাখ্যা, মন্তব্য, সমন্ত্ৰণা, বিচাৰণা, উহাপোহ, পৰামৰ্শ।

আৱশ্যক (NECESSARY) ঃ প্ৰয়োজনীয়, প্ৰয়োজন, দৰ্কাৰ, দৰকাৰ, গৰজ, অনিবাৰ্য, অপৰিহাৰ্য, আৱশ্যক, অহাৰ্য, অৱশ্যকাৰ্য।

আৱেদন (REPRESENTATION) ঃ নিৱেদন, গোহাৰি, আহ্বান, আৰ্জি, প্ৰতিপাদন, নিৰূপন, বৰ্ণন, প্ৰাৰ্থনা, দৰ্খাস্ত।

আশঙ্কা (DOUBT) ঃ সন্দেহ, ভয়, ত্ৰাস, সংশয়, শঙ্কা, উদ্বেগ, চিন্তা, সন্ত্ৰাস, অঠাৱৰ, ভীতি, দৰ, বিকল্প।

আশা (EXPECTATION) ঃ ভৰসা, আস্থা, নিৰ্ভৰ, বিশ্বাস, সম্ভাৱনা, প্ৰত্যাশা, অপেক্ষা, প্ৰতীক্ষা, অভিলাষ, আকাংক্ষা, ইচ্ছা, মনোৰথ, উদীক্ষণ।

আশীৰ্বাদ (BENEDICTION) ঃ আশিষ, শুভাশিষ, শুভেচ্ছা, কল্যাণ, কৃপা, কৰুণা, সদিচ্ছা, দয়া, আশীৰ্বচন, শুভাশীৰ্বাদ, আশীৰ্বাণী, স্বস্তিবচন, মঙ্গলাচৰণ, মঙ্গলবাদ, ধন্যবাদ, কুশলধ্বনি।

আশ্চৰ্য (STRANGE) ঃ বিস্ময়কৰ, অদ্ভুত, বিস্ময়, আচৰিত, বিচিত্ৰতা, বৈচিত্ৰ্য, অপূৰ্ব, অভূতপূৰ্ব, অবিশ্বাস্য, অলৌকিক, অবাক, চমৎকাৰিত্ব।

আশ্ৰয় (SHELTER) ঃ সহায়, ৰক্ষাকৰ্ত্তা, অৱলম্বন, শৰণ, নিৰ্ভৰশীলতা, স্থল, অনাথাশ্ৰম, ঠাই, ধৰ্মশালা, শিবিৰ, ঘৰ, আসন, থল, ৰক্ষক, সংশ্ৰয়।

আসক্তি (ATTACHMENT) ঃ ইচ্ছা, হেঁপাহ, অনুৰক্তি, অনুৰাগ, আকৰ্ষণ, ভোগাভিলাষ, প্ৰীতি, ৰতি, পূৰ্বৰাগ, প্ৰেম, প্ৰণয়, স্নেহ, ভক্তি, বন্ধুত্ব,

সম্প্ৰীতি, আদৰ, সদ্ভাৱ, অভিৰুচি, মমতা, পছন্দ, শ্ৰদ্ধা, সৌহাৰ্দ্য, মিলন, পৰিহাস, অভিসাৰ।

আসন (SEAT) ঃ উপৱেশন, গাদী, পদবী, পদ, আস্থান, অধিষ্ঠান, পীঠ, সিংহাসন, কাষ্ঠাসন, মঞ্চিকা, উপৱেশ, চকী, মাচিয়া, স্থান, আস্তৰণ, কুথ, পৰিস্তোম।

আসন্ন (IMPENDING) ঃ সন্নিকট, নিকট, সমীপ, অব্যবহিত, নিকটবৰ্ত্তী, সমীপস্থ, সন্নিহিত, সংলগ্ন।

আহত (WOUNDED) ঃ আঘাতপ্ৰাপ্ত, জখম, ঘাইল, সমাহত, উপহত, অভিহত, পীড়িত, ক্ষতপ্ৰাপ্ত।

আহৰণ (COLLECTION) ঃ সংগ্ৰহ, চয়ন, যোগাৰ, গ্ৰহণ, সংকলন, সঞ্চয়, সমবায়, সমুচ্চয়।

আহাৰ (FOOD) ঃ ভোজন, বিহাৰ, ভক্ষণ, পথ্য, ভক্ষ্য, অন্নজল, খাদ্য, গলাধঃকৰণ, গ্ৰাস, গৰাহ, খানা, খানা-পিনা, খাদ্য-দ্ৰব্য, অন্ন, ভোজ্য।

আহিলা (AMMUNITION) ঃ আহিলা-পাতি, উপাদান, সঁজুলি, সৰঞ্জাম, হাতিয়াৰ, হাথিয়াৰ, সা-সৰঞ্জাম, সঞ্জুক, যুদ্ধোপকৰন, যুদ্ধসজ্জা, যুদ্ধসামগ্ৰী।

আক্ষেপ (REGRET) ঃ খেদ, ক্ষোভ, দুখ, অনুতাপ, অশান্তি, শোক, ক্ৰোধ, বেজাৰ, অনুশয়, অনুশোক, উদ্বেগ।

[ই]

ইঙ্গিত (HINT) ঃ সংকেত, টিপ, সূচনা, আভাস, সূত্ৰ, ইচাৰা, টেৰা, বেঁকা, টেৰা-বেঁকা, ঠাৰ, অঙ্গি-ভঙ্গি, কটাক্ষ, ঘুণাক্ষৰ, ঠিকনা, চিঁয়াৰ, উমান, সহাৰি, আটকাল, সন্ধান, পূৰ্বাভাস, উৰাদিহ, আকাৰ-ইঙ্গিত।

ইচ্ছা (DESIRE) ঃ বাঞ্ছা, অভিপ্ৰায়, প্ৰবৃত্তি, কামনা, বাসনা, তৃষা, অভিলাষ, ঈপ্সা, উদ্দেশ্য, বীপ্সা, লালসা, লিপ্সা, মনোৰথ, মনোভাব, মনোবৃত্তি, মনোবাঞ্ছা, সংকল্প, অভীপ্সা, অভীষ্ট, উৎকণ্ঠা, উদ্বেগ, উৎসুকতা, লোভ, আকাংক্ষা, মনস্কাম, মনস্কামনা, অভিৰুচি, প্ৰৱণতা।

ইজ্জত (HONOUR) ঃ মান, সম্ভ্ৰম, আবুৰ, সম্মান, মৰ্যাদা, সতীত্ব, কৌলীন্য, আভিজাত্য, প্ৰতিষ্ঠা, বহুমান, কীৰ্তি, খ্যাতি।

ইতৰ (INFERIOR) ঃ সাধাৰণ, হীন, অধম, তুচ্ছ, বাজে, নীচ, অপ্ৰধান, অৱহেলনীয়।

ইতি (CONCLUSION, FINISH) ঃ সমাপ্তি, অন্ত, সামৰণি, নিবৃত্তি, অৱসান, পৰিণতি, শেষ, সমাপন, পৰ্য্যৱসান, উপসংহাৰ, নিষ্পত্তি, সিদ্ধান্ত।

ইত্যাদি (ETCETIERA) ঃ আদি, প্ৰভৃতি, হৰেক, প্ৰমুখ, নানান, বিভিন্ন, হৰেক-ৰকম, অনেক, নানা, বিবিধ, আন, পৃথক, ভিন্ন, বেলেগ-বেলেগ।

ইন্দ্ৰ ('INDRA') ঃ দেৱৰাজ, দেৱপতি, দেৱেন্দ্ৰ, সুৰপতি, সুৰেন্দ্ৰ, সুৰেশ্বৰ, সুৰেশ, পুৰন্দৰ, পৌৰন্দৰ, ঘনবাহন, জীমুতবাহন, মেঘবাহন, বৃহদ্ৰথ, অমৰেশ, অমৰপতি, অমৰনাথ, শচীপতি, শচীন্দ্ৰ, সহস্ৰাক্ষ, সহস্ৰলোচন, সহস্ৰনয়ন, বজ্ৰপাণি, বাসৱ, হৰ্যস্ব, ত্ৰিদশাধিপতি, মঘৱা, বজ্ৰী, বজ্ৰধৰ, বৃত্ৰাৰি, বলবিনাশন, বলভিদ, বলহা, বলৰিপু, বাস্তোস্পতি, হৰিহয়, শতক্ৰতু, বৰক্ৰতু, পূতক্ৰতু, গোত্ৰভিৎ, পাকশাসন, দিবস্পতি।

ইহজন্ম (THIS-LIFE) ঃ ইহলীলা, ভৱলীলা, ভৱনাট, নৰ-নাট, পাৰ্থিৱ জীৱন, সংসাৰলীলা, মৰ্ত্যলীলা, ইহসংসাৰ, ইহজনম, ইহলোক, ইহজগত।

[ঈ]

ঈপ্সা (WISH) ঃ বাঞ্ছা, কামনা, মনোৰথ, স্পৃহা, যাচনা, অভিলাষ, লোভ, আগ্ৰহ, বাসনা, লালসা, কামনা, ইচ্ছা, ইহা।

ঈৰ্ষা (JEALOUSY) ঃ খিয়াল, অসূয়া, বিদ্বেষ, ঈৰ্ষান্বিত, ঈৰ্ষাকাতৰ, মাৎসৰ্য, মৎসৰ, অহঙ্কাৰ, পৰশ্ৰীকাতৰতা, পৰদ্বেষী, শত্ৰুতা, ক্ৰোধ, চকুচৰহা, বৈৰ, আক্ৰোশ, প্ৰতিহিংসা, অন্তৰ্দাহ, শঙ্কাশীল, ঈৰ্ষালু, ঈৰ্ষু।

ঈশ্বৰ (GOD) ঃ ভগৱান, জগতস্ৰষ্টা, পৰমেশ্বৰ, সৰ্চ্চিদানন্দ, জগদীশ্বৰ, বিশ্বেশ্বৰ, সৰ্বেশ্বৰ, মহেশ্বৰ, প্ৰভু, গৰাকী, চিদানন্দ, ভূমা, জগদীশ, জগন্নিৱাস, জগবন্ধু, জগন্নাথ, ভুৱনেশ্বৰ, স্ৰষ্টা, ধাতা, বিভু, বিধাতা, ত্ৰাতা, সনাতন, স্বয়ম্ভু, অনাদি, ত্ৰাণকৰ্তা, মহাপ্ৰভু, অন্তৰ্য্যামী, নিৰাকাৰ, নিৰঞ্জন, অনন্ত, অজৰ, অমৰ, অক্ষয়, পৰমব্ৰহ্ম, নিৰাময়, বিশ্বাত্মা, ঋতম্ভৰ, অখিলাত্মা, পৰাৎপৰ, বিভু, পৰামাত্মা, দয়াময়, দীনবন্ধু, ইচ্চাময়, ব্ৰহ্মা, বিষ্ণু, দেৱ, দেৱতা, ঈশ, মালিক, ওপৰৱালা, আল্লা, খোদা, খোদাতাল্লা।

ঈষৎ (SLIGHT) ঃ অলপ, কিঞ্চিৎ, সামান্য, কিছু, নামমাত্র, নাৰ্তমান, যদ্‌সামান্য, অল্প, ক্ষুদ্ৰ, লঘু, সূক্ষ্ম, অবিস্তীৰ্ণ, মনাক্, স্তোক, অল্পক।

ঈক্ষণ (SIGHT) ঃ দৃষ্টি, দৰ্শন, চক্ষু, চকু, নয়ন, নেত্ৰ, লোচন, ঈক্ষণা, আলোক, অভিপ্ৰায়, দৃশ্য, আশয়।

[উ]

উক্তি (SPEECH) ঃ বচন, বাক্য, কথা, উল্লেখ, বাণী, ব্যাহাৰ, ভাষণ, শব্দৰচনা।

উগ্ৰ (VIOLENT) ঃ তীব্ৰ, চোকা, ভয়ানক, ভয়াবহ, ভয়ঙ্কৰ, মাৰাত্মক, কঠোৰ, প্ৰবল, প্ৰচণ্ড, খণ্ডাল, হিংস্ৰ, নিষ্ঠুৰ, ক্ৰুদ্ধ, কুপিত, বিৰক্ত, উদ্ধত, ভীষণ, ৰূঢ়, ৰুক্ষ, কৰ্কশ, তীক্ষ্ণ, প্ৰখৰ, ৰুষ্ট, চণ্ড, উন্মত্ত, দুৰ্ধৰ্ষ, দুৰ্দান্ত, বলবন্ত, দাৰুণ, তমোময়, দোৰ্ঘোৰ, অতিপাত, উগ্ৰমূৰ্ত্তি।

উচিত (PROPER) ঃ উপযুক্ত, যথাৰ্থ, ন্যায্য, সজ্জ, বৈধ, বিধেয়, ঠিক, যোগ্য, বিধিবদ্ধ, বিহিত, লায়ক, সমীচীন, বাঞ্ছনীয়, যথোচিত, হক, যুক্তিযুক্ত, ন্যায়-সঙ্গত, যথাযথ, হক, ৰীতিমত, বিধিসন্মত, যথাৰীতি, সমুচিত, যুগুত।

উচ্চ (HIGH) ঃ ওখ, ডাঙৰ, মহৎ, অগ্ৰ, উন্নত, শ্ৰেষ্ঠ, তুংগী, সুউচ্চ, অত্যুচ্চ, সমুন্নত, সুতুংগ, তুংগ, শিখৰ, শীৰ্ষ, উত্তুঙ্গ, দীৰ্ঘ, বৰিষ্ঠ, প্ৰাংশু, পীনোন্নত, শালপ্ৰাংশু, গগনচুম্বী, শীৰ্ষস্থানীয়, উচ্চকায়, উচ্চতম, অত্যুচ্চ, সৰ্বোচ্চ, ঢিপ, দীৰ্ঘকায়, উপৰ, অভ্ৰভেদী, গগণস্পৰ্শী, আকাশলংঘা।

উচ্চাৰণ (PRONUNCIATION) ঃ বাণী, বচন, কথন, পথন, ভাষণ, উদীৰণ, আবৃত্তি, ৰটনা, আৱাজ, শব্দ, স্বৰ, কথা, উক্তি।

উত্তৰ (REPLY) ঃ সমিধান, সমাধান, জবাব, কৈফিয়ৎ, প্ৰত্যুত্তৰ, প্ৰতিবাক্য, প্ৰতিক্ৰিয়া, প্ৰত্যুক্তি, প্ৰতিবাদ, প্ৰতিধ্বনি, পৰৱৰ্ত্তী।

উত্তীৰ্ণ (SUCCESSFUL) ঃ কৃতকাৰ্য, অতিক্ৰান্ত, সম্পন্ন, সমৃদ্ধ, সফল, সফলকাম, প্ৰাপ্তকাম, লঙ্ঘিত।

উত্তেজনা (EXCITEMENT) ঃ অস্থিৰতা, আবেগ, আগ্ৰহ, আলোড়ন, বিক্ষোভ, উচটনি, উদগনি, উদ্দীপনা, উন্মাদনা, উৎসাহ, চাঞ্চল্য, ভাবপ্ৰবণতা।

উৎপত্তি (SOURCE) ঃ আবিৰ্ভাব, উত্থান, অভ্যুদয়, উদ্ভৱ, উদয়, গুৰি, মূল,

উন্মোচন, উন্মেষ, জন্ম, আৰম্ভ, সৃষ্টি, জাত, নিষ্পাদন, সমুত্থান, সমুদ্ভব, সৰ্গ, আবিৰ্ভূতি, উপজনন, উদ্রেক, উন্মেষণ, উন্মীলন, বিকশিত, সমুদ্ভুত, উৎপন্ন।

উৎসৱ (FESTIVAL) ঃ উছৱ, সমাৰোহ, সন্তোষ, সভা, আনন্দ, আনন্দানুষ্ঠান, জয়ন্তী, অনুষ্ঠান, খানা-পিনা, ভোজ-ভাঁত, যাত্ৰা, পৰ্ব, ব্ৰত, পূজা, সবাহ, মহোৎসৱ, জন্মোৎসৱ।

উৎসৰ্গ (DEDICATION) ঃ উছৰ্গা, অৰ্পণ, নিবেদন, দান, ত্যাগ, পৰিত্যাগ, সমৰ্পণ, বিসৰ্জন, আহুতি, প্ৰতিষ্ঠা।

উৎসাহ (ENCOURAGEMENT) ঃ উদ্যম, উদ্দীপনা, উন্মাদনা, উত্তেজনা, উৎকণ্ঠা, উৎসুকতা, তৎপৰতা, ঔৎসুক্য, ব্যগ্ৰতা, আগ্ৰহ, ব্যাকুলতা, অভিনিবেশ, অধ্যৱসায়, আয়াস, প্ৰযত্ন।

উৎসুক (ANXIOUS) ঃ ব্যগ্ৰ, উদ্‌গ্ৰীৱ, উৎকণ্ঠিত, উদ্বিগ্ন, আগ্ৰহান্বিত, আকুল, ব্যাকুল, ইচ্ছুক, প্ৰত্যাশী, অভিলাষী, অনুৰক্ত, সোৎসাহ, অভীপ্সু।

উদং (OPEN) ঃ মুকলি, মুক্ত, অৰক্ষিত, খোলা, বন্ধনহীন, অবাধ, অনিয়ন্ত্ৰিত, অপ্ৰতিহত, ভংভঙীয়া।

উদাৰ (GENEROUS, GREAT, FRANK) ঃ মহৎ, অকপট, সৰল, দয়ালু, ত্যাগী, নিষ্কপট, ঋজু, অকুটিল, বহলমনা, উদাৰমনা, উচ্চমনা, মহামনা, মহানুভৱ, উদাৰচেতা, উদাৰচিত্ত, উদাৰচিতীয়া, উচ্চহৃদয়, উদাৰমতি, সুবিবেচক, সুবিচাৰক, বদান্য, দৰদী, মৰমী, বিবেকী, প্ৰশস্তচিত্ত, প্ৰশস্তহৃদয়।

উদাস (APATHETIC) ঃ নিস্পৃহ, বিষণ্ণ, মলিন, দুঃখিত, অনাসক্ত, উদাসীন, বিমৰ্ষ, বিৰক্ত, বৈৰাগ্য, নিৰুৎসাহ, নিৰ্লিপ্ত, ভাবশূন্য, বিষয়-বিমুখ, অনুৰাগহীন, নিৰ্বিকাৰ, অসম্পৃক্ত, বনবাসী, সন্যাসী, তপস্বী।

উদাহৰণ (INSTANCE) ঃ পটন্তৰ, নিদৰ্শন, দৃষ্টান্ত, সাক্ষ্য, প্ৰমাণ, নজিৰ, উল্লেখ, উদ্ধৃতি, স্মাৰক, আদৰ্শ, প্ৰতীক, চিহ্ন।

উদ্‌ঘাটন (UNVEILED) ঃ উন্মোচন, প্ৰকাশ, প্ৰাপ্তি, আৱিষ্কাৰ, সমাধান, উদ্ভাবন, সন্ধান।

উদ্দেশ্য (MOTIVE) ঃ লক্ষ্য, অভিপ্ৰায়, অভিসন্ধি, মতলব, তাৎপৰ্য্য, আশয়, সংকল্প, স্পৃহা, ইচ্ছা, কাৰণ, হেতু, নিমিত্ত, প্ৰয়োজন।

উদ্ধত (ARROGANT) ঃ উত্তনুৱা, গৰ্বিত, অসংযত, অবিনীত, অবাধ্য, মণ্ড, উৎকট্, অবাধ, উন্মাদ, উন্মত্ত, অদম্য, অস্থিৰ, অশ্রান্ত, উদ্দাম, বন্ধনমুক্ত, অসাবধান, কৰ্কশ, দুৰ্দান্ত, দুৰ্ধৰ্ষ, দুৰ্বৃত্ত, দুৰ্বাৰ, দুৰ্জয়, দৰ্পযুক্ত, প্ৰগল্‌ভ, দাম্ভিক, উদ্ধতালি, সমদ, সাটোপ, অভিমানী।

উদ্ধাৰ (DELIVERANCEE) ঃ ৰক্ষা, ত্ৰাণ, পৰিত্ৰাণ, মোক্ষ, নিষ্কৃতি, নিস্তাৰ, অব্যাহত, উৰ্দ্ধগতি, উদ্ধৃতি, মুক্তি, তাৰণ, খালাচ।

উদ্ভিদ (PLANTS) ঃ গছ-গছনি, গছ-বন, ওষধি, উদ্ভিজ্জ, শাক, গছ, বৃক্ষ, তৰু, পাদপ, ব্ৰততী, ঘাঁহ, তৃণ, দ্ৰুম, নগ, পৰ্ণী, বনস্পতি, বিটপী, কুজ, শাখা।

উন্নতি (PROSPERITY) ঃ শ্ৰীবৃদ্ধি, সমৃদ্ধি, সৌভাগ্য, সম্পদ, কৃতকাৰ্যতা, প্ৰগতি, অগ্ৰগতি, ঋদ্ধি, উন্নয়ন, উৎকৰ্ষ, প্ৰকৰ্ষ, উন্মেষ, উন্মীলন, উৰ্দ্ধাৰোহণ, পুষ্টি, ক্ৰমোন্নতি, আৰোহণ, বৰ্দ্ধন, বিকাশ, বৃদ্ধি, আধিক্য।

উন্মেষ (OPENING) ঃ উদ্ৰেক, সঞ্চাৰ, আৰম্ভ, আৱিৰ্ভাব, জন্ম, সৃষ্টি, প্ৰাৰম্ভ, উদয়, অভ্যুদয়, অঙ্কুৰ, উৎপত্তি, ভ্ৰূণ, মূল, বিকাশ, প্ৰকাশ।

উপকৰণ (INGREDIENCE) ঃ উপাদান, সঁজুলি, সম্ভাৰ, দ্ৰব্য, বস্তু, সামগ্ৰী, বস্তু-বাহানি, মাল, মাল-মচলা, দ্ৰব্যময়, ঘটকদ্ৰব্য, ঘটকাবয়ব।

উপকাৰ (BENEFIT) ঃ কল্যাণ, হিত, সহায়, অনুগ্ৰহ, মঙ্গল, লাভ, অনুকম্পা, দয়া, সেৱা, উদাৰতা, সহায়তা, কৰুণা, ক্ষেম, কুশল, সাহায্য, সহানুভূতি, উপকৃতি।

উপদেশ (ADVICE) ঃ পৰামৰ্শ, শিকনি, বুজনি, মন্ত্ৰণা, নিৰ্দ্দেশ, মত, নীতিকথা, নীতিবাক্য, শিক্ষা, হিতোপদেশ, হিতোক্তি, প্ৰেৰণা, অনুপ্ৰেৰণা, প্ৰৰোচনা, সুবুদ্ধি, উচটনি।

উপবাস (FASTING) ঃ লঘোণ, অনাহাৰ, অনশন, ব্ৰত, তপস্যা, ৰোজা, নিয়মন, সংযম, দম, নিগ্ৰহ, নিৰাহাৰ, অভক্ষণ, অভোজন, বৰত, নিশিপালন।

উপযুক্ত (COMPETENT) ঃ যোগ্য, যথাযোগ্য, লায়ক, উপযোগী, ঔপাদেয়, উপভোগ্য, অনুকুল, সমকক্ষ, সমৰ্থ, উচিত, গ্ৰহণীয়, সাৰ্থক, কাৰ্যক্ষম, পৰ্যাপ্ত, ফলপ্ৰসু, লাভজনক, প্ৰয়োজনীয়।

উপস্থিত (ATTENDANCE) ঃ হাজিৰ, যোগদান, অৱস্থান, স্থিত, দণ্ডায়মান, প্ৰস্তুত, উপনীত, বিৰাজমান, বিৰাজিত, উপবিষ্ট, অৱস্থিত, আগমন।

উপহাৰ (GIFT) ঃ উপঢৌকন, উপায়ন, ভেটি, পাৰিতোষিক, দক্ষিণা, যৌতুক,

পুৰস্কাৰ, বক্‌ছিছ্‌, দান, প্ৰদান, সাহায্য, সমৰ্পণ, প্ৰণামি, নৈবেদ্য, অৰ্ঘ্য, প্ৰীত্যুপহাৰ।

উপহাস (RIDICULE) ঃ পৰিহাস, ইতিকিং, নিন্দা, ব্যঙ্গ, তিৰস্কাৰ, বিদ্ৰূপ, তামাছা, ধেমালি, ঠাট্টা, মস্কৰা, উপালম্ভ, বিনোদ, নৰ্মালাপ।

উপাদান (INGREDIENT) ঃ বস্তু, দ্ৰব্য, উপকৰণ, উপচাৰ, সৰঞ্জাম, জিনিছপত্ৰ, সামগ্ৰী, সঁজুলি, আহিলাপাতি।

উপাধি (RANK) ঃ জাতি, কৰ্ম, খিতাপ, গুণ, পদবী, আখ্যা, সংজ্ঞা, উপনাম, পদনাম, নাম, উপপদ, বাব, মান।

উপায় (MEANS, REMEDY, DEVICE) ঃ কৌশল, প্ৰণালী, মতলব, ফন্দি, মাৰ্গ, পন্থা, কৰ্মপন্থা, কায়দা, পদ্ধতি, বুদ্ধি, চাতুৰী, পৰামৰ্শ, প্ৰতিবিধান, প্ৰক্ৰিয়া।

উপাৰ্জন (EARNING) ঃ আৰ্জন, ঘটন, ৰোজগাৰ, লাভ, আয়, প্ৰাপ্তি, আহৰণ, আমদানি, বেতন, ভাত্তা, মজুৰি, পাউনি, পাওনা, দক্ষিণা, পাৰিশ্ৰমিক, পাৰিতোষিক, উপাৰ্জিত, আগম, উদয়, অৰ্থসংগ্ৰহ, সঞ্চয়।

উপাসনা (PRAYER) ঃ সেৱা, পূজন, পূজা, পূজা-সেৱা, আৰাধন, আৰাধনা, প্ৰাৰ্থনা, অৰ্চনা, অৰ্চন, ভজনা, বন্দন, বন্দনা, তপ, জপ, স্তোত্ৰ, অভিবন্দন, স্তৱ, অভিবন্দনা, অৰ্ঘ, তপস্যা, বন্দনা, কীৰ্ত্তন, আৱাহন, নামাজ, উপাস্তি, স্তুতি, অৰ্হণ, ভজন, নমস্যা, নাম-কীৰ্তন।

উল্লাস (PLEASURABLE) ঃ আনন্দ, উলাহ, উৎফুল্ল, তৃপ্তি, সুখ, হৰ্ষ, পুলক, আহলাদ, স্ফূৰ্ত্তি, মজা, প্ৰসন্নতা, তুষ্টিকৰ, ৰুচিৰ।

উষ্ম (HOT) ঃ তপত, তপ্ত, গৰম, উষ্ণ, উম, জহ, তাপযুক্ত, নৈদাঘ, প্ৰখৰ, প্ৰচণ্ড, অত্যুষ্ণ।

উঁই (WHITE ANT) ঃ বল্মীক, স্যমীক, উপদীকা, উপদেহিকা।

উকিল (ADVOCATE) ঃ আইনজীৱী, ব্যৱহাৰজীৱী, অধিবক্তা, ব্যৱহাৰদৰ্শক, অভিভাষক, পক্ষসমৰ্থক, উত্তৰবাদী।

উচ্ছিষ্ট (LEAVINGS) ঃ জুঠা, চুৱা, এৰেহা, উচ্ছিষ্টান্ন, ভক্ষ্যাৱশেষ, অন্নশেষ, পৰিত্যক্তান্ন, প্ৰত্যাখ্যানান্ন, অৱশেষ, আগলিকা।

উজ্জ্বল (BRIGHT) ঃ দীপ্ত, দীপ্তিযুক্ত, দীপ্তোজ্জ্বল, সমুজ্জ্বল, অত্যুজ্জ্বল, প্ৰোজ্জ্বল, জল্‌মলীয়া, চিক্‌মিকীয়া, তিৰ্‌বিৰীয়া, সুপ্ৰভ, চক্‌মকীয়া,

জিলিকা, জল্মলনি, কান্তিমন্ত, তেজস্বী, দেদীপ্যমান, ভাসুৰ, ভাস্বত, ভ্ৰাজমান, ৰুচিৰ।

উট (CAMEL) ঃ উষ্ট্ৰ, ক্ৰমেল, ক্ৰমেলক, কণ্টকভুক, কণ্টকাশন, মহাগ্ৰীৱ, মৰুতৰণী, মৰুদ্বিপ, মৰুপ্ৰিয়, বক্ৰগ্ৰীৱ, বণিগ্বহ, দাশেৰ, দাশেৰক, ময়, মহাংগ, ৰৱণ, কৰভ, উষ্ট্ৰশাৱক।

উৎস (ORIGIN) ঃ মূল, আদি, নিদান, উৎপত্তিমূল, কাৰণ, আদ্যবীজ, উহ্, উদ্‌গমস্থান, উদ্ভৱস্থান, প্ৰভৱ, উদয়স্থান, আৰম্ভ, জন্ম, জনন।

উদ্ধাৰ (RESCUE) ঃ পৰিত্ৰাণ, ত্ৰাণ, নিস্তাৰ, অব্যাহতি, ৰক্ষা, ৰেহাই, তাৰণ, উদ্ধৰণ, ৰক্ষণ, মোচন।

উমান (GUESS) ঃ অনুমান, আন্দাজ, গম, আঁটিকাল, সঁহাৰি, বোধ, নিৰাধাৰকল্পনা, চিন্তা।

উলঙ্গ (NAKED) ঃ বিবস্ত্ৰ, নাঙঠ, নাঙ্গঠ, বিবসন, দিগম্বৰ, অনম্বৰ, উদি-মুদি, লেংটা, ধুমনাঙঠ, নগ্ন, নগ্নক, অবস্ত্ৰ, অনাচ্ছাদিত, অনাবৃত, অভূষিত, অনলংকৃত।

[ঊ]

ঊৰ্দ্ধ (HIGH) ঃ ওপৰ, ওখ, উচ্চ, প্ৰধান, অধিক, উন্নত, ঊৰ্দ্ধতন, উত্তুঙ্গ, চূড়া, শীৰ্ষ, অগ্ৰ, শিখৰ, শিখা, শৃঙ্গ, মিনাৰ, তুঙ্গ, প্ৰাংশু, শ্ৰেষ্ঠ, অসামান্য।

ঊষা (DAWN) ঃ দোকমোকালি, ৰাতিপুৱা, পূৰ্বাহ্ন, পৰভাত, প্ৰাতঃকাল, প্ৰাতঃ, দোকামোকা, প্ৰভাত, প্ৰত্যুষ, অৰুণ, অৰুণোদয়, বিহান, কাল্য, অহৰ্মুখ, নিশান্ত, ব্ৰাহ্মমুহূৰ্ত, ব্ৰহ্মমুহূৰ্ত।

ঊহ্য (CONCEAL) ঃ অনুক্ত, অপ্ৰকাশিত, অকথিত, অনুমেয়, লুপ্ত, সংক্ষিপ্ত, গোপন, গূঢ়, নিগূঢ়, অপ্ৰকট, নিহিত, অন্তৰ্নিহিত, অস্ফুট, প্ৰচ্ছন্ন।

[ঋ]

ঋজু (STRAIGHT) ঃ সৰল, সহজ, অকপট, পোন, থিয়, সবল, হোজা, অবক্ৰ, প্ৰগুণ, সত্যশীল।

ঋণ (LOAN) ঃ ধাৰ, কৰজ, দেনা, দেনা-পাওনা।

ঋতুমতী (PUBERTY) ঃ **ৰজস্বলা, সৰজাঃ, সৰজস্কা, পুষ্পৱতী।**

ঋদ্ধি (PROPERTY) ঃ উন্নতি, সৌভাগ্য, সমৃদ্ধি, সংপন্ন, ঋদ্ধিমন্ত, সৌভাগ্যবান, অৰ্থ, দ্ৰব্য, সম্পত্তি।

ঋষভ (BULL) ঃ **ষাঁড়, গৰু, ভতৰা, বৃষ, বৃষভ, সৌৰভেয়।**

ঋষি (SAGE) ঃ **তপস্বী, মুনি, যোগী, যতী, সাধু, সন্যাসী, সন্ত, বাবা, বাবাজি, সাধক, ধৰ্মগুৰু, মহন্ত, মনস্বী, বৈৰাগী, বৈষ্ণৱ, ভিক্ষু, পৰিব্ৰাজক, ক্ষপণক, যতীন্দ্ৰ, মঠাধ্যক্ষ, শ্ৰমণ, তাপস।**

ঋক্ষ (BEAR) ঃ **ভালুক, ভল্লুক, ৰুক্ষ, গ্ৰাম্য, দীৰ্ঘৰোম, অচ্ছভল্ল, ভল্লাট।**

[এ]

এক (ONE) ঃ এটা, অদ্বিতীয়, অনন্য, প্ৰথম, প্ৰথমা, প্ৰথমতঃ, পহিলা, একক, একমাত্ৰ, হৰেক, প্ৰত্যেক, অপূৰ্ব, অগ্ৰণী, শ্ৰেষ্ঠ, পৰম, প্ৰধান, মুখ্য।

একতা (UNITY) ঃ ঐক্য, একত্ৰ, একত্ব, একাত্ম, একীকৰণ, একচিত্ততা, ঐকমত্য, অভেদ, অদ্বৈত, অভিন্নতা, সাম্য, সখ্য, সংহতি, সমবায়, সমন্বয়, সমানতা, সাম্য, মিলন।

একত্ৰ (COMBINED) ঃ একেলগে, সহ, সহিত, সমুহ, সংগৃহীত, সমাৰোহ, সমাৱেশ, সমাবিষ্ট, সমাগত, সমৱেত, অন্তৰ্গত, অন্তৰ্ভূক্ত, স্তুপ, পুঞ্জ।

একাগ্ৰতা (INTENTESS) ঃ একনিষ্ঠতা, অনুৰক্তি, ঐকান্তিকতা, মনন, মনোনিবেশ, মনোযোগ, মগ্নতা, নিবিষ্টতা, নিষ্ঠা, ধৈৰ্য্য, স্থৈৰ্য্য, স্থিৰতা, ধীৰতা, দৃঢ়তা, ধ্যান, অনন্যচিত্ত, সাভিনিৱেশ, উৎসুক, ব্যগ্ৰ।

একান্ত (INTENTLY) ঃ একমুখী, একান্তমনে, একান্তভাবে, একান্তচিন্তে, একমাত্ৰ, গোপন, গোপনীয়, গূঢ়, অত্যন্ত, অতিশয়, নিতান্ত, নিশ্চিত, নিজস্ব, স্বকীয়, সনিশ্চয়, বিশ্বাস।

এন্ধাৰ (DARK) ঃ **আন্ধাৰ, অন্ধকাৰ, কণামুণা, ঘোপমৰা, নিৰালোক, নিষ্প্ৰভ, তমোময়, তমোবৃত্ত, তামস, তিমিৰ, সান্ধকাৰ, তামিশ্ৰ।**

এলাকা (JURISDICTION) ঃ এলেকা, অধিকাৰ, দখল, স্বত্ব, সম্পৰ্ক, অঞ্চল, ভূমি, ভোগ, স্বামিত্ব, স্বাম্য, ন্যায়াধিকাৰ।

এলেহুৱা (IDLE) ঃ **সোৰোপা, সৰপা, উদ্যমহীন, অকৰ্মণ্য, কৰ্মবিমুখ, অনুদ্যোগী,**

অলস, আলস্য, মন্থৰ, নিৰুদ্যম, নিৰুদ্যোগ, জড়, তন্দ্ৰালু, তন্দ্ৰিল, মন্দ, গাইৰা, ৰিহাকুৰীয়া, ধোদ, কানীয়া।

[ঐ]

ঐচ্ছিক (OPTIONAL) ঃ ইচ্ছাধীন, ইচ্ছাসম্পৰ্কীয়, ইচ্ছানুযায়ী, বৈকল্পিক, বৈভাষিক।

ঐতিহ্য (TRADITION) ঃ পৰম্পৰাগত, ইতিহাস, ইতিবৃত্ত, কিংবদন্তি, পুৰণিকথা, বুৰঞ্জী, সম্প্ৰদায়, পাৰম্পৰ্য।

ঐশ্বৰ্য (RICHES) ঃ ধনসম্পত্তি, বিভৱ, বৈভৱ, মহিমা, সম্পদ, সন্মান, সমৃদ্ধি, মাহাত্ম্য, মৰ্যাদা, মহত্ব, গৌৰৱ, গৰিমা, উন্নতি, উৎকৰ্ষ, প্ৰাচুৰ্য্য, শ্ৰীবৃদ্ধি, প্ৰাধান্য, প্ৰভুত্ব, শ্ৰেষ্ঠতা, আধিপত্য, বিপুল, বিভূতি।

[ও]

ওজন (WEIGHT) ঃ পৰিমাণ, পাল্লা, ভৰ, ভাৰ, ভাৰমান, দায়িত্ব, গুৰুত্ব, তুলাচনী, তুলাচালনী, তৰ্জু, তোল, দগা-পাল্লা, গধুৰ, গুৰু, বোজা।

ওঁঠ (LIP) ঃ ওষ্ঠ, অধৰ, চঞ্চু, ঠোঁট, দন্তবস্ত্ৰ, দন্তচ্ছদ।

ওত (LAZINESS) ঃ আলস্য, এলাহ, লেহেম, তন্দ্ৰালুতা, মন্থৰতা।

ওদা (WET) ঃ সেমেকা, ভিজা, তিতা, আৰ্দ্ৰ, আৰ্দ্ৰীকৃত, সজল, সিক্ত, স্নাত, অৱগাহিত, প্ৰক্ষালিত, ধৌত, ঘৰ্মাক্ত।

ওপৰ (TOP) ঃ ওখ, অগ্ৰ, আগ, আগৰ, আদি, উচ্চ, উৰ্দ্ধ, উত্তুঙ্গতা, শিখৰ, বেছি, প্ৰাধান্য, বিৰোধ, তুঙ্গতা, শৃঙ্গ, মূৰ্দ্ধ।

ওৰ (END) ঃ অন্ত, শেষ, সমাপ্তি, মৃত্যু, আঁতিগুৰি, অৱসান, বাকী, বিৰাম, বিনাশ, পৰ্যৱসান, প্ৰান্ত, সীমা।

ওৰফে (ALIAS) ঃ মাৰফৎ, মাৰ্ফত, জৰিয়তে, হতুৱাই, বনাম, বিৰুদ্ধে, বিপক্ষে, অৰ্থাৎ, অন্যথা, নামান্তৰ।

ওলোটা (CONTRARY) ঃ ওলটা, লুটিয়া, ওলোটা-ওলটি, বিপৰীত, বিৰুদ্ধ, বিষম, বিপক্ষ, বিমুখ, বিপৰ্যয়, প্ৰতীপ।

[ঔ]

ঔচিত্য (RIGHTNESS) ঃ উপযুক্ততা, ন্যায্যতা, নৈয়মিকত্ব, পাত্ৰতা, যোগ্যতা।

ঔজ্জ্বল্য (BRILLIANCY) ঃ উজ্জ্বলতা, চকমকনি, প্ৰখৰতা, তেজস্বিতা, শুচিতা, নিৰ্মলতা।

ঔৎসুক্য (ANXIETY) ঃ উদ্বিগ্ন, উৎসাহ, আগ্ৰহ, অত্যাগ্ৰহ, কৌতূহল, চিন্তা, শঙ্কিত।

[ক]

কইনা (BRIDE) ঃ নৱবধূ, নৱোঢ়া, কন্যা, কনিয়া, পাত্ৰী।

ককৰ্থনা (ABUSE) ঃ ভৰ্ৎসনা, ভৰ্ছনা, গালি, অপমান, অসন্মান, অমৰ্যাদা, অপবাদ, অপ্ৰভাষা, কদৰ্থনা, কুৎসা, বাক্‌বিতণ্ডা, তিৰস্কাৰ, নিন্দা, নিন্দাবাদ।

ককা (GRAND-FATHER) ঃ পিতামহ, মাতামহ, ককাদেউতা, আতা, আজোককা, প্ৰপিতামহ, বৃদ্ধপিতামহ, বৃদ্ধমাতামহ, অতিবৃদ্ধপিতামহ, অতিবৃদ্ধমাতামহ, অত্যতিবৃদ্ধপিতামহ, অত্যতিবৃদ্ধমাতামহ।

কটু (HARSH) ঃ কৰ্কশ, ৰুক্ষ, নিষ্ঠুৰ, তিক্ত, অপ্ৰিয়, উগ্ৰ, উষ্ণ, তীক্ষ্ণ, কদু, কটোল, মৰ্মভেদক।

কটুকথা (REPROACH) ঃ গালি, গালি-শপনি, গালি-গালাজ, ধমক, ধম্‌কি, ভেকাহি, কেটেৰ-জেঙেৰ, কেটেৰা-জেঙেৰা, শলামাত, কটুবাক্য, কটূক্তি, উপালম্ভ, নিন্দা, নিৰ্ভৰ্ৎসনা, পৰিবাদ, অভিসম্পাত, কদৰ্থনা, তিৰস্কাৰ।

কঁঠাল (JACK-FRUIT) ঃ কণ্টকফল, জঘনেফল, পনস, কণ্টকীফল, কণ্টফল, ফলকণ্টক, পূতফল।

কঠিন (HARD) ঃ টান, দৃঢ়, দুৰ্বোধ্য, দুষ্কৰ, দুৰ্গম, দুঃসাধ্য, দুৰূহ, দুঃসহ, শ্ৰমসাধ্য, নিষ্ঠুৰ, কট্‌কটীয়া, সাংঘাটিক, বিষম, উৎকট, কষ্ট, কৰ্কশ, কৃপণ, জটিল, শক্ত, ভীষণ, নিৰ্দয়, অমৃদ্ধ, ভয়ানক, হাড়ভঙ্গা, ৰূঢ়।

কণী (EGG) ঃ অণ্ড, ডিম, ডিমা, ডিম্ব।

কথকি (TALKATIVE) ঃ কথাচহকী, বহুবক্কী, বাচাল, প্ৰগল্‌ভ, কথকী, বহুবক্তা, অতিবক্তা, ভল্‌ভলীয়া, ভংভঙীয়া, চেলেপু, অমিতভাষী, ফাজিল, জল্পক, জল্পাক, বাচাট, বাবদূক।

কথা (SPEECH) ঃ উক্তি, উপদেশ, বচন, বাণী, বাক, বৃত্তান্ত, বিৱৰণ, বাৰ্ত্তা, ব্যাখ্যা, বক্তব্য, বক্তৃতা, বাক্য, বৰ্ণনা, বৰ্ণন, ভাষণ, বোল, বাগ্মিতা, বাঙ্ময়তা, বাক্‌পটুতা, বাকচাতুৰী, আখ্যান, আলাপ, আদেশ, অনুৰোধ, অভিমত, কৈফিয়ৎ, কথন, সংলাপ, স্বগত, সম্ভাষণ, জবান, জনশ্ৰুতি, বয়ান, বিবৃতি, বিৱৰণ, বিৱৰণী, গুজব, গুঞ্জৰণ, পুনৰুক্তি, উত্তৰ।

কথাবাৰ্ত্তা (CONVERSATION) ঃ কথোপকথন, মন্ত্ৰণা, পৰামৰ্শ, আলোচনা, আলাপ, বাদানুবাদ, সম্ভাষণ, ৰসালাপ, বাগ্‌বিতণ্ডা, সংলাপ, বৈঠক,মজলিছ, সংবাদ, বিশ্ৰম্ভালাপ।

কথিত (SAID) ঃ উক্ত, উচ্চাৰিত, উল্লিখিত, উল্লেখিত, অভিহিত, পূৰ্বোক্ত, প্ৰত্যুক্ত, কোৱা, ৰচিত, বিৰচিত, ঘোষিত।

কদম (NAUCLEA-CADAMBA) ঃ কদম্ব, ৰঘুগছ, অশোকাৰি, কলম্ব, নীপ।

কদৰ্য্য (AWKWARD) ঃ কুৎসিত, কুশ্ৰী, কুৰূপ, কিম্ভুত, কিমাকাৰ, ঘৃণ্য, জঘন্য, বীভৎস, বিকৃত, ঘৃণিত, নিন্দনীয়, গৰ্হিত, বিশ্ৰী, অশালীন, অশোভন, অসুন্দৰ, নীচ, বেয়া, হেয়।

কন্দল (QUARREL) ঃ দন্দ, বিৰোধ, কাজিয়া, খৰিয়াল, হাই, দন, উখনা-উখনি, লড়াই, কলহ, বিবাদ, বিসংবাদ, বাদ, বাদানুবাদ, দবৰা-দবৰি, খোঁচাখুঁচি, দবৰা-দবৰি, চুলিয়া-চুলি, কলি, বিগ্ৰহ, বিপ্ৰলাপ।

কন্যা (DAUGHTER) ঃ জীয়েক, পুত্ৰী, জী, কুমাৰী,আত্মজা, তনয়া, পুত্ৰিকা, বালা, সুতা, অক্ষতা, তনুজা, আত্মসম্ভৱা, দাৰিকা, দায়াদী, কন্যকা, কলত্ৰ, জায়া, দয়িতা, কইনা, দুহিতা, নন্দিনী, উদ্বহা, জীয়াৰী।

কপটতা (DECEITFULNESS) ঃ অসাধুতা, কপটাচৰণ, কপটাচাৰ, কুটিলতা, কপটালি, কাপট্য, ছল, বিনীয়, কুষাৰি, ছলনা, চালাকি, ফাকি, জালিয়াতি, অনাৰ্জৱ, প্ৰতাৰণা, বেইমানি, ঠগামি, শাঠ্য, কৈতব, ব্যাজ, ভণ্ডামি।

কপাল (FATE) ঃ অদৃষ্ট, ভাগ্য, ললাট, নছিব, দৈব, দিষ্ট, নিয়তি, প্ৰাক্তন, বিধি, গোধি, নিটিল, মূধ।

কবল (CONTROL) ঃ দখল, গ্ৰাস, গৰাহ, নিয়ন্ত্ৰণ, অধিকাৰ, স্বত্ব, প্ৰভুত্ব, ৰাজত্ব, কৰ্ত্তৃত্ব, দমন, নিগ্ৰহ, নিয়ম, বশ, সংযম।

কবিতা (POETRY) ঃ পদ্য, শ্লোক, গীত, গীতিকাব্য, দোহা, চৌতিশা, পদাৱলী, ষটপদী, গাথা, চৰ্যাপদ, সূক্ত, বেদমন্ত্ৰ, মহাকাব্য।

কম (INADEQUATE) : তাকৰ, ন্যূন, হীন, অলপ, সামান্য সীমিত, কণ, লেশ, ধনিষ্ঠামান, নগণ্য, ঈষৎ, কিঞ্চিত, মুষ্টিমেয়, অনুমাত্র, তুচ্ছ, সৰু, অপৰ্যাপ্ত, অল্পতৰ, উন।

কম্পন (TREMBLING) : কম্প, কঁপা, কঁপনি, জোকাৰণি, মূৰ্চ্ছনা, অস্থিৰতা, শিহঁৰণ, স্পন্দন, স্ফুৰণ, সঞ্চলন, বিহ্বল।

কৰ (TAX) : ৰাজহ, খাজনা, কৰ-কাটল, কৰভাৰ, ৰাজস্ব, মাচুল, বলি, ভাৰা, বানচ, শুল্ক, পণ, আয়, যৌতুক, চান্দা, জৰিমনা, অৰ্থদণ্ড।

কৰুণ (PATHETIC) : নিৰানন্দ, দুখোদ্দীপক, কাতৰ, দুঃখাবহ, দুঃখিত, শোকাৰ্ত্ত, ব্যথিত, ম্লান, ভাৰাক্ৰান্ত, আৰ্ত, আতুৰ, শোকাবহ, বিধুৰ, বিমৰ্ষ, বিষণ্ণ, শোকাকুল, শোকাতুৰ, দুখলগা, শোকজনক, কৰুণাত্মক।

কৰুণা (COMPASSION) : দয়া, কৃপা, মৰম, অনুগ্ৰহ, সমবেদনা, অপক্ষেপাত, অনুক্ৰোশ, সহানুভূতি।

কৰ্কশ (HARD) : টান, ৰূঢ়, খহটা, শ্ৰুতিকটু, নিৰ্মম, কঠিন, শুষ্ক, অসমতল, কঠোৰ, অমসৃণ, অচিকুণ, নিৰ্দয়, দুৰূহ, দৃঢ়, কঠোৰ, অদয়।

কৰ্তা (PERFORMER) : কৰোঁতা, প্ৰণেতা, গৰাকী, মালিক, প্ৰভু, স্বামী, ৰচয়িতা, নিৰ্মাতা, কাৰক, নিৰ্বাহক, ঘটক, সম্পাদক, নিয়ামক, সৰ্বেসৰ্বা, অধ্যক্ষ, কৰ্তৃপক্ষ, উপৰবালা, মুনিব, স্ৰষ্টা, ঈশ্বৰ, নাথ, পতি।

কৰ্তৃত্ব (AUTHORITY) : প্ৰভুত্ব, অধিকাৰ, স্বামিত্ব, মালিকানা, অধীনতা, প্ৰাধান্য, প্ৰতাপ, শক্তি, সীমা, পৰিসৰ, শ্ৰেষ্ঠতা, কৰ্তাগিৰি, নেতৃত্ব।

কল (PLANTAIN) : কদলী, কদল, কলা, ৰম্ভা, কাষ্ঠীলা, দীৰ্ঘপৰ্ণী, বাৰবুসা, বৃষা, অংশুমৎফলা, কদলীফল, লম্পা, মাহেন্দ্ৰী, মোচা, সাষ্ঠী।

কলহ (QUARREL) : কাজিয়া, কন্দল, কলি, খৰিয়াল, বিবাদ, বিসম্বাদ, যুদ্ধ, মতান্তৰ, মনোমালিন্য, মনান্তৰ, মতভেদ, মতদ্বৈধ, আহুকাল, জঞ্জাল, হুলস্থূল, বিপ্ৰলাপ, ব্যবক্ৰোশ।

ক'লা (BLACK) : অসিত, কাল, কৃষ্ণ, শ্যাম, মেচক, আন্ধাৰ, তিমিৰ, নিষ্প্ৰভ, কালিহি, কলীয়া, কেহেৰাজ-বটা, ধূমক'লা।

কলিজা (HEART) : হৃদযন্ত্ৰ, হৃৎপিণ্ড, হৃদয়, হিয়া, বুকুৰআমঠু, ৰক্তাশয়, অগ্ৰমাংস, বুক্কা।

কলুষ (DIRT) : কলঙ্ক, পাপ, মলিনতা, মালিন্য, মল, আবিলতা, ময়লা, অপবাদ,

আবৰ্জনা, কল্মষ, বদনাম, কৰ্দম, ক্লিন্নতা, ক্লেদ, কুখ্যাতি. পঙ্ক, ঘৰ্ম, দোষ, অপযশ, বোকা, চেকা, দাগ, দুৰ্নাম, পাতক, কালিমা, গ্লানি।

কলেৱৰ (PHYSICAL) ঃ শৰীৰ, অৱয়ব, কায়া, গা, অঙ্গ, গঠন, দেহ, আকৃতি, কৰণ, ক্ষেত্ৰ, গাত্ৰ, ভূধন, বপু।

কলেৰা (CHOLERA) ঃ জহনী, হাইজা, মাউৰ, মৰখ, বিষূচিকা, মহামাৰী।

কল্পনা (SCHEME) ঃ অনুমান, উদ্ভাৱন, জল্পনা, স্বপ্ন, ধ্যান, ধাৰণা, মায়া, আৱিস্কাৰ, উপায়, উপায়চিন্তন, যোজনা, আকাশকুসুম, ৰূপকথা।

কল্যাণ (WELFARE) ঃ কুশল, মঙ্গল, শুভ, হিত, উপকাৰ, শ্ৰীবৃদ্ধি, সৌভাগ্য, সুখ, সুসম্বাদ, যোগক্ষেম, নিঃশ্ৰেয়স্, অৰিষ্ট, অভ্যুদয়, ভবিক, ভদ্ৰ, ক্ষেম, শম, শিৱ, ঋদ্ধি, সুলক্ষণ, শুভকামনা, শুভেচ্ছা, শুভাশীৰ্বাদ, শুভদৃষ্টি।

কৱচ (ARMOUR) ঃ বৰ্ম, অঙ্গত্ৰাণ, অংগত্ৰ, তনুত্ৰাণ, তনুচ্ছদ, তনুত্ৰ, তনুবাৰ, কংকট, দংশন, সন্নাহ, সজ্জা, কঞ্চু, কঞ্চুক, কাচনি, বৰূথ, বক্ষত্ৰাণ, উৰস্ত্ৰ, উৰশ্ছদ, উৰস্ত্ৰাণ, নিচুলক,।

কষ্ট (SORROW) ঃ দুখ, বেদনা, বিষাদ, ব্যথা, ব্যাধি, ক্লেশ, যন্ত্ৰণা, যাতনা, পীড়া, পৰিশ্ৰম, লাঞ্ছনা, ক্ষোভ, শূল, মনস্তাপ, জ্বালা, শোক, সংগ্ৰাম, মেহনত, খাটনি, আয়াস, আহুকলীয়া।

কস্তুৰী (MUSK) ঃ মৃগনাভি, গান্ধকলাই, কস্তুৰ, কস্তুলিকা, গন্ধকেলিকা. গন্ধধুলি, মৃগমদ।

কাউৰী (CROW) ঃ কাউৰ, কাক, কোৱা, বায়স, কাণুক, বলিভুক, গৃহবলিভুক, বলিপুষ্ট, বৃক, পৰভৃৎ, অন্যভৃৎ, কুণ, কৰট, চিৰজীৱি, মহানেসি, দিবাটন, দ্বিক, দ্ৰোণ, মৌকলি, মৌকুলি, সকৃৎপ্ৰজ, আসুৰ, এন্দ্ৰি, কৃষ্ণকাক, বৃদ্ধকাক, একাক্ষ, ধূলিজংঘ, ধ্বাংক্ষ।

কাকুতি (PRAYER) ঃ মিনতি, প্ৰাৰ্থনা, যাচনা, কাবৌ, কাতৰোক্তি, কাউবাউ, অনুনয়বিনয়, অনুৰোধ, অনুনয়, আৰাধনা, অভ্যৰ্থনা, উপাসনা।

কাগজ (PAPER) ঃ তুলাপাত, কাকত, বাতৰিকাগজ, কাগজপত্ৰ, ভূৰ্জপত্ৰ, তালপত্ৰ, বহি, গ্ৰন্থ, সম্বাদপত্ৰ, চিঠি, চিঠি-পত্ৰ, পত্ৰ, পত্ৰক।

কাঁচ (GLASS) ঃ আইনা, দৰ্পণ, দাপোণ, আৰ্চি, বেলেল, মুকুৰ, স্ফটিক, চষক।

কাছ (TORTOISE) ঃ কচ্ছপ, কূৰ্ম, কক্ষপ, কমঠ, চতুৰ্গতি, কমঠী, দুলী, দ্ৰুণী, স্তূপপৃষ্ঠ, জীৱথ, পঞ্চগূঢ়।

কাঠ (TIMBER) ঃ কাষ্ঠ, দাৰু, ইন্ধন, সমিধ, যজ্ঞ-কাষ্ঠ, খৰি, তক্তা, পাট, ইধ্ম, এধ, উদ্দীপন।

কাণ (EAR) ঃ কৰ্ণ, শ্ৰৱণেন্দ্ৰিয়, শ্ৰুতি, শ্ৰোত্ৰ, শ্ৰৱস্, শ্ৰৱ, শব্দগ্ৰহ, পৈশুষ, পৈঞ্জুষ, কন্দ্ৰৰন্ধ্ৰ, কৰ্ণছিদ্ৰ, কৰ্ণবিৱৰ, কৰ্ণকূপ, কৰ্ণকুহৰ।

কাঠি (SPLINTER) ঃ শলা, শেল, শল্য, দাঁতোন, খুঁটি, কুটা, শাখা, খণ্ড, শকল।

কাতৰ (DISTRESSED) ঃ ব্যাকুল, অস্থিৰ, বিহ্বল, কুণ্ঠিত, অধীৰ, বিবশ, চঞ্চল, বিপন্ন, অৱশ, বিবুধি, নিদান, বিপত্তি।

কান্তি (SPLENDOUR) ঃ শোভা, জেউতি, দীপ্তি, শ্ৰী, লাৱণ্য, সৌন্দৰ্য, ৰূপ, চাৰুতা, ৰম্যতা, লক্ষ্মী।

কান্দোন (WEEPING) ঃ ক্ৰন্দন, ৰোদন, শোক, ৰুদন, ৰুদিত অশ্ৰুপাতন।

কান্ধ (SHOULDER) ঃ স্কন্ধ, বাহুমূল, কান, অংস, কৎসবৰ, ভুজমূল, ভুজশিৰ, দোঃশিখৰ।

কাপোৰ (CLOTH) ঃ বস্ত্ৰ, বসন, অম্বৰ, আচ্ছাদন, অংশুক, নিবসন, পৰিধান, বাসঃ, পট, ক্ষোম, ফাল, কাৰ্পাস, বাদৰ. কৃমিকোশোত্তৱ, কৌশেয়, ৰোমজ, ৰাকব।

কাম (WORK) ঃ কাৰ্য্য, কৰ্ম, বৃত্তি, চাকৰি, জীৱিকা, ব্যৱসায়, পেছা, উদ্যম, উদ্যোগ।

কামদেৱ (KAMDEVA) ঃ অনঙ্গ, অতনু, অজ, অনন্যজ, অঙ্গজ, ইষ্ম, কন্দৰ্প, কুসুমায়ুধ, কুসুমধনু, কিংকিৰ, কন্দৰ্পদেৱ, কুসুমকামুক, কঞ্জন, প্ৰদ্যুম্ন, পুষ্পকেতু, পুষ্পকেতন, বিশ্বকেতু, মনোজ, মদন, মন্মথ, মাৰ, মকৰধ্বজ, মকৰকেতু, মীনকেতন, মীনধ্বজ, মনোভাৱ, মনোভু, মকৰকেতন, মদ, মধুদীপ, ৰম, ৰমণ, ৰতীশ, ৰতিপতি, ৰতিকান্ত, স্মৰ, শম্বৰাৰি, ৰুদ্ৰাৰি।

কামনা (DESIRE) ঃ অভিলাষ, অভিপ্ৰায়, বাসনা, ইচ্ছা, বাঞ্ছা, মনোবাঞ্ছা, অভীপ্সা, ইপ্সা, ইহা, আকাংক্ষা, স্পৃহা, সমীহা, মৈথুনেচ্ছা, ৰতাভিলাষ, ভোগ-লালসা, বিষয়াসক্তি, কামোচ্ছা, কামভাৱ, কামাগ্নি, অনুৰাগ, অনুৰতি, বিৰংসা।

কামুক (LUSTFUL) ঃ কামাতুৰ, কামার্ত, কামাসক্ত, কামাত্মা, কামপৰৱশ, লম্পট, ধৰ্ষিত, ধৰ্ষক, ভোগী, অগম্যা, অভিগম্যা, পাৰদাৰিক, কামান্ধ, কামী, কামমোহিত, ৰমণাভিলাষী, কামীন, বিৰংশু, ৰতিকংক, কামৱান, অভিক।

কায়া (BODY) ঃ দেহ, শৰীৰ, তনু, বপু, কলেৱৰ, গা, গাঁৰি, গাত্ৰ।

কার্তিক ('KARTIKA') ঃ দেৱসেনাপতি, কুমাৰ, কার্তিকেয়, কৃত্তিতাসুত, কামজিৎ, কামদ, কুক্কুটধ্বজ, ক্ৰৌঞ্চদাৰণ, ক্ৰৌঞ্চাৰি, অগ্নিভূ, উমাসুত, গাংগেয়, গুহ, গৌৰেয়, তাৰাকজিৎ, তাৰহা, দ্বাদশবাহু, দ্বাদশাক্ষ, দ্বিশাখ, নীলদংষ্ট্ৰ, বিশাখ, বালচর্য, ময়ূৰকেতু, মহাসেন, মহিষার্দন, শক্তিধৰ, শক্তিপাণি, শৰজন্মা, শৰজ, শিখিবাহন, ষড়ানন, ষষ্ঠীপ্ৰিয়, ষান্মাতুৰ, সিদ্ধসেন, সুব্ৰহ্মণ্য, সেনানি, স্কন্দ, স্বামী।

কাৰণ (CAUSE) ঃ হেতু, নিমিত্ত, প্ৰয়োজন, উদ্দেশ্য, উৎপত্তি, নিদান, বাবদ, মানে, যুক্তি, উপলক্ষে, প্ৰমাণ, বাবে, ন্যায়, সামঞ্জস্য, কার্য, নিবন্ধন, হেতুক, উদ্দেশ্যে, উপলক্ষে।

কাৰবাৰ (BUSINESS) ঃ উদ্যোগ, চেষ্টা, যত্ন, ব্যৱসায়, বৃত্তি, পেছা, চাকৰি, বেপাৰ, দোকান, জীৱিকা, উপজীৱিকা, বাণিজ্য, বেচা-কিনা, ব্যাপাৰ, সংকল্প।

কাৰাগাৰ (JAIL) ঃ ফাটেক, কাৰা, বন্দীশাল, জেলখানা, বন্দিশিবিৰ, বন্দিনিবাস, জেইল, বন্ধনগৃহ, ৰঙাঘৰ, গার্দ, হাজত, হাজোত, গুপ্তি, পোতাশাল, বাঁহাৰ, জেল, খোৱাৰ।

কাৰিকৰ (MECHANIC) ঃ শিল্পী, মিস্ত্ৰি, ভাস্কৰ, স্থপতি, স্ৰষ্টা, প্ৰণেতা, শিল্পকাৰ, কাৰুশিল্পী, কৰ্মকাৰ, স্বৰ্ণকাৰ, সোণাৰি, ৰাজমিস্ত্ৰী, নাপিত, কমাৰ, কুমাৰ।

কার্য্য (WORK) ঃ কৰ্ম, কাম, বন, কৃতি, চাকৰি, বৃত্তি, পৰিশ্ৰম, শ্ৰম, কৰ্ত্তব্য, ক্ৰিয়া, মেহনত, মেহনতি, খাটনি, বিধি, বিধান, কার্যক্ৰম।

কার্যালয় (OFFICE) ঃ কাৰখানা, অফিচ, দপ্তৰ, দফ্তৰ, সঞ্চালকালয়, সচিবালয়, মন্ত্ৰালয়, দোপদৰ।

কাল (TIME) ঃ সময়, যুগ, ঋতু, আয়ুস, মৃত্যু, যম, আজৰি, অৱসৰ, বতৰ, সুযোগ, মহাকাল, চিৰকাল, একাল, কার্যকাল, আপদকাল, প্ৰাতঃকাল, দীৰ্ঘকাল, স্বপ্নকাল, পৰকাল, কস্মিনকাল, নিধন, নিপাত, নিমিষ, নিমেষ, যুগান্তৰ, কালান্তৰ, অতীত।

কাহিনী (STORY) ঃ আখ্যান, সাধু, বিৱৰণ, বৃত্তান্ত, উপাখ্যান, কিম্বদন্তী, ইতিহাস, গল্প, আখ্যায়িকা, কথা, ৰূপকথা।

কিন্তু (BUT) ঃ তথাপি, অথবা, অথচ, অন্ততঃ, অপি, আপাততঃ, নতুবা, বা, বাস্তৱিক, বস্তুতঃ, সত্বেও, হ'লেও, নহ'লে, নাইবা, বদলী, পুনঃ।

কীট (INSECT) ঃ পোক, পতঙ্গ, কৃমি, কীটাণু, জীৱাণু, কীকস, কীটক, কিটিকা, ষট্‌পদ।

কীৰ্ত্তি (FAME) ঃ যশ, খ্যাতি, প্ৰসিদ্ধি, প্ৰখ্যাত, বিখ্যাত, বিশ্ৰুতি, গৌৰৱ, প্ৰতিষ্ঠা, মান, সন্মান, মহিমা।

কু (BAD) ঃ বেয়া, নীচ, নিন্দনীয়, মন্দ, অশুভ, অসৎ, অধম, অসাধু, অভদ্ৰ, অহিত, নিৰ্গুণ, সদোষ, অসুন্দৰ, কুখ্যাতি, কুকৰ্ম, কুৰূপ, কুচক্ৰ, পাপ, কুৎসিত, তুচ্ছ, দুষ্ট, নিকৃষ্ট, কুচিন্তা, কুদিন, পীড়াৱহ।

কুঁজা (HUMP-BACK) ঃ কুব্জ, গডুল, বক্ৰপৃষ্ঠ।

কুৎসিত (UGLY) ঃ কুশ্ৰী, অসুন্দৰ, কুৰূপ, নিন্দিত, ঘৃণিত, গৰ্হিত, কদৰ্য্য, কদাকাৰ, আপচু, কিম্ভুতকিমাকাৰ, শ্ৰীহীন, হতশ্ৰী, বিশ্ৰী, বিভৎস, কুন্ধচ, আগঢ়ী, অশোভনীয়, অৰুচিৰ, বিৰূপ, কশ্মল, অশ্লীল, অশিষ্ট।

কুল (FAMILY) ঃ বংশ, জাতি, শ্ৰেণী, গোষ্ঠী, সম্প্ৰদায়, পৰিয়াল, কুলধৰ্ম, কুলাচাৰ, কুলপৰম্পৰা, কুটুম্ব, সন্তান, গোত্ৰ।

কুঁৱলী (FOG) ঃ কুহেলিকা, কুজ্ঝটিকা, কুজ্ঝটি, কুহেডি, কুহিঢ়, কুহা, ধূমিকা, নভোৰজ।

কুঁৱা (WELL) ঃ নাদ, কূপ, পাটনাদ, কুণ্ড, দীৰ্ঘিকা, চুণ্টা, চুণ্ডা, চুতক, আবাহ, অন্ধু।

কুকাৰ্য (BLEMISH) ঃ অকৰ্ম, অকাজ, অপকৰ্ম, অন্যায় কৰ্ম, অকাৰ্য অপকীৰ্তি, দোষ, দুষ্কাৰ্য, দুষ্কৰ্ম, দুষ্কৃতি, দুষ্ক্ৰিয়া, দুষণ, দুশ্চেষ্টা, কুকৰ্ম, কলংক, নিন্দিতকৰ্ম।

কুকুৰ (DOG) ঃ কুক্কুৰ, সাৰমেয়, কৃতজ্ঞ, কৌলেয়ক, গৃহমৃগ, দীৰ্ঘনাদ, পুৰোগামী, মৃগদংশক, ৰাত্ৰিজাগৰ, শুন, শুনক, শুনি, সৰমা, বক্ৰপুচ্ছ, শ্ব, শ্বান, গ্ৰামমৃগ, ভষক।

কুকুৰা (COCK) ঃ কুক্কুট, কুহকস্বৰ, কুহকস্কন, কৃকবাকু, চূলিক, তাম্ৰচূড়, দীৰ্ঘবাচ্, উষাকল, ৰামপাৰ, মুৰ্গী।

কুলি (CUCKOO) ঃ কোকিল, কোয়েল, কোয়েলিকা, কাকপুচ্ছ, কুহুমন্দ্র, কলঘোষ, কলকণ্ঠ, কাকপুষ্ট, পিক, পৰভৃৎ, পৰপুষ্ট, অন্যভৃত, তাম্রাক্ষ, বসন্তঘোষ, বসন্তসখ, বসন্তদূত, বসন্তী, মধুঘোষ, মধুবন।

কুশল (WELFARE) ঃ কল্যাণ, হিত, মঙ্গল, সৌভাগ্য, শুভ, সুখসমৃদ্ধি, নিপুণ, দক্ষ, পাৰ্গত, পাৰঙ্গম, অভিজ্ঞ, বিচক্ষণ, প্ৰবীণ, বিশাৰদ, সমৃদ্ধি, ক্ষেম।

কূল (SHORE) ঃ পাৰ, তীৰ, তট, বেলা, ঘাট, উপকূল, কচ্ছ, প্ৰান্ত, পুলিন, কাষ, কিনাৰ, প্ৰপাত, তটী, তটভূমি, বেলাভূমি, তীৰভূমি।

কৃত (PERFORMED) ঃ সম্পাদিত, সম্পন্ন, সাধিত, অনুষ্ঠিত, ৰচিত, সংঘটিত, নিৰ্বাহিত, বিৰচিত, নিৰ্মিত, ঘটিত, নিষ্পন্ন।

কৃতকৃত্য (SUCCESSFUL) ঃ কৃতকাৰ্য, কৃতাৰ্থ, প্ৰাপ্তকাম, সফলকাম, সমৃদ্ধ, সিদ্ধাৰ্থ।

কৃতঘ্ন (UNGRATEFUL) ঃ অশলাগী, অকৃতজ্ঞ, অবিশ্বাসী, মিত্ৰদ্ৰোহী, বেইমান, বিশ্বাসঘাতক, নিমখহাৰাম।

কৃতজ্ঞ (GRATEFUL) ঃ কৃতাৰ্থ, ঋণী, ধন্য, বাধিত, বিশ্বস্ত, অনুগৃহীত।

কৃতি (WORK) ঃ নিৰ্মাণ, কাৰ্য, ৰচনাৱলী, প্ৰস্তুতি, কৃত্য।

কৃতিত্ব (SKILL) ঃ দক্ষতা, পাৰদৰ্শিতা, নিপুণতা, পটুতা, সফলতা, সাৰ্থকতা, কৌশল, চাতুৰ্য, প্ৰাবীণ্য, বৈচক্ষণ্য, বৈদগ্ধ্য, বৈশাৰদ্য।

কৃতী (SUCCESSFUL) ঃ পাৰ্গত, কৃতকাৰ্য, সফলকাম, কৰ্মকুশল, প্ৰসিদ্ধ, খ্যাতিমান, খ্যাতনামা, নামী, কাৰ্যক্ষম, শক্ত, সমৰ্থ।

কৃত্ৰিম (ARTIFICIAL) ঃ নকল, মিছা, জাল, অবাস্তৱ, অপ্ৰকৃত, ভেজাল, অস্বাভাৱিক, কপট, কাল্পনিক, অপ্ৰাকৃতিক, কল্পনাত্মক, কল্পিত, অনৈসৰ্গিক, কপটতাপূৰ্ণ।

কৃপণ (MISERLY) ঃ কৰাইচ, কটকিনা, মিতব্যয়ী, অৰ্থপৰায়ণ, অদাতা, লোভী, অনুদাৰ, অমুক্তহস্ত, অবদান্য, দানবিমুখ, চিকটা, টটাৰি, জিকাজৰী।

কৃপা (PITY) ঃ কৰুণা, মৰম, দয়া, অনুগ্ৰহ, অনুকম্পা, সহানুভূতি, আশীৰ্বাদ, শুভাকাংক্ষী, সহৃদয়তা।

কেঁকোৰা (CRAB) ঃ কৰ্কট, কৰ্কটিকা, কুলীৰ, কুলিৰক, কৰ্ক, কৰ্কী, দ্বিধাগতি, পাৰ্শ্বোদৰপ্ৰিয়, পৃষ্ঠচক্ষু, ষোড়শাংঘ্ৰি।

কেঁচা (IMMATURE) ঃ নপকা, নিসিজোৱা, নুশুকোৱা, অপৈণত, অপৰিণত, অপক্ক, অনভিজ্ঞ, হৰিত।

কেঁচু (EARTHWORM) ঃ কিযুল্লক, মৃৎকিৰা, ভূলতা, শিলীন্ধ্ৰী, গণ্ডুপদ, ভুঁইলতা, মহীলতা।

কেৱল (ONLY) ঃ অকল, একমাত্ৰ, অদ্বিতীয়, মাত্ৰ, খালি, মাত্ৰক, সাধাৰণতঃ, অনধিক, একাকী, কেৱলমাত্ৰ।

কোঠালি (APARTMENT) ঃ কোঠা, কোষ্ঠ, কক্ষ, কক্ষা, খোঁটালি, বৈঠকখানা, আবাস, স্নানাগাৰ, অন্তঃপুৰ, পাকঘৰ, ৰন্ধাঘৰ, ৰসশালা।

কোমল (SMOOTH) ঃ ঢিলা, অকঠিন, মৃদু, নৰম, নম্ৰ, ফেপা, কুমলীয়া, আঁপইতা, আৰ্দ্ৰ, মসৃণ, মৃদুল, হেলেকা, হেলেকলেকীয়া, হেলেক-পেলেক, সোলোক-ঢোলোক, মোলায়েম।

কৌতুক (JEST) ঃ আমোদ, ৰং-ধেমালি, ৰসিকতা, পৰিহাস, মৰ্জা, ঠাট্টা, পৰিহাসালাপ, উপহাস, বিদ্ৰূপ, ব্যঙ্গ, শ্লেষ, মস্কৰা, ৰহস্য।

কৌতুহল (CURIOSITY) ঃ আগ্ৰহ, উৎসুক, ঔৎসুক্য, কুতুহল, উদ্গ্ৰীৱ, ব্যগ্ৰ, আগ্ৰহান্বিত, জিজ্ঞাসা।

কৌশল (SKILL) ঃ দক্ষতা, পাৰ্গতালি, প্ৰকৰণ, ছল-চতুৰালি, উপায়, কায়দা, নিয়ম, পদ্ধতি, পন্থা, কলাকৌশল, প্ৰক্ৰিয়া, কৌশল্য, চাতুৰ্য, নৈপুণ্য, বিধি, নিৰ্বন্ধ, প্ৰণালী।

ক্ৰন্দন (LAMENTATION) ঃ কান্দোন, ৰোদন, বিলাপ, বিননি, অনুতাপ, অশ্ৰুপাত, আৰ্তনাদ, খেদোক্তি, কন্দাকটা, হাহাকাৰ, খেদ-প্ৰকাশ, শোক, পৰিদেবনা, ৰুদন, ৰুদিত।

ক্ৰম (ORDER) ঃ প্ৰণালী, পৰ্য্যায়, ধাৰা, পৰম্পৰা, অনুসাৰে, ধাৰাবাহিকতা, বিন্যাস, গতি, ৰীতি, ক্ৰমিকতা, ক্ৰমান্বয়, শাৰী, শ্ৰেণীবদ্ধ, শ্ৰেণী, অনুক্ৰম, পদ্ধতি, আনুপূৰ্ব্য, পৰিপাটী।

ক্ৰমশঃ (GRADUALLY) ঃ ক্ৰমে-ক্ৰমে, পৰ্যায়ক্ৰমে, যথাক্ৰমে, অনুক্ৰমে, অনবৰত, ক্ৰমান্বয়ে, ক্ৰমানুসাৰে, সময়ানুযায়ী, উত্তৰোত্তৰ, পূৰ্বানুক্ৰমে, ধীৰে-ধীৰে, লাহে-লাহে, অবিশ্ৰান্ত।

ক্ৰমাগত (SUCCESSIVE) ঃ ধাৰাবাহিক, অবিৰাম, ক্ৰমাৎ, উত্তৰোত্তৰ, ক্ৰমিক, একাদিক্ৰমে, ঘনে-ঘনে, নিৰন্তৰ, আনুক্ৰমিক।

ক্ৰীড়া (PLAY) ঃ খেল, ধেমালি, আমোদ, আনন্দ, আহ্লাদ, প্ৰমোদ, বিলাস, খেলন, লীলা, বিহাৰ, কেলি, তুষ্টি।

ক্ৰোধ (ANGER) ঃ খং, ৰোষ, তেজ, কোপ, অসহিষ্ণুতা, ৰুষ্টি, ৰাগ, উত্তেজনা, অসন্তোষ, সংৰম্ভ, মন্যু, অমৰ্ষ, অমৰ্ষণ।

ক্লান্ত (FATIGUED) ঃ ভাগৰুৱা, শ্ৰান্ত, অৱশ, অৱসন্ন, অলস, বিবশ, বিবুদ্ধি, বিহ্বল, দুৰ্বল, পৰিশ্ৰান্ত, প্ৰতিহত, পৰাহত, নিষ্ক্ৰিয়, স্ফূৰ্তিহীন, নিস্তেজ, নিৰস্ত, গ্লান, খিন্ন, জাতখেদ, লবেজান, লেবেজান।

ক্লীৱ (IMPOTENT) ঃ নপুংসক, ভীৰু, কাপুৰুষ, অজনক, অজনিকা, শণ্ড, বৃহন্নলা, পুৰুষত্বহীন, অপুৰুষ, অক্ষম, অকৰ্মণ্য, কঞ্চুকী, ক্ষীণৰেতঃ নিৰ্বীৰ্য, পুংসত্বহীন, বীৰ্যহীন, ষণ্ড।

ক্লেশ (TROUBLE) ঃ দুখ, দুৰ্গতি, যন্ত্ৰণা, যাতনা, কষ্ট, পীড়া, জ্বালা, ব্যথা, বেদনা, বেজাৰ, বিপত্তি, বিপদ, খেদ, শোক, বাধা, আতি, আপদ, আপত্তি, সংকট, সন্তাপ।

[খ]

খঁকুৱা (VORACIOUS) ঃ অতিভক্ষক, অত্যাহাৰী, অদ্মৰ, আদ্যুন, অতিভোজী, গধ্নু, বহুভোজী, উদৰম্ভৰি, কুক্ষিম্ভৰি, ধস্মৰ, ৰাইকহু, ৰাহু, লুভীয়া, লুতুৰা, উদৰসৰ্বস্ব, ঔদাৰিক, উদৰপৰায়ণ, ভোজনবিলাসী, ভোজনপ্ৰিয়।

খচৰা (DRAFT) ঃ পাণ্ডুলিপি, আঁচনি, আৰ্হি, টোকা, লেখ, আলেখ্য, ধনাৰ্পণাদেশ।

খণ্ড (PIECE) ঃ ডোখৰ, ভাগ, বিভাগ, বিভাজন, হৰণ, টুকুৰা, এখন, এছেও, অৱয়ব।

খণ্ডন (REFUTING) ঃ ভঞ্জন, ছেদন, ছেদ, কাটন, কৰ্ত্তন, নিৰসন, অস্বীকাৰ, অপ্ৰমান।

খবৰ (NEWS) ঃ বাতৰি, সম্বাদ, বাৰ্ত্তা, ঘটনাপ্ৰবাহ, বিৱৰণ, সন্ধান, বৃত্ত, বৃত্তান্ত, বিবৃতি, সমাচাৰ, পৰিস্থিতি, প্ৰতিবেদন, সন্দেশ, বাচিক, বিজ্ঞাপন, গুজব, ইস্তাহাৰ, ঘোষণা।

খৰখেদা (QUICK) ঃ খৰ, শীঘ্ৰ, লৰালৰি, বেগাবেগি, ততাতৈয়া, ততাভুকুতা, হুৰমুৰ, ক্ষিপ্ৰ, দ্ৰুত, ত্বৰিত।

খৰাং (DRY) ঃ খৰ, শুষ্ক, ৰুক্ষ, শুকান, নীৰস, নিৰস, ৰসহীন, নির্জল, অনার্দ্র, অসাৰ।

খল (WICKED) ঃ টুটকীয়া, কপটীয়া, দুর্জন, ধূর্ত্ত, দুষ্ট, নীচ, প্ৰবঞ্চক, প্ৰতাৰক, ভণ্ড, অধম, দুৰাত্মা, দুর্বৃত্ত, দুর্দান্ত, উদ্ধত, ঠগ, লম্পট, পাষণ্ড, কুখ্যাত, অসাধু, অধর্মী, দুৰাচাৰ, পাতকী, বিশ্বাসঘাতক, কৃতঘ্ন, চয়তান, অত্যাচাৰী।

খাদ্য (EATABLE) ঃ অন্ন, আহার্য্য, ভোক্তব্য, ভোজনসামগ্ৰী, ভোজ্যদ্ৰব্য, ভোজনদ্ৰব্য, খাদ্যদ্ৰব্য, ভক্ষদ্ৰব্য, ইৰা, খোৰাক, ৰচদ, দানা, দানা-পানী, পথ্য, সেব্য, লেহ, লেহন, চর্ব্য, শোহা, চোঁহা।

খাৰ (ALKALI) ঃ ছাই, ভস্ম, ক্ষাৰ, বিভূতি, ছাই-লোণ, সর্জিকা, কাপোত।

খাল (DITCH) ঃ নলা, নৰ্দমা, গৰ্ত, কুহৰ, খাত, উপকুল্যা, খেয়, পৰিখা, কুল্যা।

খুন (MURDER) ঃ হত্যা, নৰহত্যা, হনন, সংহাৰ, নিধন, নাশ, বিনাশ, ৰক্তপাত।

খিৰিকী (WINDOW) ঃ গবাক্ষ, বাতায়ন।

খুৰা (UNCLE) ঃ পিতৃব্য, খুৰাদেউ, দদাইদেউ, দদাই, সৰুপিতা, সৰুদেউতা, মাজুদেউতা, মাজুপিতা, চানাপিতা।

খেতি (CULTIVATION) ঃ কৃষি, কৃষিকর্ম, হলকর্ম, ক্ষেত্ৰকর্ম, কর্ষণ; পৰিশীলন।

খেতিয়ক (CULTIVATOR) ঃ কৃষক, কিষাণ, কৃষাণ, কিৰিষণ, হলধৰ, সৈৰিক, সৈৰন্ধ্ৰ, কর্ষক, কুড়ম্বী, ক্ষেত্ৰাজীৱ, ক্ষেত্ৰী।

খেলা (PLAY) ঃ ধেমালি, ক্ৰীড়া, খেল, তামাছা, কেলি, লীলা, ৰং।

খেলি-মেলি (DISORDER) ঃ বিশৃঙ্খলা, হুলস্থূল, অসংযত, উশৃংখল, অসংযমী, সংযমহীন, অস্তব্যস্ততা, ক্ৰমভঙ্গ, সংকুল।

খোদিত (ENGRAVED) ঃ অঙ্কিত, মুদ্ৰিত, চিত্ৰিত, লিখিত, উৎকীর্ণ, চিহ্নিত।

খোলা (OPEN) ঃ মেলা, ফাঁক, ব্যৱধান, অন্তৰ, অনাবৃত, অপাবৃত্ত, খালি, উন্মুক্ত, মুকলি, উন্মীলিত, প্ৰকাশিত, ব্যক্ত, পৰিস্ফুট, স্পষ্ট, প্ৰশস্ত, অৰুদ্ধ, অবদ্ধ, শূন্য।

খোলোচা (CLEAR) ঃ পোনপটীয়া, পৰিষ্কাৰ, স্পষ্ট, পৰিস্ফুট, নিঃসন্দেহ, ব্যক্ত।

খ্যাতি (REPUTATION) ঃ সুখ্যাতি, প্ৰসিদ্ধি, যশস্যা, সুনাম, যশ, সন্মান, মান, প্ৰখ্যাতি, লোকপ্ৰিয়তা, জনপ্ৰিয়তা, শ্লোক, সুযশ, নাম, প্ৰশংসা, অভিজাত্য,

সুপ্ৰসিদ্ধি, প্ৰতিপত্তি, প্ৰতিষ্ঠা, সম্ভ্ৰম, ইজ্জৎ, কীৰ্তি, বিশ্ৰুতি, নামযশ, নিৰ্ঝঢ়ি।

খ্যাতিমন্ত (RENOWNED) ঃ খ্যাত, বিখ্যাত, খ্যাতাপন্ন, নামজাদা, প্ৰতিষ্ঠিত, নামজ্বলা, সুযশা, প্ৰখ্যাত, প্ৰসিদ্ধ, খ্যাতিসম্পন্ন, পুন্যশ্লোক, যশস্বী, যশোধৰ, লব্ধকীৰ্তি, লব্ধপ্ৰতিষ্ঠ, নামডাক, লোকবিশ্ৰুত, প্ৰথিত, সুশংস, কীৰ্ত্তিপ্ৰদ, উৎকৃষ্ট, প্ৰতিপত্তিশালী।

[গ]

গংগা (THE RIVER GANGES) ঃ অলকানন্দা, ভাগীৰথী, জাহ্নবী, মন্দাকিনী, পতিতপাৱনী, পুণ্যতোয়া, পূতোদকা, পুণ্যোদকা, পাৱনী, অধ্বগা, পতিতোদ্ধাৰিণী, পাতালগঙ্গা, হৈমৱতী, ভোগৱতী, গঙ্গিকা, গঙ্গকা, গান্দিনী, কিৰাতী, বিষ্ণুপদী, ত্ৰিধাৰা, ত্ৰিপথগামিনী, ত্ৰিপথগা, ত্ৰিস্ৰোতা, ধৰ্মদ্ৰৱী, সৰযু, সৰিদ্বৰা, সুৰসসিৎ, সুৰধুনী, সিদ্ধাপগা, স্বাপগা, সুৰনদী, স্বৰ্বাপী, দিব্যনদী, দেৱনদী, ভদ্ৰসোমা, ভীষ্মসূ, হৰশেখৰা।

গড় (RHINOCEROS) ঃ গণ্ডাৰ, গণ্ড, গণ্ডক, গণ্ডাংগ, গণোৎসাহ, তৈতিল, বাঘ্ৰীণস, বাৰ্ঘ্ৰীণস, খৰ্গধেনু, খৰ্গধেনুকা, একশৃংগ, একচৰ, বজ্ৰচৰ্মা, খৰ্গ, খৰ্গী।

গছ (TREE) ঃ তৰু, বৃক্ষ, উদ্ভিদ, পাদপ, নিৰ্মুটি, দ্ৰুম, পত্ৰী, পৰ্ণী, বিটপী, অটবী, মহীৰুহ, বনস্পতি, গুল্ম, দ্ৰুমৰাজ, ব্ৰততী, বল্লী, বল্লৰী, অংঘ্ৰিপ, ভূপদ, অগচ্ছ, ৰুক, পল্লবী, কল্পতৰু, কল্পদ্ৰুম, কল্পবৃক্ষ, তৰুবৰ, ঔষধি, উদ্ভিজ্জ, মহাদ্ৰুম, মহীজাত, ভূৰুহ, শিগ্ৰু, শাখী, জৰ্ণ, কুজ, ক্ষিতিৰুহ, উৰ্বীৰুহ, উদ্ভেদ, তৰুৰাজ, কৰালিক, অগম, অগচ্ছ, বিৰুদ, বিৰিখ, গছনি, পৰ্ণখণ্ড।

গজমূৰ্খ (FOOLISH) ঃ জধামূৰ্খ, অতিমূৰ্খ, মহামূৰ্খ, গণ্ডমূৰ্খ, অজ্ঞানী, মতিহীন, মন্দ, মূঢ়, মুৰ্খ।

গজালি (SPROUT) ঃ অংকুৰিত, পল্লবিত, স্ফুটিত, প্ৰৰোহিত, মঞ্জৰিত, গাঁজ।

গঠন (CONSTRUCTION) ঃ গঢ়, ৰূপ, আকৃতি, আকাৰ, নিৰ্মাণ, গঢ়ন, সৃজন, সৃষ্টি, আয়োজন, প্ৰস্তুত, তৈয়াৰী।

গঠিত (BUILT) ঃ সজা, নিৰ্মিত, কৃত, সৃষ্টি, আয়োজিত, ৰচিত, সম্পন্ন।

গঢ় (FORM) ঃ আকৃতি, ৰূপ, ধৰণ, আচৰণ, স্বভাব, আকাৰ, গঢ়-পিট, আকাৰ-প্ৰকাৰ, গঢ়-গতি।

গণ (MULTITUDE) ঃ বৰ্গ, শ্ৰেণী, সকল, বিলাক, সমূহ, দল, জুম, জাক, জাতি, সমাজ, বৃন্দ, ৰাশি।

গণনা (CALCULATION) ঃ গণ্তি, হিচাপ, উল্লেখ, গণন, কলন, সংখ্যান, আকলন, বিগণন, সংখ্যাকৰণ, লেখ।

গণিকা (PROSTITUTE) ঃ নটিনী, নটী, বাৰনাৰী, বাৰবধু, বেশ্যা, পতিতা, দেহোপজীৱিনী, বাৰাংগনা, নাটেশ্বৰী, ক্ষুদ্ৰবধূ, জনপদবধু, ৰূপাজীৱা, স্পৰ্শা, পণাংগনা, কুলটা, বাৰবণিতা,ৰক্ষিতা, অসতী, ব্যভিচাৰিণী, ভ্ৰষ্টা, পণ্যাংগনা, নগৰনটী, ৰতায়নী, সঞ্চাৰিকা, প্ৰেষণী, যৌনকৰ্মী, ধৰ্ষিণী, স্বৈৰিণী, ৰাণ্ডী, পণ্যস্ত্ৰী, ভোগ্যা, কামলেখা, ছিন্না, অজ্জুকা।

গণ্ডগোল (UPROAR) ঃ হাই-উৰুমি, গোলমাল, হুলস্থূল, কাজিয়া, চিঞঃৰ-বাখৰ, বিবাদ, বিপ্লৱ, কলহ, কলি, বিগ্ৰহ, বিপ্ৰতিপত্তি।

গণেশ (GANESH) ঃ একদন্ত, গণপতি, গণনাথ, গজানন, গণদেৱতা, বিনায়ক, বিঘ্ননাশন, বিঘ্নহৰ, বিঘ্নহাৰী, বিঘ্নবিনাশক, বিঘ্নেশ, বিঘ্নৰাজ, বিঘ্ননায়ক, লম্বোদৰ, হেৰম্ব, সিদ্ধিদাতা, একদংষ্ট্ৰ, কুঞ্জৰবদন, কৰিমুখ, দ্বিহেদ, দ্বৈমাতুৰ, পৃষ্ণিশৃংগ, মূষকাঞ্চন, লম্বকৰ্ণ।

গৎ (MANNER) ঃ ধাৰা, গত, অভ্যাস, গতি, নিয়ম, অৱস্থা, প্ৰকাৰ, স্বভাব, প্ৰণালী, ৰীতি, আদৰ্শ, নমুনা, দেশাচাৰ, ক্ৰম, কায়দা, দস্তুৰ, পৰম্পৰা, ঐতিহ্য, কিম্বদন্তি।

গতানুগতিক (CURRENT) ঃ সাধাৰণ, চিৰাচৰিত, বিধিবদ্ধ, নিয়মিত, প্ৰচলিত, বিশেষত্বহীন, বিৰক্তিকৰ, বৈচিত্ৰহীন, ৰীতিমত, অবিৰল, সামান্য।

গতি (MOTION) ঃ গমণ, বেগ, ব্যৱস্থা, অৱস্থা, প্ৰকৃতি, চলাচল, যাতায়াত, চলন, ভ্ৰমণ, ক্ৰান্তি, দশা, পন্থা, স্ৰোত, সোঁত, প্ৰবাহ, ধাৰা, দৌৰ, গতিময়তা, গতিশীলতা, সচলতা।

গতিবিধি (BEHAVIOUR) ঃ আও-ভাও, চাল-চলন, ৰেহ-ৰূপ, নিয়ম-প্ৰণালী, কাৰ্যকলাপ, আচৰণ, প্ৰৱণতা, প্ৰবৃত্তি, আচাৰ, চৰিত্ৰ।

গতিশীল (MOVING) ঃ চলন্ত, সচল, চলমান, কাৰ্য্যকৰ, অস্থিৰ, অস্থাবৰ, গমনশীল, বিচৰণশীল, পৰিভ্ৰমী, ক্ৰমমান, ঋত, সঞ্চালিত, সঞ্চৰিত,

জঙ্গম, প্ৰাণযুক্ত, সঞ্চাল্য, গম্যমান, গত্বৰ, ধাবিত, সঞ্চৰমাণ।

গতিহীন (MOTIONLESS) : অচল, নিশ্চল, স্থাৱৰ, স্তব্ধ, গতিৰহিত, স্থিৰ, নিস্পন্দ, অবিচল, জড়, ৰুদ্ধ, আৱদ্ধ, বদ্ধ, স্থৱিৰ, স্থানু।

গন্ধ (SMELL) : গোন্ধ, ঘ্ৰাণ, সৌৰভ, সুগন্ধ, দুৰ্গন্ধ, পূতিগন্ধ, সুৰভি, বাচ, সুবাস, সৌৰভ্য।

গভীৰ (DEEP) : অগাধ, দ, প্ৰগাঢ়, অপৰিমেয়, নিবিড়, গাঢ়, গহন, নিম্ন অস্থান, অতলস্পৰ্শ।

গম্ভীৰ (GRAVE,) : গহীন, ধীৰ, গভীৰ, গধুৰ, স্থিৰ, অলঘু, গুৰু-গম্ভীৰ, সমাহিত, উদাৰ, প্ৰশান্ত, গুৰু, মহৎ।

গৰখীয়া (COWHERD) : ৰাখোৱাল, গোপাল, গোপালক, গোপ, গোৰক্ষক, আভীৰ, বল্লৱ, গোদুহ, গোসংখ্য, মহাশূদ্ৰ।

গৰজ (NECESSITY) : প্ৰয়োজন, দৰ্কাৰ, আগ্ৰহ, স্বাৰ্থ, অভিলাষ, আৱশ্যকতা, অনিবাৰ্যতা, অপৰিহাৰ্যতা।

গৰম (WARMTH) : উষ্ম, তাপ, জহ, উষ্ণ, উত্তপ্ত, তপ্ত, জ্বলন্ত, ইষদুষত, অত্যুষ্ণ, দাহ, ঘৰ্ম, আতপ, নিদাঘ।

গৰাকী (OWNER) : পতি, স্বামী, নাথ, মালিক, অধিকাৰ, অধিকাৰী, স্বত্বাধিকাৰ, স্বত্বাধিকাৰী, মনিব, প্ৰভু।

গৰিব (POOR) : দুখীয়া, দৰিদ্ৰ, দীন, দীনহীন, দুৰ্গত, দেৱলীয়া, অকিঞ্চন, অভাৱী, অস্বচ্ছল, অনাথ, ভিখাৰী, ৰিক্ত, ভোকাতুৰ, ভীক্ষুক,।

গৰ্ব (PRIDE) : অহঙ্কাৰ, ফুটনি, দৰ্প, গপ, গৰিমা, মহিমা, মহত্ব, মৰ্য্যাদা, গৌৰব, স্বাভিমান, অহমিকা, স্পৰ্দ্ধা, অভিমান, দম্ভ, আস্ফালন, বিক্ৰম, বাহাদুৰি, আড়ম্বৰ, প্ৰমত্ততা, মদ, তেজ, শ্লাঘা, প্ৰতিস্পৰ্দ্ধা, বিজিগীষা।

গৰ্ভ (WOMB) : পেট, উদৰ, ভ্ৰূণ, পাকস্থলী, জঠৰ, কুক্ষি, কোষ্ঠ, গৰ্ভাৰম্ভ, গৰ্ভাশয়, জৰায়ু।

গৰ্হিত (BLAMED) : নিন্দিত, নীচ, মন্দ, অনুচিত, অশোভন, নিন্দনীয়, নিষিদ্ধ, বেঠিক, অবিহিত, অকৰণীয়, অযৌক্তিক, দূষনীয়।

গল্প (STORY) : আখ্যান, কাহিনী, কথা, সাধুকথা, বৃত্তান্ত, বিৱৰণ, আখ্যায়িকা, উপাখ্যান, কিম্বদন্তি, গাথা, ইতিবৃত্ত, গুজব, বিবৰণী।

গহনা (ORNAMENT) ঃ অলঙ্কাৰ, ভূষণ, আভূষণ, আভৰণ, বিভূষণ, ভূষা, মণ্ডন।

গাই (COW) ঃ গাইগৰু, ধেনু, গাভী, দোগ্ধী, দুগ্ধৱতী, খীৰতী, গবী, দুহ্য, অৰ্জুনী, অনডুহী, অনড্বাহী, অৰ্ঘ্যা, গো, ঋষভী, উস্ৰা, উষা, তংপা, তংবা, তংবিকা, নিলিংপা, নিলিংপিকা, বহুলা, মাহেয়ী, শৃংগিণী, সৌৰভেয়ী, অকহায়ণী, ত্ৰিহায়ণী, বঞ্জুলা, গোমতল্লিকা, নৈচিকী, উপসৰ্যা, পলিক্ৰী, বালগৰ্ভিণী, পষ্টৌহী, বন্ধ্যা, বশা, বেহত, বষ্কয়ণী, গৃষ্টি, সমাংসমীনা, সুব্ৰতা, কৰটা, প্ৰস্তুতা, পৰেষ্টুকা, বহুসূতি।

গাঁও (VILLAGE) ঃ গ্ৰাম, পল্লী, বস্তি, মফচল, জনপদ।

গাৱঁলীয়া (RURAL) ঃ গএগ্ৰা, গ্ৰাম্য, গ্ৰামীন, গাঁওপৰীয়া, মফচলীয়া, অশিক্ষিত, অমাৰ্জিত, গ্ৰামীয়, প্ৰাকৃত, জানপদ।

গাখীৰ (MILK) ঃ দুধ, দুগ্ধ, ক্ষীৰ, গোৰস, উধস্য, উধন্য, জীৱনীয়, পয়স, ধাৰোষত, পীয়ূষ, গব্য, দধি, ক্ষীৰজ, আতঞ্চন, স্তন্য।

গাড়ী (CARRIAGE) ঃ বাহন, যান, ৰথ, শকট, শতাংগ, প্ৰবহন।

গাঢ় (THICK) ঃ ডাঠ, গভীৰ, ঘন, বহল, শকত, শক্ত, কঠিন, দৃঢ়, নীভূত, অশিথিল, কঠোৰ, কৰ্কশ।

গাঁত (HOLE) ঃ খাল, গৰ্ত্ত, গুহা, ফুটা, ছিদ্ৰ, বিন্ধা, ৰন্ধ্ৰ, জলঙা, ফাঁক, ব্যৱধান, সুৰঙ্গ, গহ্বৰ, কুহৰ, বিবৰ, শ্বভ্ৰ, সুষি।

গাল (CHEEK) ঃ গণ্ড, কপোল, হনু, গণ্ডস্থল, গণ্ডদোশ, চিবুক, গল্ল, কপোলদেশ, গণ্ডমণ্ডল।

গালি (REPROACH) ঃ দুৰ্বাক্য, তিৰস্কাৰ, অপবাদ, নিন্দাবাদ, ককৰ্থনা, বিকৰ্থনা, ভৰ্ৎসনা, ভৰ্ছনা, অপমান, তৰ্ক-বিতৰ্ক, মতানৈক্য, মতান্তৰ, মতভেদ, বাদানুবাদ, কটূক্তি, গঞ্জনা, বকনি, কাজিয়া, বিবাদ, গালিগালাজ, বকাবকি, বাক-বিতণ্ডা।

গাহৰি (BOAR) ঃ বৰা, শূকৰ, সূকৰ, বৰাহ, স্তব্ধৰোম, স্থূলনাস, বহুপ্ৰজ, ভূদাৰ, বক্ৰদংষ্ট্ৰ পংকক্ৰীড়নক, পীনস্কন্ধ, পোত্ৰী।

গুণ (PROPERTY) ঃ ধৰ্ম্ম, স্বভাব, যশস্যা, বিদ্যা, জ্ঞান, পৰিমাণ, পূৰণ, কাৰণ, হেতু, প্ৰবণতা, প্ৰকৃতি, উপকাৰ, উৎকৰ্ষ, বৈশিষ্ট, বিশেষতা, মহত্ব, মহিমা, লক্ষণ, যোগ্যতা, দক্ষতা, তত্ব, স্বৰূপ, চৰিত্ৰ, গৌৰৱ, গুৰুত্ব, স্বালক্ষণ্য।

গুপ্ত (HIDDEN) ঃ লুকোৱা, নিভৃত, গোপনীয়, অপ্রকাশ্য, অজ্ঞাত, অবিদিত, অপ্রকাশিত, গূঢ়, গুহ্য, ৰহস্যাবৃত, আচ্ছাদিত, ছদ্মৱেশী, অজানিত।

গুৰি (ORIGIN) ঃ আদি, আৰম্ভ, নিকট, ওচৰ, ৰেণু, কণিকা, মূল, গুৰিকথা, বংশ, উৎপত্তি, সমীপ।

গুৰু (TEACHER) ঃ শিক্ষক, শিক্ষাদাতা, ধৰ্মগুৰু, অধ্যাপক, আচাৰ্য্য, জ্ঞানদাতা, মন্ত্ৰদাতা, মাষ্টৰ, উপদেষ্টা, পণ্ডিত, মহান, প্ৰধান, পৰম, মুখ্য, শ্ৰেষ্ঠ, মান্য, পূজ্য, গধুৰ, গভীৰ, গহীন, গম্ভীৰ, ডাঙৰ, বৰ বেছি।

গুড় (MOLASSES) ঃ গুৰ, মিঠৈ, লালি, ইক্ষুপাক, ইক্ষুসাৰ, ফাণি।

গুহা (CAVE) ঃ গহ্বৰ, কন্দৰ, দৰী, গৰ্ত, গুহ, কটীৰ, কটীৰক।

গুহ্য (SECRET) ঃ গোপনীয়, গুপ্ত, গূঢ়, গুহ্যদ্বাৰ, শৌচদ্বাৰ, নিভৃত, প্ৰচ্ছন্ন, ৰহস্য।

গু (EXCREMENT) ঃ বিষ্ঠা, মল, ময়লা, মলি, পুৰীষ, শকৃত, গোবৰ, গোময়, পূতিক।

গৃহ (HOUSE) ঃ ঘৰ, আবাস, নিবাস, নিলয়, নিধান, নিকেতন, আলয়, আশ্ৰয়, আস্থান, অট্টালিকা, পঁজা, কুটীৰ, আগাৰ, বাসভৱন, ভৱন, হাউলি, প্ৰাসাদ, জুপুৰি, পস্ত্য, গুমুটি, গুদাম, ভঁৰাল, কেতন, গেহ, নিৱেশ, নিৱেশন, নিশান্ত।

গৃহীত (ACCEPTED) ঃ অনুমোদিত, স্বীকৃত, প্ৰাপ্ত, লব্ধ, গ্ৰহণ।

গোচৰ (SUIT) ঃ নিবেদন, প্ৰত্যক্ষ, প্ৰাৰ্থনা, সাক্ষাত, চাক্ষুষ, ইন্দ্ৰিয়গ্ৰাহ্য, দৃষ্ট, দৃশ্য,পৰিস্ফুট, প্ৰতীয়মান, প্ৰকাশ্য, প্ৰকট।

গোপন (CONCEALMENT) ঃ গুপ্ত, গুপুত, গোপ্য, গোপনীয়, সংগোপন, নিভৃত, লুক্কায়িত, নিহ্নৱ, প্ৰচ্ছাদন।

গোপনীয় (CONFIDENTIAL) ঃ লুকুৱা, অপ্ৰকাশ্য, আবৰণীয়, নিভৃত, ৰক্ষণীয়, গুপ্ত, গোপন, গূঢ়, ছদ্মৱেশী, অপ্ৰকাশিত, সম্বৰণীয়।

গোন্ধ (SMELL) ঃ গন্ধ, ঘ্ৰাণ, আঘ্ৰাণ, বাচ, বাস, সুগন্ধ, সুবাস, সৌৰভ, সৌৰভ্য, দুৰ্গন্ধ।

গোলমাল (DISTURBANCE) ঃ গণ্ডগোল, হুলস্থূল, তোলপাৰ, কোৰ্হাল, আটাহ, আলোড়ন, আস্ফালন, উৎপাত, জঞ্জাল, বিভ্ৰাট, বিক্ষোভ, কলহ, বাদানুবাদ, বিশৃঙ্খলা, তৰ্ক-বিতৰ্ক, চিঞৰ-বাখৰ।

গোলা (SHOP) ঃ দোকান, পোহাৰ, বিপনী, ভঁৰাল, গুদাম, গুদামঘৰ, হাট-বজাৰ, ষ্টল, এম্পোৰিয়াম, ডিপো, ভাণ্ডাৰ, পণ্যশালা, নিষদ্যা, কাৰখানা।

গোলাম (SERVANT) ঃ বন্দী, দাস, চাকৰ, ভৃত্য, ক্রীতদাস, কিঙ্কৰ, সেৱক, চেটক, পৰজাত, প্রেষ্য, ভুজিষ্য, পৰিকৰ্মী।

গৌণ (ORDINARY) ঃ অপ্রধান, নগণ্য, উপেক্ষণীয়, নিকৃষ্ট, সাধাৰণ, ন্যূন, লঘু, অদৰ্কাৰী, গৌণকৰ্ম।

গৌৰৱ (GLORY) ঃ মৰ্যাদা, সম্ভ্রম, সন্মান, সুযশ, মহিমা, মহানতা, মহনীয়তা, খ্যাতি, সুনাম, গৰিমা।

গ্রন্থ (BOOK) ঃ পুথি, কিতাপ, পুস্তক, পুস্তিকা, শাস্ত্র, পত্রপুঞ্জ, গ্রন্থখণ্ড, গ্রন্থভাগ।

গ্রস্ত (SWALLOWED) ঃ আক্রান্ত, অভিভূত, আচ্ছন্ন, কবলিত, ভক্ষিত।

গ্রহণ (ACCEPTANCE) ঃ স্বীকাৰ, দখল, কবল, গ্রাস, গ্রহ, প্রতিগ্রহ, উপপ্লৱ।

গ্রাহক (ACCEPTOR) ঃ লওঁতা, কিনোতা, ক্রেতা, গ্রহণকৰ্ত্তা, খৰিদ্দাৰ, উপভোক্তা, পায়কাৰী, ক্রয়িক, ক্রেতৃ।

গ্রীষ্ম (SUMMER) ঃ গৰমকালি, জহকালি, নিদাঘ, উষ্ণক, উষ্ণকাল, উষ্ণাগম, উষ্ম, উষ্মক, উষ্মা।

গ্লানি (DEFAMATION) ঃ অপবাদ, অপযশ, দুৰ্ণাম, দুঃখ, যাতনা, শ্রান্তি, দুৰ্বলতা, দৌৰ্বল্য।

[ঘ]

ঘট (PITCHER) ঃ কলহ, টেকেলি, মৃৎপাত্র, পাত্র, আধাৰ, ঘাঁটিকা, ঘটিকা, কলশী, কৰক, অলিঞ্জৰ।

ঘটনা (HAPPENING.) ঃ কাণ্ড, অৱস্থা, বিষয়, অনুষ্ঠান, প্রসঙ্গ, যোজনা, পৰিণাম, পৰিস্থিতি, সংবৃত্তি।

ঘন (THICK) ঃ ডাঠ, নিবিড়, নিসন্ধি, দৃঢ়, একান্ত, ওচৰা-ওচৰি, থেপা-থেপি, নীৰন্ধ্ৰ, সূচীভেদ্য, গাঢ়, শক্ত, স্থূল, সংহত, সান্দ্র।

ঘনিষ্ঠ (NEAREST) ঃ নিকটবৰ্ত্তী, অন্তৰঙ্গ, আন্তৰিক, সন্নিকট, প্রিয়, সুপৰিচিত, অভিন্নহৃদয়, গাঢ়, দৃঢ়, একাত্ম, আত্মীয়, দৃঢ়সখ্য।

ঘৰ্ষণ (RUBBING, MASSAGE) ঃ ঘঁহনি, ঘঁহন, মাজন, পিহন, মৰ্দন, বিমৰ্দন, পেষণ, মালিচ, ঘঁহা-পিহা, অঙ্গমৰ্দন।

ঘৰ (HOUSE) ঃ গৃহ, গেহ, অগাৰ, আগাৰ, আলয়, অট্টালিকা, কেতন, ক্ষয়, ছত্বৰ, ধামা, নিলয়, নিকেতন, নিবসন, নিৱাস, নিবেশ, নিৱেশন, নিশান্ত, পস্ত্য, বুন্দিৰ, ভৱন, মন্দিৰ, মহাকীৰ্তন, বসতি, বসতী, বস্ত্য, বাস, বেশ্মা, শালা, সংবাস, সংস্ত্যায়, সদন, মঞ্জিল, সৌধ, হৰ্ম্য, ধাম, মহল, প্ৰাসাদ, কাৰেং, ৰাজকাৰেং, ৰাজপ্ৰাসাদ, পঁজাঘৰ, পঁজা, পৰ্ণকুটীৰ, কুটী, কুটীৰ, কুটিৰ, জুপুৰী।

ঘঁৰিয়াল (CROCODILE) ঃ কুম্ভীৰ, জলগুঁই, কুম্ভী, নক্ৰ, গোমুখ, মহামুখ, শংখমুখ, গ্ৰাহ, তালুজিহ্ম, মকৰ।

ঘা (WOUND) ঃ ক্ষত, আঘাত, চোট্, জখম, খুন্দা, ব্ৰণ, খহু, গাঁৰ, ফোঁহোৰা।

ঘাম (SWEAT) ঃ ঘৰ্ম, স্বেদ, স্বেদজল, স্বেদবিন্দু, ভাপ, বাষ্প, নিদাঘ, শ্ৰমজল, প্ৰস্বেদন।

ঘিউ (GHEE) ঃ ঘৃত, ঘী, হৱি, সৰ্পিঃ, আজ্য।

ঘুণ (DEFECTIVE) ঃ দোষ, কেৰোণ, ৰদ, অংগক্ষত, বিকল, সদোষ।

ঘৃণা (HATRED) ঃ ঘিণ, বিৰাগ, বিতৃষ্ণা, প্ৰতিকূলতা, অবজ্ঞা, অনাদৰ, অবগণনা, তুচ্ছবোধ, উপেক্ষা, উপহাস, বিদ্বেষ।

ঘেৰ (BOUNDARY) ঃ বেৰ, মেৰ, পৰিধি, বেষ্টনী, প্ৰাচীৰ, সীমা, প্ৰান্ত।

ঘেঁহু (WHEAT) ঃ গম, গোধূম, প্ৰবট, ম্লেচ্ছভোজ্য, সুমন।

ঘোৰ (HORRIBLE) ঃ ভয়ানক, ভয়ঙ্কৰ, প্ৰবল, দাৰুণ, নিদাৰুণ, অতিশয়, প্ৰচণ্ড, প্ৰখৰ, ভীষণ, ভয়াবহ, উগ্ৰ, বিষম, খুব, দুঃসহ, বিকট, উৎকট, তীব্ৰ, ৰুদ্ৰ।

ঘোঁৰা (HORSE) ঃ অশ্ব, অৰ্বা, এতশ, কিঙ্কী, কুণ্ডী, কীকট, কুদৰ, কেসৰী, ক্ৰমণ, ক্ৰান্ত, গ্ৰহভোজন, ঘোট, ঘোটক, চামৰী, তুৰগ, তুৰংগ, তুৰংগম, প্ৰকীৰ্ণ, প্ৰকীৰ্ক, প্ৰোথী, মৰুদ্ৰথ, মাষাশী, বাজী, বাডব, বাডবেয়, বাহনশ্ৰেষ্ঠ, বাতায়ন, বাহ, বীতি, শালিহোত্ৰী, সপ্তি, সৈন্ধব, হয়, হ্ৰেষী, ঘুঁৰী, ঘোটকী।

ঘোষণা (PROCLAMATION) ঃ জাননী, বিজ্ঞপ্তি, ইস্তাহাৰ, প্ৰচাৰ, ঘোষণা-পত্ৰ, প্ৰকাশ, জ্ঞাপন, বিজ্ঞাপন, ৰটনা, প্ৰখ্যাপন, উদ্‌ঘোষণা।

ঘ্ৰাণ (SMELL) ঃ গোন্ধ, গন্ধ, সুগন্ধ, বাচ, বাস, সুবাস, সৌৰভ, সৌৰভ্য, গন্ধদ্ৰব্য, গন্ধিক, বাম।

[চ]

চকা (WHEEL) ঃ চাকা, চকৰি, চক্ৰ, চাক, বৃত্ত, বলয়, আৱৰ্ত্ত, ব্যূহ, বেষ্টনী, বেঢ়, মণ্ডালাকাৰ, কুণ্ডলী, ৰথাঙ্গ, বৰ্তুল।

চকিত (ASTONISHED) ঃ বিস্মিত, বিস্ময়ান্বিত, বিস্ময়াভিভূত, আশ্চৰ্য্যান্বিত, বিস্ময়কৰ, বিচলিত, বিহ্বল, অদ্ভুত, কিংকৰ্ত্তব্যবিমূঢ়, ভয়াৰ্ত, ভীত, ত্ৰস্ত, আত্মবিস্মিত, বিহ্বল, ভোল, অভিভূত, ভেক্ষী, উদবিগ্ন, আশঙ্কিত, শঙ্কিত।

চকু (EYE) ঃ নয়ন, নেত্ৰ, অক্ষি, চক্ষু, লোচন, দৰ্শনেন্দ্ৰিয়, ঈক্ষণ, ইক্ষণা।

চকুলো (TEAR) ঃ লোতক, লো, চকুপানী, অস্ৰু, অশ্ৰু, অশ্ৰুবিন্দু, অশ্ৰুতৰংগ, অশ্ৰুধাৰা, অশ্ৰুজল, অশ্ৰুবাৰি, নয়নাশ্ৰু, নয়নজল, নয়নধাৰা, নেত্ৰাম্বু, নেত্ৰবাৰি, বাষ্পাকুল।

চক্ৰান্ত (CONSPIRACY) ঃ কূট-কৌশল, কুমন্ত্ৰণা, কুচক্ৰ, কূটবুদ্ধি, ষড়যন্ত্ৰ, ফন্দি, ফান্দ, ছল, মেৰ-পাক, জটিলতা, উপজাপ।

চছমা (SPECTACLE) ঃ উপনেত্ৰ, বিতচকু, নেত্ৰকাচৌ, দৃষ্টিবিষয়, দৃশ্য, কৌতুক।

চঞ্চল (UNSTEADY) ঃ অস্থিৰ, বিচলিত, অসংযত, আলোড়িত, ছটফটীয়া, চপল, কম্পিত, কঁপা, শীঘ্ৰ, উৎকণ্ঠিত, উদ্বেলিত, তৰল, চঞ্চলমতি, লোল।

চঞ্চলতা (FICKLENESS) ঃ চাঞ্চল্য, চপলতা, অধীৰতা, উন্মুখতা, উৎকণ্ঠা, ব্যগ্ৰতা, আতুৰতা, অস্থিৰতা, তাৰল্য, অদৃঢ়তা, লোল্য।

চতুৰ (EXPERT) ঃ নিপুণ, পাৰগ, টেঙ্গৰ, নোমটেঙৰ, টেঙৰ, বুধিয়ক, সিয়ান, কাৰ্যকুশল, দক্ষ, সমৰ্থ, টেটোন, পটু, চালাক, পাৰদৰ্শী, কৃতী, হুচিয়াৰ, বিদ্বান, পণ্ডিত, প্ৰবীণ, বিশেষজ্ঞ, বহুদৰ্শী, জ্ঞানী, পাৰঙ্গম, বুদ্ধিমান, কুটবুদ্ধি, দুৰ্বুদ্ধি, ফুটমনিয়াৰ, ফন্দিয়ক, ফন্দিয়াৰ, ধূৰ্ত, বিচক্ষণ, বিদগ্ধ, কুশল, পেশল, ৰজনীকৰ, ৰজনীশ।

চন্দ্ৰ (MOON) ঃ জোনবাই, নিশাকৰ, শশধৰ, চন্দ্ৰমা, জৰ্ণ, চন্দ্ৰিকা, জ্যোৎস্না,

কৌমুদী, চন্দ্রিমা, চন্দ্রালোক, বিধু, ইন্দু, শশী, ৰজনীনাথ, পুনর্যুব, দশাশ্ব, জোন, চন্দিৰ, দ্বিজৰাজ, নক্ষত্ৰেশ, নিশামণি, মৃগাঙ্ক, ৰোহিনীকান্ত, দশাশ্ব, সুংধাংশু, সুধাংগ, অত্রিনেত্রজ, অব্জ, অমৃতৰশ্মি, অমৃতসূতি, অর্ণৱোদ্ভৱ, অম্ভোজ, ইন্দু, উডুপতি, ওষধিগৰ্ভ, ওষধীশ, কৌমুদীপতি, কুমুদপতি, কুমুদনাত, কলাধৰ, কলাভৃৎ, কলানাথ, কলানিধি, কুমুদবান্ধৱ, ক্লেদু, ক্ষপাকৰ, গ্রহনেমি, গৌ, তন্দিৰ, চন্দ্রমা, ছায়াঙ্ক, জৰ্ণ, জোৱাকৃত, তিথিপ্ৰদী, তাৰানাথ,তাৰাপতি, তাৰাবিপ, নিশাৰত্ন, দ্বিজেন্দ্র, দৰ্শবিপদ, দশাশ্ব, দ্বিজৰাজ, নক্ষত্রেশ, নিশাকৰ, নিশাপতি, নিশামণি, পক্ষ, পৰিজ্মা, পুনর্যাৱা, প্রাচীন তিলক, মৃগপিপ্লু, মৃগাংক, ৰজনীনাথ, ৰজনীশ, ৰজনীকান্ত, ৰজনীৰাজ, ৰজনীকৰ, ৰজনীপতি, ৰোহিণীকান্ত, বলক্ষগু, বিধু, শশাংক, শীতাংশু, শশী, শুভ্রাংশু, শশলক্ষণ, শশধৰ, শশবিন্দু, সিপ্ৰ, ৰাকেশ, ঋক্ষেশ, হৰিণাংক, ক্ষীৰোদনন্দন।

চপলতা (FICKLENESS) ঃ চাপল্য, দুষ্টামি, প্রগল্‌ভতা, অস্থিৰতা, পাগলামি।

চমক (FRIGHT) ঃ উচাপ, চঁক, দ্যুতি, দীপ্তি, বিস্ময়, ত্রাস, আশ্চর্য, আতঙ্ক, শিহৰণ, শঙ্কা, ভীতি, বিস্মাপক।

চৰম (LAST) ঃ অন্ত্য, শেষ, চূড়ান্ত, অন্তিম, সর্বশেষ, অৱম, পৰম, মৌলিক।

চৰাই (BIRD) ঃ খগ, খগম, খেচৰ, বিহগ, বশাকু, বাতগামী, বিকিৰ, বিহংগ, বিহংগম, পখী, পক্ষী, পতগ, পত্রী,পতত্রি, পত্রৰথ, পক্ষধৰ, পাক, পতংগ, পতংগী, পতত, পতেৰ,পিৎসত, প্লাৱী, শকুন, শকুনি, শংকুত, শংকুতি, নভসংগম, নভৌকা।

চৰিত (BIO-GRAPHY) ঃ জীৱনী, আখ্যান, বৃত্তান্ত, বিৱৰণ, আত্মকথা, জীৱন-চৰিত, আত্মলিপি, স্মৃতিকথা।

চৰিত্র (CONDUCT) ঃ আচৰণ, স্বভাৱ, স্বৰূপ, ধৰ্ম, গুণ, মতিগতি, অভ্যাস, প্রবৃত্তি, প্রকৃতি, প্ৰৱণতা, মতি, গতিবিধি, ভাবভঙ্গী, আচাৰ, কৰ্ম।

চৰ্চ্চা (PRACTISE) ঃ পৰিশীলন, কচৰৎ, সাধনা, ৰেৱাজ, অভ্যাস, বিবেচনা, অনুশীলন, আখৰা, অভ্যাসক্রম, সম্পাদনা, নিত্যাচাৰ, আবৃত্তি, ব্যায়াম, উহাপোহ, বিচাৰণা।

চৰ্বি (FAT) ঃ মেদ, মজ্জা, গেদ, সাৰভাগ, পীন, পীৱৰ, মাংসল, মেদস্বী, মেদুৰ, স্থূল, বপা, বসা।

চাকৰ (SERVANT) : ভৃত্য, লগুৱা, লিগিৰি, চাকৰ-বাকৰ, দাস, গোলাম, কিংকৰ, নৌকৰ, কৰ্মচাৰী, পৰিচাৰক, সেৱক, পাৰ্শ্বচৰ, অনুচৰ, আজ্ঞাবহ, নফৰ, শুশ্ৰূষক, প্ৰেষ্য।

চাকি (LAMP) : দীপ, দীপিকা, দীপক, দশাকৰ্ষ, দশান্তৰ, দোবাতিলক, দোষস্য, প্ৰদীপ, প্ৰদীপক, বন্তি, বৰ্ত্তি, বাতি, বৰ্তিকা, গৃহমণি, তমোঘ্ন।

চাতুৰী (CLEVERNESS) : নিপুণতা, দুষ্টতা, শঠতা, দুষ্টালি, ছলনা, বঞ্চনা, চতুৰতা, চাতুৰ্য্য, কৌশল, ধৰণ, ভঙ্গী, ঢং, প্ৰকাৰ, ভঙ্গিমা, ফন্দি, প্ৰতাৰণা।

চাদৰ (UPPER OR OUTER GARMENT) : চেলেং, চদৰ, খনিয়া, অম্বৰ, বসন, বস্ত্ৰ, বাসঃ, উত্তৰীয়া, গ্ৰীবাবস্ত্ৰ, গ্ৰৈবেয়ক, দেহবস্ত্ৰ, উত্ৰী, আচ্ছাদনী, বৰুত্ৰ, বৃহতিকা, দেহাচ্ছদনবস্ত্ৰ, উত্তৰাসংগ, উত্তৰাবাস, নিৰীত, সংব্যান।

চানেকি (SAMPLE) : আৰ্হি, নমুনা, আদৰ্শ, প্ৰতিমা, প্ৰতিৰূপ, প্ৰমাণ, উদাহৰণ।

চালক (DRIVER) : চলাওঁতা, সাৰথি, কাণ্ডাৰি, নাৱিক, সূত, নাৱৰীয়া, গাড়োৱান, ড্ৰাইভাৰ, পাইলট, নিয়ন্ত্ৰা, নিয়ামক, পৰিচালক, পথপ্ৰদৰ্শক, মাউত, পালক, কৰ্ণাধাৰ, মন্ত্ৰী, প্ৰাজক, নিয়ন্ত্ৰী, সব্যেষ্ট্ৰী।

চালনা (MOVING) : সঞ্চালক, লৰ-চৰ, লৰোৱা, লৰা, জোঁকাৰ, নিয়ন্ত্ৰণ, স্থানান্তৰণ।

চাহ (TILLED) : চহ, চহোৱা, সিঁচা, কৃষি, আবাদ, খেতি, কৰ্ষণ, অনাবাদী।

চাৱন (GLANCE) : দৃষ্টি, নজৰ, দৰ্শন, চকু, ভ্ৰূকুটি, কটাক্ষ, অপাঙ্গ, অৱলোকন, দৃষ্টিপাত, আভাস, ইষদ্দৃষ্টি।

চিকণ (GLOSSY) : মিহি, সুন্দৰ, উত্তম, পুষ্ট, চিকুণ, চিক্কন, স্নিগ্ধ, মসৃণ, মৃদু, কোমল, নৰম, পিছল, উজ্জ্বল, চক্‌চকিয়া, পালিছ, তৈলাক্ত, নম্ৰ, চাৰু, ৰম্য, শোভন, শ্লক্ষ্ণপ্ৰভ, শ্লক্ষ্ণ।

চিকাৰী (HUNTER) : ব্যাধ, শবৰ, নিষাদ, লুব্ধক, কৌটিলিক, সাৰংগিক, জীৱান্তক, মৃগয়ু, মৃগাজীৱ, জালিক, শ্বাগনিক, শাকুনিক, বৈতংসিক, ঐণিক, তীৱৰ, আখেটক, বাগুৰিক, লুব্ধক।

চিঞৰ (CRY) : ৰিং, উকি, আটাহ, চিয়ঁৰ, নিনাদ, আৰাও, চিৎকাৰ, আৰ্তনাদ, বিৰাৱ, আক্ৰন্দ, অতিহাসকৰবৃত্ত, অত্যুচ্চভাষ, অত্যুচ্চাক্ৰোশ, তাৰস্বৰ।

চিকিৎসা (TREATMENT) : ৰোগ-প্ৰতিকাৰ, নিৰাময়, উপসম, অনাময়, আৰোগ্য,

ভেষজ, উপচাৰ, ৰোগমুক্তি, ৰোগনাশন, শুশ্রূষা, ৰোগ-প্ৰতিষেধ, অস্ত্ৰোপচাৰ, শল্যচিকিৎসা, পৰানসা, ৰোগহৰণ।

চিঠি (LETTER) ঃ পত্ৰ, লিপি, লেখা, হস্তলিপি, লেখ, ডাক-পখিলী, ডাক, সন্দেশ, লেখ্য।

চিৎকাৰ (OUTCRY) ঃ চিঞৰ, গোলমাল, হৈ-চৈ, হাল্লা, গণ্ডগোল, আৰ্তনাদ, আৰ্তৰাৱ, নিনাদ, হুঙ্কাৰ, সিংহনাদ, গৰ্জন, কোলাহল, ঐকতান, হৰ্ষধ্বনি, জয়ধ্বনি, বিলাপ, উৎক্ৰোশ, আক্ৰন্দ, তাৰস্বৰ।

চিত্ত (MIND) ঃ মন, হৃদয়, জ্ঞান, হিয়া, হৃৎ, হৃদি, বুকু, মানস, বুদ্ধি, ধী, মেধা, মগজ, মস্তিস্ক, মমস্থল, ধীশক্তি, সংবিদ্, প্ৰজ্ঞা, জ্ঞাপ্তি।

চিত্ৰ (PICTURE, PORTRAIT) ঃ ছবি, আলেখ্য, পট, নক্সা, মানচিত্ৰ, অঙ্কন, চিত্ৰণ, লিখন, প্ৰতিকৃতি, আল্পনা।

চিন্তা (MEDITATION) ঃ ভাবনা, উদ্বেগ, ধ্যান, বিবেচনা, ভাব, অনুভৱ, উপলব্ধি, চিন্তন, প্ৰণিধান, মনোযোগ, বিভাব, বিভাবনা, স্মৰণ, তন্ময়তা, দুশ্চিন্তা, ধাৰণা, কল্পনা, উদ্দীপন।

চিৰস্থায়ী (EVERLASTING) ঃ চিৰন্তৰ, চিৰায়ত, নিয়ত, অনাশ্য, চিৰায়মান, সাৰ্বকালিন, সনাতন, শাশ্বতী, শাশ্বতিক, চিৰকালীন, আৱহমান, শাশ্বত, কালাতীত, ধ্ৰুপদী, অনন্তস্থায়ী, অক্ষয়, অব্যয়, ক্ষয়হীন, নাশহীন, অবিনাশী, লয়হীন, অলয়, লোপৰহিত, ধ্ৰুৱ, অবিৰাম, অবিৰত, অবিচ্ছেদ্য, অমৰ, অজৰ, অনস্বৰ, চিৰঞ্জীৱী, চিৰজীৱী, যুগমীয়া, অনাদি, অন্তহীন, নিৰত্যয়, অনপায়ী, মৃত্যুহীন, চিৰায়ু, মৃত্যুঞ্জয়ী, অনন্ত, অশেষ, নিত্য, সনাতন।

চিহ্ন (MARK) ঃ চিন, নিদৰ্শন, চেকা, দাগ, ছাপ, পৰিচয়, আভাস, স্বৰূপ, স্মাৰক, প্ৰতীক, কলঙ্ক, ৰেখা, চিল্, মোহৰ, উপলক্ষণ, লক্ষণ, নিচান, ধ্বজা, লেবেল, তিলক, পদক, মেডেল, নজিৰ, পদাঙ্ক, মাৰ্কা, পতাকা, অভিজ্ঞান, মাত্ৰা।

চুপ (SILENTLY) ঃ নিঃশব্দ, নিমাত, মৌন, নীৰৱ, নিৰ্বাক, নিস্তব্ধ, মূক, বাক্‌হীন, চুপ-চাপ।

চুমা (KISS) ঃ চুম্বন, চুম্ব, চুম্বা, অধৰপান, অধৰামৃতপান, নিক্ষণ, ওষ্ঠস্পৰ্শন, মৰম, স্নেহ।

চুলি (HAIR) ঃ কেশ, কুণ্ডল, অলক, কৃশলা, মূৰ্ধজ, শিৰোৰুহ, শিৰসিজ, কেশগুচ্ছ, কচ, কঞ্জত, ৰোম, নোম, লোম।

চেতনা (CONSCIOUSNESS) ঃ চেতন, চৈতন্য, জ্ঞান, বোধ, হুঁচ, জীৱন, সংজ্ঞা, সংবেদ, সজ্ঞানতা, জাগ্ৰত, সম্বিত, সংবেদনা, সাৰ, অনুভূতি।

চেষ্টা (EFFORT) ঃ যত্ন, যতন, কাৰ্য, জ্ঞান, প্ৰয়াস, আয়াস, প্ৰচেষ্টা, উদ্যম, উপায়, উদ্‌যোগ, অধ্যাৱসায়, সন্ধান, প্ৰযত্ন, তদ্‌বিৰ, উদ্যোগ, খাটনি, তৎপৰতা, শ্ৰম, পৰিশ্ৰম।

চোকা (SHARP) ঃ তীক্ষ্ণ, উগ্ৰ, শাণিত, ক্ষুৰধাৰ, খণ্ডাল, পাৰ্গত, ধাৰাল, তেজ্বী, তীক্ষ্ণাগ্ৰ, খৰশাপ, তীখাল, দাৰুণ, ভীষণ, ক্ৰুৰ।

চোৰ (THIEF) ঃ ডাকু, ডকাইট, লুণ্ঠক, কুম্ভীলক, কুলম্ভৰ, নিশিকুটুম্ব, জেপলুৰুকা, গাঠিকটা, কপাটঘ্ন, স্তয়ী, মুষ্ক, তস্কৰ, অপহাৰী পকেটমাৰ, প্ৰতাৰক, দস্যু, পটচ্চৰ।

চোলা (JACKET) ঃ চাৰ্ট, কামিজ, কুৰ্তা, চাপকন, পাঞ্জাবী, টি-চাৰ্ট, ফুল-চাৰ্ট, চৰ্ট-চাৰ্ট, অংগিকা, কঞ্চুক, উৰোবস্ত্ৰ, চোলক।

চ্যুত (DISPLACED) ঃ পতিত, ভ্ৰষ্ট, বহিস্কৃত, স্খলিত, ক্ষৰিত, নষ্ট, স্থানান্তৰ।

[ছ]

ছন্দ (RHYME) ঃ তাল, মাত্ৰা, যতি, চ্ছেদ, পৰ্ব, চৰণ, পদ্যবন্ধ, স্তবক, অক্ষৰবৃত্ত, মিত্ৰাক্ষৰ, অমিত্ৰাক্ষৰ, মুক্তক, অধিকাক্ষৰ, কাব্য, কবিতা, পদ্যাত্মক, বৃত্তাকাৰ।

ছবি (PICTURE) ঃ চিত্ৰ, পট, আলেখ্য, প্ৰতিমা, প্ৰতিকৃতি, ফট', ফট'গ্ৰাফ, পোহৰ-ছবি, আলোকচিত্ৰ, স্থিৰ-চিত্ৰ, সচিত্ৰ, চিত্ৰালেখ্য।

ছলনা (PRETEXT) ঃ প্ৰতাৰণা, বঞ্চনা, ফাঁকি, ছল, চাল, কপটতা, প্ৰবঞ্চনা, চাতুৰী, ভঙ্গী, অভিমান, ঠগ।

ছাঁ (SHADOW) ঃ প্ৰতিবিম্ব, ছায়া, প্ৰতিচ্ছায়া, প্ৰতিৰূপ, আঁৰ, ঢাকনী, প্ৰতিমূৰ্ত্তি, আশ্ৰয়, প্ৰভাব, প্ৰচ্ছায়া।

ছাগলী (GOAT) ঃ অজ, ছাগ, ছাগল, ছগ, ছগল, ছেলক, শুভ, স্তুভ, স্তভ, অজা, গলস্তনী, চিত্ৰলা, চুলুম্পা, ছাংগী, পৰ্ণাদা, পলিকিনী, সেধ্য, মঞ্জী,

সৰ্বভক্ষা, ছাগী, ছাগলি, পৰ্ণাদ, পৰ্ণাশ, অগ্নিবাহন, শিৱাপ্রিয়, পাঠা, পঠা, পাঠী, খাচী, খাহী, ইলিক, নিৰাময়, বালবীজ্য।

ছাটি (GLITTER,) ঃ দীপ্তি, দ্যুতি, জ্যোতি, কান্তি, পোহৰ, প্রকাশ, ছটা, চকমকনি, তিৰবিৰণি, ঔজ্জ্বল্য, প্রভা, শোভা।

ছাত্র (LEARNER) ঃ শিকোঁতা, শিকাৰু, শিক্ষাৰ্থী, শিষ্য, শিক্ষমান, ছাতৰ, বিদ্যাৰ্থী, বিদ্যাধ্যায়ী, অধ্যেতৃ, ছাত্রী, অন্তেবাসী, শিক্ষাৰ্থিনী, পাঠাৰ্থী, পাঠাৰ্থিনী, বিদ্যাৰ্থিনী, অধ্যেতা, অধ্যায়ী, অধ্যয়নকাৰী।

ছিদ্র (HOLE) ঃ বিন্ধা, ৰন্ধ্র, ফাঁক, বিবৰ, দায়, জগৰ, দোষ, সুৰঙ্গ, সুৰুঙা, সিন্ধি, গৰ্ত্ত, গাত, কুহৰ, সুষি, ৰোক।

ছিন্ন (BROKEN) ঃ কটা, খণ্ডিত, ছেদন, ছিন্ন-ভিন্ন, নষ্ট, উচ্ছন্ন, ফলা, ছিৰা, ছিৰা-ছিৰ, ফাট্, দুফাল, বিদীৰ্ণ, ভঙ্গ, ভাঙোন, লঙ্ঘন, হানি, নাশ, ভগ্ন, ভগা, চূৰ্ণিত, পৃথকত্ব।

ছুটী (LEAVE) ঃ অৱসৰ, অৱকাশ, মুক্তি, বিদায়, কাৰ্য্যাৱসান, বিৰতি, সলনি।

ছেদ (CHAPTER) ঃ সীমা, অন্ত, শেষ, বিশ্রাম, বিৰাম, নিবৃত্তি, বাধা, পূৰ্ণচ্ছেদ, অৱসান, অধ্যায়, নিৰাকৰণ, বিৰতি, মৰ্ষণ।

ছোৱা (PORTION) ঃ অংশ, ভাগ, খণ্ড, পৰিচ্ছেদ, বিভাগ, বণ্ট, কাণ্ড, পৰ্ব, অসম্পূৰ্ণ, বিভাজন।

[জ]

জগত (WORLD) ঃ বিশ্ব, ভুৱন, সমাজ, পৃথিৱী, মহী, লোক, ক্ষিতি, ধৰা, ধৰিত্রী, ধৰণী, ধাত্রী, বসুমতী, বসুন্ধৰা, বসুধা, পৃথ্বী, অবনী, ইলা, উৰ্বৰা, উৰ্বী, কাশ্যপী, ক্ষমা, গিৰিস্তনী, মেদিনী, ৰত্নগৰ্ভা, বিপুলা, বিশ্বম্ভৰা, বিশ্বা, স্থিৰা, হেমা, মৃত্তিকা, শ্রোণী, খণ্ডিনী, গোত্রা, অনন্তা, অচলা, মহীমণ্ডল।

জঘন্য (DESPICABLE) ঃ অধম, মন্দ, নীচ, বেয়া, ঘৃণ্য, কদৰ্য্য, গ্রাম্য, গৰ্হিত, হীন, নৃশংস, নিন্দনীয়, নিকৃষ্ট, অশিষ্ট, অনুচ্চ, অনুচ্ছ্রিত, অবজ্ঞেয়, তুচ্ছ, নিন্দ্য, কুৎসিত, তিৰস্কাৰাই।

জঙ্ঘলী (WILD) ঃ বনৰীয়া, বন্য, বনবাসী, হাবিতলীয়া, আৰণ্যক, বনজাত, পতিত, দলিত, অমাৰ্জ্জিত, অনগ্রসৰত, অৰণ্যজ।

জঞ্জাল (TROBLE) ঃ আহুকাল, হুলস্থূল, আপদ, কষ্ট, আৰ্ত্তি, কৃচ্ছ্র, সন্তাপ, গোলমাল, অসুবিধা, জটিলতা, দায়িত্ব, চাপ, অস্বস্তি, ক্লেশ, দুঃখ, পীড়া, বিপদ, প্ৰতিবন্ধ, বিৰোধ।

জড় (INACTIVE) ঃ অচেতন, অজ্ঞান, নিৰ্জীৱ, জীৱহীন, মূৰ্খ, স্থিৰ, অচল, নিৰ্বাক, স্তব্ধ, নিস্পন্দ, নিষ্প্ৰাণ, নিস্তেজ, অলস, উদাসীন, নিষ্ক্রিয়, বধিৰ, নিশ্চল গতিহীন, নিশ্চেষ্ট, জাড্য, নিৰুল্লাস।

জড়িত (ENCLOSED) ঃ সংযুক্ত, সংশ্লিষ্ট, সংপৃক্ত, সংলগ্ন, লগলগোৱা, লিপ্ত, আচ্ছন্ন, বেষ্টিত, খচিত, প্ৰভাবিত, ব্যাপৃত।

জন (PERSON) ঃ ব্যক্তি, লোক, মানুহ মুনিহ, মুনিষ, নৰ, পুৰুষ, তনু, দেহ, শৰীৰ।

জনা-শুনা ৰWELL-KNOWN) ঃ জ্ঞানী, জনা-বুজা, প্ৰখ্যাত, প্ৰসিদ্ধ, প্ৰধান, প্ৰতিষ্ঠিত, প্ৰাতঃস্মৰণীয়, খ্যাতিমান, প্ৰতিৰ্ষ্ঠিত, বিখ্যাত, নামী, খ্যাতনামা, সুপৰিচিত, লোকপ্ৰিয়, পৰিচিত, মাননীয়, নামজাদা, বৰেণ্য, গণ্য-মান্য, যশস্বী।

জনতা (CROWD) ঃ জনগণ, জনসমষ্টি, জনসাধাৰণ, জনস্ৰোত, জননায়ক, জনপ্ৰিয়, জনবহুল, জনমত, জনশ্ৰুতি, জনসমুদ্ৰ, জনাকীৰ্ণ, জনশক্তি, জনবল, গণশক্তি, লোকাৰণ্য, বৃন্দ, মণ্ডলী, কুল, শ্ৰেণী, বৰ্গ, দল, সম্প্ৰদায়, সমাজ, জনাদেশ, জনসমুদায়, জনসংমৰ্দ।

জন্তু (ANIMAL) ঃ প্ৰাণী, চতুষ্পদী, জন্যু, জীৱক, অংগী, দেহী, মলুক, জীৱ, পশু, পশু-পক্ষী, ভূত, জানোৱাৰ, পোক, কৃমি, কীট, শ্বাপদ।

জন্ম (BIRTH) ঃ উৎপত্তি, উদ্ভৱ, জনম, জনন, জানি, জনু, ওপজা, আবিৰ্ভাৱ, উদয়, সঞ্চাৰ, সত্তা, স্থিতি, প্ৰাপ্তি, প্ৰজনন, পূৰ্বজন্ম, সংবৃত্তি, সূতক, সম্ভৱ, উপজনন, ওপজন, সম্ভূৱ, সংৰূঢ়, বিজনন, পৰজন্ম, পুনৰ্জন্ম, জন্মান্তৰ, জন্মগত, জন্মদান।

জপ (MADITATION) ঃ ধ্যান, সাধনা, মনোযোগ, একাগ্ৰতা, অনুশীলন, অনুধ্যান, তপ, তপস্যা, চিন্তন, পূজা, আৰাধনা, উপাসনা, ভাবনা, কীৰ্ত্তন, স্বাধ্যায়।

জমা (DEPOSIT) ঃ সংগ্ৰহ, মুঠ, যোগ, ৰাশি, পৰিমাণ, মাত্ৰা, পুঞ্জি, সঞ্চয়, অনুপাত, ধন, অনুপূৰক, আয়।

জমি (LAND) ঃ মাটি, ভূমি, খেতিপথাৰ, ভূ-সম্পত্তি, জমিদাৰী, জমিদাৰ, ক্ষেত্ৰ, ক্ষিতি, স্থল।

জয় (VICTORY) ঃ জিত, সাফল্য, সফলতা, কৃতকাৰ্য্যতা, সিদ্ধি, কীৰ্ত্তি, বিজয়, উদ্দেশ্যসিদ্ধি, ইষ্টসিদ্ধি, উত্তীৰ্ণতা, জয়ঘণ্টা, জয়ঢোল, জয়লাভ, জয়ধ্বজা, জয়মাল্য, জয়যুক্ত, জয়শ্ৰী, জয়স্তম্ভ, পৰাভৱ।

জৰা (DECREPITUE) ঃ বাৰ্দ্ধক্য, জৰাৱস্থা, জীৰ্ণতা, জীৰ্ণাৱস্থা, ক্ষীণতা, বয়োবৃদ্ধি, দৌৰ্বল্য, স্থবিৰতা, অথৰ্বতা, জৰাজীৰ্ণ, জৰাতুৰ, জৰাক্ৰান্ত।

জৰিমণা (FINE) ঃ অৰ্থদণ্ড, শাস্তি, যন্ত্ৰণা, দণ্ড, পীড়া।

জৰুৰ (CERTAINLY) ঃ নিশ্চয়, নিঃসন্দেহ, নিশ্চিত, শীঘ্ৰে, অচিৰাৎ, অচিৰে।

জৰুৰী (INDISPENSABLE) ঃ দৰ্কাৰী, জৰুলী, কৰণীয়, কৰ্তব্য, অৱশ্য, আৱশ্যক, অত্যাৱশ্যকীয়, অবিলম্ব্য, আত্যয়িক, অপৰিহাৰ্য্য।

জল (WATER) ঃ পানী, সলিল, অপ্, অম্বু, উদক, উদ, নীৰ, বাৰি, অম্ভস, অৰ্ণ, কং, কৱন্ধ, জলীয়, কীলাল, পানীয়, কুলীনস, ঘনৰস, জীৱনীয়, পয়, তোয়, পুষ্কৰ, প্ৰাণদ, মেঘপুষ্প, সৰিল, সৰঃ, বৰ্বুৰ, সম্বৰ, ইৰা, ইলা, পাৰ্থঃ, কমল, দক, পয়স।

জলচৰ (AQUATIC) ঃ জলজীৱ, জলজ, জলজন্তু, কুম্ভীৰ, মগৰ, জলহস্তী, মাছ, কাছ, তিমি, বেং, জোক, পানীকাউৰী, উদ।

জলকীয়া (CHILLI) ঃ মৰিচ, মৰীচ, ভোজনঠেলা, ভুঁইজালুক, ভজলুক।

জলফাই (OLIVE) ঃ জলপাই, বেলবেলি, বেলফৈ, কৈশাস্ত্ৰ, জিতবৃক্ষ, জিতফল।

জলাশয় (MARSH) ঃ জলাহ,পুখুৰী, বিল, কূপ, আদ্ৰভূমি, নদী, সৰোবৰ, পুষ্কৰিণী, হ্ৰদ, কুণ্ড, জলভাণ্ডাৰ, সৰসী, জলকুণ্ড, তড়াগ, দীৰ্ঘিকা, কাসাৰ, আপাগ।

জাগৰণ (WAKEFULNESS) ঃ উদ্বোধন, অভ্যুদয়, অভ্যুদন, উত্থান, অনিদ্ৰা, নিদ্ৰাহীনতা, জাগৰ্ত্তি, নিদ্ৰাভঙ্গ, শয়নভঞ্জন, জাগৰ, জাগৰুকতা, উন্নিদ্ৰতা।

জাগ্ৰত (AWAKEFUL) ঃ জীৱন্ত, অনিদ্ৰ, বিনিদ্ৰ, নিদ্ৰাহীন, নিদ্ৰাবিহীন, জাগৰিত, উজাগৰ, অসুপ্ত, অতন্দ্ৰ, সজাগ, তন্দ্ৰাশুন্য,তন্দ্ৰাহীন, জাগৰণশীল।

জাত (PRODUCED) ঃ ওপজা, জন্মা, উৎপন্ন, প্ৰসূত, সম্ভূত, নিৰ্মিত, সৃষ্ট, গঠিত, বিকশিত, প্ৰস্ফুটিত, ৰচিত, ঔৰসজাত, কৃষিজাত, বনজ, খনিজ, জলজ, বংশজ, দেশজ, শ্ৰমজ, ভূমিষ্ঠ।

জাতি (CLASS) ঃ প্ৰকাৰ, বিধ, শ্ৰেণী, কুল, ৰকম, ধৰ্ম, উৎপত্তি, জন্ম, সমাজ, সম্প্ৰদায়, গোত্ৰ, বংশ, গোষ্ঠী, বৰ্গ, প্ৰজাতি, স্বজাতি, জনজাতি, উপজাতি।

জাৰু (BROOM) ঃ বাঢ়নী, শোটা, মাৰ্জনী, শোধনী, সম্মাৰ্জনী।

জাল (FORGERY) ঃ ফান্দ, ফাঁচ, ফাকি, কপট, কৃত্ৰিম, কূটকৰণ, কূটলেখৰচনা, প্ৰবঞ্চনা, প্ৰতাৰণা, পোৰণি, নকলি, মিছা, ভেজাল, ৰাগি, তাপ, সিজা, ছিদ্ৰ, ৰন্ধ্ৰ।

জিজ্ঞাসা (CURIOSITY) ঃ প্ৰশ্ন, কৌতূহল, সন্ধিৎসা, অনুসন্ধিৎসা, পৃচ্ছা, উৎসুকতা, অন্বেষা, আগ্ৰহ, সন্ধান, সন্দেহ, তদন্ত, অন্বেষণ, পৰীক্ষা, বিচাৰ, বিচাৰণা।

জিনিছ (ARTICLE) ঃ বস্তু-বাহানি, দ্ৰব্য, বস্তু, পদাৰ্থ, সামগ্ৰী, মালবস্তু, জিনিছ-পত্ৰ, উপস্কৰজাত।

জিভা (TONGUE) ঃ জিহ্বা, ৰসনা, ৰসনেন্দ্ৰিয়, উপজিহ্বা, ঘটিকা, ৰসজ্ঞা, লোলা।

জীপাল (MOISTURE) ঃ ৰসাল, আৰ্দ্ৰ, সদ্ৰৱ, জলপূৰ্ণ, পূয়স্ৰাৱী, ক্লেদ, স্তেম।

জীৱ (ANIMAL) ঃ জন্তু, প্ৰাণী, জন্যু, জীৱাণু, পশু, জীৱাত্মা,-কীটাণু, কীট, ভূত, শৰীৰী, চতুষ্পদ, জানোৱাৰ, নখী, শ্বাপদ, আত্মা।

জীৱন (LIFE) ঃপ্ৰাণ, জান্, আয়ু, প্ৰাণশক্তি, উজ্জীৱন, জন্ম, জীৱিত, সত্বা, সংসাৰ, ইহলোক, জীৱনত্ব, সজীৱত্ব, সামৰ্থ্য।

জীৱনী (BIOGRAPY) ঃ জীৱনচৰিত, জীৱনকথা, জীৱনকাহিনী, জন্মবৃত্তান্ত, স্মৃতিকথা, জীৱনবৃত্তান্ত, চৰিত।

জীৱন্ত (ALIVE) ঃ জীয়া, প্ৰাণধাৰণ, সজ্ঞান, সচেতন, জাগ্ৰত, সতৰ্ক, সজীৱ, জীৱিত, অস্তিত্ব, অৱস্থান, তেজ, প্ৰাণৱন্ত।

জীৱিকা (LIVELIHOOD) ঃ ব্যৱসায়, বৃত্তি, চাকৰি, কাম, কাৰবাৰ, অৱলম্বন, জীৱনোপায়, কাৰ্য্যকাল, উপজীৱন, পেছা, আত্মসংস্থান, অন্নসংস্থান, পেটপ্ৰৱৰ্তন, পেটপোহা, আজীৱিকা, আজীৱ, উপজীৱিকা।

জীৱিত (LIVING) ঃ জীৱন্ত, প্ৰাণৱন্ত, প্ৰাণময়, সজীৱ, অৱস্থান, অস্তিত্ব, সত্তা, বিদ্যামান, বৰ্তমান।

জীৰ্ণ (DIGESTED) ঃ জীণ, হজম, ক্ষয়প্ৰাপ্ত, জৰ্জৰ, আলৰ, জৰ্জৰিত, গলিত, ছিন্ন, পুৰণা, জৰাযুক্ত।

জুলুম (HARASSMENT) ঃ অত্যাচাৰ, পীড়ন, অশান্তি, উৎপীড়ন, দৌৰাত্ম্য, নিৰ্যাতন, দুৰ্ব্যৱহাৰ, উপদ্ৰৱ।

জেঠী (HOUSE-LIZARD) ঃ জ্যেষ্ঠী, জ্যেষ্ঠা, লণ্ডিকা, মুষলী, গৃহাপিকা,

গৃহগোধা, গৃহগোধিকা, গৃহান্তিকা, গৃহোলী, পল্লিকা, ভিত্তিকা, মাণিক্যা, মুসলী, বিসম্বৰা।

জোতা (SHOE) ঃ পাদুকা, খৰম, চপ্পল, চটি, বুট, চেন্দেল, পাদত্ৰ, অনুপদীনা, উপানহ্, পাদু, পাদৰক্ষিণী, খুৰত্ৰাণ।

জোন (MOON) ঃ চন্দ্ৰ, জ্যোৎস্না, নিশাকৰ, নিশাপতি, নিশামণি, মৃগাঙ্গ, ৰজনীনাথ, ৰোহিনীকান্ত, বিধু, শশী, শশাংক, শশধৰ, সুধাংশু, সুধাংগ, হিমাংশু, পৰিজ্‌মান, পুনর্যুব, নক্ষত্ৰেশ, দ্বিজৰাজ, দশাশ্ব, জৰ্ণ, চন্দিৰ, ইন্দু, গ্ৰহনেমি, ক্ষপাকৰ, কুমুদবান্ধব, কলানাথ, কলানিধি, অব্জ, ঔষধীশ, ঔষধিগৰ্ভ, অমৃতৰশ্মি, অমৃতসূতি, অত্ৰিনেত্ৰজ।

জোনাকী পৰুৱা (FIRE-FLY) ঃ জোনাকী, জুইআঙ্গনি, খদ্যোত, প্ৰভাকীট, জ্যোতিৰিংগ, জ্যোতিৰিংগণ, খজ্যোতিঃ, নিশামণি।

জোৰ (STRENGTH) ঃ বল, শক্তি, সামৰ্থ, প্ৰাধান্য, আধিপত্য, শক্তিমত্তা, ক্ষমতা, গুৰুত্ব, কৰ্ত্তৃত্ব, দাবি, দৃঢ়তা, তীব্ৰতা, প্ৰাৱল্য।

জ্ঞাত (KNOWN) ঃ জনা, বিদিত, সুবিদিত, অৱগত, অবহিত, জ্ঞাতসাৰ, জ্ঞাতব্য, ধেয়, পৰিচায়ক, পৰিচিত, জ্ঞেয়, জ্ঞাপনীয়।

জ্ঞাতি (RELATIVE) ঃ আত্মীয়, কুটুম্ব, স্বজাতি, স্বজন, পৰিজন, পৰিয়াল, বন্ধু, ভাতৃ, বৰ্ণ, সপিণ্ড, গোত্ৰ, অংশহাৰী, অংশহৰ, দায়াদ, অংশক।

জ্ঞান (KNOWLEDGE) ঃ বোধ, বুদ্ধি, বিদ্যা, বোধি, ব্যুৎপত্তি, বিদ্বত্তা, বিদগ্ধতা, বুদ্ধত্ব, ব্ৰহ্মজ্ঞান, চেতনা, তত্ত্বজ্ঞান, প্ৰতীতি, প্ৰমা, সংজ্ঞা, পাণ্ডিত্য, শিক্ষা, অধ্যৱসায়, ধাৰণা, উপলব্ধি, মনস্বিতা, অভিজ্ঞতা, অনুভৱ, অনুভূতি, পৰিজ্ঞান, সম্বোধি।

জ্ঞানী (LEARNED) ঃ বিজ্ঞ, বিদ্বান, বুধ, বহুদৰ্শী, ব্ৰহ্মজ্ঞানী, বিশেষজ্ঞ, বিশাৰদ, বিবুধ, বিচক্ষণ, বিপশ্চিত, বুদ্ধিজীৱী, বিবেকী, বিদগ্ধ, তত্ত্বজ্ঞানী, জ্ঞানবন্ত, তত্ত্বজ্ঞ, ত্ৰিকালদৰ্শী, সুধী, ভূয়োদৰ্শী, সৰ্বজান, সৰ্বজ্ঞ, জ্ঞাতা, প্ৰতিভ, পণ্ডিত, প্ৰাজ্ঞ, মনীষী।

জ্যেষ্ঠ (OLDEST) ঃ অগ্ৰজ, প্ৰবীণ, মুখ্য, অগ্ৰগণ্য, বয়োজ্যেষ্ঠ, শ্ৰেষ্ঠ, বৰিষ্ঠ, বৃদ্ধ, বয়স্ক, স্থবিৰ, প্ৰাক্তন, পূৰ্ব, প্ৰত্ন, পুৰাণ।

জ্যোতি (LIGHT) ঃ জেউতি, প্ৰকাশ, দীপ্তি, প্ৰভা, আলোক, আভা, কিৰণ, তড়িৎ, বিদ্যুৎ, দ্যুতি, বহ্নি, স্ফুলিংগ, তেজঃ।

জ্যোতিষ্ক (PLANET) ঃ গ্ৰহ, নক্ষত্ৰ, ধুমকেতু, চন্দ্ৰ, সূৰ্য্য, উল্কা, নীহাৰিকা, জোন, বেলি, নভশ্বৰ, উপগ্ৰহ।

জ্যোৎস্না (MOON-BEAM) ঃ জোনাক, চন্দ্ৰালোক, চন্দ্ৰিকা, কৌমুদী, চন্দ্ৰকিৰণ, জ্যোৎস্নালোক, দীপিকা, চন্দ্ৰিমা, চন্দ্ৰসুধা, চন্দ্ৰকান্তি, চন্দ্ৰাৱলী, চন্দ্ৰাতপ, চন্দ্ৰাংশু, চন্দ্ৰৰশ্মি, চন্দ্ৰপ্ৰভা, চন্দ্ৰজ্যোতি, শশীকৰ।

জ্বালা (HEAT) ঃ তাপ, পোৰণি, দাহ, শোক, মনস্তাপ, বেজাৰ, বেদনা, সম্বেদনা।

[ট]

টকা-পইচা (MONEY) ঃ বিত্ত, ধন, দৌলত, অৰ্থ, চিকাৰূপ, খুচুৰা, ভঙনীয়া, নগদ, কড়ি, মুদ্ৰা, নোট, ৰেজগি, বিভৱ, সম্পত্তি, সম্বল, সমল, অৱলম্বন, টংক, দ্ৰব্য, দ্ৰবিণ, নাণক।

টটা-টিঙা (NAUGHTY) ঃ টেঙৰ, দুষ্ট, ধূৰ্ত, দন্দুৰা, বুধিয়ক, কুশল, চতুৰ, পটু।

টলমল (UNSTABLE) ঃ অস্থিৰ, চঞ্চল, অধীৰ, অশান্ত, চপল, অনিশ্চিত, আন্দোলিত, বিচলিত, অনিৰ্দ্ধাৰিত।

টীকা (ANNOTATION) ঃ টিপ্পনী, ব্যাখ্যা, ভাষ্য, মন্তব্য, আলোচনা, নিৰুক্তি, অৰ্থ, তৰ্জমা, সমীক্ষা।

টেটু (THROAT) ঃ কণ্ঠ, ডিঙি, নেলু, গল, কণ্ঠনলী, গৰ, নিগৰণ।

টোপনি (SLEEP) ঃ নিদ্ৰা, তন্দ্ৰা, ঘুমটি, সুপ্ত, সুপ্তি, তামসী, প্ৰমীলা, সৰেশ, গুড়াকা, কলাঘুমটি, সুষুপ্তি, নিত্যপ্ৰলয়, সাধিকা, প্ৰসুপ্তি, নিষুপ্তি, ভাতঘুমটি, নিদ্ৰালস, তন্দ্ৰাৱিষ্ট, নিদ্ৰাক্লিষ্ট, দিবানিদ্ৰা, তন্দ্ৰালু, নিদ্ৰাগত, নিদ্ৰামগ্ন।

[ঠ]

ঠগ (CHEAT) ঃ প্ৰবঞ্চক, প্ৰতাৰক, মিছলীয়া, শঠ, মিথ্যাবাদী, দগাবাজ, ধপাবাজ, ধূৰ্ত্ত, নীচ, তঞ্চক, বিশ্বাসঘাতক, ভণ্ড, কপট, অনৃতবাদী, বঞ্চক, হাৰক।

ঠাঁচ (SHAPE) ঃ গঢ়, আকৃতি, আৰ্হি, ৰূপ, আকাৰ, মূৰ্তি, নিয়ম, বিধি, প্ৰকাৰ, ৰীতি।

ঠাট্টা (RIDICULE) ঃ বিদ্রূপ, মস্কৰা, পৰিহাস, নিদ্ৰা, উপহাস, উপহাসাস্পদ, পৰিহাসালাপ, অৱহাস।

ঠাৰ (HINT) ঃ ইঙ্গিত, অঙ্গি-ভঙ্গি, কটাক্ষ, সূচনা, সংকেত, চিয়াঁৰ, ঠাৰ-চিয়াঁৰ, আকূস্ত, উপক্ষেপ, সংজ্ঞা, উদ্দেশ্য।

ঠিক (ACTUAL) ঃ নিশ্চিত, সঁচা, প্ৰকৃত, উপযুক্ত, নিশ্চয়, স্বৰূপ, সমীচীন, সঙ্গত, সাব্যস্ত, অবিকল, প্ৰকৃতিস্থ, প্ৰস্তুত, শুদ্ধ, ন্যায্য, যথাৰ্থ, যোগ্য, ধৰাবন্ধা, উচিত, বিদ্যমান, অভ্ৰান্ত, অকল্মষ, নিষ্পাপ, নিৰ্দোষ, ক্ৰুতিৰহিত, ক্ৰুটিশূণ্য, নিৰ্ভুল, সিদ্ধ, খাঁটি, নিৰ্ভেজাল, যথাযথ, বাস্তৱিক।

ঠিকনা (ADDRESS) ঃ সম্ভেদ, চিহ্ন, বাসস্থান, পদচিহ্ন, নিশ্চয়তা, আঁতি-গুৰি, উৱাদিহ।

ঠিকা (CONTRACT) ঃ চুক্তি, বন্দোৱস্ত, ভাড়া, পাৰ্মিট, লিজ্, মিয়াদ, লাইচেন্স, সময়, সংৱিদ, বাঙ্‌নিশ্চয়, বাগ্‌দান, অস্থায়ী, অচিৰকালী।

ঠোঁট (BEAK) ঃ তণ্ড, তুণ্ডী, ত্ৰোটি, সৃপাটিকা, চঞ্চু, ত্ৰোটী, মুখ।

[ড]

ডৰ (DREAD) ঃ ত্ৰাস, ভয়, ভীতি, আশঙ্কা, শঙ্কা, চিন্তা, উদ্বেগ, সংশয়, সন্ত্ৰাস, লজ্জা, বিভীষিকা।

ডাক (INVITATION) ঃ আহ্বান, নিমন্ত্ৰণ, তলব, প্ৰবাদ, খ্যাতি, প্ৰসিদ্ধি, চিঠিপত্ৰ।

ডাঙৰ (LARGE) ঃ বিৰাট, বৃহৎ, বিয়াগোম, বৃহাদাকাৰ, বিশাল, বৰ, বিপুল, সুবিশাল, সুবৃহৎ, স্থূলদেহ, স্থূল, প্ৰকাণ্ড, মস্ত, মহা, মহাকায়, অতিকায়, প্ৰভূত, বহু, ভূৰি।

ডাঠ (THICK) ঃ ঘন, শকত, স্থিৰ, টান, মোটা, পুষ্ট, স্থূল, দৃঢ়, গাঢ়।

ডিঙি (NECK) ঃ গ্ৰীৱা, গল, কণ্ঠ, টেঁটু, নেলু, গলধন, ঘাৰ, কন্ধৰা, অবসুৰিৰা, ব্যাপলণ্ডিকা, শিৰোধৰা, শিৰোধি।

ডিমা (EGG) ঃ ডিম্ব, কণী, ডিম্বকোষ, কোশ, অণ্ড, ডিম, বাওকণী, অণ্ডকোষ।

ডোখৰ (PIECE) ঃ খণ্ড, ভাগ, অংশ, বিভাজন, হৰণ, ডুখৰি, লৱ, শকল।

ডোল (STRING) ঃ জৰি, ৰচি, ৰচা, গুণ, ফঁই, তন্তি, তন্ত, পাশ, বন্ধনী, ৰজ্জু, সূত্ৰ, শুল্ব, বটী, দামা।

[ঢ]

ঢং (LAUGHTER) ঃ ধেমালি, ৰং, ৰীতি, প্ৰকাৰ, ধৰণ, ভঙ্গী, কৌতুক, পদ্ধতি, ছল, ছলনা, গঠন, শৈলী, আচৰণ, চাল-চলন।

ঢাক (COVER) ঃ ঢাকনি, আঁৰ, আচ্ছাদন, লুকোৱা, আৱৰণ, পিধান, প্ৰচ্ছাদন, অৱগুণ্ঠন, আবেষ্টন।

ঢাল (SHIELD) ঃ ফলক, কবচ, বৰ্ম, বাৰ্দ্ধ, কঞ্চুক, খৰ্গৰীট, খেটক, ফৰ, বৰ্মা।

ঢিলা (LOOSE) ঃ উজু, সহজ, কোমল, লোলা, শিথিল, অদৃঢ়, সুকৰ, শ্লথ, অশক্ত, লেহুকা, অলস, স্ৰস্ত, ক্লীৱ, দুৰ্বল।

ঢৌ (WAVE) ঃ তৰঙ্গ, ঊৰ্মি, লহৰ, লহৰি, লহৰী, কল্লোল, হিল্লোল, বীচি, ঊৰ্মিকা, মহাবীচি, মহোৰ্মি, জলকল্লোল, জলতৰঙ্গ, উল্লোল, উৎকলিকা, উত্তৰঙ্গ, ঊৰ্মিল।

[ত]

তট (SHORE) ঃ কূল, তীৰ, প্ৰান্ত, উপকূল, বেলাভূমি, কিনাৰ, দাঁতি।

তটস্থ (IMPARTIAL) ঃ উদাসীন, নিৰ্লিপ্ত, অজড়িত, অসংশ্লিষ্ট, নিৰ্বিকাৰ, নিৰপেক্ষ, ন্যায়বৰ্ত্তী, ন্যায্য, যথাৰ্থ।

তত্ত্ব (TRUTH) ঃ সত্য, মৰ্ম, সাৰ, তথ্য, মূল, ভাব, চৰ্চ্চা, মতবাদ, মূলনীতি, স্বৰূপ, সাৰমৰ্ম, আদৰ্শ, ধাৰণা, তত্ত্বাৰ্থ, তত্ত্বাৱধান, প্ৰতিপালন।

তথা (THUS) ঃ তেনে, অৰ্থাৎ, সেইৰূপে, নিচিনা।

তদন্ত (INVESTIGATION) ঃ অনুসন্ধান, বিচাৰ, পৰীক্ষা, তালাচ, খানাতালাচ, চৰ্চ্চা, অন্বেষণ, নিৰূপণ।

তন্তু (THREAD) ঃ সূতা, সূত্ৰ, ডোৰ, ৰোম, পছম, ৰেচম, উণ, পাট, এণ্ডি, কপাহ, তুলা, তচৰ, ছণ, শুল্ব।

তন্ত্ৰ (A RELIGIOUS TREATISE) ঃ পদ্ধতি, প্ৰণালী, প্ৰক্ৰিয়া, শাস্ত্ৰ, বিদ্যা, মতবাদ, যোগ, উচ্চাটন, মন্ত্ৰ, মোহন, কবচ, ৰক্ষাকৰণ্ড, বশীকৰণ, অভিচাৰ, সাধনা, প্ৰাণায়াম, আসন, শাসন, প্ৰশাসন, শিষ্টি।

তপস্যা (DEVOTION) ঃ তপ, ব্ৰত, ধ্যান, যোগ, ভক্তি, নিষ্ঠা, উপাসনা, আসক্তি,

সাধনা, সন্যাস, সাত্বিকতা, ধৰ্মনিষ্ঠা, কৃচ্ছ্ৰ, মনন, মৌনব্ৰত, তপশ্চৰণ,

তপস্বী (DEVOTEE) ঃ সন্যাসী, বৈৰাগী, সাধু, যোগী, ব্ৰহ্মচাৰী, বামাচাৰী, বাবা, বাবাজী, ব্ৰতী, বুধ, তান্ত্ৰিক, কাপালিক, ফকিৰ, ঋষি, মুনি, যতি, সিদ্ধ, পণ্ডিত, মনীষী, প্ৰাজ্ঞ, জ্ঞানী, উপাসক।

তৰপ (STRATUM) ঃ জাপ, চামনি, খাপ, খলপ, চাম্, সমূহ, স্তৰ।

তৰল (FLUID) ঃ দ্ৰব, পাতল, জুলীয়া, চঞ্চল, অস্থিৰ, বিতত, চপল, লঘু, গলিত, বিগলিত, পনীয়া, সেৰেকা, প্ৰবাহী, দ্ৰবৰূপ, দ্ৰবীভূত।

তৰহ (KIND) ঃ প্ৰকাৰ, বিধ, ধৰণ, বৰ্গ, জাতি।

তাচ্ছিল্য (DISREGARD) ঃ অৱজ্ঞা, অশ্ৰদ্ধা, অৱহেলা, অসন্মান, অৱগণনা, অৱমান, অনাদৰ, অৱধাৰণা, ইতিকিং, উপহাস, বিদ্ৰূপ, তাচ্ছল্য, ধিক্কাৰ, তিৰস্কাৰ, উপেক্ষা।

তাড়না (OPPRESSION) ঃ প্ৰহাৰ, পীড়া, উৎপীড়ন, উপদ্ৰৱ, ভৰ্ৎসনা, কোবোৱা, দমন, শাসন, দণ্ড, মাৰ, আঘাত, গঞ্জনা, লাঞ্ছনা, গালি, নিগ্ৰহ, অৰ্দন, বাধা।

তাজা (FRESH) ঃ সতেজ, নতুন, সজ, জীৱন্ত, সজীৱ, নবীন, নৱ, নব্য, নুতন, অম্লান, অভিনৱ।

তাঁতী (WEAVER) ঃ বোৱনী, শিপিনী, বয়নশিল্পী, কুলতী, তন্তুবায়, তন্ত্ৰবাপ, পটকাৰ।

তাৎপৰ্য্য (INTENTION) ঃ মৰ্ম, ভাবাৰ্থ, উদ্দেশ্য, ভাব, অৰ্থ, অভিপ্ৰায়, মানে, সাৰৱস্তা, সাৰাংশ, নিৰ্যাস, গূঢ়াৰ্থ, ব্যাখ্যা, টীকা, ভাষ্য, স্পষ্টীকৰণ, বিশ্লেষণ, নিৰ্যাস।

তাবিজ (AMULET) ঃ কৱচ, বিৰী, মাদলী, যন্ত্ৰ, স্কাৰ।

তাৰতম্য (DIFFERENCE) ঃ প্ৰভেদ, পাৰ্থক্য, তফাৎ, কম-বেছি, ন্যুনাধিক, দূৰত্ব, হেৰফেৰ, বিভিন্নতা, বৈচিত্ৰ, বৈষম্য, বৈলক্ষণ্য, সত্যাসত্য, ভালবেয়া, শুদ্ধঅশুদ্ধ, তুলনা, ভেদ, অসাম্য, ভিন্নত্ব।

তাৰকা (STAR) ঃ তৰা, নক্ষত্ৰ, উল্কা, নীহাৰিকা, গ্ৰহ, ধূমকেতু, সপ্তৰ্ষিমণ্ডল, শ্বেতাংক, ৰাত্ৰিজ, জ্যোতিঃ, ধিষ্ণ্য, ঋক্ষ, ভাসন্তী।

তালিকা (CATALOGUE) ঃ ফৰ্দ, গণনা, পৰ্য্যায়, অনুক্ৰম, পৰিপাটী, বিন্যাস, সূচী, সূচীপত্ৰ, পঞ্জিকা, তপচিল, কাৰ্য্যক্ৰম, অনুক্ৰমণিকা, নিৰ্ঘণ্ট, নিদৰ্শনী, সাৰণী।

তালিম (TRAINING) ঃ বিদ্যা, শিক্ষা, প্রশিক্ষণ, অনুশীলন, উপদেশ, অভ্যাস, বিদ্যাভাস, গৱেষণা, পৰামৰ্শ, শিক্ষণ।

তিক্ত (BITTER) ঃ তিতা, অকটা, কটু, বিসৰ।

তিৰস্কাৰ (ABUSE) ঃ ভৰ্ৎসনা, ককৰ্থনা, গালি, নিন্দা, বিতণ্ডা, কুৎসা, অপবাদ, অপভাষা, দুৰুপয়োগ।

তীক্ষ্ণ (SHARP) ঃ চোকা, চোখা, চতুৰ, উগ্ৰ, জ্বলা, শাণিত, কুশল, প্ৰখৰ, তীব্ৰ, পটু, উদাত্ত, দক্ষ, নিপুন, মেধাৱী, বিচক্ষণ, বিদগ্ধ, সূক্ষ্মধী, ক্ষুৰধাৰ, কুশাগ্ৰ।

তীব্ৰ (VIOLENT) ঃ প্ৰবল, মৰাত্মক, তুমুল, সাংঘাটিক, প্ৰচণ্ড, ঘোৰ, উৎকট, প্ৰগাঢ়, অসহ্য, উগ্ৰ, দুৰ্বিসহ, চোকা, অসীম, পৰম, চৰম, ডাঙৰ, তপত, উষ্ণ, মহাবেগ, আধিক্য।

তুচ্ছ (TRIFLING) ঃ নগণ্য, নীচ, অধম, সামান্য, হীন, ক্ষুদ্ৰ, অনাদৰণীয়।

তুতি (PRAYER) ঃ স্তুতি, মিনতি, প্ৰাৰ্থনা, প্ৰশংসা, অনুৰোধ, স্তৱ, গুণবৰ্ণনা, আৰাধনা, উপাসনা, জপ, অৰ্থনা।

তুলনা (COMPARISION) ঃ ৰিজনি, উপমা, সাদৃশ্য, সাম্য, মিল, ৰূপক, সমানতা, তুল্যতা, সাৰূপ্য, উপমান, পটান্তৰ, তুল তদনুৰূপ, আনুৰূপ্য, ঔপম্য, সাৱৰ্ণ্য, সমতুল্যতা, সমৰূপতা, অনুৰূপতা।

তুলসী (BASIL) ঃ কুঠেৰক, পৰ্ণাস, শ্বেতসুৰসা, ত্ৰিমঞ্জৰী।

তৃণ (GRASS) ঃ ঘাঁহ, বন, খেৰ, গুল্ম, কুশ, কুটা, দুৰ্বা, দুবৰি, দৰ্ভ, কহুঁৱা, শুষ্কতৃণ, পলাল, ববচা, মাদুৰি, গোগোল।

তৃপ্তি (SATISFACTION) ঃ তৃপিতি, সন্তোষ, আনন্দ, হৰ্ষ, ৰং, পৰিতোষ, তুষ্টি, সৌহিত্য।

তেজ (BLOOD) ঃ শোণিত, ৰক্ত, ৰক্তক, ৰস্য, পলক্ষাৰ, অশ্ৰ, ৰোহিত, অস্ৰ, ৰুধিৰ, ক্ষতজ, প্ৰাণদ, লোহিত, জ্যোতি, দীপ্তি, প্ৰতাপ, ৰোষ, তীব্ৰতা, বল, শক্তি, আলোক, পৰাক্ৰম।

তেজস্বী (POWERFUL) ঃ তেজী, প্ৰতাপী, শক্তিমন্ত, মহিমাযুক্ত, ওজস্বী, বলিষ্ঠ, তেজোময়, বীৰ, সাহসী, তেজিয়ান্, নিৰ্ভীক, দীপ্তিময়, প্ৰভাবশীল, শক্তিশালী, বলৱান, প্ৰভাৱযুক্ত, খ্যাত, প্ৰৱল, উৰ্জস্বী, উদ্যমী, মহৎ।

তেল (OIL) ঃ তৈল, ঘিউ, মাখন, লৱনু, নৱনীত, নৱনী, বনস্পতি, চৰ্বি, মেদ, স্নেহ, ৱপা, বসা, উত্তমাংশ।

ত্যক্ত (ABANDONED) ঃ পৰিত্যক্ত, বৰ্জিত, ন্যস্ত, নিক্ষিপ্ত, অগ্ৰাহ্য, নাকচ, বাতিল, প্ৰত্যাখ্যাত, বিচ্ছিন্ন, উপেক্ষিত, ক্ষয়প্ৰাপ্ত, জীৰ্ণ, বিক্ষিপ্ত, এৰা।

ত্যাগ (ABANDONMENT) ঃ বৰ্জন, পৰিত্যাগ, উৎসৰ্গ, পৰিহাৰ, বিচ্ছেদ, বিসৰ্জন, প্ৰত্যাখ্যাত, নিক্ষেপণ, বিৰহ, বিয়োগ, অৰ্পণ, বণ্টন, পলায়ন, তালাক, উপেক্ষা।

ত্ৰুটি (DEFECT) ঃ দোষ, ছিদ্ৰ, স্খলন, অপৰাধ, প্ৰমাদ, অপচাৰ, অপক্ৰিয়া, নূন্যতা, বৈকল্য, বিকৰ্ম, পাপ, দুষ্কৃতি।

[থ]

থলুৱা (LOCAL) ঃ খিলঞ্জীয়া, ভূমিপুত্ৰ, হামচৈয়া, দেশিক, দেশ্য, স্থানিক, স্থানীয়, একদেশীয়।

থাক্ (SHELF) ঃ খাপ, খলপা, স্তৰ, মহলা, ফলক, অৱস্থান, প্ৰতিষ্ঠা, কোষ্ঠ।

থান (TEMPLE) ঃ স্থান, ঠাই, ধৰ্মস্থান, দেৱগৃহ, গুৰুগৃহ, সত্ৰ, দেৱস্থান, দেৱালয়, নামঘৰ, গোঁসাইঘৰ।

থুই (SPITTLE) ঃ থু, খেকাৰ, কফ, সেপ, লালবীজ, লেলা, লেলাউটি, শেঙুন, শ্লেষ্মা, সৃণিকা, থুৎকাৰ, থুতকুৰি, থু-থু, দ্ৰাবিকা, লালা, লালাস্ৰাৱ, স্যন্দিনী।

থেপা (LUMP) ঃ লদা, সোপা, চুবা, ঘন, পিণ্ড।

থোপা (BUNCH) ঃ থোকা, জোঁটা, থোবা, গুচ্ছ, থুপি, থোক, অকত্ৰ, স্তৱক, নিচয়, বৰ্গ, বৃন্দ।

[দ]

দখল (POSSESSION) ঃ অধিকাৰ, ভোগ, উপভোগ, স্বত্ব, স্বাম্য, স্বামিত্ব, মালিকানা, প্ৰভুত্ব, আধিপত্য, কৰ্ত্তৃত্ব, নৈপুণ্য, দখলিস্বত্ব, জ্ঞান, ব্যুৎপত্তি, আয়ত্ব, অধিস্থান।

দণ্ড (PUNISHMENT) ঃ শাস্তি, জৰিমনা, নিগ্ৰহ, দমন, শাসন, কষ্টভোগ, প্ৰতিফল, কাল, ক্ষণ, বেলা, মুহূৰ্ত্ত, যষ্টি, বেত্ৰ।

দফা (SECTION) ঃ বিভাগ, পৰিচ্ছেদ, বাৰ, খেপ, বেলি, ছেদ, ভাগ, খণ্ড, অস্ত, সীমা, অধ্যায়, পৰ্ব, গণ, বৰ্গ, প্ৰকৰণ, লিখিতপদ, ভিন্নভাগ।

দৰব (MEDICINE) ঃ ঔষধ, ঔষধি, ব্যাধিনাশক, দেৱাই, ভেষজ, ভৈষজ, ভৈষজ্য, ৰোগঘ্ন, ৰোগহা, অগদ, জায়ু, তন্ত্ৰ, চিকিৎসা, বৈদ্যক, বৈদ্যশাস্ত্ৰ, আয়ুৰ্বেদ, বনদৰৱ, অভিচাৰকাৰ্য্য, অভিচাৰসাধন, অভিচাৰী।

দম্ভ (VANITY) ঃ দৰ্প, অহঙ্কাৰ, দম্ভালি, গপ, গৰ্ব, বল, ঔদ্ধত্য, তেজ, অৱলেপ, মদ, ধৰ্ষ, স্ময়, স্বাভিমান, পৰাকাষ্ঠা।

দম্পতী (HUSBAND-WIFE) ঃ জায়াপতি, জম্পতী, স্বামী-স্ত্ৰী, বৰ-কইনা, পতি-পত্নী, যুগল, দ্বয়, দ্বিতয়, যুগ্ম, পাত্ৰ-পাত্ৰী।

দলং (BRIDGE) ঃ সেতু, পুল, সাঁকো, বাৰণ, সম্বৰ।

দয়া (SYMPATHY) ঃ মৰম, পুতৌ, কৃপা, কৰুণা, অনুগ্ৰহ, বদান্যতা, সহানুভূতি, সমদুঃখত্ব, অনুকম্পা, অনুক্ৰোশ, কাৰুণ্য, দাক্ষিণ্য, প্ৰসাদ, সৌৰত্য, মেহেৰবানি, ৰহম, ৰহমত, সমবেদনা, মমতা, দৰদ ।

দৰিদ্ৰ (POOR) ঃ দুখীয়া, গৰিব, দীন, দেৱলীয়া, দুঃস্থ, ধনহীন, নিঃসম্বল, নিঃস্ব, সৰ্বস্বান্ত, সৰ্বহাৰা, অধন, নিৰ্ধন, দুৰ্দশাপন্ন, অস্বচ্ছল, অকিঞ্চন, কাঙাল, কপৰ্দকহীন।

দৰ্প (ARROGANCE) ঃ অহঙ্কাৰ, গপ, গৰ্ব, দম্ভ, শ্লাঘা, আত্মাভিমান, ফুটনি।

দৰ্পন (MIRROR) ঃ দাপোন, আৰ্চি, আৰ্চী, কাঁচ, স্ফটিক, মুকুৰ, কাঁচপাত্ৰ, আদৰ্শিকা, আইনা, আত্মদৰ্শ, ছায়াগ্ৰহ, কৰ্কৰ, মন্দৰ, মণ্ডলক।

দৰ্শক (VISITOR) ঃ দেখাওঁতা, চাওঁতা, দেখোঁতা, নিৰীক্ষক, দ্ৰষ্টা, সমাকৰ্ণ, শ্ৰোতৃবৰ্গ, প্ৰেক্ষক, পৰ্য্যবেক্ষক, পৰিদৰ্শক, দৰ্শনকাৰী।

দৰ্শন (VIEW) ঃ দৃষ্টি, জ্ঞান, ৰূপ, তত্ত্ব, তত্ত্বজ্ঞান, দেখা, দৃষ্টিপাত, দৃকপাত, নেত্ৰপাত, চাৱন, পৰিদৰ্শন, বিলোকন, অৱলোকন, প্ৰেক্ষা, নজৰ, প্ৰেক্ষণ, মিলন, সাক্ষাতকাৰ, উপলব্ধি, নিৰীক্ষণ, অভিজ্ঞান, বিদ্যা, নিৰীক্ষা, বীক্ষণ, বীক্ষা, সৰ্বেক্ষণ, সন্দৰ্শন, পৰ্যবেক্ষণ, বিলোচন, লোকন, ঈক্ষা, ইক্ষণ, নেহাৰণ।

দলিল (BOND) ঃ চুক্তিপত্ৰ, খত, প্ৰমাণপত্ৰ, নথি, নথিপত্ৰ, দস্তাবেজ, কাগজপত্ৰ, পট্টা, শপথনামা, ফাইল, ৰিপোৰ্ট, ৰেজিষ্ট্ৰি, বিৱৰণ, নিবন্ধন, বন্ধন, পত্ৰ, লেখ।

দশা (CONDITION-LUCK) ঃ অৱস্থা, ভাগ্য, কপাল, দুৰ্দশা, মনোভাব, গতি, অদৃষ্ট, দৈব, নিয়তি, ভৱিতব্যতা, বিধি, বিপাক, প্ৰাক্তন, স্থিতি, দিষ্ট, দিষ্টি, ভাগধেয়।

দস্তখত (SIGNATURE) ঃ চহী, স্বাক্ষৰ, নাম, সংজ্ঞা, হস্তাক্ষৰ, নামাকৰণ, টিপচহী, অভিজ্ঞান, চিহ্ন, সংকেত।

দহন (BURNING) ঃ দাহ, পোৰা, জ্বলন, তেজ, দগ্ধকৰণ, তনূনপাত্, অনল, অগ্নি।

দাগ (MARK) ঃ চিন, চিহ্ন, কলঙ্ক, মোহৰ, ছাপ, ছাব, সাঁচ, ৰেখা, আঁচোৰ, ঘা, বিবৰ্ণ, মলিন, কলুষ।

দাঁত (TOOTH) ঃ দন্ত, দান্ত, খাদন, দংশ, দশন, দ্বিজ, দন্তক, ৰদ, ৰদন, ৰাজদন্ত, দংষ্ট্ৰ, জন্ত, মাঢ়ি, দাড়ক।

দাবী (DEMAND) ঃ স্বত্ব, অধিকাৰ, অভিযোগ, অনুযোগ, ন্যায়, যথাৰ্থ, প্ৰাৰ্থনা, ন্যায্যতা, হক, উচিত, প্ৰকৃত, অভিমান, আদেশ, পৰিগ্ৰহ।

দামী (COSTLY) ঃ মূল্যবান, বহুমূলীয়া, মহাৰ্ঘ, বহুমূল্য, অধিমূল্য, অত্যাৰ্ঘ।

দায়িত্ব (RESPONSIBILITY) ঃ লেঠা, ভাৰ, যত্ন, অধীনতা, ৰক্ষণাবেক্ষণ, তত্বাৱধান, মাৰফৎ, গুৰুভাৰ, প্ৰতিবাচ্যতা, প্ৰষ্টব্যতা।

দাৰুণ (TERRIFIC) ঃ ভয়ানক, কঠিন, নিৰ্মম, কঠুৱা, নিষ্ঠুৰ, প্ৰবল, উগ্ৰ, কঠোৰ, কষ্টসাধ্য, ভয়ঙ্কৰ, দুৰ্বিসহ, নৃশংস, মৰ্মান্তিক, উৎকত, ঘোৰ, তীব্ৰ, ভীষণ, অত্যধিক।

দাসত্ব (SLAVERY) ঃ গোলামী, আনুগত্য, পৰনিৰ্ভৰতা, পৰাধীনতা, দাসকৰ্ম, দাসভাব, শ্ববৃত্তি, চাটুকাৰ, দাস্য।

দাহ (BURNING) ঃ তাপ, জ্বালা, পোৰণি, শোক, জ্বলন, দহন, যাতনা, উত্তাপ, ভস্মীকৰণ, শৱদাহ, সৱসংকাৰ, তীব্ৰতা।

দিগন্ত (HORIZON) ঃ দিক্চক্ৰ, দিক্চক্ৰৱাল, দিগ্বলয়, দিঙমণ্ডল, ক্ষিতিজ, শেষসীমা, গগণান্তৰাল, চক্ৰৱাল, আকাশপ্ৰান্ত, গগনপ্ৰান্ত, ক্ষিতিৰেখা, ক্ষিতিজৰেখা, অম্বৰান্ত, আকাশকক্ষা, দিক্ৰেখা, দিগন্তৰেখা।

দিন (DAY, TIME) ঃ দিবা, দিৱস, বাৰ, বাসৰ, অহ, অহ্ন, তিথি, বাৰ, তাৰিখ, উষা, প্ৰভাত, মধ্যাহ্ন, অপৰাহ্ন, সন্ধ্যা, সন্ধিয়া, গধূলি, গধুলা, দুপৰ, দুপৰীয়া, দিনৰাতি, সায়াহ্ন, প্ৰদোষ, দিনান্ত, নিশান্তক, অষ্টপ্ৰহৰ,

মধ্যৰাত্ৰ, দিনাংক, অহৰ্নিশ, অহোৰাত্ৰ।

দিব্য (DIVINE) ঃ স্বৰ্গীয়, সুন্দৰ, মনোহৰ, ঐশ্বৰিক, অপাৰ্থিব, অলৌকিক, উৎকৃষ্ট, শুভাশুভ, নিসৰ্গাতিৰিক্ত।

দীপ (LAMP) ঃ চাকি, প্ৰদীপ, বন্তি, আভা, আভাস, আলোক, অগ্নিশিখা, দীপিকা, সলিতা, দ্যুতি, প্ৰকাশ, প্ৰভা, প্ৰভাস, উদ্বলা, কান্তি, জ্যোতি, জ্যুতি।

দীৰ্ঘ (LONG) ঃ দীঘল, দীঘলীয়া, লম্বা, লম্বিত, সুদীৰ্ঘ, প্ৰলম্বিত, আয়ত, বিস্তৃত , অধিক, উচ্চ, উন্নত, প্ৰশস্ত, প্ৰসাৰিত, ব্যপ্ত, বিশাল, বিস্তীৰ্ণ, বিলম্বিত, গভীৰ, আজানুলম্বিত, প্ৰাংশু, দীৰ্ঘকালিন, চিৰায়িত।

দুঃখিত (AFFLICTED) ঃ অসুখী, ব্যথিত, আৰ্ত, পীড়িত, বিপন্ন, সন্তপ্ত, আতুৰ, বিধুৰ, অসন্তুষ্ট, বিষণ্ণ, বিষাদাপন্ন, ম্ৰিয়মান, মৰ্মাহত, বিমৰ্ষ।

দুখ (MISERABLE) ঃ দুঃখ, পীড়া, কষ্ট, যন্ত্ৰণা, যাতনা, ব্যথা, বেথা, বেজাৰ, শোক, তাপ, বেদনা, বিষাদ, বিড়ম্বনা, বিৰক্তি, তাপ, বিলাপ, গ্লানি, অৱসাদ, অনুতাপ, অসন্তোষ, অসুখ, দুৰ্দশা, দুৰ্যোগ, দুৰ্বিপাক, দুৰ্বিষহতা, দৌৰাত্ম্য, দাহ, জঞ্জাল, সন্তাপ, ক্লেশ, খেদ, জ্বালা, বিষ, সন্তাপ, আধি।

দুখীয়া (POOR) ঃ গৰিব, দৰিদ্ৰ, দীন, দীন-দৰিদ্ৰ, দীন-হীন, নিঃস্ব, টোকোনা, নিছলা, ডাল-দৰিদ্ৰ, ভিকহু, অষ্টমদৰিদ্ৰ, লাওলোৱা, নিঃসম্বল, কপৰ্দকহীন, অকিঞ্চন, অতিদৰিদ্ৰ, অনাথ, অশৰণ, অসহায়, নিৰাশ্ৰয়, নিৰ্ধন।

দুৰৱস্থা (ADVERSITY) ঃ আপদ, বিপদ, বিপদকাল, দুৰ্দশা, দুৰ্ভাগ্য, দুৰ্গতি, দুৰ্দিন, দুৰ্যোগ, দুৰদৃষ্ট, দুঃসময়, দীনাৱস্থা, দ্ৰাৰিদ্ৰ্য, দীনতা, অনাটন, অভাৱ, অসুবিধা, অনৰ্থ, বিড়ম্বনা, মন্দভাগ্য, সংকট।

দুৰ্গন্ধ (STINKING) ঃ পূতি, পূতিগন্দ, পূতিক, কলুষ, দুষিতগন্ধ, অকটাগোন্ধ, পচাগোন্ধ, গেলাগোন্ধ।

দুৰ্ঘটনা (ACCIDENT) ঃ বিপদ, অঘটন, বিপৰ্য্যয়, বিপত্তি, বিশৃঙ্খল, ব্যসন, পতন, সংকট, দুৰ্যোগ, দুৰ্ভাগ্য, দুৰ্দিন, দুৰ্বিপাক।

দুৰ্বল (WEAK) ঃ বলহীন, অশক্ত, শক্তিহীন, নিৰ্বল, নিৰ্বলী, হতবল, নিৰ্বীৰ্য্য,

নিস্তেজ, নিঃসহায়, অদৃঢ়, অপুষ্ট, ৰুগ্ন, শ্রান্ত, ক্লান্ত, অসমৰ্থ, অসহায়, কাপুৰুষ, ভীৰু, পঙ্গু, নিশকটীয়া, অক্ষম, আশকতীয়া।

দুৰ্বুদ্ধি (STUPIDITY) ঃ দুষ্টবুদ্ধি, কুবুদ্ধি, মন্দবুদ্ধি, মন্দমতি, দুৰ্মতি, জাড্য, মূঢ়তা, মৌৰ্খ্য, কুটিলতা।

দুৰ্ভাগ্য (MISFORTUNE) ঃ দুৰ্দশা, দুৰ্কপাল, দুৰ্ভগা, দুৰ্দৈৱ, বিপদ, অমঙ্গল, ক্ষতি, ভাগ্যবিড়ম্বনা, পোৰাকপাল, ফটাকপাল, ঢাটকপাল, ফুটাকপাল, বদনচিব, অভাগ্য, মন্দভাগ্য, ভাগ্যদোষ।

দুৰ্ভিক্ষ (FAMINE) ঃ আকাল, অভাৱ, নাটনি, অনাটন, মহঙা, মহাৰ্ঘ, মৰগীয়া, দুষ্কাল, প্ৰযাম, শস্যাভাব।

দুৰ্লভ (SCARCE) ঃ আপুৰুগীয়া, আটকীয়া, অসাধাৰণ, অসামান্য, অত্যুৎকৃষ্ট, অত্যুত্তম, অঘন, বিৰল, উত্তম, শ্ৰেষ্ঠ, সুক্ষ্ম, দুৰ্মূল্য, দুষ্প্ৰাপ্য।

দুৱাৰ (DOOR) ঃ দৰজা, দৰ্জা, কপাট, প্ৰৱেশপথ, দ্বাৰ, প্ৰতিহাৰ, প্ৰৱেশ, মুখ , মহাদ্বাৰ, সিংহদ্বাৰ, সিংহদুৱাৰ, খড়কিকা, পক্ষক, পক্ষদ্বাৰ, অৰৰ, অৰৰী, দ্বাৰফলক।

দুৱৰী (DOOR-KEEPER) ঃ দ্বাৰপাল, দোৱাৰিক, দাৰোৱান, প্ৰতিহাৰী, প্ৰতীহাৰী।

দুষ্ট (WICKED) ঃ দোষযুক্ত, অসৎ, দুৰ্জন, বদমাছ, উদণ্ড, দুৰ্দণ্ড, দুৰ্ধৰ্ষ, দুৰাচাৰ, অবাধ্য, অধায়ু, অধৰ্মী, পাতকী, খল, শঠ, প্ৰতীপ, অবিনয়ী, অবিনীত, অসভ্য, আজ্ঞালংঘনকাৰী, বক্ৰশীল।

দুৰ্গা ('DURGA', MOTHER GODDESS) ঃ অম্বা, অম্বিকা, অম্বালিকা, অন্নদা, অন্নপূৰ্ণা, অনাদ্যা, আদ্যাশক্তি, আদিদেৱী, আদিভূতা, আদ্যা, আনন্দময়ী, আৰ্য্যা, ঈশানী, ঈশ্বৰী, ঐশানী, কৌশিকী, কাত্যায়নী, কপৰ্দিনী, কাণ্ডবাৰিণী, কামাক্ষী, কৈলাশবাসিনী, গৌতমী, গৌৰী, চণ্ডিকা, চণ্ডৱতী, চণ্ডী, চামুণ্ডা, জগদম্বা, জগন্মাতা, জগজ্জননী, জগদ্ধাত্ৰী, জয়া, জয়ন্তী, জগন্ময়ী, জ্বালামালিনী, তাৰিণী, ত্ৰিনয়নী, ত্ৰিনয়না, ত্ৰিগুণা, ত্ৰিশূলিনী, ত্ৰিশূলধাৰিণী, দানৱদলনী, দনুজদলনী, দশপ্ৰহৰণধাৰিণী, নন্দা, পাৰ্বতী, পৰমাপ্ৰকৃতি, প্ৰকৃতি, বভ্ৰৱী, বাভ্ৰৱী, বিজয়া, বিশ্বেশ্বৰী, বাসন্তী, ভাস্বতী, ভদ্ৰকালী, ভৱতাৰিণী, ভদ্ৰাণী, ভগৱতী, মহেশী, মহেশানী, মহাদেৱী, মহামায়া, মহাবিদ্যা, মহাশক্তি, মংগলচণ্ডী, মংগলা, মহিষাসুৰমৰ্দিনী, যোগমায়া, ৰুদ্ৰাণী, ৰাজৰাজেশ্বৰী, শাকম্ভৰী, শৰণ্যা,

শূলিনী, শৰ্বানী, শাৰদা, শুভদাচণ্ডী, শুভংকৰী, সাবিত্ৰী, সৰ্বজ্ঞা, সিংহবাহিনী, সাত্ত্বিকী, সৰ্বজয়া, সৰ্বাৰ্থসাধিকা, সৰ্বমঙ্গলা, সনাতনী।

দূত (MESSENGER) ঃ চৰ, কটকী, পাঁচনি, টেকেলা, মুখপাত্ৰ, প্ৰতিভূ, মধ্যবৰ্তী, ঘটক, প্ৰতিনিধি, দালাল, বাৰ্ত্তাবহ, বাৰ্ত্তিক, সান্দেশিক, বাৰ্ত্তায়ন।

দূৰত্ব (INTERVAL) ঃ দূৰতা, দূৰৈ, ব্যৱধান, দূৰণি, অন্তৰ, ফাৰাক, ফাঁক, তফাত, প্ৰভেদ, বিভিন্নতা, পাৰ্থক্য, ভেদ, ভিন্নতা, অন্তৰাল।

দূৰীকৰণ (REMOVAL) ঃ দূৰীকৃত, নিৰাকৰণ, উচ্ছেদ, অপসাৰণ, বিতাড়ন, বৰ্খাস্ত, বহিষ্কৰণ, নিলম্বন, নিৰ্বাসন, নিবাৰণ, নিসৰন, নিঃসাৰণ, নিষ্ক্ৰামণ, পলায়ন, প্ৰশমন, প্ৰেষণ, প্ৰতিবিধান, সম্বৰণ, বিসৰ্জন।

দৃঢ় (FIRM) ঃ টান, কঠিন, কঠোৰ, অটল, অচল, অবিচলিত, স্থিৰ, মজবুত, শক্ত, মজপুত, নিশ্চল।

দৃষ্টান্ত (EXAMPLE) ঃ উদাহৰণ, পটন্তৰ, প্ৰমাণ, নজিৰ, নমুনা, নিদৰ্শন, তথ্য, আদৰ্শ।

দৃষ্টি (VISION) ঃ দৰ্শন, ঈক্ষণ, চাৱন, নজৰ, বোধ, দেখন, লোকন, অবলোকন, বিলোকন, নিৰীক্ষণ, পৰ্য্যবেক্ষণ, পৰিদৰ্শন, দৃষ্টিপাত, দৃক্‌পাত, সুদৃষ্টি, কুদৃষ্টি, স্থূলদৃষ্টি, বক্ৰদৃষ্টি, উৰ্দ্ধদৃষ্টি, অধোদৃষ্টি, তীব্ৰদৃষ্টি, তীক্ষ্নদৃষ্টি, ক্ৰূৰদৃষ্টি, অপলকদৃষ্টি, নিৰ্নিমেষদৃষ্টি, কটাক্ষ, অপাঙ্গ, সংদৰ্শন, বীক্ষণ, বীক্ষা।

দেখা (SEEN) ঃ দৃষ্ট, দৃষ্টিগোচৰ, প্ৰত্যক্ষ, সাক্ষ্য, সাক্ষাত, সাক্ষাৎকাৰ, সম্মুখ, মুলাকাৎ।

দেৱতা (GOD) ঃ দেৱ, সুৰ, ঈশ্বৰ, প্ৰভু, দৈৱত, অমৰ, অগ্নিমুখ, অমৰ্ত্ত্য, আদিতেয়, আদিত্য, অদিতিনন্দন, ক্ৰতুভুজ, অগ্নিজিহ্বা, গীৰ্বান, ত্ৰিদিৱেশ, ত্ৰিদশ, দানৱাৰি, ত্ৰিবিষদ, দিবৌকস্, ঘৃতভোজী, মৰুৎ, বিবুধ, বিবস্বত, সুপৰ্বন, হব্যযোনি, পৰমাত্মা, অদিতিজ, পৰমেশ্বৰ, অমৃতাশন, অসুৰাৰি, দৈত্যাৰি, গৃহদেৱতা, কুলদেৱতা।

দেৱালয় (TEMPLE) ঃ মন্দিৰ, মণ্ডপ, পূজাঘৰ, ভজনালয়, ভজনাশ্ৰম, আশ্ৰম, মঠ, নামঘৰ, সত্ৰ, থান, ধৰ্মস্থান, দেৱস্থান, মচ্‌জিদ, দৰগাহ, গিৰ্জা, চৈত্য, গুৰুদ্বাৰ, সংঘাৰাম, তীৰ্থ, পীঠ, সিদ্ধপীঠ, দৌল, দ'ল, বিহাৰ।

দেশ (COUNTRY) ঃ ৰাজ্য, সাম্ৰাজ্য, স্থান, অংশ, ৰাষ্ট্ৰ, জন্মস্থান, মাতৃভূমি, জন্মভূমি, স্বদেশ, অঞ্চল, বিদেশ, পৰদেশ, জনপদ, প্ৰদেশ।

দৈন্য (POVERTY) ঃ দীনতা, দুখীয়া, দাৰিদ্ৰ্য, অভাৱ, নিৰ্ধনতা, অপৰ্যাপ্তি, অকিঞ্চনত্ব, দীন, দৰিদ্ৰতা, দুষ্প্ৰাপ্যতা, দুৰ্লভতা, স্বল্পতা।

দোষ (CRIME) ঃ জগৰ, দুৰ্গুণ, ত্ৰুতি, বিচ্যুতি, ছিদ্ৰ, কলুষ, কালিমা, অপৰাধ, মলিনতা, পাপ, দুষ্টতা, দৌৰাত্ম্য, ক্ষতি, দ্বেষ, নিষ্ঠুৰাচৰণ, পৰনিন্দা, বদ্‌গুণ, বদাভ্যাস, ছিদ্ৰান্বেষণ, কলঙ্ক।

দ্বিধা (HESITATION) ঃ সঙ্কোচ, আশঙ্কা, সংশয়, কুণ্ঠা, দ্বন্দ, সন্দেহ, অনিশ্চয়তা, কিংকৰ্ত্তব্যবিমূঢ়তা, দোদুল্যমানতা, বিকল্প, দোধোৰ-মোধোৰ, দ্বৈধ।

দ্ৰষ্টব্য (NOTABLE) ঃ জ্ঞাতব্য, বিবেচ্য, প্ৰখ্যাত, স্মৰণাৰ্হ, দৰ্শনীয়, বিচাৰণীয়, প্ৰসিদ্ধি, লক্ষণীয়, পঠিতব্য, পঠনীয়, বিশিষ্ট, বিখ্যাত।

দ্ৰুত (SPEEDY) ঃ ক্ষিপ্ৰ, বেগী, চপল, তীক্ষ্ণ, আশু, অবিলম্বিত, শীঘ্ৰ, সত্বৰ, ত্বৰিৎ, ত্বৰান্বিত, খৰ, খৰতকীয়া, খৰটকীয়া, তুৰন্ত।

[ধ]

ধন (WEALTH) ঃ সম্পদ, ঐশ্বৰ্য্য, অৰ্থ, বিভূতি, টকা, বিত্ত, সম্পত্তি, বিভৱ, নিধি, সমৃদ্ধি, অৰ্থ, টকা-পইচা, সম্বল, মুদ্ৰা, টকা-কড়ি, আঢ্য, নগদ, খুচুৰা, প্ৰাচুৰ্য্য, দৌলত, শ্ৰী, লক্ষ্মী, ভাণ্ডাৰ, আ-অলংকাৰ, মাটি-বাৰী।

ধনী (WEALTHY) ঃ ধনৱান, ধনিক, ধনাঢ্য, সমৃদ্ধ, পুঁজিপতি, বিভৱশালী, আঢ্যবন্ত, চহকী, ধনপতি, সম্পত্তিশালী, ধনকুবেৰ, ধনশালী, লক্ষপতি, বিত্তবান, কোটিপতি, অৱস্থাপন্ন।

ধান (GRAIN) ঃ ধান্য, ব্ৰীহি, বীজ্য, বৰেণুক, বীজ, লৱেটিকা, শস্য, সস্য, স্তম্বকৰি।

ধনু (BOW) ঃ ধেনু, ধন্ব, ধন্বা, পিনাক, ধনুক, বাণাসন, শৰাসন, শাৰঙ্গ, দুণ, চাপ, আস, ইষ্বাস, শৰাস।

ধৰ্ম (RELIGION) ঃ সদাচাৰ, ভক্তি, নীতি, স্বভাৱ, প্ৰকৃতি, পৰম্পৰা, পুণ্য, ক্ষেম, মঙ্গল, কল্যাণ।

ধৰ্মঘট (STRIKE) ঃ হৰতাল, অসহযোগ, সত্যাগ্ৰহ, আন্দোলন, আলোড়ন, বিক্ষোভ, বৰ্জন, বন্ধ, কৰ্মবিৰতি, কলমবন্ধ, অনশন, ঘেৰাও, আটক, অৱৰোধ, তলাবন্ধা, গণছুটি, ধৰ্ণা, কৰ্মত্যাগ।

ধৰ্ষণ (RAPE) ঃ বলাৎকাৰ, ভ্ৰষ্টাচাৰ, অসদাচাৰ, পীড়ন, পৰাভাৱ, অসম্মান,

অপমান, লুণ্ঠন, জুলুম, বলাপহৰণ, দুষণ, শীলভঙ্গ, শ্লীলতাহানী, টনা-টনি।

ধাৰি (ROW) ঃ শাৰী, শ্ৰেণী, লানি, পংক্তি, দল, ৰেখা, সৰণী, আৱলি, মালা, মালিকা, ৰাজি, ৰাজী, আলি, আলী, ৰেষা।

ধাতা (GOD) ঃ বিধাতা, নিৰ্মাতা, বিধানকৰ্ত্তা, সৃষ্টিকৰ্ত্তা, স্ৰষ্টা, ঈশ্বৰ, ব্ৰহ্মা, ৰক্ষক, ধাৰক।

ধাৰাবাহিক (INCESSANT) ঃ আৱহমান, ক্ৰমাগত, অবিচ্ছিন্ন, ক্ৰমিক, ক্ৰমানুযায়ী, যথাক্ৰমে, ধাৰানুসৰি, আনুপূৰ্বিক, অবিৰত, অবিশ্ৰান্ত, নিৰন্তৰ, নিত্য।

ধীৰ (GRAVE) ঃ জ্ঞানী, বিজ্ঞ, গম্ভীৰ, শান্ত, স্থিৰ, লেহেম, মন্থৰ, মৃদু, মন্দ, অলস, জড়, শান্ত, শিথিল, অচল, নিশ্চল, নিয়ত, মিতাচাৰ, অচপল, গুৰু।

ধুমুহা (STORM) ঃ তুফান, বতাহ, পৱন, ঝড়, ঘূৰ্ণীবায়ু, বাত্যা, প্ৰকম্পন, প্ৰভঞ্জন, অবস্কন্দ, বৰদৈচিলা, বামাৰলী, চক্ৰবাত, আবৰ্ত্ত, বায়ু, মৰুৎ, চাচি, বা-মাৰলী।

ধূলি (DUST) ঃ বালি, ধূলা, ধূলিকণা, ভস্ম, চূৰ্ণ, ৰেণু, বিভূতি, পৰাগ, পাংশু, পাংসু, ৰজঃ, অৱস্কাৰ, পিষ্টাত, ধূলী।

ধৈৰ্য্য (PATIENCE) ঃ স্থিৰতা, সহিষ্ণুতা, ধীৰতা, সম্বৰণ, সহ্য, সহন, ধৃতি, ধাৰণা, তিতিক্ষা, সহনীয়তা, বহন, ৰক্ষণ, স্থাপন, গ্ৰহণ, সহনশীলতা, স্থৈৰ্য্য, ক্ষমা, ক্ষান্তি, দৃঢ়তা, নিশ্চলতা।

ধোৱা (WASHING) ঃ পখাল, ধো, ধৌত, প্ৰক্ষালিত, মাৰ্জিত, শোধিত, পৰিষ্কৃত।

ধোঁৱা (SMOKE) ঃ ধূম, ধূপ, তৰি, বাষ্প, কুহেলিকা, কুঁৱলী, ধুমিকা, ভাপ।

ধ্যান (CONTEMPLATION) ঃ ৰূপ-চিন্তন, মনন, সাধন, স্মৰণ, তন্ময়তা, একাগ্ৰতা, ভাৱন, ভাৱনা, অন্তৰ্ধ্যান, প্ৰণিধান, সমাধি, সম্প্ৰধাৰণ।

ধ্বনি (SOUND) ঃ শব্দ, ব্যঙ্গ্যাৰ্থ, স্বৰ, শৱদ, ৰাৱ, নিনাদ, কোলাহল, নিৰ্বাদ, প্ৰতিধ্বনি, প্ৰতিধ্বান, প্ৰতিনাদ, প্ৰতিশব্দ।

ধ্বংস (DESTRUCTION) ঃ বিনাশ, সংহাৰ, হত্যা, বধ, অধঃপতন, ক্ষয়, নিৰ্মূল, উন্মূল, উচ্ছেদ, উৎপাত, নিপাতন, উৎপাটন, বিধ্বংস, উদধ্বংস, বিলয়, ছাৰখাৰ, নাশ, বিনাশন, বিনষ্টি, বিনশন, প্ৰনাশ, লয়।

ধ্বজা (BANNER) ঃ ধ্বজ, পতাকা, নিচান, বৈজয়ন্ত, কেতু, কেতন, চিন, চিহ্ন।

[ন]

নকল (IMITATION) ঃ অনুৰূপ, প্ৰতিৰূপ, প্ৰতিলিপি, অনুকৃতি, প্ৰতিলেখ, অনুকৰণ, নকলনবিছ, অনুলিপি।

নকলী (FORGED) ঃ কৃত্ৰিম, ভেজাল, জাল, কাল্পনিক, অবাস্তৱ, মনেসজা।

নক্সা (DRAWING) ঃ চিত্ৰ, প্ৰকল্প, পৰিকল্পনা, কোষ্ঠী, নমুনা, সোঁৱৰণী, জন্মপত্ৰিকা, নিৰ্ঘণ্ট, যোজনা, খৰচা, সূচী, জাতক, প্ৰতিমূৰ্ত্তি।

নগৰ (TOWN) ঃ চহৰ, নগৰী, মহানগৰ, মহানগৰী, পাটন, পট্টন, পত্তন, পুৰ, পুৰী, টাউন, চিটি, নিগম, উপনগৰ।

নদী (RIVER) ঃ নদ, নৈ, তটিনী, তৰঙ্গিনী, নিৰ্ঝৰিণী, পয়স্বিনী, হিৰণ্যবৰ্ণা, শৈৱলিনী, স্ৰোতস্বিনী, স্ৰোতস্বতী, সৰিৎ, নিম্নগা, প্ৰৱাহিনী, কূলৱতী, স্ৰোতোৱহা, ঝৰণা, নিৰ্ঝৰ, জলস্ৰোত, সমুদ্ৰকান্তা, ৱহা, সমুদ্ৰবল্লভা, সমুদ্ৰদয়িতা, সিন্ধু, স্ৰবতী, বাহিনী, দ্ৰৱন্তী, অপগা, আপগা, জলপ্ৰবাহ, জলধাৰা, প্ৰস্ৰৱণ, জলাশয়, প্ৰপাত, ৰোধোবক্ৰা, জলপ্ৰপাত, ৰোধৱতী, আপগা, হ্ৰদিনী, হ্লাদিনী, কল্লোলিনী, বৰিৎ, সৱন্তী, ধুনী, দ্বীপৱতী।

নব্য (NEW) ঃ নতুন, আধুনিক, অভিনৱ, অৰ্বাচীন, সাম্প্ৰতিক, সদ্যোজাত, অভ্যস্ত, অপৰিচিত, নবীন, প্ৰচলিত, অপূৰ্ব, নব, সদ্য, অভূতপূৰ্ব, ইদানীন্তন।

নমস্য (RESPECTABLE) ঃ মান্য, পূজ্য, পূজনীয়, প্ৰণম্য, শ্ৰদ্ধেয়, বন্দনীয়, অৰ্চ্চনীয়, বৰণীয়, প্ৰাতঃস্মৰণীয়, শ্ৰদ্ধাভাজন, সম্মানাৰ্হ, আদৰণীয়, অৰ্চ্চনীয়, নমস্কৰণীয়।

নমুনা (SAMPLE) ঃ চানেকী, আৰ্হি, আদৰ্শ, প্ৰমাণ, উদাহৰণ, উপমান, প্ৰতিৰূপ, নিদৰ্শন, দৃষ্টান্ত।

নৰ (MAN) ঃ মানুহ, মনুষ্য, মানৱ, মনুজ, মনিষ, মৰদ, মৰ্দ, পুৰুষ, দ্বিপদ, নহুষ্য, নৃ, পতি, নাথ, দাস, পৰিচাৰক, ভৃত্য।

নৰক (HELL) ঃ যমালয়, যমপুৰী, মৃত্যুপুৰী, নিৰয়, নৰ্ক, নাৰক, পুৎ, তামিস্ৰ, অন্ধতামিস্ৰ, ৰৌৰৱ, কুম্ভীপাক, কালসত্ৰ, জহন্নাম, অসিপত্ৰবন, ঘনবাত, বৈতৰণী, অন্ধকূপ, ৰসাতল, প্ৰেতলোক, শমনালয়।

নষ্ট (RUINED) ঃ বিপৰ্যস্ত, নিশ্চিহ্ন, বিনষ্ট, বিধ্বস্ত, ব্যৰ্থ, বিলুপ্ত, নিৰ্মূল,

নিশ্চিহ্ন, নির্বাপিত, নিষ্ফল, উচ্ছন্ন, ভস্মীভূত, ছাৰখাৰ, ছিন্নভিন্ন, পণ্ড, ধ্বস্ত, বিফল, অকৃতকাৰ্য্য, তিৰোহিত, বৰবাদ, চাৰখাৰ।

নক্ষত্র (STAR) ঃ তৰা, তাৰকা, জ্যোতিষ্ক, চন্দ্ৰধাৰা, ঋক্ষ, তাৰা, ধিষ্ণ্য, ভ, ভাসন্তী, ৰাত্ৰিজ।

নাও (BOAT) ঃ নৌ, নৌকা, তৰি, তৰী, তৰণী, ডিঙা, ডিঙৰা, পানচৈ, তৰণ্ড, তৰণ্ডা, তৰণ্ডী, তৰিক, তৰিত্ৰ, তৰিত্ৰী, দ্ৰোণী, পোট, পোত্ৰ, মংগিনী, বাৰিৰথ, বেটী, বেডা, কোল, প্লব, পোথ, পোহিত্থ, প্ৰবহণ, তৰান্ধু।

নাক (NOSE) ঃ নাসিকা, নাসা, ঘ্ৰাণেন্দ্ৰিয়, শিংঘণ, নস্যা, শিংঘাণি, ঘুঙ্গুৰি, গন্ধাবহা, ঘ্ৰাণ, নকুট, নসা, নস্ত, নাসিক্য, বিঘুনিকা, ঘ্ৰাতি।

নাকচ (REJECTED) ঃ ৰদ, ৰহিত, নামঞ্জুৰ, বাতিল, নিষ্ফল, প্ৰত্যাখ্যান, প্ৰপ্ত্যাহৃত, নিৰাস।

নাঙঠ (NAKED) ঃ নঙঠা, নাঙঠ, নগ্ন, নিৰাবৰণ, নিবস্ত্ৰ, বিবস্ত্ৰ, বিবসন, মুক্ত, মেলা, অনাবৃত, অবস্ত্ৰ, অবিন্যস্ত, অনাচ্ছাদিত, খোলা, উলঙ্গ, উলগ্ন, উন্মুক্ত, দিগম্বৰ, দিগ্‌বসন।

নাচ (DANCING) ঃ নৃত্য, নৰ্ত্তন, নাচন, নাট্য, গীতিনৃত্য, সুৰাঙ্গ, লাস্য, অভিনয়, পল্লৱী, তাণ্ডৱ, ভাৰতনাট্যম, কুচিপুডি, ওড়িশী, সত্ৰীয়া, দেওধনী, দেওধাই, বিহু, মোহিনীয়াত্তম্, কথক, কথকলি, ওজাপালি, মণিপুৰী, ৰাস।

নাট (DRAMA) ঃ নাটক, নাটিকা, নাট্য, ৰূপক, যাত্ৰা, পালা, অপেৰা, গীতি-নাট্য, থিয়েটাৰ, ভাওনা, অঙ্কীয়ানাট, একাঙ্কিকা, পূৰ্ণাঙ্গ।

নাটনি (DEFECIENCY) ঃ অভাব, অকুলন, অনাটন, অপৰ্যাপ্ত, অপূৰ্ণ, অসমৰ্থ, অক্ষম, অযোগ্য, অলপ, ন্যূন, কম, নোজোৰা।

নাড়ী (PULSE) ঃ নাড়ি, আঁত, সিৰ, অন্ত্ৰ, ধমনী, শিৰা, উপশিৰা, ইলিকা, ৰক্তবাহিনী।

নাপিত (BARBER) ঃ ক্ষৌৰকাৰ, ক্ষৌৰিক, ক্ষুৰমৰ্দী, ক্ষুৰী, ক্ষৌৰিক, খৰালিক, চণ্ডিল, দিবাকীৰ্তি, হাজাম, প্ৰামাণিক, নৰসুন্দৰ, মুণ্ডক, মুণ্ডী।

নাম (DESIGNATION) ঃ সংজ্ঞা, আখ্যা, অভিধা, উপাধি, পৰিচয়, পদবী, পদনাম, উপনাম, বদনাম, সুনাম, দুৰ্নাম, অস্তিত্ব, মন্ত্ৰ, খ্যাতি, নামকৰণ, নামজাদা, নামাংক।

নাৰাজ (DISSATISFIED) ঃ অসন্তুষ্ট, অসন্মত, অনিচ্ছুক, অস্বীকৃত, অপৰাগ, অসন্তোষ, বিতুষ্ট, বিৰূপ।

নাৰিকল (COCONUT) ঃ নাৰিকেৰ, নাৰিকেল, কৌশিকফল, অক্ষফল, পুটোদক, শিৰঃফল, ফলকেশৰ, নাৰিকেলি, নাৰিকেলী, লাংগলী, সদাফল, তৃণদ্ৰুম।

নাৱৰীয়া (BOATMAN) ঃ ঘাটোৱাল, ঘাটৈ, পাৰোৱাল, মাজী, মাঝি, নাওবৈচা, নাবিক, গুৰিয়াল, গুৰিধৰোতা, ঔড়ুপিক, নৌবাহ, পোতবাহ, মাৰ্গৰ।

নাৰী (WOMAN) ঃ স্ত্ৰী, তিৰোতা, তিৰী, অঙ্গনা, মহিলা, মাইকী, বধু, ঘৈণী, ৰমণী, মানবী, প্ৰিয়া, কান্তা, প্ৰেমিকা, যুৱতী, কিশোৰী, নববধূ, পত্নী, ভাৰ্য্যা, ভগিনী, ভগ্নী, ভনী, ধৰ্মপত্নী, কুলবধূ, বৃদ্ধা, আৰ্য্যা, বুঢ়ী, তৰুণী, বৰাঙ্গনা, বৰনাৰী, বৰবৰ্ণিনী, ললিতা, অন্তঃপুৰবাসিনী, পুৰাঙ্গানা, পুৰস্ত্ৰী, পুৰনাৰী, প্ৰমদা, ভামিনী, জননী, বালা, বনিতা, অবলা, বামা, ৰামা, কামিনী, শৰ্বৰী, ললনা, দুহিতা, জী, যোষা, যোষিৎ, যোষিতা, সীমন্তিনী, সুন্দৰী, সতী, সাধ্বী, অসতী, কুলটা, স্বৈৰিণী, পতিব্ৰতা, দাসী, পৰিচাৰিকা, অনূঢ়া, অবিবাহিতা, নাতিনী, দেৱী, প্ৰতীপদৰ্শিনী।

নাশ (RUIN) ঃ ধ্বংস, হানি, ক্ষত, ক্ষয়, মৃত্যু, উচ্ছেদ, বধ, বিলোপ, বিনাশ, বিপত্তি, বিধ্বংস, মাৰণ, নিৰ্মূল, প্ৰলয়, যুগান্ত, সংহাৰ, কল্পান্ত, অনৰ্থ, উৎপাটন, লোপ, অৱসান, ছাৰখাৰ।

নাস্তিক (ATHEIST) ঃ নিৰীশ্বৰ, অনীশ্বৰ, অশ্ৰদ্ধ, অধাৰ্মিক, অশ্ৰদ্ধালু, অজ্ঞেয়বাদী, অবিশ্বাসী, অনীশ্বৰবাদী, অসত্যসন্ধত্ব, ধৰ্মদ্ৰোহী, বিধৰ্মী, শংকাত্মক।

নিকট (ADJACENT) ঃ ওচৰ, সমীপ, সান্নিধ্য, সামীপ্য, সন্নিকৰ্ষ, সন্নিধি, সন্নিধান, নৈকট্য, অদূৰ।

নিঃকিন (DESTITUTE) ঃ দৰিদ্ৰ, দুখীয়া, দীন, অকিঞ্চন, অধন, অনাথ, অসহায়, অতিদৰিদ্ৰ, নিৰ্ধন।

নিচা (INTOXICATION) ঃ আসক্তি, সংসক্তি, ৰাগি, ব্যসন, প্ৰৱণতা, ৰাগী, মাতাল, উন্মাদ, অত্যুৎসেক, অত্যুল্লাস।

নিজৰা (STREAM) ঃ আপাত, ওধ, ধাৰা, প্ৰবাহ, মন্দাক, স্ৰোত, উৎস, কুল্যা, ঝৰ, জুৰী, ঝৰা, ঝৰী, ঝৰণা, নিৰ্ঝৰ, সৰিৎ, প্ৰস্ৰৱণ, উষ্ণপ্ৰসৱণ।

নিতান্ত (EXCESSIVE) ঃ অত্যন্ত, অতিশয়, অতি, একান্ত, নিৰ্ঘাত, দাৰুণ, ভীষণ, যথেষ্ট, খুব, মহা।

নিত্য (EVERLASING) ঃ **চিৰস্থায়ী, অলৰ, শাশ্বত, সনাতন, অক্ষয়, অসীম, অশেষ, অটল, অবিৰাম, অবিশ্ৰান্ত, স্থায়ী, অমৰ, অবিনাশী, নিৰন্তৰ, সতত, সদাতন, সাৰ্বকালিন, সৰ্বদা, দৈনন্দিন, ধাৰাবাহিক, আৱশ্যক, অপৰিহাৰ্য্য।**

নিদ্ৰা (SLEEP) ঃ টোপনি, ঘুমটি, শয়ন, বিশ্ৰাম, তন্দ্ৰা, সুষুপ্তি, নিষুপ্তি, সুপ্তি, নিদ্ৰাবেশ, গুডাকা, তামসী, প্ৰমীলা, তন্দ্ৰালু, তন্দ্ৰিল, নিদ্ৰালু, শয়ালু, অলস, নিদ্ৰিত, নিদ্ৰামগ্ন, আলস্য।

নিধক (SHAMELESS) ঃ নিলাজ, নিৰ্গত, নিৰ্লজ্জ, নিব্ৰীড়, নিস্ত্ৰপ, অবিনীত, বিযাত।

নিধনী (POOR) ঃ **দুখীয়া, ধনহীন, দৰিদ্ৰ, অধন, নিৰ্ধনী, দীন, ক্ষুদ্ৰ, তুচ্ছ।**

নিন্দা (BLAME) ঃ **গৰিহণা, গৰিহা, অপবাদ, তিৰস্কাৰ, শাও, দুৰ্ণাম, ভৰ্ৎসনা।**

নিন্দিত (BLAMED) ঃ **গৰ্হিত, নিন্দা, অধম, কলংকিত, অপমানিৰ্ত, ভৰ্ৎসনা, বৰ্জিত, নিষিদ্ধ, আক্ষেপ, অৱক্ষেপ, অৱজ্ঞেয়, তিৰস্কাৰাৰ্হ, নীচ, নিৰোধ।**

নিপাত (DEATH) ঃ নাশ, নিৰ্মূল, উচ্ছেদ, মৃত্যু, ধ্বংস, ক্ষয়, বিলোপ, বধ, পতন, পাত, ভ্ৰংশ, চ্যুতি।

নিপুণ (EMINENT) ঃ **পাকৈত, সুনিপুণ, পটু, পাৰ্গত, দক্ষ, কুশলী, সুদক্ষ, ওস্তাদ, পাৰগ, সমৰ্থ, কুশল, অভিজ্ঞ, প্ৰবীণ, সিদ্ধহস্ত, কৌশলী, কৰ্মদক্ষ, কাৰ্যদক্ষ, কামিলা, কৰ্মণ্য, পাৰদৰ্শী, বিজ্ঞ, বিশেষজ্ঞ, সিদ্ধ, প্ৰশিক্ষিত, কৰ্মপটু, পটু, কৃতী, সক্ষম, চতুৰ, নিপুণা, পটীয়সী, চতুৰ, কামিলা, কৰ্মঠ, কৃতকাৰ্য্য।**

নিপুণতা (CLEAVERNESS) ঃ **পটুতা, পাৰ্গতালি, দক্ষতা, অভিজ্ঞতা, কুশলতা, পাৰদৰ্শিতা, নৈপুণ্য, নিপুণত্ব, নিপুণ্য, যোগ্যতা, ক্ষমতা, প্ৰাবীণ্য।**

নিমখ (SALT) ঃ লোণ, লৱণ, সৈন্ধৱ, লাৱণ, লাৱণিক।

নিমন্ত্ৰণ (INVITATION) ঃ **আহ্বান, আৱাহন, আৱাহনী, প্ৰলোভন, আমন্ত্ৰণ, স্তুতি।**

নিম্ন (LOWER) ঃ **চাপৰ, তলৰ, তল, দ, নীচ, নিকৃষ্ট, অনুন্নত, নিম্নোক্ত, নিম্নলিখিত, তুচ্ছ, অনুচ্চ, অনুচ্ছ্ৰিত, অধস্তন।**

নিয়ন্ত্ৰণ (REGULATION) ঃ **শাসন, দমন, পৰিচালনা, প্ৰশমন, সংবৰণ, ৰোধ, সংযমন, প্ৰতিহত বশীভূত, নিবাৰণ, নিগ্ৰহণ, নিৰোধ, অনুৎসেক, নিয়ম, আসেধ।**

নিয়ম (LAW) ঃ বিধি, কানুন, ৰীতি, দস্তুৰ, প্ৰথা, নীতি, ব্যৱস্থা, পদ্ধতি, বিধেয়ক, বিধান, অধ্যাদেশ, নিৰ্দেশ, অধিনিয়ম, সংবিধান, দণ্ডবিধি, নিয়মন, ব্যৱস্থাপন।

নিয়ৰ (DEW) ঃ হিম, হিমিকা, হিমজল, ৰাত্ৰিজল, ৰজনীজল, খজল, খবাষ্প, শিশিৰ, শীকৰ, শিশিৰকণা, নীহাৰ, তুষাৰ, তুহিন।

নিয়োগ (APPOINTMENT) ঃ নিযুক্তি, যোগদান, প্ৰয়োগ, প্ৰযুক্তি, চাকৰি, অংশগ্ৰহণ, নিয়োজন, অধিকাৰ, সংকেত, প্ৰস্থাপন।

নিৰপেক্ষ (IMPARTIAL) ঃ অপক্ষপাত, উদাসীন, স্বাধীন, পক্ষপাতশূন্য, আত্মনিৰ্ভৰশীল, নিস্পৃহ, বীতস্পৃহ, নিৰ্বিকাৰ, নিস্পৃহ, নিৰ্লিপ্ত, নিৰ্বিৰোধ, নিৰ্বিবাদ, অনাসক্ত, অজড়িত, উদাৰ, সত্য, যথাৰ্থ, ন্যায্য, নৈৰ্ব্যক্তিক, সামদৰ্শ, ন্যায্য, পক্ষপাতহীন, সমৱৰ্ত্তী, ন্যায়বৰ্ত্তী, মধ্যস্থ।

নিৰাপদ (SAFE) ঃ নিৰ্বিঘ্ন, নিষ্কণ্টক, বিপন্মুক্ত, সুৰক্ষিত, অসাংশয়িক, সংকটমুক্ত, অভয়প্ৰদ, ক্ষেমকৰ, অভয়, অসন্দিগ্ধ।

নিৰাশ (DISAPPOINTMENT) ঃ আশাহীন, আশাশূন্য, হতাশ, নিৰুৎসাহ, হতোৎসাহ, নিস্পৃহ, বীতৰাগ, ভগ্নাশা, অকৃতাৰ্থ, বিফলমনোৰথ, আশাভঙ্গ, বিপ্ৰলব্ধ, আশাখণ্ডন, বঞ্চিত, প্ৰতাৰিত।

নিৰ্জন (SOLITARY) ঃ নিজান, জনশূন্য, নিমাও-মাও, বিজন, নিভৃত, নিৰল, নিৰলা, বিৰল. নিকাঞ্চন, একান্ত, বিবিক্ত, অকল, একমাত্ৰ, জনহীন।

নিৰ্ণয় (SETTLE) ঃ নিৰ্ধাৰণ, স্থিৰ, অৱধাৰণ, নিৰূপণ, স্থিৰিকৰণ, সাব্যস্ত, প্ৰমাণ, সংকল্প, নিশ্চয়, প্ৰতিনিৱেশ, নিষ্পত্তি, ব্যৱস্থিতি, কৃতনিশ্চয়।

নিৰ্ণীত (PROVED) ঃ নিৰ্ধাৰিত, প্ৰমাণিত, স্থিৰীকৃত, ঘোষিত, সাব্যস্ত, নিৰূপিত, নিশ্চিত।

নিৰ্দয় (CRUEL) ঃ নিষ্ঠুৰ, নিৰ্মম, নিকৰুণ, কৰ্কশ, দয়াশূন্য, অদয়, কাঠচিত, কাঠচিতীয়া, নিষ্ঠুৰ, অকৰুণ, দয়াহীন, মমতাহীন, নিৰ্মৰমীয়াল, ক্ৰুৰ, কঠোৰ, নৃশংস, দুঃখাৱহ, পীড়কাৰক, হৃদয়হীন, পাষাৰ্ণহৃদয়।

নিৰ্দেশ (COMMAND) ঃ আদেশ, আজ্ঞা, বিধান, অনুজ্ঞা, হুকুম, উপদেশ, সংকেত, সূচনা, ফৰমান, নিৰ্দেশনামা, ৰায়, পৰোৱানা, প্ৰভুত্ব, চমন।

নিৰ্বাণ (SALVATION) ঃ নিবৃত্তি, মুক্তি, নিৰ্যাণ, কৈৱল্য, মোক্ষ, পৰমগতি, পৰমাৰ্থ, অপবৰ্গ, জীৱনমুক্তি, সাৰূপ্য,সালোক্য, সাযুজ্য, সিদ্ধি,

সিদ্ধিলাভ, আত্মসিদ্ধি, অষ্টসিদ্ধি, সমাধি, পূণ্যফল, পুৰুষাৰ্থ, বিমোচন।

নিৰ্বাসন (EXILE) ঃ দ্বীপান্তৰ, দেশান্তৰ, বহিষ্কৰণ, বহিষ্কাৰ, বৰ্জন, বিতাড়ন, বিবাসন, বহিৰ্দেশবাস, বহিৰ্দেশস্থিত, নিষ্কাসন।

নিৰ্বোধ (IGNORANT) ঃ অজ্ঞান, মূৰ্খ, অজলা, অজ্ঞ, অনক্ষৰ, অপণ্ডিত, অপ্ৰাজ্ঞ, অশিক্ষিত, নিৰক্ষৰ, বিদ্যাহীন, অনভিজ্ঞ, অনুপলব্ধ, মূঢ়।

নিৰ্ভয় (FEARLESS) ঃ নিঃশঙ্ক, সাহিয়াল, সাহসী, নিৰ্ভীক, অভয়, নিৰ্ভয়, ধৃষ্ট, ভয়শূন্য, প্ৰগল্‌ভ, বিক্ৰান্ত।

নিৰ্ভৰ (RELIANCE) ঃ ভাৰসা, আশ্ৰয়, আস্থা, অৱলম্বন, বিশ্বাস, অপেক্ষা, শৰণ, প্ৰত্যয়, নিবন্ধন, পৰাধীনতা।

নিৰ্মল (PURE) ঃ পৰিষ্কাৰ, মলশূন্য, নিকা, পবিত্ৰ, শুদ্ধ, সৰল, বিমল, শুচি, ধৌত, মসৃণ, পৰিস্ফুট, নিষ্পাপ।

নিৰ্মাণ (FORMATION) ঃ প্ৰস্তুতি, তৈয়াৰ, সৃষ্টি, সৃজন, গঠন, ৰচনা, সৰ্জন, স্থাপন, নিষ্পাদন, নিৰ্মিত।

নিৰ্মূল (ERADICATE) ঃ নিশ্চিহ্ন, উৎখাত, উৎসাদিত, লুপ্ত, অৱলুপ্ত, উচ্ছন, বুন্দামাৰ, উচ্ছন্ন, মুলোচ্ছেদ, উচ্ছেদ, বিনাশ, উন্মূল।

নিলাজ (SHAMELESS) ঃ নিৰ্লজ্জ, অবিনীত, অসভ্য, অশিষ্ট, গ্ৰাম্য, অযোগ্য, নিন্দ্য, নিধক, নিৰ্গত, অনুপপন্ন, ধদুৱা, চপনীয়া, বেচৰম, চেৰা-বলিয়া, লজ্জাহীন, নাক-কটা।

নিৰ্যাস (EXTRACT) ঃ ৰস, আৰক, ক্বাথ, কোৱাথ, আঠা, এঠা, সাৰ, নিস্যন্দ।

নিশব্দ (SILENT) ঃ নিজম, নিটাল, নিটল, নিমাত, নীৰব, নিমাওমাও, নিঃশব্দ, মূক, তুষ্ণী, অনালাপী, মৌনী।

নিশ্চয় (CERTAIN) ঃ নিৰ্ণয়, যথাৰ্থ, স্বৰূপ, ঠিক, নিঃসন্দেহ, ধাৰ্য্য, নিধাৰ্য্য, স্থিৰীকৃত, অৱশ্যম্ভাৱী, সন্দেহাতীত, অখণ্ডনীয়, স্বতঃসিদ্ধ,অকাট্য, গ্ৰহণীয়, সনিশ্চয়, অসন্দিগ্ধ, নিয়ত, অমোঘ, বিশ্বসনীয়, নিঃসন্দেহ।

নিশ্চিত (ASCERTAINMENT) ঃ সন্দেহাতীত, নিঃসন্দেহ, নিঃসংশয়, অৱধাৰিত, সুনিশ্চিত, নিৰূপিত, নিৰ্ণীত, সুদৃঢ়।

নিষিদ্ধ (PROHIBITED) ঃ অবিহিত, অসংযত, নিবাৰিত, অবৈধ, গৰ্হিত,

বেআইন, অননুমোদিত, নিষেধ, প্ৰত্যাখ্যাত, বাৰণ, বাধা, নামঞ্জুৰ, অপ্ৰীতিকৰ, বীভৎস।

নিষ্ঠা (CONFIDENCE) ঃ শ্ৰদ্ধা, দৃঢ়-ভক্তি, আগ্ৰহ, অনুৰোধ, বিশ্বাস, অনুৰক্তি, ভক্তি, সততা, আন্তৰিকতা, ঐকান্তিকতা, সহৃদয়তা, মনোযোগ, প্ৰত্যয়, সত্যপ্ৰতিজ্ঞ, সত্যসন্ধ, দৃঢ়তা।

নিষ্ঠুৰ (INHUMAN) ঃ নিৰ্দয়, নিৰ্মম, নিঠুৰ, নৃশংস, হিংস্ৰ, ক্ৰুৰ, জঘণ্য, ঘাতক, অবিনীত, অমানবিক, অমানুষিক, অদয়, দয়াহীন, মাৰাত্মক, দাৰুণ, কঠোৰ, নিঘৃণ।

নিসঙ্গ (ALONE) ঃ নিঃসঙ্গ, সঙ্গহীন, একান্ত, একাকী, একক, অকলশৰীয়া, অসহায়, অসংস্ৰব, নিৰল, নিৰলা।

নিসন্তান (CHILDLESS) ঃ অপুত্ৰক, বন্ধ্যা, বাঁজী, আঁঠুকুৰী, সন্তানহীনা, নিৰপত্য, অনুৰ্বৰ, মৃতবৎসা, অনপত্য, নিছুৰীয়া।

নিহত (KILLED) ঃ মৃত, হত, মৰা, হত্যা, প্ৰাণনাশ, বধ্য, বধাই।

নিস্তেজ (PALE) ঃ শেঁতা, ঢেলা, দীপ্তিহীন, শক্তিহীন, তেজহীন, বিবৰ্ণ, পাণ্ডু, পাণ্ডুৰ, অস্ফুট, মন্দপ্ৰভ, ম্লানকান্তি।

নীচ (MEAN) ঃ অধম, দুষ্ট, নিকৃষ্ট, হীন, তল, নিম্ন, নিম্নস্থ, অনগ্ৰসৰ, দলিত, নিষ্পেষিত, ইতৰ, তুচ্ছ, নগণ্য, পামৰ, মন্দ, দুৰ্গত, অমাৰ্জিত, অসম্ভ্ৰান্ত, বদমাছ, বৰ্বৰ, অসভ্য, জঘণ্য, সদোষ, অপকৃষ্ট, কুৎসিত।

নীতি (MORALITY) ঃ ৰীতি, দস্তুৰ, আচাৰ, ব্যৱহাৰ, আচৰণ, মতবাদ, তত্ত্ব, আস্থা, ভৰসা, নিয়ম, সদাচাৰ, বিধান, ঔচিত্য, নৈতিকতা, ন্যায়।

নীৰৱ (SILENT) ঃ নিঃশব্দ, নিমাত, নিৰ্বাক, নিশ্চল, চুপ, বাক্‌ৰুদ্ধ, বাক্‌সংযম, মৌন, মুক, মৌনাৱলম্বন, অভাষণ, অনালাপী।

নীৰস (JUICELESS) ঃ নিৰস, শুষ্ক, ৰুক্ষ, শুকান, ৰসহীন, আৰ্দ্ৰতা, নিৰ্জল, অনাৰ্দ্ৰ, অসাৰ, তৃষিত, বিৰস, বিস্বাদ, অৰুচিকাৰক।

নীৰোগ (HEALTHY) ঃ নিৰোগ, ৰোগহীন, অনাময়, নিৰাময়, কুশল, সুস্থ, স্বস্থ।

নূপুৰ (RATTLING) ঃ জুনুকা, নেপুৰ, ঘুগুৰা, ঘৰ্ঘৰিকা, কংকণী, শিঞ্জিনী, মঞ্জীৰ, ঝণৎকাৰ, ক্বণনী, প্ৰজল্পন।

নেউল (MONGOOSE) ঃ নকুল, নেল, সৰ্পহা, বিষবৈদ্য, অংগুষ, কশ, ফিংগল, বভ্ৰু।

নেজ (TAIL) ঃ নেগুৰ, লেজ, ফিছা, ফান, পুচ্ছ, লাংগুল, লাংগূল, লুম, বালধি, বালহস্ত।

নেতা (LEADER) ঃ নায়ক, পথপ্ৰদৰ্শক, অগ্ৰগামী, মুখিয়াল, মুখপাত্ৰ, দলপতি, পৰিচালক, নিয়ন্ত্ৰক, নিৰ্দেশক, পথিকৃত, তত্ত্বাৱধায়ক, পুৰোধা, চৰ্দাৰ, সেনাপতি, বাহিনীপতি, পুৰোগামী, মাগদৰ্শক, উপদেশক, উপদেষ্টৃ, দফাদাৰ।

নেপথ্য (GREEN-ROOM) ঃ ছোঁ-ঘৰ, অন্তৰাল, অন্তঃপুৰ, ভিতৰ।

ন্যায্য (PROPER) ঃ উচিত, যুক্তিযুক্ত, যুক্তিসঙ্গত, যথাযথ, যথাযোগ্য, যথাৰ্থ, ঠিক, সমুচিত, ন্যায়সঙ্গত, যোগ্য, অপ্ৰমত্ত, যথাৰ্হ, অপক্ষপাতী।

ন্যায় (PROPER) ঃ সুবিচাৰ, সত্য, সততা, ঔচিত্য, যুক্তি, নীতি, উপযুক্ততা।

নোম (HAIR) ঃ লোম, ৰোম, তনূৰুহ, অংগৰুহ, অংগৰোম, অংগলোম, গাত্ৰৰুহ।

[প]

পইতাচোৰা (COCKROACH) ঃ তেলভৌকা, তেলভকুৰা, তেলপোকা, পইতাচুৰুণী, ঘৃতেলী।

পকা (MATURE) ঃ পক্ক, নিপুণ, পৰিপক্ক, পৰিণত, পৰিপুষ্ট, সুৰস, মিষ্ট, পূয়পূৰ্ণ, পটু, প্ৰবীণ, বিশাৰদ।

পংগু (HANDICAP) ঃ বিকলাংগ, অংগহীন, অক্ষম, প্ৰতিবন্ধী, খঞ্জ, খোৰা, খুৰী, লেঙেৰা, লেঙেৰী, চাকোলা, চাকুলী, অশক্ত, নিৰ্বল, ৰুগ্ন, ৰোগাতুৰ।

পচা (ROTTEN) ঃ গেলা, অপবিত্ৰ, গলিত, কলুষ, পূতি, পূতিক, পূতিগন্ধা, দুষিত, দুৰ্গন্ধ, পৰ্যুষিত, বাহি, ভেজাল, কৃত্ৰিম, নকলী।

পছন্দ (SELECTION) ঃ মনখোৱা, ৰুচি, অভিৰুচি, বাছনি, মনোনীত, আসক্তি, অনুৰাগ, প্ৰীতি।

পঠন (READING) ঃ পঢ়া, বিদ্যা, শিক্ষা, শিক্ষণ, অধ্যয়ন, লেখা-পঢ়া, পঢ়াশুনা, পাঠ, জ্ঞান, চৰ্চ্চা, অনুশীলন, অভ্যাস, পাঠাভ্যাস, বিদ্বত্তা।

পণ (PROMISE) ঃ অঙ্গীকাৰ, প্ৰতিজ্ঞা, কিৰা, সংকল্প, শপত, শপথ, প্ৰতিগ্ৰহ, সত্যাৰ্পণ, প্ৰতিজ্ঞান, প্ৰতিশ্ৰৱ, বচন, সংবিদ্।

পণ্ডিত (LEARNED) ঃ শিক্ষক, শাস্ত্ৰজ্ঞ, বিদ্বান, অভিজ্ঞ, প্ৰাজ্ঞ, প্ৰজ্ঞ, বিজ্ঞ, সুজ্ঞ, তত্ত্বজ্ঞ, অধ্যাপক, পাৰ্গত, বিধিজ্ঞ, বিশেষজ্ঞ, সৰ্বজ্ঞ, জ্ঞানী, জ্ঞাতা, জ্ঞানবন্ত, জ্ঞানবান্, জ্ঞানশীল, মেধাবী, মেধাবান, পুৰোধা, মনীষী, সূৰ, সুজান, সুৰী, বেত্তী, সৎ, মুনি, বহুদৰ্শী, বুদ্ধিমান, বুদ্ধিমন্ত, বিচক্ষণ, নিপুণ, পাৰদৰ্শী, দুৰদৰ্শী, ভূয়োদৰ্শী, বুধ, বিবুধ, সুধী, ধীমান, বিদ্বজ্জন।

পতঙ্গ (GRASSHOPPER) ঃ পোক, পতঙ্গম, কীট, কীটক, কিটিকা, কৃমি, মহ, মশক, মক্ষি, মক্ষিকা, মাখি।

পতন (FALLING-DOWN) ঃ অধোগতি, অৱনতি, অধঃপতন, আপতন, নিপতন, পাতিত্য, প্ৰভ্ৰংশ, ভ্ৰংশ, অধঃপাত, অৱতৰণ, অপকৰ্ষ, ধ্বংস, বিচ্যুতি স্খলন, চ্যুতি, ক্ষৰণ, গৰ্ভপাত, স্ৰৱ, স্ৰৱন, স্ৰাৱ, অৱৰোহণ, পাতন, পদচ্যুতি।

পতাকা (FLAG) ঃ নিচান, ধ্বজা, চিন, চিহ্ন, ধ্বজ, ঝণ্ডা, বৈজয়ন্তী, কেতন।

পত্নী (WIFE) ঃ ভাৰ্য্যা, ঘৈণী, ঘৰণী, ঘৰিণী, স্ত্ৰী, মাইকী, সহধৰ্ম্মিণী, ধৰ্মপত্নী, কলত্ৰ, দয়িতা, পৰিণীতা, প্ৰণয়িনী, মালিকনী, অংকশায়িনী, পুৰন্ধ্ৰী, ধনিকা, কান্তা, কুটুম্বিনী, গৃহদেৱী, গৃহিণী, প্ৰিয়া, শয্যাসহচৰী, বধু, সধৰ্মচাৰিণী, সহচৰী, দাৰা, কইনা, জায়া, শয্যাসংগিনী, জীৱনসংগিনী, অৰ্ধাংগী।

পত্ৰ (LETTER) ঃ চিঠি, কাকত, দলিল, পাত, পৰ্ণ, পল্লৱ, কিশলয়, বল্লৰী, মঞ্জৰী, মুকুল, বিটপ, বৃন্ত, লেখ, নিৰ্দ্দেশ, বাতৰি-কাকত, খবৰ-কাগজ।

পথ (ROAD) ঃ বাট, উপায়, আলি, মাৰ্গ, সৰণী, সৰণি, গলি, ৰাজপথ,

পকাৰাস্তা, ৰেলপথ, নদীপথ, পট্টি, গলি, জলপথ, আকাশীপথ, গতিপথ, গিৰিপথ, মৰুপথ, কক্ষপথ, পাথেয়, সেতু, পদ্ধতি, পন্থা, বীথি, বীথিকা।

পথিক (TRAVELLER) ঃ বাটৰুৱা, যাত্রী, পান্থ, ভ্রমণকাৰী, পৰিব্রাজক, পৰ্য্যটিক, পথচাৰী, সাৰণিক, মুছাফিৰ, যাত্রিক।

পদার্থ (SUBSTANCE) ঃ বস্তু, দ্রব্য, সামগ্রী, পণ্য, মাল, উপাদান।

পদ্ধতি (METHOD) ঃ ৰীতি, প্রণালী, প্রক্রিয়া, প্রকাৰ, পন্থা, প্রথা, প্রকৃতি, নিয়ম, ঢং, ক্রম, মার্গ, শৈলী, ধাৰা, উপায়, কৌশল, সূত্র, শৃঙ্খলা, ধৰণ, দেশাচাৰ, চাল-চলন, আচৰণ, দস্তুৰ, কায়দা, বিধান, বিধি, নিৰ্বন্ধ।

পদ্ম (LOTUS) ঃ পদুম, পঙ্কজ, পঙ্কৰুহ, পদ্মিনী, পুণ্ডৰীক, পুটকিনী, পুষ্কৰ, কমল, কুমুদ, কুৱল, কুৱলয়, ৰাজীৱ, ৰক্তপাণিক, উৎপল, সৰসিজ, সৰোজিনী, সৰোজ, সাৰস, অব্জিনী, সহস্রপত্র, সৌগন্ধিক, সুনাল, অৰবিন্দ, সৰোৰুহ, অম্ভোৰুহ, অব্জ, অম্বুজ, অম্ভোজ, মৃণাল, মৃণালিনী, নীলোৎপল, সলিলজ-নীৰজ, নলিন, নলিনী, ইন্দিবৰ, তামৰস, শতদল, শাৰদ, শ্রীপর্ণ, শতপত্র, সিতাম্বুজ, কুচ্ছ, সিতাব্জ, কোকনদ, বিসপ্রসুন, বিসকুসুম, বিসজ, কুশেশয়, ইন্দিৰালয়, কালকঞ্জ, বৰোৎপল, গন্ধসোম, লক্ষ্মীগৃহ।

পৱিত্র (CLEAN) ঃ শুচি, শুদ্ধ, পূত, নিষ্পাপ, বিশুদ্ধ, শোধিত, পৰিষ্কৃত, পুনীত, অনাবিল, পৱিত্রিত, পৱিত্রীকৃত।

পৰ (DIFFERENT) ঃ অন্য, ভিন্ন, ভিন, বেলেগ, দোছোৰা, দ্বিতীয়, অনাত্মীয়, পাৰদেশিক, বৈদেশিক, অপৰিচিত, অনভ্যস্ত, অনভিজ্ঞ, আগন্তুক, অভ্যাগত, পৰজন, গৃহাগত।

পৰম্পৰা (SUCCESSION) ঃ অনুক্রম, পাৰম্পৰ্য্য, ঐতিহ্য, ক্রমান্বয়, অনুবর্ত্তিতা, পৰ্য্যায়, ধাৰা, ক্রম, বংশ, কুলপৰম্পৰা, জাতি, কুল, গোত্র, বর্গ।

পৰাকাষ্ঠা (EXCESSIVENESS) ঃ চড়ান্ত, চৰমোৎকর্ষ, পৰম, আতিশয্য, বাহুল্য, অতিশয়, আধিক্য, অতিক্রম, অত্যাচাৰ, অনিগ্রহ, অনিয়তাচাৰ, পৰমাবধি, অতিকষ্ট, মহাসংকট।

পৰাক্রম (STRENGTH) ঃ বীৰত্ব, শক্তি, বীর্য, বল, বশ, শৌর্য্য, ক্ষমতা, বিক্রম, প্রতিষ্ঠা, প্রতিপত্তি, পুৰুষকাৰ, প্রতাপ, প্রভাৱ, প্রাবল্য, সাহস, সবলতা,

সামৰ্থ, সামৰ্থ্যবান, হিম্মত, তেজস্বিতা, ওজস্বিতা, অধিকাৰ, আধিপত্য।

পৰাজিত (DEFEATED) ঃ পৰাস্ত, পৰাভূত, পৰাহত, হৰা, ঘটা, ব্যৰ্থ, অকৃতকাৰ্য, নিৰ্জিত, ভুলুণ্ঠিত, অভিভূত, বিনিৰ্জিত, নিৰ্জিত, পৰ্যুদস্ত।

পৰামৰ্শ (ADVICE) ঃ আলোচনা, বুদ্ধি, মন্ত্ৰণা, যুক্তি, উপদেশ, মন্ত্ৰ, উপক্ষেপ, সূচনা, ব্যঞ্জনা, বিচাৰণা।

পৰায়ণ (DEVOTED) ঃ আসক্ত, ৰত, তৎপৰ, নিযুক্ত, নিষ্ঠ, বশীভূত, অনুৰক্ত, লীন।

পৰাহত (DEFEATED) ঃ বিফল, পৰাজিত, ব্যাহত, বাধাপ্ৰাপ্ত, পৰাস্ত, পৰাভৱ, ব্যাঘাত, খণ্ডন, অভিভূতি।

পৰিকল্পনা (IMAGINATION) ঃ অনুমান, অভিপ্ৰায়, আঁচনি, প্ৰণালী, উদ্ভাৱন, উপায়, প্ৰস্তাৱ, প্ৰকল্প, প্ৰস্তাৱনা, যোজনা, ব্যৱস্থা, নক্সা, কাৰ্য্যসূচী, কৰ্মপন্থা, পূৰ্বাভাস, কল্পনা, প্ৰযুক্তি, প্ৰয়োগ, যুক্তি।

পৰিচিত (KNOWN) ঃ চিনাকি, খ্যাত, প্ৰসিদ্ধ, প্ৰথিত, সুজ্ঞাত, সুবিদিত, সুগম, সুবোধ।

পৰিচ্ছদ (GARMENT) ঃ পোছাক, সাজপাৰ, বেশ, বস্ত্ৰ, আৱৰণ, আচ্ছাদন, বেশভূষা, পৰিধান, বসন, প্ৰসাধন, অংশুক, অম্বৰ।

পৰিচ্ছেদ (CHAPTER) ঃ ছেদ, ভাগ, খণ্ড, সীমা, অন্ত, অধ্যায়, আধ্যা, সৰ্গ, অনুচ্ছেদ, পৰ্ব, কাণ্ড, অংশ, অঙ্ক, স্তবক, পাদটীকা, প্ৰকাৰণ, পটল, স্কন্ধ, বিভাগ, বৰ্গ।

পৰিজন (ATTENDANT) ঃ ভৃত্য, অনুচৰ, কিঙ্কৰ, চাকৰ, পৰিয়াল, দাস, নিয়োজ্য, পৰজাত, পৰিচাৰক, সেৱক, শুশ্ৰূষক, প্ৰেষ্য।

পৰিণয় (MARRIAGE) ঃ বিয়া, বিবাহ, পাণিগ্ৰহ, দাৰোপসংগ্ৰহ, দাৰগ্ৰহ, দৃঢ়সংযোগ, বিবাহোৎসব।

পৰিপক্ক (MATURITY) ঃ পকা, সিজা, পাৰ্গত, দক্ষ, পৈণত, পূৰঠ, পৰিণত, পৰিপূৰ্ণ, প্ৰৌঢ়, মিষ্ট, সুৰস।

পৰিপাটি (ARRANGEMENT) ঃ সুশৃঙ্খল, সুবিন্যস্ত, সুব্যৱস্থিত, আটোম-টোকাৰি, নিয়াৰি, পৰিচ্ছন্ন, পৰিষ্কাৰ।

পৰিপুষ্ট (CORPULENT) ঃ নিপোটল,শকত-আৱত, সমৃদ্ধ, স্থূল, উৰ্বৰ, পৰিপোষণ।

পৰিৱৰ্ত্তন (CHANGE) ঃ সলনি, সাল-সলনি, লৰচৰ, পৰিৱৰ্ত্তে, হ্রাস-বৃদ্ধি, ৰূপান্তৰ, হেৰফেৰ, অদলবদল, ভঙাগঢ়া, ওলটপালট, তাৰতম্য, সংস্কাৰ, সংশোধন, ভাবান্তৰ, অৱস্থান্তৰ, দৃশ্যান্তৰ, বিনিময়, ভেদ, বিকাৰ, বিকৃতি, বিক্রিয়া।

পৰিবাৰ (FAMILY) ঃ পৰিয়াল, ভাৰ্য্যা, কুটুম্ব, বংশ, গোত্র, আত্মীয়, স্বজন, জ্ঞাতি, পূৰ্বপুৰুষ, ঘৰোৱাহ।

পৰিশিষ্ট (APPENDIX) ঃ অৱশিষ্ট, পৰিশেষ, সংযোজন, পুনশ্চ, শেষাংশ, অনুষঙ্গ, অৱশিষ্টাংশ, বাকী, শেষগ্রন্থ।

পৰিশ্রম (LABOUR) ঃ প্রয়াস, আয়াস, অধ্যৱসায়, মেহনত, শ্রম, ক্লান্তি, ক্লেশ, শ্রান্তি, কষ্ট, উদ্যম, উদ্যোগ, দুষ্কৰ, কৃচ্ছ, দুখ, ভাগৰ, খাটনি।

পৰিষদ (COUNCIL) ঃ সভা, মেল, আস্থান, গোষ্ঠী, সংসদ, তাৰণী, সমাজ, সমজ্যা।

পৰিষ্কাৰ (CLEAN) ঃ নিৰ্মল, নিকা, স্পষ্ট, স্বচ্ছ, সুপৰিষ্কৃত, সুভগ, সুৰেখ, বিশুদ্ধ, বিমল, বিশাদ, মাৰ্জিত, চফা, ধৌত, ললিত।

পৰিহাস (JOKE) ঃ উপহাস, কৌতুক, ঠাট্টা, ঠাট্টা-মস্কৰা, নৰ্মালাপ, নৰ্মোক্তি।

পৰী (FAIRY) ঃ অপ্সৰা, অপেছৰা, অপছৰী, দেৱগণিকা, যোগিনী, সুৰনাৰী, সুৰকন্যা, সুৰবধু, অমৰাঙ্গনা, ত্রিদশবনিতা, বিদ্যাধৰী, কাল্পনিক, মনোৰম, শোভন, দিব্যনাৰী, সুন্দৰী, ৰূপহী।

পৰীক্ষা (TEST) ঃ নিৰীক্ষণ, নিৰূপণ, নিৰ্দ্ধাৰণ, মূল্যায়ন, প্রমাণ, প্রয়োগ, পৰীক্ষণ, পৰিমাণ-বিচাৰ, গুণাগুণ-বিচাৰ, বিচাৰণা, অনুযোগ, তদন্ত, গৱেষণা, সমীক্ষা।

পৰ্ব (FESTIVAL) ঃ উৎসৱ, পাৰ্বণ, পূজা, পুণ্যাহ, পৰ্বাহ, পুণ্যকাল, শুভদিন, ব্রত, উপবাস, স্নান, মেলা, যাত্রা, সংক্রান্তি, তিথি, অংশ, অধ্যায়, স্কন্ধ, সন্ধি, কাণ্ড।

পৰ্বত (MOUNTAIN) ঃ গিৰি, ধৰণীধৰ, অৱনীধৰ, শৈল, উৰ্বীধৰ, শিখৰী, ধৰ, মহীধৰ, অচল, ত্রিকূট, শৃঙ্গধৰ, ক্ষিতিধৰ, বসুধাধৰ, গোধৰ, শৃংগী, সানুমান, চূড়া, কন্দৰ, কূট, অদ্রি, অহাৰ্য, কুট্টাৰ, ক্ষিতিভৃৎ, কুধ্র, পৃযুশেখৰ, গোত্র, দুৰ্গম, নগ, ধৰণীকীলক, প্রপাতী, ফলিক, শৃঙ্গবান, মহীধ্র, শিলোচ্চয়, গিৰিময়, পৰ্বাতাকাৰ।

পৰ্য্যটন (TRAVEL) ঃ ভ্রমণ, যাত্রা, পৰিক্রমা, ফুৰণ, বুলন, দেশ-ভ্রমণ, টহল, চফৰ, পদযাত্রা, পৰিভ্রমণ, পৰিব্রাজন।

পর্য্যায় (ORDER) ঃ ক্ৰম, অনুক্ৰম, শৃংখলা, শ্ৰেণী, যথাক্ৰম, ক্ৰমান্বয়, পৰম্পৰা, ধাৰাবাহিক।

পৰুৱা (ANT) ঃ পিপৰা, পিম্পৰা, পিপীলিকা, লূতাত, বম্ৰ, বম্ৰী, উলংকল, মৰ্কোটপিপীলিকা, ব্ৰাহ্মণী, গৃহেডিকা, উপদীকা, উপদেহিকা।

পৱন (AIR) ঃ বায়ু, বতাহ, সমীৰ, সমীৰণ, মৰুৎ, মলয়, তুফান, ধ মুহা, হাৱা, ঝঞ্ঝা, বাত, অনিল, শ্বাস, প্ৰশ্বাস, নিশ্বাস, উশাহ, প্ৰাণ, অপান, সমান, উদান, ব্যান, দম, প্ৰভঞ্জন, গন্ধবহ, প্ৰাণবায়ু, অধোবায়ু।

পলাতক (ABSCONDER) ঃ পলৰীয়া, অদৃশ্য, নিৰুদ্দিষ্ট, নিৰুদ্দেশ, অন্তৰ্হিত, গৃহত্যাগী, পলায়নকাৰী, পলায়নোদ্যত, গমনকাৰী, বিদায়ী, পলায়িত।

পলায়ন (ESCAPE) ঃ অন্তৰ্দ্ধান, পৃষ্ঠভঙ্গ, ছত্ৰভঙ্গ, ৰণভঙ্গ, ওভতনি, দৌৰা, নিভৃতপলায়ন।

পক্ষী (BIRD) ঃ চৰাই, বিহগ, খগ, বিহঙ্গ, বিহঙ্গম, দ্বিজ, শকুন্ত, শকুন, খেচৰ, অণ্ডজ, পত্ৰী, পতত্ৰী, খচৰ, উক, পত্ৰৰথ, নীড়জ, নভসংগম।

পাগল (MAD) ঃ বলিয়া, বাতুল, বাউল, বিভ্ৰান্ত, উন্মত্ত, উন্মাদ, প্ৰমদ, প্ৰমত্ত, ক্ষিপ্ত, বিকৃতমস্তিষ্ক, জড়বুদ্ধি, অৰ্দ্ধপাগল, বিকাৰগ্ৰস্ত, মতিভ্ৰষ্ট, মদোৎকট, সোন্মাদ, ক্ৰোধোন্মত্ত, সংক্ষুব্ধ, সংৰব্ধ, অতিমূৰ্খ, পগলা, উত্ৰাৱল।

পাচক (COOK) ঃ ৰান্ধনি, ৰান্ধোতা, খানচামা, পৰিচাৰক, বাবুৰ্চি, পাকী, সূপকাৰ, আন্ধসিক, আৰালিক, বল্লভ, সূদ।

পাটকাপোৰ (SILK-CLOTH) ঃ পট্টাম্বৰ, পট্টবস্ত্ৰ, ক্ষৌমবস্ত্ৰ, পটাম্বৰ, অংশুপট্ট, চীনাংশুক, কৌশিক, কৌশ, কৌশেয়।

পাণি (HAND) ঃ হাত, হস্ত, কৰ, বাহু, শয়, পঞ্চশাখ।

পাতল (THIN) ঃ মিহি, সেৰেঙা, লঘু, তৰল, চঞ্চল, বিৰল, উৰুঙা, সূক্ষ্ম, কৃশ, ক্ষাম, ক্ষীণ।

পাতাল (NETHER) ঃ পতাল, অধঃভূবন, নাগলোক, ভূগৰ্ভ, নৰক, অধোলোক, অবৰ, ৰসা, নিৰয়, [সপ্তপাতাল—পাতাল, অতল, বিতল, সুতল, তলাতল, মহীতল, ৰসাতল।]

পাথৰ (ROCK) ঃ শিল, পাষাণ, শিলা, প্ৰস্তৰ, জীৱাশ্ম, ফচিল, কঙ্কৰ, নিকষ, মৰ্মৰ, শিলাময়।

পাদুকা (SANDAL) ঃ জোতা, খৰম, চপ্পল, চটি, হ্বাৱাই, চেণ্ডেল, অনুপদীনা, উপানহ্, কোশী, পাদত্ৰ, পাদৰক্ষিণী, পদাবৰণ।

পাপ (SIN) ঃ কলুষ, কল্মষ, কল্ক, কলঙ্ক, অপণ্য, কিল্ব, প্ৰত্যব্যয়, অন্যায়, অধৰ্ম, দোষ, দুষ্কৰ্ম, দুষ্কৃতি, পাতক, অকল্যাণ, অনাচাৰ, ভ্ৰষ্টাচাৰ, অপৰাধ, অভক্তি।

পাৰ্থিৱ (EARTHLY) ঃ জাগতিক, লৌকিক, ইহলৌকিক, ঐহলৌকিক, ঐহিক, সাংসাৰিক, কায়িক, নশ্বৰ, মৰ্ত্য, ভৌম, ঔৰ্বৰ, ঔৰ্ব।

পাৰ্বতী (PARVATI) ঃ অপৰ্ণা, অদ্ৰিতনয়া,অদ্ৰিজা, অগসুতা, অগাত্মজা, উমা, গিৰিজা, গিৰিকুমাৰী, গিৰিনন্দিনী, গিৰিসুতা, গিৰিবালা, গৌৰী, জগদ্‌গৌৰী, দক্ষজা, দক্ষকন্যা, দাক্ষায়নী, নগনন্দিনী, পৰ্বতসুতা, পৰ্বতদুহিতা, বিন্ধ্যবাসিনী, মহেশী, মহেশানী, শিৱপত্নী, শিৱপ্ৰিয়া, শিৱানী, শিৱা, শংকৰী, শৈলসুতা, শৈলেয়, শৈলজা, হিমালয়নন্দিনী, হৈমৱতী, (দ্ৰষ্টব্যঃ দুৰ্গা)।

পাশৱিক (INHUMANITY) ঃ নিষ্ঠুৰ, নিৰ্দয়, পাশৱ, পশুসম, পশুসুলভ, পশুৱৎ, পশুতুল্য, জান্তৱ, জন্তুতুল্য, হিংস্ৰ, ক্ৰূৰ।

পিঠা (CAKE) ঃ পিষ্টক, পূপ, অপূপ, উৎকাৰিকা, কুল্মাষ, কোকুন্দ।

পিঠি (BACK) ঃ পৃষ্ঠ, পিছফাল, পশ্চিমাঙ্গ, পৃষ্ঠদেশ।

পিতা (FATHER) ঃ পিতৃ, বোপাই, জনক, দেউতা, বাপ, জন্মদাতা, জন্মদ, জনয়িতা, জনিতা, পিতৃদেৱ, পিতাদেউ, পিতৃপুৰুষ, পূৰ্বপুৰুষ, তাত, উপধায়ক, উপধায়ী, ভয়ত্ৰাতা, দীক্ষাদাতা, অন্নদাতা, জনয়িতা, বাপ, বাপু, বাবা, বিপিতা।

পীড়া (PAIN) ঃ কষ্ট, ক্লেশ, শোক, বেদনা, ৰোগ, তাপ, কৃচ্ছ্ৰ, পৰিশ্ৰম, শূল, জ্বালা, জ্বালাপোৰা, দাহ, প্ৰদাহ।

পীড়িত (DISTRESSED) ঃ ৰোগগ্ৰস্ত, ৰোগী, ৰুগ্ন, ৰুগীয়া, ৰোগাৰ্ত, ক্লিষ্ট, কাতৰ, অসুস্থ, ব্যধিগ্ৰস্ত, নিৰ্য্যাতিত, জৰ্জৰ, অস্বস্থ, উদ্বিগ্ন, বিবমিষু।

পুত্ৰ (SON) ঃ পো, তনয়, পুতাই, পুত, সুত, সুতক, দায়াদ, বেটা, অপত্য, আত্মজ, বালক, তৰুণ, কিশোৰ, পুত্ৰক, দুলাল, যুবক, তনুজ, বাচা, সন্তান, বৎস, অঙ্গজ, কুমাৰ, পুত্ৰসন্তান, দাৰক, ল'ৰা, কুমাৰ, নন্দন, আত্মোদ্ভৱ, তনুদ্ভৱ, আত্মসম্ভৱ, স্বজ।

পুঙ্খানুপুঙ্খ (MINUTE) ঃ তন্ন-তন্ন, পাত-পাত, চালি-জাৰি, সবিশেষ, খুটি-নাটি, নিখুঁত, যথাৰ্থ।

পুৰ (CITY) ঃ নগৰ, ৰাজধানী, পুৰী, চহৰ, নগৰী, বস্তি।

পুৰস্কাৰ (REWARD) ঃ বঁটা, পাৰিতোষিক, সন্মান সমাদৰ, অভ্যৰ্থনা, অৰ্চ্চনা, পূজা, সিদ্ধিফল, জয়লাভ, ৰত্ন, প্ৰতিদান, উপহাৰ।

পুৰণি (OLD) ঃ প্ৰাচীন, বহুদিনীয়া, পুৰণা, চিৰকলীয়া, অতীজ, পুৰাকাল, পুৰাতন, পূৰ্বকালীন, জীৰ্ণ, জৰাজীৰ্ণ, আখৰুৱা, বৃদ্ধ, বুঢ়া, স্থবিৰ, প্ৰবীণ, প্ৰত্ন, প্ৰবৃদ্ধ, পূৰ্বজ, প্ৰাক্তন, তদানীন্তন, অতীত, মান্ধাতা-আমোল।

পুৰুষ (PERSON) ঃ মুনিহ, মতা, মৰদ, মনিষ, পুমান্, মনুষ্য, মানৱ, বাবু, জনাব, চাৰ, পুৰুষত্ব, পুৰুষালি, মুনিষালি, মুনিহালি, মতামানুহ।

পুৰুষকাৰ (MANLINESS) ঃ পৌৰুষ, পুৰুষত্ব, পুৰুষাৰ্থ, পুৰুষোচিত, পুংসত্ব, পুংসকাৰ, বীৰত্ব, শৌৰ্য্য, বীৰ্য্য, ধৈৰ্য্য।

পুৰোহিত (PRIEST) ঃ যাজক, উপাধ্যায়, হোতা, যাজ্ঞিক, ঋত্বিক, উপাসক, পূজাৰী, পূজক, হোতৃ, পুৰোধ, দেৱাজীৱ, দেৱল, সৌবস্তিক, ধৰ্মাধ্যক্ষ।

পুষ্টি (MAINTENANCE) ঃ পৰিপুষ্টি, পালন, প্ৰতিপালন, পোষণ, বৃদ্ধি, পুষ্টিসাধন, বিকাশ, সুগঠন, খাদ্যপ্ৰাণ, ধাৰণ, ভৰণ, ভৃতি, সংবৰ্ধন।

পূজা (WORSHIP) ঃ উপাসনা, অৰ্চ্চনা, সন্মান, আৰাধনা, বন্দনা, প্ৰাৰ্থনা, আৰতি, ভজন, স্তৱন , কীৰ্ত্তন, জপ, ধ্যান, অৰ্ঘ্য, সন্ধ্যা, আহ্নিক সাধনা, তপস্যা, নিবেদন, প্ৰণিপাত, প্ৰণাম, অঞ্জলি, উৎসৰ্গ, অভ্যৰ্চ, উপাস্তি, অত্যানুৰাগ, অত্যাসক্তি।

পূত (SACRED) ঃ পৱিত্ৰ, শুচি, শুদ্ধ, পুণ্য, নিৰ্মল, পাৱন, মেধ্য, সংস্কৃত, ধাৰ্মিক, পুণ্যশীল, শুচিব্ৰত, শুদ্ধাত্মা, দিব্য, শ্ৰৌত, উপকল্পিত।

পূতি (PUTRID) ঃ দুৰ্গন্ধ, পৰ্য্যুষিত, পচা, গেলা, বাহী, পূতিক, কলুষিত, দূষিত, পূতিগন্ধ।

পূৰা (WHOLE) ঃ ভৰা, ভৰপূৰ, ভৰ্ত্তি, পৰিপূৰ্ণ, পূৰ্ণ, পূৰ্ণাঙ্গ, পূৰাপূৰি, সম্পূৰ্ণ, সমগ্ৰ, সমুদায়, সকল, ষোলঅনা, একেবাৰে, একদম, অখণ্ড, অক্ষত, অবিভক্ত, অশেষ, তেনেই।

পৃথক (SEPARATE) ঃ বেলেগ, সুকীয়া, বিভিন্ন, বিকল্প, বিবিধ, ব্যতিৰিক্ত,

অন্য, অসমঞ্জস, আছুতীয়া, নানা, আলগা, আন, স্বতন্ত্র, অইন, অপৰ, পৰ, দোচোৰা, অনুকল্প, ভিন্ন।

পৃথিৱী (THE EARTH) ঃ ভূমণ্ডল, ভূতল, ভূমি, ভূলোক, ভৱ, বসুমতি, বসুধা, বিশ্ব, বসুন্ধৰা, অচলা, বিশ্বম্ভৰা, বসুদা, ব্ৰহ্মাণ্ড, পৃথ্বী, ধৰা, ধৰণী, ধৰতী, ক্ষৌণী,ধৰিত্ৰী, ধৰাধাম, ধৰাতল, মহী, মৰ্ত্ত্য, মৰ্ত্ত্যপুৰ, ক্ষমা, গোত্ৰা, কু, অৱনী, জগৎ, জীৱধানী, নভোমণ্ডল, নৃলোক, ক্ষিতিজ, গো, ক্ষিতি, নৰলোক, ৰসা, ভূৰ, শাশ্বতী, সংসাৰ, দুনিয়া, ইলা, ক্ষিতি, ইলিকা, মেদিনী, ভূ, ভুৱন, মনুস্যলোক, অনন্ত, ৰসা, জ্যা, কাশ্যপী, উৰ্বী, অদিতি, ৰত্নাৱতী, দোহিনী, সপ্তদ্বীপা, ইলিকা, ইড়া, ইড়িকা, ইলিকা, অব্ধিদ্বীপা, ধাৰয়িত্ৰী, দ্বিৰা, উদধিবস্ত্ৰা, ইৰা, আদিমা, উৰ্বৰা, ইহলোক, বীজপ্ৰসু, নিশ্চলা, আদ্যা, ৰত্নগৰ্ভা, দুনীয়া, মৰত, শ্যামা, সৰ্বসংহা, সমুদ্ৰমেখলা।

পেট (BELLY) ঃ উদৰ, গৰ্ভ, জঠৰ, কুক্ষি, কোষ্ঠ, অন্তৰ, পাকস্থলী, পাকাশয়, পক্কাশয়, পাকযন্ত্ৰ, গৰ্ভাশয়।

পোহৰ (LIGHT) ঃ দীপ্তি, প্ৰকাশ, প্ৰভা, প্ৰভাস, গভস্তি, মৰীচি, ৰশ্মি, কিৰণ, অংশু, বিভাসা, উজ্জ্বল, উজ্জ্বলা, দীপ্তিমান, আভা, আভাস, আলোক, প্ৰদ্যোত, কান্তি, ভাতি, ধৃষ্ণি, জ্যোতি, দ্যুতি, বিদ্যোত, ভাম, ভা, ভাস, প্ৰদিপ্তী, উদ্দীপ্তি।

পৌনঃপুনিক (RECURRING) ঃ ধাৰাবাহিক, বাৰম্বাৰ, ক্ৰমায়াত, পুনৰাবৃত্ত, পুনঃপুনঃ, পুনৰায়, পুনৰপি, পুনৰ্বাৰ, সচৰাচৰ, নিৰন্তৰ, সাধাৰণতঃ, নিত্যনৈমিত্তিক।

প্ৰকাশন (PUBLICATION) ঃ উন্মোচন, উদঘাটন, প্ৰদৰ্শন, প্ৰকাশ-কৰণ, জ্ঞাপন, নিবেদন, ইস্তাহাৰ, ঘোষণা, বিমোচন, সংস্কৰণ, পুনৰ্মুদ্ৰণ, মুদ্ৰণ।

প্ৰকাশিত (PUBLISHED) ঃ বহিৰ্গত, লিপিবদ্ধ, লিখিত, স্পষ্ট, শব্দায়মান, সুচিত, ব্যঞ্জিত, অভিব্যক্ত, ব্যক্ত, বিমোচিত, প্ৰসাৰিত, উন্মোচিত, উন্মুক্ত, বিকশিত, প্ৰস্ফুটিত, বৰ্হিগত নিৰ্গত, প্ৰচাৰিত।

প্ৰকৃতি (NATURE) ঃ সৃষ্টি, স্বভাৱ, গুণ, নিসৰ্গ, পৰিপাৰ্শ্ব, পৰিবেষ্টন, পৰ্য্যবৰণ, পৰিবেশ, বাহ্যজগত, স্বাভাৱিক, জগত, চৰাচৰ, বিশ্বপ্ৰকৃতি, প্ৰাকৃতি, প্ৰকৃতিজ, প্ৰকৃতিগত।

প্ৰগতি (DEVELOPMENT) ঃ উন্নতি, অগ্ৰগতি, শ্ৰীবৃদ্ধি, সমৃদ্ধি, সৌভাগ্য, পৰিণতি।

প্ৰচণ্ড (TERRIBLE) ঃ প্ৰবল, প্ৰখৰ, ভয়ানক, তয়াময়া, খঙাল, উগ্ৰ, অসহ্য, মহাবেগ, তীব্ৰ,ঘোৰ, দাৰুণ, ভয়ঙ্কৰ, ভীষণ, বিকৰাল।

প্ৰচুৰ (ABUND) ঃ যথেষ্ট, বহুত, বহুল, বিপুল, ঢেৰ, অপৰ্য্যাপ্ত, অনেক, অধিক, বিস্তৰ, দেধাৰ, উভৈনদী, ওৰাদীনি, পৰ্য্যাপ্ত, প্ৰভূত, প্ৰাজ্য, অত্যধিক, ভূয়িষ্ঠ, ভালেমান, অতিশয়, অত্যন্ত, অতিৰিক্ত, প্ৰতুল, অগাধ।

প্ৰণাম (BOWING) ঃসেৱা, নমস্কাৰ, প্ৰণতি, প্ৰণিপাত, মতি, নমন, হাতযোৰ, সাষ্টাংগ, প্ৰণাম, অষ্টাংগ, প্ৰণাম, নৌশিৰঃ।

প্ৰতিজ্ঞা (PROMISE) ঃ অঙ্গীকাৰ, শপত, সংকল্প, সৰ্ত্ত, সংগৰ, সৰ্ত্ত, বাজি, বচন, প্ৰতিশ্ৰব।

প্ৰতিনিধি (REPRESENTATIVE) ঃ প্ৰতিভূ, প্ৰতিৰূপক, অনুকল্প, মাধ্যম, মধ্যস্থ,দূত দূতী, চৰ, বাৰ্তাবহ, মুখপাত্ৰ, যোগসূত্ৰ, অভিকৰ্তা, মুখপত্ৰ, জামিনদাৰ, মীমাংসক, নিৰূপক, প্ৰতিৰূপক।

প্ৰতিমা (IMAGE) ঃ মূৰ্ত্তি, আকৃতি, প্ৰতিমূৰ্ত্তি, প্ৰতিকৃতি, প্ৰতিমান, প্ৰতিৰূপ, প্ৰতিবিম্ব, পট, বিগ্ৰহ,।

প্ৰতিশোধ (REVENGE) ঃ প্ৰতিহিংসা, প্ৰতিকাৰ, আক্ৰোশ, প্ৰতিদ্ৰোহ, প্ৰত্যপকাৰ, জিংঘাসা, বিদ্বেষ।

প্ৰবঞ্চক (DECEIVER) ঃ প্ৰতাৰক, বঞ্চক, তঞ্চক, ঠগ, শঠ, বঞ্চনাকাৰী, প্ৰতাৰণাকাৰী, প্ৰতিহাৰক, ছলনাকাৰী।

প্ৰলয় (CALAMITY) ঃ ধ্বংস, মহাআপদ, সৃষ্টিনাশ, কল্পান্ত, কালান্তৰ, সংৱৰ্ত, মহাপ্ৰলয়, খণ্ডপ্ৰলয়, উপপ্লৱ, বিপৰ্যয়, অনৰ্ম, আপদ, উৎপাত, বিপদ, বিপত্তি, ব্যসন, সংকট।

প্ৰতীক্ষা (EXPECTATION) ঃ অপেক্ষা, প্ৰত্যাশা, ভাৰসা, ধৈৰ্য্য, অধীৰতা, আকাংক্ষা।

প্ৰত্যয় (FAITH) ঃ বিশ্বাস, সঁজাত, পতিয়ন, আস্তিক্য, নিষ্ঠা।

প্ৰথম (FIRST) ঃ আদি, আদ্য, আদিম, অগ্ৰ, অগ্ৰৱৰ্ত্তী, অগ্ৰিম, জ্যেষ্ঠ, প্ৰাৰম্ভিক, প্ৰাথমিক, প্ৰাক্তন, প্ৰাক্কলিন, পূৰ্বকালীন, পহিলা, প্ৰথমা, পূৰ্ব, মুখ্য, সৰ্বপ্ৰথম, অদ্বিতীয়।

প্ৰবন্ধ (ESSAY) ঃ ৰচনা, নিবন্ধ, সন্দৰ্ভ, যত্ন, চেষ্টা, পুৰুষাৰ্থ, পৰ্য্যালোচনা, সমালোচনা, প্ৰাবন্ধিক, সমীক্ষা, সমীকৰণ, মূল্যায়ণ, মূল্যাৱধাৰণ,

প্ৰবন্ধকাৰ, নিবন্ধকাৰ, বিশ্লেষণ, ব্যাখ্যা, গ্ৰন্থবীক্ষণ, গ্ৰন্থবিচাৰ।

প্ৰবাদ (PROVERB) ঃ প্ৰবচন, বচন, লোকোক্তি, লৌকিকন্যায়, দুৰ্লৌকিক, সূত্ৰ, কাৰিকা, গুজব, জনশ্ৰুতি, পৰম্পৰাগত, পাৰম্পৰ্য্য।

প্ৰবাহ (STREAM) ঃ সোঁত, স্ৰোত, স্ৰৱ, স্ৰাৱ, ধাৰ, প্ৰস্ৰৱণ, প্লাবন, ক্ষৰণ, নিঃসৰণ, প্ৰপাত, ধাৰাবহিকতা, আপাত, ধাৰা, মন্দাক, ওঘ, নিৰ্ঝৰ, সৰিৎ

প্ৰবেশ (ENTRANCE) ঃ প্ৰবেশ, প্ৰবিষ্ট, প্ৰতিগ্ৰাহ, গ্ৰহণ, ব্যপন, বেধন, মান্যতা, উৰুৰীকাৰ।

প্ৰভেদ (DIFFERECE) ঃ পাৰ্থক্য, প্ৰকাৰ, পৰিবৰ্ত্তন, অমিল, অন্তৰ, অসাম্য, বিভিন্নতা, বৈষম্য, বৈলক্ষণ্য, বিপ্ৰতিপত্তি, দূৰত্ব, ন্যুনাধিক্য, হেৰফেৰ।

প্ৰমাণ (EVIDENCE) ঃ সাক্ষ্য, নিদৰ্শন, নিশ্চয়তা, নিৰ্দ্ধাৰণ, নিমিত্ত, প্ৰদৰ্শন, প্ৰয়োজন, দৃষ্টান্ত, কাৰণ, হেতু, যুক্তি, উদ্দেশ্য, উদাহৰণ।

প্ৰয়োগ (USAGE) ঃ ব্যৱহাৰ, নিয়োগ, নিয়োজন, বিনিয়োগ, যত্ন, পৰীক্ষণ, প্ৰবৰ্তন, প্ৰচলন, প্ৰযুক্তি, উল্লেখ, জাৰি, জাহিৰ।

প্ৰয়োজন (NECESSITY) ঃআৱশ্যক, আৱশ্যকতা, অভিপ্ৰায়, অপৰিহাৰ্য্যতা, অনিবাৰ্যতা, উদ্দেশ্য, উপকাৰিতা, উপযোগিতা, কাৰণ, কাৰ্য, দৰ্কাৰ, হেতু, সকাম, গৰজ, বাবদ, নিমিত্ত।

প্ৰশংসা (PRAISE) ঃ প্ৰশস্তি, প্ৰশংসন, প্ৰশস্তিপত্ৰ, প্ৰশংসাপত্ৰ, প্ৰমাণপত্ৰ, শলাগ, শলাগনি, শ্লাঘা, গুণকীৰ্ত্তন, গুণবৰ্ণন, গুণগান, গৰিমা, সুখ্যাতি, সাধুবাদ, স্তৱ, স্তুতি, ধন্যবাদ, তাৰিফ।

প্ৰশ্ন (QUESTION) ঃ জিজ্ঞাসা, সোধা, সন্দেহ, সমস্যা, কৌতূহল, আক্ষেপ, অনুযোগ, জেৰা, পৃচ্ছা।

প্ৰসাধন (MAKE UP) ঃ সাধন, সম্পাদন, সমাপ্তি, সিদ্ধি, নিষ্পাদন, সাজ, ৰূপচৰ্চ্চা, অঙ্গৰাগ, অঙ্গসজ্জা।

প্ৰস্তাৱ (PROPOSAL) ঃ সিদ্ধান্ত, প্ৰসঙ্গ, পৰামৰ্শ, দিহা, নিবেদন, আহ্বান, আমন্ত্ৰণ, নিমন্ত্ৰণ, বক্তব্য, বিধেয়ক, উপক্ষেপ।

প্ৰস্তুত (READY) ঃ যুগুত, নিৰ্মিত, অলংকৃত, আয়োজিত, সাজু, সজ্জিত, সুবিন্যস্ত, সুশৃংখল, সষ্টম, সজ্জীকৰণ, উদ্যত, ৰচিত।

প্ৰহৰী (GUARD) ঃ ৰক্ষী, ৰক্ষিক, ৰখীয়া, ৰক্ষক, ৰাখাল, ৰক্ষাকৰ্ত্তা, ৰক্ষাকাৰী,

সংৰক্ষক, কটোৱাল, চাওডাং, প্ৰতিহাৰ, প্ৰতিহাৰী, দ্বাৰপাল, দাৰোৱান, দ্বাৰী, দেহৰক্ষী, ভাণ্ডাৰী, ভাণ্ডাৰিক, পৰীয়া, চকিদাৰ, বৰকান্দাজ।

প্ৰাচীন (ANCIENT) ঃ পুৰণি, পুৰণি-কলীয়া, বহু-দিনীয়া, পূৰ্ব, পুৰাতন, প্ৰাচীনতা, প্ৰত্ন, প্ৰাক্তন, পূৰ্বকালীন,পূৰ্ববৰ্ত্তী, অগ্ৰ, অতীত, আদি, আদিম, বিগত, গত, ভূতপূৰ্ব, প্ৰাগৈতিহাসিক, তদানীন্তন।

প্ৰাচীৰ (FENCE) ঃ আৱৰণ, পৰিবেষ্টন, অৱৰোধ, বেৰ, বেৰা, বেষ্টনী, দুৰ্গ, গড়, পৰিখা, মোঘোলি।

প্ৰাণ (LIFE) ঃ জীৱন, জীৱিতাৱস্থা, পৰাণ, জীৱনপ্ৰবাহ, জীৱনচক্ৰ, জীৱাত্মা, জীৱ, চিত্ত, চেতনা, চৈতন্য, হৃদয়, মন, বল, জ্ঞান, তৈজ, পৰাণ, প্ৰাণবায়ু, পুনৰ্জীৱন, পৰমাত্মা, অস্তিত্ব, আত্মা, অন্তৰাত্মা, আপ্ৰাণ, আজীৱন, সত্তা, সজীৱতা।

প্ৰাণী (ANIMAL) ঃ জীৱ, জীয়া, জিয়স্ত, জন্তু, প্ৰাণযুক্ত, শৰীৰী, পশু, চতুষ্পদ, জানোৱাৰ, নখী, নখায়ুধ, নখৰায়ুধ, শ্বাপদ, ভূত।

প্ৰাধান্য (PROMINENCE) ঃ শ্ৰেষ্ঠতা, প্ৰভূত্ব, নেতৃত্ব, আধিপত্য, প্ৰধানতা, প্ৰবলতা, প্ৰধানত্ব, মুখ্যত্ব, গুৰুত্ব, অধিনায়কত্ব, অধ্যক্ষতা।

প্ৰান্ত (BORDER) ঃ সীমা, সীমনা, পৰিসীমা, পৰিধি, পাৰ্শ্ব, ব্যাপ্তি, বেষ্টন, দিগন্ত, চৌহদ, উপান্ত, অঞ্চল।

প্ৰাৰ্থনা (PRAYER) ঃ স্তুতি, মিনতি, স্তোত্ৰ, স্তৱ, ভজন, কীৰ্ত্তন, পূজা, উপাসনা, আৰাধনা, আবেদন, আৰতি, অনুনয়, নিবেদন, গোহাৰি, কৃপাভিক্ষা, শ্লোক, বিনতি, বিনয়, বিনম্ৰতা, প্ৰশস্তি, স্তুতিগীত, মাগন, জপ, বিজ্ঞপ্তি, নামাজ, নমস্যা।

প্ৰাৰ্থী (CANDIDATE) ঃ প্ৰাৰ্থনাকাৰী, প্ৰাৰ্থক, প্ৰত্যাশী, পৰীক্ষাৰ্থী, যাচক, আবেদক, আবেদনকাৰী, আভিলাষী, উমেদাৰ, দাবিদাৰ।

প্ৰাসাদ (PALACE) ঃ অট্টালিকা, দালান, দেৱালয়, হৰ্ম্য, সৌধ, দেৱমন্দিৰ, দেৱতাযতন, ৰাজপ্ৰাসাদ।

প্ৰিয় (BELOVED) ঃ মৰমৰ, চেনেহৰ, প্ৰীতিকাৰক, প্ৰীতিভাজন, প্ৰিয়জন, প্ৰিয়তম, প্ৰিয়পাত্ৰ, অভীষ্ট, অভীপ্সিত, আত্মীয়, অন্তৰংগ, বল্লভ, প্ৰেয়, প্ৰণয়াস্পদ, প্ৰণয়পাত্ৰ, হৃদ্য, জীৱধন, দুলাল, ঘনিষ্ঠ, স্নেহাস্পদ, সুহৃদ।

প্ৰীত (SATISFIED) ঃ সন্তুষ্ট, আনন্দিত, আহ্লাদিত, সুখী, সুখকৰ, তুষ্ট, তৃপ্ত,

পৰিতৃপ্ত, প্ৰশান্ত, প্ৰমুদিত, মুগ্ধ, প্ৰফুল্ল, প্ৰসন্ন, হৃষ্ট, কৃতাৰ্থ, উল্লসিত, অভিৰাম, নন্দক, প্ৰীতিকৰ, ৰম্য, হৰ্ষপ্ৰদ, ৰুচিৰ।

প্ৰেত (SPIRIT) ঃ পিশাচ, ভূত, পাপাত্মা, প্ৰেতযোনি, পিশাচী, ডাকিনী, ডাইনী, অপদেৱতা, ভূতুনী, প্ৰেতিনী, পিশাচিনী, নিশাচৰ, ফিচাহিনী।

প্ৰেম (LOVE) ঃ প্ৰীতি, প্ৰণয়, পচন্দ, মৰম, মিলন, মমতা, মিথুন, মহব্বত, স্নেহ, অনুৰাগ, অভিসাৰ, অনুৰক্তি, অনুৰতি, ৰতি, ভালপোৱা, ভক্তি, সংসক্তি, আসক্তি, আনন্দ, আদৰ, সদ্ভাব, সৌহাৰ্দ্য, পৰিহাস, বন্ধুতা, বিশ্ৰম্ভ, হৃদ্যতা, দুৰ্বলতা, আকৰ্ষণ, প্ৰিয়ভাব, পীৰিতি।

প্ৰেমিক (BELOVED) ঃ প্ৰেমী, প্ৰণয়ী, প্ৰেমপাত্ৰ, প্ৰণয়াস্পদ, কান্ত, চেনাই, প্ৰেমাসক্ত, প্ৰিয়, আসক্ত, অনুৰক্ত, প্ৰেমানুগামী, প্ৰেমানুৰাগী, বল্লভ, বৎসল, দৰদী, দয়িত, বিশ্ৰম্ভী।

প্ৰেমিকা (LOVER) ঃ প্ৰণয়িনী, প্ৰিয়তমা, প্ৰিয়া, প্ৰেয়সী, দয়িতা, অনুৰাগিনী, কামিনী, সঙ্গিনী, মিতিনী, মৰমী, অভিসাৰিকা, ৰসিকা, কান্তা, বল্লভা, সহচৰী, সখী, মানসী, প্ৰণয়াসক্তা, প্ৰেমাসক্তা, চেনেহী, ললিতা, প্ৰমদা, প্ৰেষ্ঠা।

প্ৰেৰক (SENDER) ঃ পঠিয়াওঁতা, প্ৰেৰয়িতা, প্ৰেষক, প্ৰেষ্য, প্ৰেৰিত, প্ৰেৰণীয়, প্ৰেষণীয়।

প্ৰেৰণা (IMPULSE) ঃ উদ্‌গনি, উদ্দীপনা, উৎসাহ, অনুপ্ৰেৰণা, প্ৰৰোচনা, প্ৰচোদনা, প্ৰোৎসাহনা, প্ৰোৎসাহ, প্ৰবৃত্তি, প্ৰভাৱ, চাপ, আবেগ, প্ৰনোদন।

প্লাৱন (FLOOD) ঃ বন্যা, বানপানী, বান, মহাপ্ৰৱাহ, মহৌঘ, জলপ্ৰলয়, জলবিপ্লৱ, আপ্লাৱ, ধল।

প্লিডাৰ (ADVOCATE) ঃ অধিবক্তা, উকিল, পক্ষসমৰ্থক, প্ৰতিনিধি, উত্তৰবাদী, পুৰস্কৰ্তৃ।

[ফ]

ফচল (PRODUCTION) ঃ শস্য, ফল, কৃষিফল, শাক-পাচলি, ৰবিশস্য, খাৰিফশস্য, উপজঠৰ।

ফটা (CRACKED) ঃ ফাটযুক্ত, ভঙা, ভগ্ন, জীৰ্ণ, ক্ষয়িত, ফটা-ছিটা, ছিৰাছিৰ, ফটাকানি, ফটাফুটা, ফুটা, সুৰুঙা, ৰন্ধ্ৰ, ছিদ্ৰ, ধ্বস্ত, ধ্বংসাৱশেষ।

ফটিক (CRYSTAL) ঃ স্ফটিক, পাথৰ, সিতোপল, সিতমণি।

ফৰকাল (CLEAN) ঃ মেঘমুক্ত, মুকলি, মেঘহীন, মেঘশূন্য, নিৰ্মেঘ, নিৰভ্ৰ, অভ্ৰহীন, অঘন, নিৰ্মল, পৰিষ্কাৰ, শুকান, পৰিশুদ্ধ, বিশুদ্ধ।

ফল (FRUIT) ঃ শস্যফল, গুটি, বীজ, শস্য, ফচল, ফলশ্ৰুতি, ফলাফল, ফলহীন, ফলবতী, ফলন, ফলদায়ক, ফলবান, ফলবন্ত, ফলপ্ৰদ, সফল, লাভ, কাৰ্য্যসিদ্ধি, উৎপন্নবস্তু, সুফল, সুফলী, পৰিণাম, পৰিণতি।

ফাঁক (APERTURE) ঃ বিন্ধা, সুৰুঙা, জলঙা, ফাৰাক, অন্তৰ, খালিঠাই, ব্যৱধান, বেলেগ, আঁতৰ, পাৰ্থক্য, ছিদ্ৰ, ৰন্ধ্ৰ।

ফাঁকি (FRAUD) ঃ মিছা, আসৈ, ছলনা, বঞ্চনা, প্ৰতাৰণা, প্ৰবঞ্চনা, শঠতা, প্ৰতাৰক, ঠগামি, কূট, কপট, ছন্দোক্তি, ব্যাজ, ফাং।

ফিটাহি (BOASTING) ঃ ফুটনি, ভেম, গণ্ডপ, ফাতিহা, বাহ্যাড়ম্বৰ, অহঙ্কাৰোক্তি, আত্মশ্লাঘা, বিকত্থ, দৰ্প।

ফুল (FLOWER) ঃ পুষ্প, কুসুম, মুকুল, মঞ্জৰি, মল, মকৰন্দ, কলিকা, সুমন, প্ৰসূন, পুষ্পক, মণীবক।

ফেঁচা (OWL) ঃ পেচক, উলূক, মৰ-চৰাই, যমডাকিনী, নিয়ঁতী, কাকাৰি, কোণ্ঠ, কৌশিক, ঘৰ্ঘৰক, ঘূৰ, দিবান্ধ, দিবাভীত, নিশাদৰ্শী।

[ব]

বংশ (RACE) ঃ ফৈদ, কুল, গোষ্ঠী, গোত্ৰ, গণ, গোত, বঙহ, বৰ্গ, বৰ্ণ, বংশধৰ, বংশলতা, বংশবৃদ্ধি, বংশাৱলী, জাতি, প্ৰজাতি, পৰিবাৰ, পৰিয়াল।

বক্তা (SPEAKER) ঃ কওঁতা, কথকী, কথাচহকী, কথোপকথন, কথাবতৰা, বাগ্মী, বাচাল, বাগীশ, বক্তৃ, গপ, মুখৰ, ভাষক।

বক্ৰ (CROOKED) ঃ কুঁজা, কেঁকোৰা, কুটিল, কপটী, বেঁকা, বিকলাংগ, বিপৰীত, তিৰ্যক।

বগা (WHITE) ঃ শুক্ল, শুভ্ৰ, শুক্ৰ, শুচি, শুকুলা, প্ৰসিত, চফা, বলক্ষ, শ্বেত, শ্বেন, শ্বিত, শ্বিত্য, সিত, পাণ্ডু, পাণ্ডুৰ, নিৰ্মল, বিমল, ধবল, গৌৰ, ধৌত, ৰজত।

বঙহ (FAMILY) ঃ বংশ, গোত্ৰ, কুল, জাতি, কুটুম, কুটুম্ব।

বচন (SPEECH) ঃ কথা, বাক্য, বাণী, বাচ্‌, ব্যাহাৰ, উক্তি, উপদেশ, ভাষা, গো, শ্লোক।

বজাৰ (MARKET) ঃ হাট, বিপণি, গোলা, নিগম,, পণ্যশালা, পণ্যভূমি, পণ্যাগাৰ, পণ্যবীথিকা, ক্রয়-বিক্রয়, কিনা-বিকা, বেচা-কিনা।

বঠা (RUDDER) ঃ বৈঠা, দাঁৰ, কেনিপাত, ক্ষেপনি, বহিত্র, ক্ষপনী, কাণথি, কর্ণ, নৌদণ্ড, লগি, চৰি।

বঢ়িয়া (EXCELLENT) ঃ উত্তম, উৎকৃষ্ট, উচ্চ, অত্যুত্তম, শ্রেষ্ঠ, সর্বশ্রেষ্ঠ, সর্বোত্তম, গুণান্বিত, বৰেণ্য।

বতৰা (INFORMATION) ঃ বাৰ্ত্তা, বাতৰি, বৃত্তান্ত, বৃত্ত, বোধ, সমাচাৰ, সম্বাদ, নিবেদন, জ্ঞান, প্ৰাথমিকাভিযোগ।

বদ (BAD) ঃ বেয়া, মন্দ, অসাধু, অসাৰ, অভদ্র, অশুভ, অহিত, নিৰ্গুণ, কুৎসিৎ, তুচ্ছ, সদোষ, দুৰ্বৃত্ত. দুষ্ট, নিকৃষ্ট।

বদন (FACE) ঃ মুখ, মুখমণ্ডল, মুখবিবৰ, আনন, তুণ্ড, বদনচ্ছায়া, আস্য।

বদল (EXCHANGE) ঃ সলনি, পৰিবৰ্ত্তন, প্রতিদান, প্রত্যাবৰ্ত্তন, প্রতিক্রিয়া, বদলি, বিনিময়, বিকল্প, বিবৰ্তন, বিপৰ্য্যয়, বিপৰীত, বিকাৰ, বিকৃতি, হস্তান্তৰ, হস্তান্তৰণ, ৰূপান্তৰ, স্থানান্তৰণ।

বধ (KILLING) ঃ হত্যা, হনন, মাৰণ, নিহনন, প্রতিঘাতন, বিনাশ, বলি, উচ্ছেদ, মূলচ্ছেদ, মূলোচ্ছেদ, নিৰ্মূলীকৰণ, ফাঁচি, প্ৰাণ-নাশ।

বধিৰ (DEAF) ঃ কলা, শ্ৰুতিহীন, শ্ৰুতিৰহিত, অকৰ্ণ, বধিৰিত।

বন (FOREST) ঃ হাবি, অৰণ্য, উপবন, কানন, অভয়াৰণ্য, বিপিন, অটবী, জঙ্গল, কুঞ্জ, নিকুঞ্জ, উদ্যান, বনানী, কান্তাৰ, বনিকা, কক্ষক, গহন।

বন্ধন (BINDING) ঃ বান্ধোন, বান্ধ, বন্ধনী, অৱৰোধ, আটক, সংযোজন, সংযোগ, সম্পৰ্ক, সূতা, সূত্র, ৰজ্জু, ৰচি, ফিতা, শৃংখল, জিঁজিৰি, জিঞ্জিৰি, শিকলি।

বন্ধু (FRIEND) ঃ সখা, সখি, সুহৃদ, সহচৰ, বন্ধুত্ব, বান্ধৱী, সহপাঠী, সমাধ্যায়ী, সমপাঠী, সধৰ্ম্মা, সঙ্গী, সখী, মিত্র, মিত্রা, সতীৰ্থ, সহায়, সহচাৰী, স্বজন, মিত্র, লগৰীয়া, মিতিনী, মিতা, মিত্রত্ব, হিতকাৰী, হিতৈষী, হিতাকাংক্ষী, মিতালি, প্রিয়জন, শুভাভিলাষী, বন্ধুতা, সৌহাৰ্দ্য, সখ্য, সখাত্ব।

বন্ধুত্ব (FRIENDSHIP) ঃ মিত্ৰতা, মৈত্ৰী, মৈত্ৰ্য, মিলন, মৈত্ৰীকৰণ, সৌহাৰ্দ্য, সঙ্গ, সদ্ভাৱ, সহায়তা, সাহচৰ্য্য, সংসৰ্গ, সাখ্য, সখ্য, সখিত্ব, আসক্তি, প্ৰণয়, বন্ধুতা।

বন্ধ্যা (BARREN) ঃ বাঁজী, বন্ধ্যা, নিঃসন্তানা, মোঘ, অনুৰ্বৰ, মাৰৱ, শুন্য।

বন্যা (FLOOD) ঃ বানপানী, প্লাৱন, জলপ্লাৱন, স্ৰোত, খৰস্ৰোত, মহাপ্ৰৱাহ, জলবিপ্লৱ, জলপ্ৰলয়, মহৌঘ।

বয়স (AGE) ঃ জীৱনকাল, আয়ু, আয়ুস, পৰমায়ু, ইহকাল, আয়ুষ্কাল, বয়োজ্যেষ্ঠ, বয়োবৃদ্ধ, বয়সীয়া, বয়সীয়াল, বয়ঃপ্ৰাপ্ত, বয়সস্থ, বয়স্য, বাৰ্দ্ধক্য, বয়ঃক্ৰম, বয়ঃকণিষ্ঠ, বাৰ্দ্ধক্য, কালগতি, অৱস্থা, দশা, অগ্ৰজ, অনুজ, আজীৱন, যাবৎজীৱন, আজন্ম।

বৰ (GREAT) ঃ শ্ৰেষ্ঠ, ডাঙৰ, উত্তম, উচ্চ, উদাৰ, উৎকট, প্ৰধান, প্ৰশস্ত, প্ৰবীণ, বৃহৎ, বিশাল, বিৰাট, বিপুল, বিস্তীৰ্ণ, বিস্তৃত, মহান, মহৎ, মুখ্য, মহানুভৱ, অতিকায়, অতিতীব্ৰ, জ্যেষ্ঠ, সম্ভ্ৰান্ত, পৃথু, গাঢ়, পৰম।

বৰঙণি (SUBSCRIPTION) ঃ অৱদান, অৰিহণা, নামলিখন, মূল্য।

বৰফ (SNOW) ঃ তুষাৰ, নীহাৰ, হিম, তুহিন, হিমানী, শিশিৰ, ঘনজল, জলঘন, কাকৰ, তুষাৰসম্পাত।

বৰ্জন (ABANDONMENT) ঃ পৰিহাৰ, ত্যাগ, পৰিত্যাগ, উৎসৰ্গ, এৰা, বহিষ্কাৰ, ব্যাবৰ্ত্তন, ব্যাবৃত্তি।

বৰ্ণ (CASTE ALPHABET) ঃ জাতি, শ্ৰেণী, কুল, প্ৰকাৰ, বৰণ, ৰং, আখৰ, লিপি, বৰ্ণমালা, বৰ্ণকা, ৰূপ, লেপ, আভাস।

বৰ্তমান (PRESENT) ঃ এতিয়াৰ, চলিত, চলতি, অধুনা, বিদ্যমান, জীৱিত, উপস্থিত, ব্যৱহৃত, প্ৰত্যক্ষ, সমুপস্থিত, আধুনিক, সাম্প্ৰতিক, ইদানীন্তন।

বৰ্দ্ধন (GROWTH) ঃ বৃদ্ধি, বৃদ্ধিকৰণ, উন্নতি, বাঢ়ন, বঢ়া, বিস্তাৰ, আধিক্য, বৰ্দ্ধনশীল।

বৰ্ষ (YEAR) ঃ বছৰ, বৎসৰ, বাৰমাহ, অব্দ, সম্বৎসৰ, চন, খ্ৰীষ্টাব্দ, শকাব্দ, সংবৎ, হিজৰি, শক, ভাস্কৰাব্দ, শঙ্কৰাব্দ।

বৰ্ষা (RAIN) ঃ বৃষ্টি, বাৰিষা, বৰ্ষণ, বৃষ্টিপাত, বৰ্ষাঋতু, পৰ্জ্জন্য, প্ৰবৰ্ষ, বৰ্ষাকাল।

বৰষুণ (RAIN) ঃ বৃষ্টি, বৰ্ষণ, বৰিষণা, মেঘাম্বপাত, বৃষ্টিপাত, বৃষ্টিকৰণ, বৰ্ষ,

বৰ্ষা, মেঘাগম, বৰ্ষাকাল, নীৰদবহন, গোধৃত, পৰামৃত, গগণাম্বু, মেঘৰস, মেঘোদক, দিব্যোদক, আকাশসলিল, ঘনৰস, মেঘদ্ৰৱ।

বৰুণ (BARUN) ঃ অপাংপতি, উদ্দাম, কুণ্ডলী, কেশ, জম্বু, জম্বুক, জলকান্তাৰ, পশ্চিসদিক্পাল, পাশভৃত, পাশী, পুৰঞ্জন, প্ৰচেতা, মেঘনাদ, বাৰিলোম, বিলোম।

বল (POWER) ঃ শক্তি, পৰাক্ৰম, ক্ষমতা, উদ্গনি, উৎসাহ, সামৰ্থ্য, প্ৰভাৱ, আধিপত্য, ওজঃ, জোৰ, আয়াস, দৃঢ়তা, বীৰ্য্য।

বলী (MIGHTY) ঃ বলিষ্ঠ, বলীয়ান, বলীয়াৰ, শক্তিমন্ত, শক্তিশালী, শক্তিমান, শক্তিসম্পন্ন, শকত, শক্ত, ক্ষমতাৱন্ত, মহাবল, মহাবলী, মহাবাহু, বলশালী, দৃঢ়, টান, কঠিন, প্ৰবল, দুৰ্ভেদ্য, দক্ষ, সমৃদ্ধ।

বশ (SUBDUED) ঃ অধীন, তলতীয়া, পৰাধীন, মোহিত, আয়ত্ত, আজ্ঞাধীন, বশ্য, বশীভূত, বশৱৰ্তী, বাধ্য, আজ্ঞাৱহ, অনুগত, নিৰ্ভৰশীল, বশম্বদ।

বসবাস (HABITATION) ঃ বসতি, বাস, আৱাসন, নিবসন, অৱস্থান, লোকালয়, জনবসতি, জনপদ, উপনিবেশ, বাসস্থান, নিবাস, আবাস, বস্তি, আলয়, নিলয়, আস্থান, নীড়, ভিঠা, ভিঠি, অধিষ্টান, গৃহ, সদন।

বসন্তকাল (SPRING SEASON) ঃ ঋতুপতি, ঋতুৰাজ, বসন্ত, মধুমাস, মধু, মধুকাল, কামসখ, কুসুমাৰক, পুষ্পকাল, পুষ্পসাৰণ, সুৰভি, যৌৱন।

বস্তু (PROPERTY) ঃ সম্পত্তি, অৰ্থ, বিত্ত, বিভৱ, ধন, ৰত্ন, হিৰণ্য, গুণ, স্বভাৱ।

বস্ত্ৰ (CLOTHES) ঃ কাপোৰ, বসন, পোচাক, পৰিচ্ছদ, পিৰিধান, পিৰধেয়, আবৰণ।

বহল (BROAD) ঃ বিস্তীৰ্ণ, বিপুল, বিশাল, বিস্তৃত, ব্যপ্ত, ব্যূঢ়, ব্যাপক, সুবিস্তীৰ্ণ, সুবিস্তৃত, পৰিব্যপ্ত, অভিব্যাপ্ত।

বহ্নি (FIRE) ঃ অগ্নি, জুই, পাৱক, অনল, জ্বলন, দহন, শিখা, স্ফুলিঙ্গ, ভাতী, চিতাগ্নি, অগুতি, ইষিৰ, অৰ্চিষ্মৎ, আশ্ৰয়াশ, কৃপিতযোনি, কৃশানু, ক্ৰব্যাদ, জুহুৰাণ, চিত্ৰভানু, বৃহদ্ভানু, ভৰথ, পীথ, ভুজি, মন্ত্ৰজিহ্ব, ৰোহিতাশ্ব, বমি, বাতসখ, বাতসাৰথি, বীতিহোত্ৰ, বৈশ্বানৰ, সপ্তজিহ্ব, হৱন, হব্যবাহন, হিৰণ্যৰেতঃ, হুতাশন, সৃগজিহ্ব, সৃন্দাকু, ত্ৰিধামন, তনূনপাত।

বহু (MANY) ঃ অনেক, অধিক, অতি, অতিশয়, অতিৰিক্ত, অত্যন্ত, অতীব,

অগনন, অগণনীয়, অগণিত, অপৰিমিত, অজস্ৰ, সৰহ, প্ৰচুৰ, প্ৰগাঢ়, প্ৰভূত, প্ৰাজ্য, বিস্তৰ, বিবিধ, বহুত, বিশদ, বহুধা, বহুল, বিপুল, নানা, খুব ঢেৰ, ভূৰি, ভূয়সী, তীব্ৰ, ঘোৰ, মস্ত, যথেষ্ট।

বড়গছ (FIG) ঃ বটগছ, বটবৃক্ষ, যক্ষতৰু, মহাচ্ছায়, ঐশানু, শিফাৰুহ।

বাঁহী (FLUTE) ঃ বংশী, বংশ, বেণু, বাংশী, শ্বৰাটি, চিফুং, মুৰলী, নালিকা।

বাকলি (BARK) ঃ বল্কল, বল্কুট, বাকল, শল্কত্বক, ছাল, চৰ্ম।

বাঘ (TIGER) ঃ ব্যাঘ্ৰ, ব্যাঘ্ৰী, বাঘিনী, শাৰ্দুল, হিংসাৰু, হুণ্ডু, ব্যাড়, মেহী, ভেল, মৃগান্তক, দ্বীপিল, দ্বীপি, চুলুক, দ্বীপি, চন্দ্ৰকী।

বাগিচা (GARDEN) ঃ উদ্যান, উপবন, কানন, কুঞ্জ, নিকুঞ্জ, কুঞ্জবন, বাগান, বাৰী, ফলবাগান, ফুলবাগান, পাচলিবাগান।

বাচালতা (TALKATIVENESS) ঃ বাগ্‌বহুলতা, বাগ্‌বাহুল্য, বহুবাক্যভাষী, অতিকথন, বাগাড়ম্বৰ, বক্‌বকা, প্ৰলাপ, প্ৰগলভতা, অত্যুক্তি, পুনৰুক্তি, বাগ্‌বিতণ্ডা, বাক্‌সৰ্বস্বতা।

বাতৰি (NEWS) ঃ বাৰ্তা, খবৰ, সংবাদ, সম্ভেদ, সন্দেশ, পত্ৰসন্দেশ, বৃত্ত, অৱগম, তথ্য।

বাঁতি (VOMITING) ঃ বমি, ওকালি, ওক, ওকট-পাকট, উকট-পাকট, বমন, বম, বঁতিয়া, ছৰ্দিকা।

বাতিল (REJECTED) ঃ অগ্ৰাহ্য, পৰিত্যক্ত, প্ৰত্যাখ্যাত, পৰিহাৰ্য্য, প্ৰত্যাহৃত, ত্যক্ত, নষ্ট, বৰ্জিত, বৰ্জনীয়, খাৰিজ, ৰহিত, ৰদ, নামঞ্জুৰ, নাকচ।

বাদ্য (MUSICAL-INSTRUMENT) ঃ বাজনা, বাদন, বাজন, বাদ্যধ্বনি, বাদ্যোদম, যন্ত্ৰসংগীত, বাদক, বাদ্যবিশাৰদ, তৌৰ্য্য।

বাধা (OBSTRUCTTION) ঃ মানা, নিষেধ, প্ৰতিবন্ধ, হাক, প্ৰতিবন্ধন, প্ৰতিবন্ধক, প্ৰতিঘাত, প্ৰত্যব্যয়, প্ৰতিৰোধ, প্ৰতিৰোধন, হস্তক্ষেপ, বিৰোধ, ৰোধ, বাৰণ, বিঘ্ন, বিঘিনি, গতিৰোধ, অৱৰোধ, বন্ধন, বিঘাত, ব্যাহতি, ব্যাঘাত, অন্তৰায়, বিঘটন, প্ৰত্যুহ, বিষ্কম্ভ, অসহযোগ, কৰ্মবিৰতি, হৰতাল।

বাধ্য (OBEDIENT) ঃ আজ্ঞাবহ, বশীভূত, বশ্য, বশংবদ, আজ্ঞাধীন, গত্যন্তৰহীন, বাৰুণীয়, শৃংখলিত, আয়ত্ব, পোহনীয়া, অনুগত, আজ্ঞানুসাৰী, আজ্ঞাপালক, কৰ্ত্তব্যনিষ্ঠ, শুশ্ৰূষু।

বান্দৰ (MONKEY) ঃ কপি, কুশাক্ষ, কীশ, ঝম্পাক, ঝম্পাৰু, ঝম্পী, দধিমুখ, দধিশোণ, প্লৱংগ, প্লৱংগম, পৰ্ণমৃগ, মৰ্কট, মহাবেগ, বনৌকস্, বৃক্ষচৰ, বলীমুখ, বানৰ, শাখামৃগ, হৰি, হনুমান, চিম্পাঞ্জী, গৰিলা।

বাৰণ (PREVENTING) ঃ নিবাৰণ, নিবৃত্তি, নিৰসন, নিৰাকৰণ, নিৰোধ, নিষেধ, বাধা, হাক, মানা, অস্বীকাৰ, অৱৰোধ, অসন্মতি, খণ্ডন, প্ৰত্যাখ্যান, দূৰীকৰণ, ৰোধ, প্ৰতিৰোধ, প্ৰতিষেধ, প্ৰতিবন্ধ।

বাৰ্ধক্য (OLD-AGE) ঃ প্ৰবীনতা, বুঢ়াকাল, বৃদ্ধাৱস্থা, বৃদ্ধত্ব, বাৰ্দ্ধক, জৰা, জৰ্জৰিত, জৰ্জৰ, জীৰ্ণ, অৱসন্ন।

বাৰম্বাৰ (REPEATEDLY) ঃ বাৰে-বাৰে, বাৰেপতি, ঘনে-ঘনে, ঘনেপতি, পুনঃপুনঃ, প্ৰতিক্ষণ, পুনৰায়, পুনশ্চ, পুনৰ্বাৰ, পুনৰপি, পৌনঃপুনিক, উপৰ্য্যুপৰি, বহুবাৰ, অভীক্ষণ, শশ্বৎ, মুহুৰ্মুহুঃ।

বালক (BOY) ঃ লৰা, সৰুলৰা, নাবালক, অপৰিপক্ক, কিশোৰ, কুমাৰ, নবীন, শিশু, দাৰক, অপ্ৰাপ্তবয়স্ক।

বাহ (NEST) ঃ কুলায়, অংকুৰক, নীড়, পক্ষীনীড়, বাহা, নিলয়, নীড়ক, নিবাস।

বাহাল (REINSTATED) ঃ অপৰিৱৰ্ত্তিত, কাৰ্য্যকৰ, প্ৰচলিত, পুনৰ্নিয়োগ, পুনৰ্নিয়োজন।

"বায়ু" ("BAYU") ঃ মৰুৎ, মাৰুত, মাতৰিশ্বন, বাত, পৃষদশ্ব, অগ্নিসখা, অনিল, আশুগ, গন্ধবহ, গন্ধবাহ, চল, জগৎপ্ৰাণ, ধূলিধ্বজ, ধ্বজপ্ৰহৰণ, নভঃপ্ৰাণ, নভস্বৎ, নভোজাত পৱন, পৱমান, প্ৰকম্পন।

বিকলাঙ্গ (DEFORMED) ঃ পঙ্গু, অঙ্গহীন, খঞ্জ, অঙ্গবিহীন, বিকৃতাঙ্গ, বিৰূপ, কুৰূপ, পোগণ্ড, অঙ্গক্ষত, ঘূণীয়া, কণা, কুঁজা, খোৰা, লেঙেৰা, ভেঙুৰা।

বিকাৰ (ALTERATION) ঃ বিকৃতি, বৈগুণ্য, ঘৃণা, অৰুচি, অস্বাভাৱিকতা, দোষ, হানি, অপকাৰ, বিক্ৰিয়া।

বিকাশ (EXPANSION) ঃ প্ৰকাশ, পোহৰ, দীপ্তি, বৃদ্ধি, অভিব্যক্তি, উন্নতি, অগ্ৰগতি, উন্নয়ন, বিস্তাৰ, সমৃদ্ধি, স্ফীতি, উন্মেষ, উন্মীলন, প্ৰসাৰ, প্ৰসৰণ, বিকশন, বিততি, বিস্তৰ, প্ৰপঞ্চ।

বিকৃতি (ALTERED) ঃ বিকাৰপ্ৰাপ্ত, কদাকাৰ, কদৰ্য্য, দোষযুক্ত, কুৎসিত, ব্যাধিগ্ৰস্ত, শ্ৰীভ্ৰষ্ট, বিকট, অসুন্দৰ, শ্ৰীহীন।

বিক্ষোভ (DISTURBANCE) ঃ চাঞ্চল্য, অস্থিৰতা, আশান্তি, উগুল-থুগুল, অসন্তোষ, আন্দোলন, আলোড়ল, আকুলতা, ক্ষোভ, ব্যৱস্থাভংগ, বিপ্লৱ, প্রতিবন্ধ, প্রত্যুহ, বাধা।

বিচাৰ (TRIAL) ঃ ন্যায়, সোধ, বিতর্ক, আলোচনা, বাদানুবাদ, চৰ্চ্চা, বিবেচনা, নির্ণয়, নিৰূপণ, নিষ্পত্তি, আপত্তি, অভিযোগ, আন্দাজ, সংশয়, বিশ্লেষণ, মীমাংসা।

বিচাৰক (JUDGE) ঃ বিচাৰকর্তা, ন্যায়াধীশ, ন্যায়পালক, অধিকৰণিক, মুন্সিফ, হাকিম, জজ্, জৰি, দণ্ডনায়ক, দণ্ডনেতৃ, দণ্ডাধীশ, ধর্মাধিকৰণ, ধর্মাধিকাৰী, ধর্মাধ্যক্ষ, ন্যায়াধ্যক্ষ, ব্যৱহাৰদ্রষ্টৃ।

বিচাৰালয় (COURT) ঃ আদালত, কাছাৰি, ন্যায়ালয়, ন্যায়াধিকৰণ, দৰবাৰ, কাঠগৰা, এজলাছ, ৰাজগৃহ, ৰাজমন্দিৰ, ৰাজসভা, আস্থানমণ্ডপ।

বিচিত্র (VARIEGATED) ঃ নানা-বৰণীয়া, সুশোভন, মনোহৰ, বিস্ময়কৰ, আশ্চর্য, সুন্দৰ বিবিধ, বহুবিধ, চিত্রবিচিত্র, মনোৰম, অপূর্ব, অভূতপূর্ব, অভিনৱ, ৰংচঙীয়া, ৰঙীন, ৰংবিৰং, কর্বুৰ, কর্বুৰিত, কল্মষ, কির্মীৰ, নানাবর্ণ, শবল।

বিছনা (BED) ঃ খাত, পালেং, চালপীৰা, ঢাৰি-পাটী, পাটী, চাং, শয্যা, পর্যংক, পালংক, আস্তৰ, ঔশীৰ, খট্টা, খট্বা, খট্টিকা, খট্বিকা, তল্প, শয়নীয়, শয্যা, তল্প।

বিচ্ছিন্ন (DIVIDED) ঃ বেলেগ, পৃথক, ভিন্ন, বিভক্ত, বিচ্যুত, খণ্ডিত, বিযুক্ত, স্ফলিত, পতিত, লক্ষ্যহাৰা, লক্ষ্যভ্রষ্ট, পথভ্রষ্ট, দিগভ্রান্ত, বিপথগামী, আলগ, আলগা, সংযোগবিহীন।

বিজয় (VICTORY) ঃ জয়, জিত, জয়লাভ, কৃতিত্ব, কীর্ত্তি, কযতকার্যতা, সফলতা, সাফল্য ।

বিজুলী (LIGHTNNING) ঃ ক্ষণিপ্রভা, বিদ্যুৎ, তড়িৎ, অনুভা, সৌদামিনী, আকালিকী, এৰাবতী, হ্লাদিনী, চপলা, চলা অনুপ্রভা, অচিৰপ্রভা, অচিৰাংশু, ক্ষণদ্যুতি, ক্ষণপ্রকাশ, নীলাঞ্জনা, চঞ্চলা, ক্ষণপ্রভা, ক্ষণিকা, ক্ষণাংশু, অচিৰাভা, জলপলিকা মেঘজ্যোতি, বিজুৰি, বিদুলী, শতাবৰ্তা, দামিনী, শতহ্রদা, দীপ্তা, চিকুৰ, বিদ্যুল্লতা।

বিজ্ঞাপন (ADVERTISEMENT) ঃ জাননী, ঘোষনা, বিজ্ঞপ্তি, ইস্তাহাৰ, প্রচাৰ,

বিঘোষণ, বিজ্ঞাপনা, প্রসাৰ, প্রসাৰণ, প্রজ্ঞাপন, প্রবর্ত্তন, প্রসিদ্ধীকৰণ, সূচনা নিবেদন, ছলিয়াজাৰি।

বিড়ম্বনা (AFFLICTION) ঃ যন্ত্রণা, তাড়না, ক্লেশ, ছলনা, প্রতাৰনা, বঞ্চনা, উৎপাত, দুর্ভোগ, লাঞ্ছনা, দুৰৱস্থা, যাতনা, কষ্ট, ব্যথা, পীড়া, দুখ, বিষাদ, শোক, বেদনা, সন্তাপ, কৃচ্ছ্র।

বিদায় (FAREWELL) ঃ মেলানি, প্রস্থান, ছুটি, বিচ্ছেদ, স্থানান্তৰ, অৱসৰ, পলায়ন, দক্ষিণা।

বিদেশ (FOREIGN) ঃ পৰদেশ, অন্যদেশ, প্রবাস, আনদেশ, ভিন্নদেশ, প্রবাসন, দেশান্তৰ, দেশত্যাগ, বিলাত।

বিদেশী (FOREIGNER) ঃ আচহুৱা, পৰদেশী, পাৰদেশীক, বৈদেশীক, ভিন্নদেশী, প্রবাসী, বিদেশাগত, বিদেশবাসী, বিদেশজাত, বিদেশীয়।

বিদ্যমানতা (EXISTENCE) ঃ উপস্থিত, বর্তমান, থকা, স্থিতি, স্বাভাৱ, অৱস্থা, প্রকৃতি, চৈতন্য, অৱস্থান, অস্তিত্ব, জীৱিত।

বিদ্যা (WISDOM) ঃ জ্ঞান, প্রজ্ঞা, পাণ্ডিত্য, প্রশিক্ষণ, দক্ষতা, চৰ্চা, অধ্যয়ন, অনুশীলন, অভিজ্ঞতা, উপলব্ধি, জ্ঞানার্জন, চাতুর্য্য।

বিদ্যালয় (EDUCATIONAL-INSTITUTION) ঃ পঢ়াশালী, পাঠশালা, স্কুল, ইস্কুল, কলেজ, ছাতৰশালি, মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়, টোল, মাদ্রাছা, প্রশিক্ষণকেন্দ্র, ভাষাকেন্দ্র, গৱেষণাকেন্দ্র।

বিদ্যান (LEARNED) ঃ পণ্ডিত, জ্ঞানী, প্রাজ্ঞ, বিজ্ঞ, তত্ত্বজ্ঞ, সর্বজ্ঞ, বহুদর্শী, মনীষী, মেধাৱান, জ্ঞানৱান।

বিদ্রূপ (RIDICULE) ঃ ইতিকিং, উপহাস, ঠাট্টা, পৰিহাস, ব্যঙ্গ, কৌতুক, অৱহাস, অৱহেলা, নৰ্মোক্তি।

বিদ্রোহ (REBELLION) ঃ বিদ্বেষ, বিক্ষোভ, বিপ্ল, বিপর্যয়, বিশৃংখল, শত্রুতা, উত্তেজনা, গৃহযুদ্ধ, ৰাজদ্রোহ, আন্দোলন, ধৰ্মঘট, অন্তৰ্ঘাত, অন্তৰ্যুদ্ধ, উপদ্রব, সংঘর্ষ, ৰাজবিৰোধ, ৰাজ্যবিপ্লৱ, প্রজাক্ষোভ, প্রতিনিধি।

বিধাতা (CREATOR) ঃ বিধতা, বিধান, কৰ্ত্তা, সৃষ্টিকৰ্ত্তা, ঈশ্বৰ, ব্রহ্মা, ধাতা, নির্মাতা, বিশ্বশ্রষ্টা, স্রষ্টা, অমৰ, আদিত্য, আদিতেয়, দেৱ, দেৱতা, দৈৱত।

বিধি (LAW) ঃ নিয়ম, ব্যৱস্থা, বিধান, আইন, পদ্ধতি, প্রণালী, প্রকাৰ, ধাৰা,

ধৰ্ম, কানুন, নীতি, পৰম্পৰা, শৃংখলা, নিৰ্দেশ, আচাৰ, ধৰ্ম, ন্যায়, স্মৃতি, ৰীতি, অনুক্ৰম।

বিনয় (MODEST) ঃ নম্ৰ, নম্ৰতা, শিষ্টতা, ভদ্ৰতা, বশ্যতা, শালীনতা, বিনীত, পৰিমিত, সবিনয়, অমায়িক, সংযত, নিৰভিমান।

বিন্ধা (HOLE) ঃ ফুটা, ৰন্ধ্ৰ, জলঙ্গা, জলঙা, জলা, ছিদ্ৰ, সুৰুঙা, কুহৰ, বিল, ৰোক, বিবৰ, শ্বভ্ৰ, সুষি, গৰ্ত্ত, গাত।

বিপথ (EVILWAY) ঃ কুপথ, অবাট, অওবাট, অপথ, অসৎপথ, অমাৰ্গ, অসৎমাৰ্গ, ভুলবাট।

বিপদ (DISTRESS) ঃ আপদ, বিপত্তি, দুৰ্দিন, দুখ, দুৰ্ঘটনা, দুৰ্দশা, সংকট, আৰ্ত্ত, আহুকাল, অনৰ্থ, বিমুখ, বিপাক, বিঘ্ন, পীড়া, বাধা, শোক, ব্যথা, কৃচ্ছ্ৰ, ভয়, ভীতি, শঙ্কা, সংশয়, জঞ্জাল, বিলৈ, দুৰৱস্থা।

বিপন্ন (ENDANGERED) ঃ বিপদগ্ৰস্ত, দুৰ্গতি, বিব্ৰত, আতুৰ, ব্যতিব্যস্ত, নিৰাশ্ৰয়, সংকটাপন্ন, নিঃসহায়।

বিপৰীত (ADVERSE) ঃ বিৰুদ্ধ, ওভোতা, ওলোটা, অমিল, ভীষণ, বিষম, উৎকট, প্ৰতিকূল, অসঙ্গত, অভিমুখ, প্ৰতিমুখ, প্ৰতিপক্ষ, প্ৰতীপ, বিপক্ষ, ব্যত্যস্ত, বিপৰ্যয়, প্ৰতিলোম, বিলোম, বিপ্ৰতীপ।

বিফল (FRUITLESS) ঃ নিষ্ফল, ব্যৰ্থ, অসফল, অকৃতকাৰ্য, অচৰিতাৰ্থ, অকৃতকৰ্ম, নিৰৰ্থক, বন্ধ্য।

বিবাদ (DISPUTE) ঃ কন্দল, দন্দ, কাজিয়া, বিৰোধ, গোচৰ, মকৰ্দমা, মতান্তৰ, কলি, বিপ্ৰলাপ, বিপ্ৰতিপত্তি, বিগ্ৰহ, কলহ, ব্যবক্ৰোশন।

বিবাহ (MARRIAGE) ঃ বিয়া, পৰিণয়, কন্যাদান, পৰিণয়ন, দাৰকৰ্ম, দাৰপ্ৰৰিগ্ৰহ, দাৰোপসংগ্ৰহ, বাগদান, নিৰ্বন্ধ, মাল্যদান, মাল্য-বিনিময়, পাণিগ্ৰহণ, কৰগ্ৰহণ, কৰগ্ৰহ, দৃঢ়সংযোগ, উদ্বাহন, উপযাম, উঢ়ি, উদ্বাহ, নিকাহ, চকলং।

বিবৃতি (DESCRIPTION) ঃ বৰ্ণনা, বিৱৰণ, বক্তৃতা, ব্যাখ্যা, বাৰ্ত্তা, বৃত্তান্ত, প্ৰতিবেদন, নিৰূপন, নিৰ্দ্দেশ।

বিবেচনা (DISCERNMENT) ঃ বিচাৰ, বিৰ্মশ, বিমৃশ্যতা, বিশ্লেষণ, বাছবিচাৰ, চিন্তা, ভাবনা, সমীক্ষা, সমীক্ষণ, মূল্যায়ন, মূল্যানুমান, পৰ্য্যালোচনা,

পর্য্যবেক্ষণ, তত্ত্বানুসন্ধান, পৰীক্ষা, পৰীক্ষণ, নিৰীক্ষা, নিৰীক্ষণ, হিচাপ, আলোচনা, অৱবোধ।

বিভা (SPLENDOUR) ঃ দীপ্তি, দ্যুতি, জ্যোতি, প্রকাশ, প্রভা, কিৰণ, আভা, আলোক, বৈভব, শোভা, ঔজ্জ্বল্য।

বিভাগ (DIVISION) ঃ ভাগ, অংশ, খণ্ড, অঞ্চল, বটোৱাৰা, বিযোগ, বিশ্লেষ, বিভাজন, ভাজন, ভাগহৰ, বৰ্গ।

বিভূতি (GREAT WEALTH) ঃ ঐশ্বৰ্য্য, বিভৱ, সম্পত্তি, সমৃদ্ধি, ধন-সম্পত্তি, সম্পদ, সিদ্ধি, অভ্যুদয়, প্ৰাচুৰ্য্য, বৈপুল্য, অৰ্থ, ধন, বিত্ত, শ্ৰী, লক্ষ্মী।

বিমুখ (UNFAVOURABLE) ঃ নিৰাশ, নিস্পৃহ, প্ৰতিকূল, পৰাঙ্মুখ, অমত, অপ্ৰসন্ন, উদাসীন, বীতৰাগ, বিতুষ্ট, বিব্ৰত, বিৰক্ত, বিৰাগী, বিমৰ্ষ।

বিৰক্তি (DISPLEASURE) ঃ অসন্তোষ, অশান্তি, অস্বাচ্ছন্দ্য, অনাসক্তি, আমনি, বিমুখতা, বিষণ্ণতা, বিষাদ, বীতস্পৃহতা, বিতৃষ্ণা, নিৰসতা, দিগ্‌দাবি।

বিৰাম (REST) ঃ বিশ্ৰাম, বিৰতি, বিশ্ৰান্তি, বিচ্ছেদ, অৱসান, অব্যাহতি, অৱসৰ, অৱকাশ, আধাৰ, আশ্ৰয়, ক্ষান্তি, নিবৃত্তি, ফাঁক, যতি, উপশম, স্থিৰতা।

বিৰোধ (ENMITY) ঃ বাধা, বিপক্ষতা, বৈৰিতা, বৈপৰীত্য, বৈৰ, বিদ্বেষ, বৈষম্য, বিৰোধিতা, বিৰুদ্ধতা, বিসম্বাদ, বৈমত্য, বৈলক্ষণ্য, অমিত্ৰতা, দ্বেষ, মতদ্বৈধ, মতভেদ, মতান্তৰ, প্ৰতিকূলতা, দ্বন্দ, অমিল।

বিলম্ব (DELAY) ঃ পলম, গহৰি, বেলি, দেৰি, মন্থৰতা, ধীৰতা, শিথিলতা, দীৰ্ঘসময়, দীৰ্ঘসূত্ৰতা, দীৰ্ঘকাল, অন্তৰায়, প্ৰতিৰোধ, হেলা।

বিলাপ (LAMENTATION) ঃ বিননি, খেদ-প্ৰকাশ, শোক-প্ৰকাশ, খেদোক্তি, ক্ৰন্দন, শোক, ৰুদন, ৰুদিত, ৰোদন, আক্ৰোশ, পৰিদেব।

বিলাস (LUXURY) ঃ আমোদ-প্ৰমোদ, ক্ৰীড়া, খেলা, ধেমালি, প্ৰমোদ, সম্ভোগ, শৃঙ্গাৰ, চখ, বিলাসিতা, ব্যসন, বিহাৰ, বিষয়সুখ, লীলা, বিহাৰ, কেলি, সুখভোগ, উপভোগ, ভোগ।

বিশুদ্ধ (PURIFIED) ঃ পৱিত্ৰ, পৰিষ্কাৰ, প্ৰকৃত, নিৰ্মল, নিষ্পাপ, নিভাজ, নিৰ্ভেজাল, বিমল, বিশোধিত, বাস্তৱিক, আচল, অদূষিত, স্বাভাৱিক, সত্য, ঠিক।

বিশৃঙ্খল (INDISCIPLINED) ঃ উচ্ছৃংখল, অসংযত, খেলি-মেলি, আউলবাউল,

অনিয়মিত, উখল-মাখল, বিভ্ৰাট, ওলট-পালট, অব্যৱস্থা, গণ্ডগোল, অশান্তি, উদুলি-মুদুলি, অসামঞ্জস্য, অমান্যতা, নৈৰাজ্য, উপদ্ৰৱ, বিভ্ৰাট, হৈ-চৈ, গৰমিল, বিপৰ্য্যয়, অব্যৱস্থিত, পৰ্যাস্ত, অস্বস্থ্য।

বিশ্ৰাম (CESSATION) ঃ বিৰাম, জিৰণি, ক্ষান্তি, অৱসৰ, বিৰতি, অৱকাশ, আৰাম, নিবৃত্তি, বিশ্ৰান্তি, আলস্য, বিৰাগ, অৱসান, ছুটি, স্থিৰতা, শ্ৰমোপশম, নিৰাকুলতা।

বিশেষ (SPECIAL) ঃ অসামান্য, ঘাই, প্ৰধান, প্ৰভেদ, বৈলক্ষণ্য, প্ৰকাৰ, ভেদ, প্ৰকৃষ্ট, অসাধাৰণ, সমধিক, অধিক, বিশিষ্ট, সবিশেষ।

বিশ্ৰী (UGLY) ঃ শ্ৰীহীন, কুৰূপ, আপচু, কুচ্ছিত, কুৎসিত, অপ্ৰিয়দৰ্শন, বীভৎস, অশুভ, উগ্ৰ, ভীষণ।

বিশ্ব (UNIVERSE) ঃ সংসাৰ, পৃথিৱী, জগত, বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ড, ত্ৰিলোক, ত্ৰিভুবন, সৌৰজগত, অন্তৰীক্ষ, মহাশূণ্য, মহাকাশ, ব্যোম, সৃষ্টি, স্থাবৰ, জঙ্গম, সমগ্ৰ, সৰ্ব।

বিশ্বাস (CONFIDENCE) ঃ প্ৰত্যয়, পতিয়ন, সজাঁত নিষ্ঠা, আস্থা, সত্যতা, ধাৰণা, ভৰসা, আশ্বাস, প্ৰতীতি, সাহস, বিচাৰ, শ্ৰদ্ধা, অসন্দেহ, আত্মবিশ্বাস, প্ৰগল্‌ভতা।

বিষ (PAIN) ঃ বেদনা, দেহ-কষ্ট, বিষ-ক্ৰিয়া, পীড়া, বিষণ, বিষায়ন, দুখ, ব্যাধি, শূল।

বিষণ্ণ (DEJECTED) ঃ বিষাদপূৰ্ণ, বিমৰ্ষ, বেজেৰুৱা, বিষাদিত, বেজাৰমুৱা, ম্লান, দুঃখিত, নিৰানন্দ, নিস্তেজ, অসুখী, ম্ৰিয়মাণ, দুঃখী, উদ্বিগ্ন, বিমনস্ক, দুৰ্মনস্ক।

"বিষ্ণু" ("VISHNU") ঃ অচ্যুত, অনন্ত, অনন্তশয়ন, অধোক্ষজ, অজিত, অসংপুষ, অপৰাজিত, অৰিষ্টনেমি, অনন্তদেৱ, অনাদি, ঈপতি, ঋতধামী, কেশৱ, কমলাপতি, কালকুণ্ঠ, কমলাকান্ত, কুন্দ, কেশট, কৈটভাৰি, কমললোচন, কঞ্জনাভ, কুন্দৰ, কৌস্তুভহৃদয়, খগাসন, গোলোকনাথ, গোলোকপতি, গোলোকেশ্বৰ, গৰুড়বাহন, গৰুড়কেতু, গৰুড়ধ্বজ, গদাধৰ, গদাপাণি, চক্ৰধৰ, চক্ৰপাণি, চক্ৰায়ুধ, চতুৰ্ভুজ, চক্ৰী, চতুৰ্বাহু, চতুষ্কৰ, জনাৰ্দন, জলশায়ী, জগদীশ্বৰ, জগন্নাথ, জহ্নু, জয়পাল, বিভু, বিশ্বৰূপ, বামণ, বভ্ৰু, বলিন্দম, ব্ৰহ্মনাভ, বলিসুদন, বৈকুণ্ঠ, বৈকুণ্ঠপতি, বৈকুণ্ঠনাথ,

বিশ্বম্ভৰ, বাসু, ভুৱনমোহন, লোকনাথ, লক্ষ্মীনাথ, লক্ষ্মীন্দ্ৰ, লক্ষ্মীকান্ত, লক্ষ্মীপতি, লক্ষ্মীশ্বৰ, ৰমাকান্ত, ৰমানাথ, ৰমাপতি, ৰমেশ, ৰন্তিদেৱ, শ্ৰীনাথ, শ্ৰীনিৱাস, শ্ৰীকান্ত, শ্ৰীপতি, শংখধৰ, শংখপাণি, শাৰংগধৰ, শিপিবিষ্ট, নলিনেশয়, নাৰায়ণ, নিৰঞ্জন, মাধৱ, মদুদ্বিষ, মধুসূদন, মুকুন্দ, মুঞ্জকেশী, মাল, দনুজদমন, দানৱাৰি, দীনবন্ধু, দীননাথ, দীনেশ, দামোদৰ, দৈত্যাৰি, ধৰণীশ্বৰ, ধৰাধৰ, সত্য, পদ্মধৰ, পঞ্চায়ুধ, পদ্মপাণি, পুণ্ডৰীকাক্ষ, পদ্মনাভ, পুৰাণপুৰুষ, পীতাম্বৰ, পুৰোষোত্তম, পাৰয়ণ, পৰব্যোম, ত্ৰৈলোক্যনাথ, ত্ৰিলোকনাথ, ত্ৰিবিক্ৰম, ত্ৰৈলোকেশ্বৰ, ত্ৰিককুদ, হৃষীকেশ, হৰি, হংস, যজ্ঞপুৰুষ, যজ্ঞেশ্বৰ, বিষ্টৰশ্ৰৱা, বিষ্কক্সেন, বৃদাংক, শতানন্দ, শতাবৰ্ত, শ্ৰীকৰ, শ্ৰীধৰ, শ্ৰীবৎস, শ্ৰীবৎসলাঞ্ছন, সুয়ামুন, সুৰোত্তম, সুষেণ, সোমগৰ্ভ, স্বম্ভু, কৃষ্ণ, গোপাল, গোৱৰ্দ্ধনধাৰী, গোৱিন্দ, নৰকাৰি, মঁঞ্জুকেশী, মুৰাৰি, যদুশ্ৰেষ্ঠ, ৰাধাৰমণ, বাৰ্ষ্ণেয়, বৃষ্ণিগৰ্ভ, বাসুদেৱ।

বিষম (INEQUAL) : দুঃসহ, উৎকট, বিপজ্জনক, বিপৰীত, অসমান, বিষদৃশ্য, বন্ধুৰ, বেয়া, মন্দ, অধম, টান, গুৰুতৰ, সাংঘাটিক, দুঃসহ, দুৰ্গম।

বিষয় (SUBJECT) : আলোচ্য, বক্তব্য, বিবেচ্য, জ্ঞেয়বস্তু, সংসাৰ, পদ, বাব, প্ৰসঙ্গ, উদ্দেশ্য, প্ৰস্তাব, যুক্তি, প্ৰকৰণ, উপাদান, প্ৰকৃতি, তাৎপৰ্য, দ্ৰব্য।

বিষাদ (SADNESS) : বেজাৰ, দুখ, খেদ, আৰ্তি, উদ্বেগ, শোকাবহ, দুখপূৰ্ণ, মনোবেদনা, অসন্তোষ।

বিস্তাৰ (EXPANSION) : প্ৰসাৰ, পৰিসৰ, পুতল, পৰিব্যাপ্তি, পৰ্য্যসন, বৰ্ধন, ব্যাপ্তি, বিস্তৃতি, বিক্ষেপ, বিকিৰণ, বিচ্ছুৰণ, পৰ্য্যসন, বিস্তৰ, বিততি।

বিস্ময় (WONDER) : আশ্চৰ্য, আশ্চৰ্যবোধ, বিস্ময়কৰ, বিস্ময়াবহ, বিস্ময়জনক, চমক, বিহ্বলতা, অলৌকিকতা, আকস্মিকতা, অবাস্তৱতা, চমৎকাৰিতা, অপূৰ্ববস্তু, অদ্ভুত।

বিস্মৃতি (OBLIVION) : বিস্মৰণ, পাহৰণ, পাহৰ, স্মৃতিভ্ৰংশ, স্মৃতিবিভ্ৰম, স্মৃতিহীন, স্মৃতিলোপ, স্মৃতিভ্ৰষ্ট, বিস্মৰ, ভ্ৰম, অনবধানতা, অমনোযোগ, অবগণনা, উপেক্ষা।

বিহ (POISION) : গৰল, গৰ, জাংগুল, কালকূট, হলাহল, হালাহল, জীৱান্তক, বিষকুম্ভ।

বিহীন (DEPRIVE) : ৰহিত, বৰ্জিত, পৰিত্যক্ত, নথকা, হীন, শূন্য।

বীৰ্য (SEMEN) ঃ শুক্র, ৰেতঃ, ধাতু, বলশালিতা, বীৰত্ব, প্রতাপ, বল, সাহস, পৌৰুষ, তেজঃ, পৰাক্রম, শৌর্য, বিক্রম।

বীৰ (HERO) ঃ বলী, সাহসী, যোদ্ধা, শূৰ, বিক্রমশালী, ৰণ-নিপুণ, বলবন্ত, বলীয়ান, শক্তিমান, নির্ভীক, মহাবীৰ, সুবীৰ, সুবিক্রম।

বুটা (DWARFISH) ঃ বাওনা, বাউনা, বাউনিয়া, বামন, কঁটীয়া, চুটি-চাপৰ, কঁটীয়া-বজৰু, হ্রস্বকায়, টিলিকা।

বুঢ়া (AGED) ঃ বৃদ্ধ, বয়সস্থ, পৈণত, প্রৱীণ, পুৰঠ, প্রাচীন, স্থবীৰ, থবিৰ, প্রৌঢ়, বর্ষিষ্ঠ, অথর্ব, সর্বজ্যেষ্ঠ, প্রবৃদ্ধ, প্রবীণ, পুৰাতন, পুৰণি, পুৰণিকলীয়া, পুৰাতনীয়া, বয়োজ্যেষ্ঠ, বয়োবৃদ্ধ, বর্ষীয়ান, কুলবৃদ্ধ।

"বুদ্ধদেৱ" ("BUDDHADEVA") ঃ গৌতম, গৌতমবুদ্ধ, অৱলোকিতেশ, অকনিষ্ঠ, অকূর্চ, অমিতাভ, শাক্যমুনি, শাক্যসিংহ, শৌদ্ধোদন, শ্রীঘন, সিদ্ধার্থ, সুগত সম্বুদ্ধ, বুদ্ধ, বিনায়ক, বিশ্বজিৎ, বোধিসত্ত্ব, তথাগত, মহাবোধি, মৈত্রেয়, দশবল, পদ্মপাণি, ধর্মকেতু, লোকজিৎ, তাপী, ষড়ভিজ্ঞ, অর্কবন্ধু, অর্কবান্ধৱ, কলিশাসন, কৰুণাকূর্চ, খজিৎ, শ্বেতকেতু, সর্বার্থসিদ্ধ, সংগুপ্ত, সমন্তভদ্র, মাৰজিৎ, মুনীন্দ্র, ধর্মৰাজ।

বুদ্ধি (INTELLIGENCE) ঃ বোধ, কৌশল, উপায়, পৰামর্শ, বোধশক্তি, জ্ঞান, মেধা, মগজ, প্রজ্ঞা, ধীশক্তি, জ্ঞানশক্তি, প্রতিভা, বিবেচনা, মস্তিষ্ক, চাতুর্য্য, প্রজ্ঞান, অনুভৱ, চেতনা, মনীষা, স্মৰণশক্তি, প্রত্যুৎপন্নমতিত্ব।

বুদ্ধিমান (INTELLIGENT) ঃ বুধিয়ক, বুদ্ধিযুক্ত, বুদ্ধিমন্ত, বিচক্ষণ, বিদগ্ধ, বিবেকী, বিবেকপূর্ণ, মেধাবী, প্রাজ্ঞ, প্রভাৱশালী, পণ্ডিত, তেজস্বী, চতুৰ, জ্ঞানী, ধীমান, ধীসম্পন্ন, ধীযুক্ত, কুশাগ্রধী, তীক্ষ্মধী, প্রমতি, মেধাৱান।

বুধ (BUDH, THE PLANET) ঃ ৰোহিনীতনয়, ৰৌহিনেয়, সৌম্য, সুত, একাংগ, চান্দ্রমসায়ন, চান্দ্রমসায়ান, শ্যামাংগ, ইন্দুজ, শশিসুত।

বুধগ্রহ (MERCURY) ঃ একাংগ, ৰেআহিনেয়, শ্যমাংগ, সৌম্য, চান্দ্রমসায়ন, চান্দ্রমসায়নি।

বৃত (COVERED) ঃ আবৃত, বেষ্টিত, পৰিবেষ্টিত, আচ্ছাদিত, প্রচ্ছাদিত।

বৃত্তান্ত (STATEMENT) ঃ ঘটনা, বিৱৰণ, সম্বাদ, সমাচাৰ, বার্ত্তা, নিৰূপণ, নির্দেশ, বর্ণনা।

বৃত্তি (LIVELIHOOD) ঃ প্ৰতিপালন, জীৱিকা, ব্যৱসায়, জলপানী, জীৱনোপায়, আজীৱিকা।

বৃদ্ধি (GROWTH) ঃ বাঢ়ন, বিস্তৃতি, বিস্তাৰ, বৰ্দ্ধন, বিকাশ, আধিক্য, অভ্যুদয়, অভিবৃদ্ধি, উন্নতি, উত্থান, উদয়, উন্নয়ন, শ্ৰীবৃদ্ধি, প্ৰসাৰ, সমৃদ্ধি।

বৃহৎ (LARGE) ঃ ডাঙৰ, আহল-বহল, মহৎ, প্ৰকাণ্ড, বিৰাট, বিশাল, বিপুল, পৃথুল, মহান, স্থূল।

"বৃহস্পতি" ("JUPITAR") ঃ গুৰু, সুৰাচাৰ্য্য, অনিমিষাচাৰ্য্য, অনিৰ্বাপ, বাচস্পতি, ব্ৰহ্মণস্নাত, গীষ্পতি, নীতিঘোষ, প্ৰচক্ষুঃ, ধিষণ, দীদিবি, চক্ষুঃ, জীৱ, চিত্ৰশিখাণ্ডিজ, ইন্দ্ৰেজ্য, ইজ্য, অনিৰ্বাপ, আঙ্গিৰস।

বেঁকা (CURVED) ঃ বক্ৰ, বঙ্কিম, ভাঁজযুক্ত, কুটিল, কুঞ্চিত, তিৰ্য্যক, তৰঙ্গিত, টেঁৰা, টেঁৰা-টেৰি, হেকেনা, টেঁৰা-বেঁকা, টেৰি-মেৰি, টেৰেচীয়া, আঁভজা।

বেতন (SALARY) ঃ দৰমহা, বানচ, পাৰিশ্ৰমিক, মজুৰি, ভাত্তা, পাৰিতোষিক, কৰ্মণ্যা, ভৰণ্য, ভৰ্মন্যা, হাত্ৰ।

বেদনা (ACHE) ঃ বিষ, পীড়া, যাতনা, কষ্ট, যন্ত্ৰণা, ব্যথা, দুখ, ক্লেশ, ব্যাধি, শূল।

বেলি (SUN) ঃ সূৰ্য, আদিত্য, চিত্ৰভানু, সুৰুয, তপন, দিনমণি, দিবাকৰ, দ্যুমণি, দিনকৰ, দিনপ্ৰণী, প্ৰভাকৰ, ভানু, ভাস্কৰ, ভাস্বত, ভাতু, ভগ, মিহিৰ, মাৰ্তণ্ড, মৰীচি, মিত্ৰ, মুণ্ডীৰ, ৰবি, বিভাকৰ, বিভাবসু, বিকৰ্তন, বিৰোচন, বিবস্বত, ব্ৰধ্ন, বেদোদয়, সপ্তাশ্ব, সবিতৃ, সূৰ, অৰ্ক, অংশুম, অংশুমালি, অংশুহস্ত, অৰ্যমা, অৰ্হপতি, অহস্পতি, উষ্ণৰশ্মি, গ্ৰহপতি, খতিলক, খমণি, গ্ৰহপুষ্প, জগচ্চক্ষু, জলতস্কৰ, তৰ্ষু, তৰণি, ত্ৰয়ীতনু, ত্বিৰ্যাংপতি, পতংগ, পদ্মবন্ধু, পাথ, দূষণ, পেৰু, হংস, হেলি।

বৈচিত্ৰ্য (DIVERSITY) ঃ বিভিন্নতা, প্ৰভেদ, অনৈক্য, অমত, বিবাদ, বিৰোধ, বিচিত্ৰতা, নানাৰূপতা, নানাবিধত্ব, ভেদ, বিশেষত্ব, অসাম্য, পৃথকত্ব, বৈষম্য, বৈভিন্ন, বহুৰূপতা, ব্যতিক্ৰম, অভিনবত্ব, নতুনত্ব, ৰকম, ধৰণ, প্ৰকাৰ।

বৈঠক (SESSION) ঃ অধিবেশন, সন্মিলন, আলোচনা, উপবেশন, সভা, সমিতি, মজলিছ, দৰবাৰ, পঞ্চায়ত, মিলন, সংঘ, চক্ৰ, পাঠচক্ৰ।

বৈদ্য (PHYSICIAN) ঃ বেজ, চিকিৎসক, কবিৰাজ, ডাক্তৰ, ভিষক, ওজা, ভিষক্ৰত্ন, আয়ুৰ্বেদী, জীৱদ, দোষজ্ঞ, নিদানজ্ঞ, ভিষজ্, অংগদকাৰ।

বোধ (INTELLECT) ঃ জ্ঞান, বুদ্ধি, অনুভৱ, উপলব্ধি, অভিজ্ঞতা, ভাব, ভাবনা, অনুভূতি, অভিপ্ৰায়, মনোভাৱ, বিচাৰ, সংবেদনা, মত, ধ্যান, ধাৰণা, মৰ্ম, চিন্তা, বিবেচনা।

ব্যক্ত (APPARENT) ঃ প্ৰকাশিত, বিদিত, দেখা, স্পষ্ট, স্ফুট, দৃশ্য, দৃষ্টিগোচৰ, অভিব্যক্ত।

ব্যক্তি (PERSON) ঃ লোক, জন, মানুহ, মনুষ্য, নৰ, পুৰুষ, কায়, তনু, দেহ, শৰীৰ।

ব্যক্তিগত (PERSONAL) ঃ নিজা, নিজৰ, আপোন, নিজস্ব, স্বীয়, স্বকীয়, কায়িকা, শাৰীৰিক, ব্যক্তিস্থিত, স্বয়ংকৃত।

ব্যক্তিত্ব (PERSONALITY) ঃ বিশেষত্ব, স্বভাৱ, স্বালক্ষণ্য, আত্মানুভূতি।

ব্যতিক্ৰম (ANOMALY) ঃ লংঘন, অন্যথা, ওলোটা, ওলট-পালট, লুটিয়া, বদলা, বিপৰীত, বিপৰ্য্যয়, বিপৰ্যস্ত, বৈপৰীত্য, পৰ্যস্ত।

ব্যৱসায় (BUSINESS) ঃ কাৰবাৰ, বেপাৰ, বাণিজ্য, বৃত্তি, জীৱিকা, পেছা, বিপণন, কিনা-বিকা, বেছা-কিনা, ক্ৰয়-বিক্ৰয়, দোকান, বণিজ, পণন।

ব্যৱস্থা (RULE) ঃ দিহা, উপায়, যুগুতি, কাৰ্যবিধি, নিয়ম, আইন, বিধান, বিধি, মৰ্যাদা, আদেশ, ন্যায়।

ব্যৱহাৰ (CONDUCT) ঃ আচৰণ, প্ৰয়োগ, প্ৰথা, আচাৰ, ৰীতি, আইন, চলন, নিয়োগ, চাল-চলন, চৰিত্ৰ, মতিগতি, গতিবিধি, শিষ্টাচাৰ, ভদ্ৰতা, অভ্যাস, ঢং, চৰিত, প্ৰণয়ন, ৰূঢ়ি।

ব্যয় (EXPENDITURE) ঃ খৰচ, বিসৰ্জন, ক্ষয়, হ্ৰাস, নাশ, কিনা, ক্ৰয়, অপচয়, দাম, মূল্য, অপব্যয়, দেয়, ভগন।

ব্যৰ্থ (FRUITLESS) ঃ বিফল, নিষ্ফল, বৃথা, অসাৰ্থক, নিৰৰ্থক, বন্ধ্য, নষ্ট, নিষ্প্ৰয়োজন, নিৰুপযোগ, অকৃতকাৰ্য, অসিদ্ধ, অসফল, বিফলমনোৰথ, অনুত্তীৰ্ণ, অক্ষম, অচৰিতাৰ্থ, হতাশ, নিৰাশ, অসমৰ্থ, অপাৰগ, পণ্ড।

ব্যায়াম (EXERTION) ঃ অঙ্গচালনা, শৰীৰচৰ্চ্চা, যোগাভ্যাস, যোগাসন, মৰ্দন, কষ্ট, শ্ৰম, পৰিশ্ৰম, ক্লেশ, প্ৰয়াস, উদ্যম, যত্ন।

ব্যোম (SPACE) ঃ আকাশ, গগণ, অন্তৰীক্ষ, অম্বৰ, নভ, নভঃ, নভঃস্থল, নভঃস্থ, নভোমণ্ডল, আকাশ-মণ্ডল, গগণ-মণ্ডল, শূন্য, বায়ু।

"ব্ৰহ্মা" ("BRAHMA") ঃ অজ, অব্জযোনি, অষ্টকর্ণ, আত্মভূ, আদিকবি, ক, কঞ্জ, কমন, কবি, চতুর্মুখ, জন্যু, দ্রুঘহণ, দ্রুঘণ, দ্রুহিণ, ধাতু, নাভিজ, পদ্মভূ, পদ্মাসন, পৰমেষ্ঠী, পিতামহ, পুৰানগ, প্ৰজাপতি, প্ৰযূজ্য, ভাৱবৃত্ত, ৰজোমূর্ত্তি, লোকেশ, বিধাতৃ, বিধি, বিৰিঞ্চি, বিৰিঞ্চন্, বিশ্বৰেতঃ, বিশ্বসৃজ্, বিশ্বাত্মা, বেদগৰ্ভ, বেদীশ, বেধস্, শতানন্দ, সত্যক, সনৎ, সনাতন, সর্বতোমুখ, সামযোনি, সুৰজ্যেষ্ঠ, স্রষ্টৃ, স্বয়ম্ভু, হংসবাহন, হিৰণ্যগৰ্ভ।

ব্ৰহ্মাণ্ড (UNIVERSE) ঃ সৃষ্টি, জগৎ, ব্ৰহ্মাডিম্ব, গোল, মণ্ডল, চৰাচৰ, ভুবন, বিশ্ব, লোক, ভব, সংসাৰ, মহাবিস্তাৰ, ভূম, জগতী, ত্ৰিভুবন।

ব্ৰাহ্মণ (BRAHMIN) ঃ অগ্ৰজন্মা, এতশ, ত্ৰয়ীপুষ, দ্বিজ, ভূদেৱ, মুখজ, মৈত্ৰ, বিপ্ৰ, বেদগৰ্ভ, বামুণ, বাপু, দেউ, ঠাকুৰ

[ভ]

ভক্ত (VOTARY) ঃ ভকত, অনুৰক্ত, শ্ৰদ্ধাশীল, উপাসক, সেৱক, পূজক, ব্ৰতী, ব্যাসক্ত, অনুগত, অনুগামী, শিষ্য।

ভগ্ন (BROKEN) ঃ ভগা, খণ্ডিত, ফটা, ভঙ্গা, ছিন্ন, বিনষ্ট, চূর্ণিত, অতিক্ৰম, উচ্ছিন্ন, বিনাশ, বিপত্তি, জৰ্জৰতা, জীৰ্ণতা।

ভগ্নী (SISTER) ঃ ভনী, ভগিনী, সহোদৰী, সহোদৰা, স্বসা, সোদৰ্যা, ভগিনিকা, জামি, যামি, যামী, স্বসৃ, সোদৰা, অম্বা, অম্বতী, অম্বিকা, কন্যসা, বৈমাত্ৰী, বৈমাত্ৰেয়ী, জ্যেষ্ঠভগ্নী, কনিষ্ঠাভগ্নী, অগ্ৰজা।

ভঙ্গা (BREAK) ঃ ভাঙোন, লঙ্ঘন, হানি, নাশ, বিদাৰণ, ভগ্ন, ফটা, জীৰ্ণ, লংঘন, বিদীৰ্ণ, ভঙ্গুৰ, বিদাৰিত, চূৰ্ণীভূত, ধ্বংস।

ভঙ্গী (JESTURE) ঃ অঙ্গচালনা, ধৰণ, ঠাৰ, ইঙ্গিত, অঙ্গি-ভঙ্গি, ভঙ্গিমা, মুদ্ৰা, বিন্যাস, শৈলী, ভ্ৰূকুটি, কটাক্ষ, মুখব্যাদান, ভ্ৰূকুঞ্চন, ভ্ৰূসংকেত।

ভজন (WORSHIP) ঃ আৰাধনা, ভক্তি, পূজন, অভ্যৰ্চনা, অৰ্চনা, অৰ্চা, উপাসনা, অত্যনুৰাগ, অত্যাসক্তি, পূজা, সপৰ্যা।

ভণ্ড (HYPOCRITICAL) ঃ প্রবঞ্চক, কপট, শঠ, প্ৰতাৰক, ঠগা, খিল, দাম্ভিক, কৃতক।

ভদ্ৰ (MODEST) ঃ ভাল, সাধু, সুশীল, সুশীলা, সজ্জন, সভ্য, সম্ভ্ৰান্ত, সুবোধ, সুধীৰ, সুজন, সৌম্য, শ্ৰেষ্ঠ, শিষ্ট, শালীন, শান্ত, শিক্ষিত, নম্ৰ, উত্তম, অভিজাত, অনুগ্ৰ, গুণান্বিত, অতীব্ৰ, মৃদু, মাৰ্জিত, বিনীত, বৰেণ্য।

ভৱন (RESIDENCE) ঃ ঘৰ, আলয়, আবাস, অট্টালিকা, অধিষ্ঠান, গৃহ, গেহ, হৰ্ম্য, নিবাস, নিকেতন, নিলয়, বঙলা, প্ৰাসাদ, কেতন, মন্দিৰ।

ভৱিষ্যত (FUTURE) ঃ ভাবী, ভাবীকাল, ভাব্য, ভৱিতব্য , আসন্নকাল, আগামি, আগত, আমুষ্মিক, অনাগত, অনাগতকাল, অৱশ্যম্ভাবিতা, উত্তৰকাল, পৰজন্ম, পৰকাল, পাৰলৌকিক।

ভয় (FEAR) ঃ শঙ্কা, অভিশংকা, আশঙ্কা, আতঙ্ক, ত্ৰাস, ভীতি, ভীষণ, ভীষা, ৰোমহৰ্ষক, ভয়ঙ্কৰ, মহাভয়, ডৰ, চিন্তা, সন্ত্ৰাস, দাৰুণ, ভয়াৱহ, ঘোৰ, বিপত্তি, দুশ্চিন্তা, দুৰ্ভাবনা, শংকাকুল, বিগ্নতা, উদ্বেগ, বিভীষিকা, সাধ্বস, সাংঘাতিক, আতঙ্কিত, সন্ত্ৰস্ত, ভয়াল।

ভয়ঙ্কৰ (TERRIFIC) ঃ ভীষণ, ভয়ানক, দাৰুণ, ভয়াবহ, মাৰাত্মক, গুৰুতৰ, বিপজ্জনক, সংকটজনক, প্ৰলয়ঙ্কৰ, প্ৰচণ্ড, প্ৰবল, নিষ্ঠুৰ, নিদাৰুণ, দুঃসহ, বিকট, তীব্ৰ, উগ্ৰ, কঠোৰ, কৰাল, দুঃসাধ্য, বিষম।

ভৰণি (COMPENSATION) ঃ ক্ষতি, খৰচ, ব্যয়, প্ৰতিফল, পূৰ্ত্তি, ক্ষতিপূৰ্ত্তি, ক্ষতিপূৰণ, নাশ, হানি, ভ্ৰংশ, অপ্ৰাপ্তি, চ্যুতি, অপচয়, প্ৰত্যুপকাৰ, নিস্তাৰ, নিষ্কৃতি।

ভৰসা (EXPECTATION) ঃ ভাৰসা, আশা, প্ৰত্যাশা, আস্থা, নিৰ্ভৰ, বিশ্বাস, প্ৰত্যয়, প্ৰতীক্ষা, নিৰাপত্তা, অপেক্ষা, আকাংক্ষা।

ভৰ্ত্তা (HUSBAND) ঃ স্বামী, পতি, অধিপতি, প্ৰভু, প্ৰাণনাথ, প্ৰিয়তম, পৰিনেতৃ, ভৰ্তৃ, বৰ, বৰয়িতৃ, বল্লভ, বিবোঢ়্।

ভঁৰাল (GRANARY) ঃ ভাণ্ডাৰ, ভণ্ডাৰ, গুদাম, গুদামঘৰ, আলয়, আধাৰ, আগাৰ, আকৰ, গোলা, দ্ৰব্যগাৰ, দোকান, বিপনি, ডিপো, কণ্ডোল, কুশূল, ধান্যাগাৰ, পিট, শালা, স্থান।

ভৰি (FOOT) ঃ পাৱ, চৰণ, পদ, পাও, অধমাংগ, পাদ, অধোভাগ, তল।

ভাগ (PORTION) ঃ অংশ, খণ্ড, টুকুৰা, বিভাজন, বিভাগ, শাখা, অংশীদাৰি, হৰণ, অনুপাত।

ভাগ্য (LUCK) ঃ অদৃষ্ট, কপাল, দৈৱ, নছিব, নিয়তি, বিধি, কিছমত, প্ৰাক্তন, বিধিলিপি, ললাট, ভাগ্যলিপি, দশা, ভাগ্যলিখন, কপাললিখন, সুবাসনা, সৌভাগ্য, দুৰ্ভাগ্য, ভবিতব্যতা, ভৱনীয়, ভাগধেয়, দিষ্ট, দিষ্টি।

ভাব (EMOTION) ঃ অৰ্থ, আবেগ, অসূয়া, অভিপ্ৰায়, অন্তৰ্বেগ, গূঢ়াৰ্থ, চিন্তা, আলস্য, উৎসুকতা, বিকাৰ, চিত্তক্ষোভ, শঙ্কা, মোহ, চপলতা, বিষাদ, জড়তা, সুপ্তি, উন্মাদ, নিদ্ৰা, দৈন্য, হৰ্ষ, গৰ্ব।

ভাৰ (WEIGHT) ঃ ভৰ, ওজন, বোজা, দায়িত্ব, গুৰুত্ব, পৰিমাণ, মহত্ব, চাপ, উপঢৌকন, প্ৰতিবাচ্যতা, প্ৰষ্টব্যতা।

ভাল (GOOD) ঃ শুভ, শুদ্ধ, শোভন, শান্ত, শ্ৰেষ্ঠ, শ্ৰেয়, উচিত, উৎকৃষ্ট, উত্তম, উৰ্বৰ, উপযুক্ত, উপকাৰক, নীৰোগ, বঢ়িয়া, সুন্দৰ, মনোহৰ, চমৎকাৰ, ৰুচিৰ, কুলীন, বিশুদ্ধ, খাঁটি, পৰম, প্ৰকৃষ্ট, নিকা, মৃদু, চাৰু, প্ৰশস্ত, সাধু, যোগ্য, হিত, ফলপ্ৰদ, সদাচাৰ, কল্যাণ, কুশল, ক্ষেম, হিতকৰ, হিতাৱহ, কল্যাণ-কাৰক, উপকাৰক।

ভাষা (LANGUAGE) ঃ কথা, কথাবাৰ্ত্তা, কথোপকথন, বচন, উক্তি, উচ্চাৰণ, মাত, বোল, বিভাষা, শব্দ, বাক্য, পদ, বাণী, বচনামৃত, মুখামৃত, মনকথা, পদসংঘটনা, ভাষাসৰণি, ৰচনাশৈলী, ৰীতি, বাগ্‌বিন্যাস।

ভিজা (WET) ঃ তিয়া, তিতাঁ, সিক্ত, আৰ্দ্ৰ, জলপূৰ্ণ, জলময়, স্নীত, ধৌত, দ্ৰব, স্তেম, সদ্ৰব, ক্লিন্ন, ক্ষীব।

ভিতৰ (IN) ঃ ভিতৰত, মাজত, মধ্য, অন্তঃপুৰ, অভ্যন্তৰ, আভ্যন্তৰীণ, অন্তৰ, অন্দৰ, মধ্যে, ভিতৰি।

ভিত্তি (BASE) ঃ ভেটি, বুনিয়াদ, মূল, আধাৰশীলা, স্থাপন, স্থাপনা, নিবন্ধন, আদি, আৰম্ভ, উৎপত্তি, উদয়, উদ্‌গম, উদ্ভৱ।

ভিন্ন (SEPARATE) ঃ পৃথক, বেলেগ, ভিন, ভিন্ন-ভিন্ন, ভিন-ভিন, বিভক্ত, স্বতন্ত্ৰ, অন্য, বিচ্ছিন্ন, বিভেদ, বিযুক্ত, তাৰতম্য, পক্ষান্তৰ, অসংলগ্ন, প্ৰকাৰান্তৰ, বিদীৰ্ণ, বিষম, বিখণ্ডিত, বিসদৃশ, ব্যতিৰেক, অন্যথা।

ভিক্ষা (ALMS) ঃ সাহায্য, মাগন, খোজা, যাচ্ঞা, ভিক্ষাবৃত্তি, ভিক্ষাজীৱী,

পৰান্নজীৱী, কাঙাল, নিঃস্ব, ফকিৰ, ভিক্ষুক, ভিখাৰী, ভিক্ষাৰ্থী, ভিক্ষু, ভৈক্ষ্য।

ভীত (AFRAID) ঃ ত্ৰস্ত, সন্ত্ৰস্ত, ভীতত্ৰস্ত, আশঙ্কিত, শঙ্কিত, ভয়যুক্ত, ভয়াৰ্ত।

ভীম (BHIMA) ঃ ভীমসেন, পৱননন্দন, বৃকোদৰ, বল্লভ, জয়ন্ত, বায়ুসুত, বাহুশালী, জিহ্মাযোধী।

ভীৰু (FEARFUL) ঃ ভয়াতুৰ, কাপুৰুষ, ভয়শীল, সাহসহীন।

ভীষণ (TERRIBLE) ঃ ভয়ানক, ভয়ঙ্কৰ, ভয়াবহ, প্ৰচণ্ড, প্ৰবল, প্ৰকাম, তীব্ৰ, তুমুল, খুব, দাৰুণ, নিদাৰুণ, ঘোৰ, বিকৰাল, বিশাল, অত্যন্ত, কুৎসিত, বীভৎস, ভীতিপ্ৰদ।

ভীষ্ম (BHISHMA) ঃ গাংগেয়, গাংগায়নি, গংগাপুত্ৰ, গংগাসুত, শান্তনৱ, দেৱব্ৰত, তৰ্পণেচ্ছু, নদীজ।

ভুল (MISTAKE) ঃ ভ্ৰান্তি, ভ্ৰম, বিভ্ৰম, বিভ্ৰান্তি, বিস্মৰণ, বিকৃত, বেঠিক, অশুদ্ধতা, অমূলক, অসত্য, অযথাৰ্থ, অসঙ্গত, অবিহিত, অনুচিত, সংশয়, স্খলন, ত্ৰুটি, পাহৰণ, প্ৰমাদ।

ভূ (EARTH) ঃ পৃথিৱী, ধৰিত্ৰী, মেদিনী, বসুন্ধৰা, বসুমতী, মাটি, ভূমি, মহী, মৰ্ত্ত্য, স্থল, স্থান, ক্ষেত্ৰ, দেশ, জমি, উৰ্বী, অবণী, আধাৰ, ভূতল, ভূভাগ, ভূমণ্ডল, মৃত্তিকা, বাস্তুভূমি, ভূ-পৃষ্ঠ, পথাৰ।

ভূমিকা (PREFACE) ঃ পাতনি, প্ৰস্তাৱনা, আগকথা, পৃষ্ঠভূমি, প্ৰাক্কথন, উপক্ৰমণিকা, অনুক্ৰমণিকা, অৱতৰণিকা, গ্ৰন্থমুখ, আভাস, মুখবন্ধ, আৰম্ভ, প্ৰাৰম্ভ, গ্ৰন্থাভাস, সূচনা, ভণিতা, পূৰ্বকথন।

ভূমিষ্ঠ (BIRTH) ঃ সৃষ্টি, প্ৰসূত, উদ্ভূত, উৎপাদিত, জাত, ভূমিপতিত, অধঃশায়িত, অৱসন্ন।

ভূষণ (DECORATION) ঃ গহনা, অলঙ্কাৰ, অলংক্ৰিয়া, আভৰণ, আভূষণ, মণ্ডন, সজ্জা, পৰিষ্কৃতি।

ভৃত্য (SERVANT) ঃ লগুৱা, চাকৰ, বন্দী, পৰিকৰ, দাস, কিংকৰ, পৰিচাৰক, পৰিচৰ, লিগিৰা, লিকচৌ, বান্দা, পাচক, সুপকাৰ, গোলাম, সেৱক, বাহক, আজ্ঞাৱহ, অনুগত, ক্ৰীতদাস, সহায়ক, নফৰ, পৰিজন, প্ৰেষ্য, শুশ্ৰূষক।

ভেকুলী (FROG) ঃ ভেকেলা, ভেক, বেং, অণ্ডুক, কেণ্ডুক, দর্দুৰ, প্লৱ, প্লৱগ, মণ্ডুক, বর্ষাঘোষ, বর্ষাভূ, ব্যাংগ, শালু, শালূৰ, কৃত্যালয়, কোণপিশাচক, কচুৰৱ, বৃষ্টিভূ, বর্ষামদ, অজন্ত।

ভেজাল (FORGED) ঃ নকল, নকলি, জাল, কৃত্রিম, অপ্রকৃত, অবিশুদ্ধ, অপমিশ্রিত, অনুকৰণ, অনুকৃতি, কূটাকৰণ।

ভেদ (DIFFERENCE) ঃ অন্তৰ, অনৈক্য, অসামাঞ্জস্য, অসাম্য, বিচ্ছেদ, বিভিন্নতা, বিভেদ, বিভাজন, বিচ্ছিন্নতা, বিবাদ, ব্যৱধান, বিৰোধ, বিশেষত্ব, বৈষম্য, পার্থক্য, পৃথকতা, প্রভেদ, পৃথকত্ব, ৰহস্য, ভিন্নতা, ভেদভাব, মতান্তৰ, ছিদ্র।

ভেৰা (SHEEP) ঃ ভেড়া, মেষ, মেৰছাগ, উৰভ্ৰ, গড্ডল, অবিলা, উৰণী, উৰা, অড়কা, কুৰৰী, দলকিনী, মেষী, ৰুজা, উৰ্ণায়ু, মেঢ়ৰক, মেষ্ঠক, ৰোমশ, বৃষ্ণি, সংকাল, ভেড়।

ভেলেকি (MAGIC) ঃ যাদুবিদ্যা, ইন্দ্ৰজাল, মায়া, যাদু, ভোজবাজি, মন্ত্ৰত, কুহক, ছল, প্ৰতাৰণা, অভিচাৰ, মোহন।

ভোক (HUNGER) ঃ হুতাহ, খঁক, লোভ, হেঁপাহ, হাবিয়াস, ক্ষুধা, বুভুক্ষা, বুভুক্ষু, ভোজনেচ্ছা, জঠৰাগ্নি, জিঘৎসু, ক্ষুধালু।

ভোমোৰা (HUNGER-BEE) ঃ ভ্ৰমৰ, অলি, মধুপ, ভৃংগ, ভ্ৰমৰক, চঞ্চৰীক, চঞ্চৰী, ৰোলম্ব, অলিপক, অলিম্পিক, দ্বিৰেফ, ইন্দিদিৰ, ছেক, পুষ্পালিক্ষ, পুষ্পলোলুপ, ভসন, ভৃংগাণ, মধু, ভসল।

ভ্ৰম (ERROR) ঃ ভ্ৰান্তি, ভুল, বিস্মৰণ, দোষ, প্ৰমাদ, স্খলন, মতিভ্ৰংশ, অপৰাধ, উন্মাৰ্গ, পাপ, ব্যভিচাৰ।

ভ্ৰমণ (JOURNEY) ঃ পৰ্য্যটন, পৰিক্ৰমণ, পৰিক্ৰমা, প্ৰদক্ষিণ, পৰিব্ৰজ্যা, প্ৰবাস, প্ৰযান, অভিযান, অভিসাৰ, চলন, গমন, যাত্ৰা, বিচৰণ, যাতায়াত, বিহাৰ, বিহৰণ।

ভ্ৰষ্ট (CORRUPTED) ঃ চ্যুত, পতিত, বিচ্যুত, স্খলিত, দোষমুক্ত, দুশ্চৰিত্ৰ, নষ্ট, নিৰৰ্থক, নিষ্ফল, দুষিত, কলুষিত, দুৰ্বৃত্ত।

ভ্ৰাতৃ (BROTHER) ঃ ভাই, সহোদৰ, সোদৰ, সোদৰ্য, সগৰ্ভ, ভ্ৰাতা, একোদৰ, একজ, সহজ, অনুজ, অগ্ৰজ, জ্যেষ্ঠ, কনিষ্ঠ, দাদা, ককাই, সৰু ভাই,

ডাঙৰ ভাই, মাজু ভাই, পূৰোজন্মা, অনুজন্মা, পুৰোজাত, অনুজাত।

ভ্ৰান্তি (ERROR) ঃ ভ্ৰমপূৰ্ণ, ভ্ৰম, ভ্ৰমযুক্ত, ভ্ৰান্তিকৰ ভ্ৰান্তিজনক, ভ্ৰান্তিমূলক, ভ্ৰান্তিমান, বিস্মৃত, পাহৰা, প্ৰমাদ, পাপ, মতিভ্ৰংশ, সদোষ, মিথ্যা, অশুদ্ধ।

ভ্ৰূণ (EMBRYO) ঃ গৰ্ভ, গৰ্ভসন্তান, গৰ্ভাৱস্থা, অপৰিণত, অপৈণতাৱস্থা।

[ম]

মকৰা (SPIDER) ঃ মৰ্কটক, মৰ্কক, তন্তুনাভ, তন্তুবায়, কৃমি, জালিক, জালকীট, অষ্টপাদ, অষ্টাপদ, লূতা, লূতিকা, উৰ্ণনাভ, উৰ্ণপট, উণবাহি, উৰ্ণায়ু, উৰ্ণবহি।

মনসা (MANASHA) ঃ জগদগৌৰী, নাগমাতা, নাগেশ্বৰী, পদ্মাৱতী, পদ্মা, পাদ্মলাঞ্ছনা, বৈষ্ণৱী, বিষহৰা, বিষহৰী, মাৰৈ, সিদ্ধযোগিনী।

মগজ (BRAIN) ঃ মগজু, মস্তিস্ক, মজ্জা, মস্তুলুংগক, সাৰ, শাহ, বুদ্ধিবৃত্তি, অলাবু, অস্থিস্নেহ, অস্থিতেজ অন্তৰ্ভাগ।

মগন (IMMERSED) ঃ মগ্ন, তন্ময়, নিমজ্জিত, অৱগাহিত, মগ্নতা, ডুবা।

মংগল (PROSPERITY) ঃ কল্যাণ, কুশল, উপকাৰ, উন্নতি, উৎকৰ্ষ, শুভ, হিত, পুণ্য, পবিত্ৰ, বিশুদ্ধ, সৌভাগ্য, সমৃদ্ধি, সন্তোষ, সম্পদ, ক্ষেম, অভ্যুদয়, ঋদ্ধি।

মংগলগ্ৰহ (MARS) ঃ অংগাৰক, আৰ, আৱনেয়, কৰ্ষক, কুজ, কুজগ্ৰহ, ধৰাসুত, ধৰাত্মজ, প্ৰব্যাল, বৰ্ষাচিঃ, গগনোল্মুক, ভৌম, মহীজ, মহীসুত, ৰুধিৰ, লোহিতাংগ।

মজা (PLEASING) ঃ মৌজ, পৰিহাস, কৌতুক, আমোদ, আমোদজনক, আনন্দমগ্নতা, সুখ, সোৱাদ, সুখকৰ, স্বাদ, সুখভোগ, তামাচা, ধেমালি, হৰ্ষপ্ৰদ, ৰম্য, ৰমণীয়, মনোৰম।

মঞ্চ (PLATFORM) ঃ বেদী, চাং, পীঠ, মণ্ডপ, পীঠিকা, বেদিকা, ৰঙ্গমঞ্চ।

মঞ্জৰী (BUD) ঃ মঞ্জৰি, অঙ্কুৰ, কলি, কৰ, কোৰক, কোশ, কলিকা, কিশলয়, কুঁহিপাত, পল্লৱ, পত্ৰাঙ্কুৰ, মুকুল, গজালি, বেটু।

মঞ্জু (LOVELY) ঃ সুন্দৰ, মধুৰ, মনোৰম, মনোজ্ঞ, মঞ্জুল, ৰম্য, কান্ত।

মঞ্জুৰ (APPROVAL) ঃ মান্তি, সন্মতি, স্বীকৃত, সন্মতিপ্ৰাপ্ত, গৃহীত, ৰাজি, অনুমতি।

মঠ (TEMPLE) ঃ মন্দিৰ, দ'ল, দেৱালয় বিহাৰ, আশ্ৰম, দেৱতা-যতন।

মণ্ডল (CIRCLE) ঃ চক্ৰ, বেষ্টনী, পৰিধি, মড়ল, সমূহ, সমাজ, গোলক, পৰিধি, সাম্ৰাজ্য, দেশ, সংঘ, বিভাগ,গোল, বৰ্তুল, বৃত্ত, নভঃ, বলয়।

মত (OPINION) ঃ অভিমত, সন্মতি, সিদ্ধান্ত, সমৰ্থন, স্বীকাৰোক্তি, বিশ্বাস, অভিপ্ৰায়, মতবাদ, মন্তব্য, মতভেদ, মতদ্বৈধ, মতামত, বাঞ্ছা, ৰায়, মূল্যায়ণ, ধাৰণা, টিপ্পনী, ব্যাখ্যা, যুক্তি, উপদেশ, পৰামৰ্শ, ভাব, সমৰ্থন।

মতি (MIND) ঃ মন, বুদ্ধি, প্ৰবৃত্তি, ইচ্ছা, আশয়, মনোগতি, মতি-গতি, মতি-ভ্ৰম, স্মৃতি।

মত্ত (MAD) ঃ পগলা, বলীয়া, বিহ্বল, ব্যাকুল, বিভোৰ, বাতুল, মতলীয়া, মাতাল, মদমত্ত, মতিভ্ৰম, মদোৎকট, মদান্ধ্য, ক্ৰুদ্ধ, উন্মত্ত, আত্মহাৰা, অধীৰ, উত্তেজিত, নিচাগ্ৰস্ত, সোন্মাদ, ক্ৰোধান্মত্ত, সংক্ষুব্ধ, সংৰব্ধ, অতিমূৰ্খ।

মদ (WINE) ঃ ফটিকা, সুৰা, মদ্য, লাওপানী, মধু, মদিষ্টা, আপং, মদিৰা, মাৰ্দিক, বাজ, দেৱসৃষ্টা, ছেৰাপ, চেৰাপ, মাল, দাৰু, তাড়ি, মধুলিকা, আসৱ, ইৰা, কল্যা, কাদম্বৰী, কাপিশায়ন, পংকেৰস, মদনী, মাধৱী, বাৰুণী, শীধু, হালা, অৰিষ্ট, কাৰণ, কাৰণবাৰি, গন্দোত্তমা।

মদপী (DRUNKARD) ঃ মদাহী, সুৰা পায়ী, মদমত্ত, মদান্ধ, মদ্যপ, মদ্যাসক্ত, মাতাল, মদালস, মদোদ্ধত, সুৰাপ।

মধুৰ (PLEASANT) ঃ মিঠা, সুমিষ্ট, প্ৰীতিজনক, চাৰু, প্ৰীতিকৰ, মনোহৰ, সুস্বাদু, মিষ্ট, সুন্দৰ, শোভন, ললিত, কান্ত, চাৰু, মনোৰম, ৰমণীয়, সুখকৰ, ৰম্য।

মধ্য (CENTRE) ঃ মাজ, অভ্যন্তৰ, কঁকাল, কেন্দ্ৰ, ভিতৰ, মধ্যম, মধ্যস্থল, মধ্যৱৰ্তী, মধ্যস্থিত, মধ্যভাগ।

মন (MIND) ঃ হৃদয়, চিত্ত, অন্তঃকৰণ, ইচ্ছা, বোধ, স্মৃতি, ,সংকল্প, মতি, হিয়া, দিল্, অন্তৰ্দৃষ্টি, অন্তৰ, অন্তঃস্থল, বিবেক, ধাৰণা, মনস্কাম, মনস্তাপ, মনোদশা, মনোৰথ।

মনস্থ (DESIRE) ঃ মনঃস্থ, অভিপ্ৰায়, ইচ্ছা, বাঞ্ছা, অভিলাস, কামনা, ইপ্সা, স্পৃহা, আকাংক্ষা।

মনুষ্য (MAN) ঃ মানুহ, মানৱ, মনুজ, মানুষ, নৰ, মনিচ্, জন, লোক, পুৰুষ, গণ, ব্যক্তি, দ্বিপদ, যুবক, তৰুণ, জোৱান, নহুষ্য, নৃ, পঞ্চজন, প্ৰৌঢ়, নৰপুংগব, নাথ, পতি।

মন্থন (CHURN) ঃ ঘোঁটন, আলোড়ন, বিলোড়ন, মথন, খজন, মথনী।

মন্থৰ (SLOW) ঃ ধীৰ, লেহেমে, আস্তে, আস্তে-আস্তে, অদ্ৰুত, ধীৰে-ধীৰে, লাহে-লাহে, অলস, শিথিল, ঢিলা, মৃদু, মন্দ, শান্ত, মাঠ, স্থিৰ, গম্ভীৰ, অচপল, জড়, মূঢ়, অশীঘ্ৰ, বিলম্বিত, শ্লথ, অত্বৰ।

মন্দ (VILE) ঃ নীচ, অধম, বেয়া, দুষ্ট, অসৎ, বাজে, তুচ্ছ, কুৎসিৎ, কুশ্ৰী, কুৰূপ, কদৰ্য, বিষাক্ত, অপদাৰ্থ, দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত, বিষাক্ত, অস্বাস্থ্যকৰ, নিন্দনীয়, পচা, সৰা, গেলা, জঘন্য, পামৰ, অপকৃষ্ট।

মন্দিৰ (TEMPLE) ঃ দেৱালয়, দেৱমন্দিৰ, দেৱগৃহ, দেৱায়তন, দেউল, দৌল, দ'ল, দেৱতাযতন।

মমতা (AFFECTION) ঃ স্নেহ, মৰম, দয়া, মোহ, মমত্ব, অনুৰাগ, প্ৰেম, বাৎসল্য, সৌহৰ্দ্য, সৌহাৰ্দ্য, সমবেদনা, ব্যথা, বেথা, দৰদ, চেনেহ, আদৰ, প্ৰীতি, আকৰ্ষণ, ভালপোৱা।

মৰ্ম (PURPORT) ঃ তাৎপৰ্য, গূঢ়াৰ্থ, সাৰকথা, হৃদয়, ৰহস্য, মন, অন্তৰ, চিত্ত, মৰ্মস্থল, ভাব, অভিযোগ, উদ্দেশ্য, উপলক্ষ্য, আশয়, অৰ্থ।

ম'ৰা (PEACOCK) ঃ মৈৰা, ময়ুৰ, ময়ুৰী, ময়ূৰক, মৰূক, মাৰ্জাৰকণ্ঠ, মেঘনাদানুলাসী, মেঘানন্দী, মেনাদ, চন্দ্ৰকী, চিত্ৰপত্ৰক, চিত্ৰপিচ্ছক, চিত্ৰমেখল, কেকী, কেকিক, কেকাবল, কেকালি, কলাপী, নৰ্তনপ্ৰিয়, নীলকণ্ঠী, প্ৰচলাকী, বৰ্হী, বৰ্হিণ, ভুজঙ্গাৰি, শুক্লাপাংগ, যহসানু, গোনাৰ্দ, শিখাবল, শিখণ্ডী, শাপঠিক, সিতাপাংগ, সৰ্পহিংসক।

মৰীচিকা (MIRAGE) ঃ মৰুমায়া, মৃগতৃষ্ণা, মৃগজল, মৃগতৃষা, মৃগতৃষ্ণিকা, আতপোদক।

মৰুভূমি (DESERT) ঃ অপ্ৰহত খিল, ইৰক, ইৰিণ, নিৰ্জল, নিৰ্জন, দশেৰক, ধন্ব, মৰু, সৰুস্থলী, মৰুভূ, উষৰ, ধন্বা।

মল (EXCREMENT) ঃ বিষ্ঠা, ময়লা, মলি, মল-মূত্ৰ, শৌচ-প্ৰসাৱ, শৌচ, গু, পায়খানা, গোবৰ, গোময়, গেদ, মলিয়ন, আবৰ্জনা।

মহঙা (FAMINE) ঃ মহার্ঘ, মহঙ্গা, মৰগ, অভাব, দুর্লভ, দুর্ভিক্ষ, দুষ্কাল, বহুমূল্য, প্ৰযাম।

মহাশয় (GENEROUS) ঃ মহোদয়, মহাত্মা, মহামনা, মহানুভৱ, মালিক, হুজুৰ, উদাৰ, ত্যাগী, দানশীল।

মহাসাগৰ (OCEAN) ঃ মহাসমুদ্ৰ, মহাসিন্ধু, মহাৰ্ণৱ, মহোদধি, মকৰালয়, মিতদ্ৰু, অকূপাৰ, অপাংপতি, অব্ধি, অৰ্ণৱ, উদধি, উদন্বৎ, উৰ্মিমালী, ইৰাবৎ, ইন্দুজনক, কঞ্চগল, গংগাধৰ, জলধি, তৰন্ত, তিমি, তিমিকোষ, ধৰণীপ্লৱ, পৰংগৱ, পাথোধি, পাৰাবাৰ, পেৰু, ৰত্নাকৰ, বৰুণাবাস, বাংক, বাৰিৰাশি, সমুদ্ৰ, সৰস্বৎ, সৰিৎপতি, সাগৰ, সিন্ধু।

মা (MOTHER) ঃ আই, মাই, মাতা, মাও, মাৱ, মাতৃ, জননী, মাতৃকা, প্ৰসৱী, প্ৰসবিনী, জনিতা, জনিত্ৰী, প্ৰসূতি, পোৱাঁতী, গৰ্ভধাৰিণী, ধাত্ৰী, ধাই, অম্বালা, প্ৰসূ, প্ৰজনিকা, সূতিকা, বিমাতা, মাহী, অম্বা, জনিকা, জন্মদাত্ৰী, জনয়িত্ৰী, প্ৰসবিত্ৰী, মাতৃসম, মাতৃযোগ্য, মাতৃস্বসৃ।

মাংস (MEAT) ঃ মঙহ, ক্ৰব্য, পিশিত, আমিষ।

মাখন (BUTTER) ঃ লৱণু, নৱনীত, নবোদধৃত, ক্ষীৰশৰ, শৰ, শাৰ্কৰ, পীথ, হেয়গবীন, দধিজস্নেহ, তক্ৰজসাৰ, দুগ্ধতালীয়, দুগ্ধাগ্ৰ, সন্তানিকা, ননী, লনী, নৱনী।

মাগ (BEGGAR) ঃ মাগন, মগা, মগনীয়া, মগনিয়াৰ, ভিখাৰী, বিক্ষাৰী, খোজনীয়া, মাগনী, দৰিদ্ৰ, প্ৰাৰ্থক, ভিক্ষু, মাৰ্গন, যাচক, বনীপক, বনীয়ক।

মাছ (FISH) ঃ মীন, মৎস্য, মৎস, বিসাৰ, বৈসাৰী, শকুলি, অণ্ডজ, আত্মাশী, শম্বৰ, জলপিপ্পক, ঝাষ, পৃথুৰোমা, সংঘচাৰি, স্থিৰজিহ্ব, কন্টকী, শল্কী, শল্কলী।

মাটি (SOIL) ঃ মৃৎ, মৃত্তিকা, লোষ্ট্ৰ, বালি, মৃদা, ধূলি, ভু, ভূমি, ভূতল, স্থল, কঙ্কৰ, ভূপৃষ্ঠ, মহিতল, উপল, মৰু, ৰেণু, ৰজ, দোঅংশা, পাংশু, পাংসু, অৱস্কৰ, পৰাগ, চূৰ্ণ, পিষ্টাত, ক্ষেত্ৰ, স্থান, থান, জমি, জমিন

মাটিকঁঠাল (PINEAPPLE) ঃ আনাৰস, সফুৰিকঁঠাল, কেতেকীকঁঠাল, অননস।

মাত্ৰ (ONLY) ঃ কেৱল, মাথোন, অনন্য, এক, একাকি, পৰ্যন্ত, কিন্তু, অন্ততঃ, কেৱলমাত্ৰ, অল্পমাত্ৰ, ক্ষণমাত্ৰ।

মাননীয় (HONOURABLE) ঃ পূজ্য, পূজনীয়, নমস্য, বন্দনীয়, মান্য, মহামান্য, সম্মানীত, সম্মানীয়, সম্মানাই, মানী, বৰণীয়, বৰীয়ান, বৰেণ্য, শ্ৰদ্ধেয়, শ্ৰদ্ধাভাজন, শ্ৰদ্ধাস্পদ, শ্ৰেষ্ঠপদস্থ, অভিজাত, আদৰণীয়, কীৰ্তিকৰ, যশস্কৰ।

মানা (PROHIBITION) ঃ নিষেধ, বাধা, বাতিল, বৰ্জিত, ব্যাহত, বাৰিত, বৰ্খাস্ত, নাকচ, নিবাৰিত, ৰহিত, ৰদ, অগ্ৰাহ্য, খাৰিজ, প্ৰত্যাখ্যাত, পতিত, প্ৰতিহত, প্ৰশমিত, প্ৰতিষেধ, দমিত, স্থগিত।

মানে (MEANING) ঃ অৰ্থ, তাৎপৰ্য্য, উদ্দেশ্য, অভিপ্ৰায়, ভাব, বিবক্ষা, আশয়, আকুন্ত, ইংগিত।

মামলা (LAW-SUIT) ঃ মকৰ্দমা, মোকৰ্দমা, মতান্তৰ, বাদ, বিবাদ, বিসম্বাদ, কলহ, অভিযোগ, আক্ষেপ, গোচৰ, দোষাৰোপ, নালিছ।

মায়া (FASCINATION) ঃ প্ৰতাৰণা, ছলনা, ছল, মোহ, মোহন, মমতা, আসক্তি, ভ্ৰান্তি, ভেলেকি, কপট, কপটতা, কুহক, ইন্দ্ৰজাল, যাদু, চিত্তাকৰ্ষণ, অভিচাৰ।

মাৰফৎ (THROUGH) ঃ মাৰ্ফত, হতুৱাই, জৰিয়তে, দ্বাৰা, মাধ্যমৰে, জিম্মাৰে, তত্ত্বাৱধানৰে, দায়িত্বৰে, সহায়তাৰে, মধ্যে, নিকটে, সমীপে।

মাৰ (BLOW) ঃ আঘাত, অৱসাদ, প্ৰহাৰ, পঞ্চত্ব, প্ৰাণনাশ, মৰণ, মৃত্যু, মাৰণ, বধ, বিলোপ, ধ্বংস, নিৰ্মূল, নাশ, ক্ষয়, উচ্ছেদ।

মালা (GARLAND) ঃ হাৰ, মাল্য, শাৰী, শ্ৰেণী, শিখা, শেখৰ, চূড়া, অংকিলি, আপীড়।

মালিক (OWNER) ঃ গৰাকী, অধিকাৰী, প্ৰভু, ভূস্বামী, ভৰ্তৃ, শাসনকৰ্ত্তা, চৰকাৰ, অধিপতি, অংশীদাৰ, উত্তৰাধিকাৰী, ভাগী, স্বত্বাধিকাৰী, স্বত্ববান, নাথ, অধিপ, অধীশ।

মালিচ (RUBBING) ঃ মৰ্দন, লেপন, ঘঁহন, ঘৰ্ষণ, পিহনি, ঘঁহনি, পিহন, তৈলমৰ্দন, অঙ্গমৰ্দন, সংবাহক।

মিছা (FALSE) ঃ মিথ্যা, অশুদ্ধ, আঁসৈ, ফাঁকি, অসত্য, অসাৰ, অৰ্থহীন, অলীক, অবাস্তৱ, অপ্ৰকৃত, অমূলক, অনৃত, অসত্যসন্ধ, নিষ্ফল, নিৰৰ্থক, ফাঁকি, বিকৃত, ভণ্ড, ভিত্তিহীন, কাপটিক।

মিঠা (SWEET) ঃ মিষ্ট, মধুৰ, সুমিষ্ট, মাধুৰী, মধুৰিমা, মধুৰতা, মাধুৰ্য্য, মিষ্টতা, মিষ্টান্ন, মিঠাই, মধুল, মঞ্জুল, ৰুচিৰ, স্বাদু, সুগন্ধি, সুৰভি, শুৱলা, প্ৰিয়, সোৱাদ, সুৱদী।

মিল (UNION) ঃ ঐক্য, বন্ধুতা, সাদৃশ্য, সমতা, সংযোগ, সন্ধি, সংগম, সংহতি, সাম্য, সাৰূপ্য, ঔপম্য।

মিলন (CONTACT) ঃ সংগম, সংযোগ, সম্মিলন, সম্মিলনি, সাক্ষাৎকাৰ, সংমিশ্ৰণ, সম্মেলন, সমাৱেশ, সমাহাৰ, সম্পৰ্ক, সামঞ্জস্য, সংযোজন, সংযোজনা, সম্বন্ধ, সংশ্ৰৱ, সংসক্তি, সহবাস, সন্ধি, আসক্তি, আলিংগন, মিশ্ৰণ, যোগাযোগ, মিল।

মিলিত (UNITED) ঃ একত্ৰিত, চামিল, একত্ৰীকৰণ, সমবেত, সংযুক্ত, যুক্ত, সংহত, মিশ্ৰ, সঙ্ঘবদ্ধ, সমন্বিত, সঞ্চিত, সমুপস্থিত, সংগৃহীত, সম্বলিত, যৌথ, অন্তৰ্ভুক্ত, লিপ্ত, নিমজ্জিত, নিযুক্ত, প্ৰযুক্ত, ব্যাপৃত।

মিশ্ৰণ (MIXTURE) ঃ মিহল, মিহলি, মিহলা-মিহলি, ভাঁজ, যোগ, সংমিশ্ৰণ, সংশ্লেষ, সংশ্লেষণ, সন্নিপাত, সম্পৰ্ক, সংসৃষ্টি, মিশ্ৰিতদ্ৰব্য।

মিহি (DELICATE) ঃ নিমজ, মসৃণ, সূক্ষ্ম, পাতল, মৃদু, কোমল, সম, মঞ্জুল, প্ৰসন্ন, শান্ত, ললিত, সুজন, সুশীল, মৃদুল, সুকুমাৰ, চিকণ, চিকুণ।

মুক্ত (LIBERATED) ঃ মুকলি, খোলা, অবাধ, বন্ধনহীন, মেলা, স্বাধীন, প্ৰকাশ্য, প্ৰত্যক্ষ, দ্বিধাহীন, নিঃসংকোচ, খালাচ, স্বাৱলম্বী, আত্মনিৰ্ভৰ, বিমোচিত, স্বতন্ত্ৰ, স্বচ্ছন্দ, আজাদ, স্পষ্ট, অপাবৃত, স্বায়ত্ব।

মুক্তি (LIBERATION) ঃ উদ্ধাৰ, পৰিত্ৰাণ, মোক্ষ, নিষ্কৃতি, সদ্‌গতি, বন্ধনমোচন, নিৰ্বান, কৈৱল্য, অৱমোচন, অবন্ধন, মোচন, বিমোচন, নিস্তাৰ, অব্যাহতি, ত্ৰাণ, তাৰণ, পৰিত্ৰাণ, বিমুক্তি, বিমোক্ষ, স্বাধীনতা, ক্ষমা, মাফ্, অপবৰ্গ, মোক্ষণ।

মুখ (MOUTH) ঃ মুখমণ্ডল, বদন, আনন, বদনমণ্ডল, আস্য, মুখাকৃতি, মুখাবয়ব, মুখা, মুখবিবৰ, মুখগহ্বৰ, মুখশ্ৰী, তুণ্ড, বক্তুৰ, লপন।

মুখৰ (TALKATIVE) ঃ কথকী, বহুবক্কী, অতিভাষী, কটুভাষী, দুৰ্মুখ, বাচাল, বাচাট, বাবদূক, জল্পক, জল্পাক।

মুখৰিত (NOISY) ঃ শব্দিত, শব্দায়মান, শব্দপূৰ্ণ, ধ্বনিত, ধ্বনিপূৰ্ণ, প্ৰতিধ্বনিত, বিৰাবী, নিনাদী, ঘোষণ, গম্ভীৰনাদ, মহাস্বৰ।

মুখ্য (CHIEF) ঃ মুখিয়াল, প্ৰধান, অগ্ৰগণ্য, শ্ৰেষ্ঠ, মাক্‌ৰ, প্ৰমুখ, মুৰব্বী, উত্তম, বৰেণ্য, উৎকৃষ্ট, অগ্ৰবৰ্ত্তী, অগ্ৰণী, অগৌণ, অগ্ৰগামী, অগ্ৰজ, অগ্ৰদূত, মুখ্যতঃ, প্ৰধানতঃ, অগ্ৰ্য, বিমোহক, পৰম, পুৰোগামী।

মুগ্ধ (AMAZED) ঃ মোহিত, মত্ত, বশীভূত, বিচূৰ্ত্তি, মোহপ্ৰাপ্ত, বিভোল, বিহ্বল, আনন্দিত, আত্মহাৰা, পুলকিত, উল্লসিত, ৰোমাঞ্চিত, নিবিষ্ট, নিমজ্জিত, অভিভূত, উৎফুল্ল, আহ্লাদিত, আত্মবিস্মৃতি, তন্ময়, বিভোৰ, মোহগ্ৰস্থ, আচ্ছন্ন, আকুল, ব্যাকুল, বিতত, অস্থিৰ।

মুণ্ড (HEAD) ঃ মূৰ, মাথা, মস্তক, মুণ্ডক, মুণ্ডি, মস্তিষ্ক, মগজ, মূৰ্ধা, শিৰ, শীৰ্ষ, শীৰ্ষক, শিখৰ, প্ৰধানাংগ, একাংগ, বুদ্ধি, বৰাংগ, উত্তমাংগ।

মূক (DUMB) ঃ বোবা, আঁকৰা, অবাচ্‌, বাণীহীন, মূকতা, নিঃশব্দতা।

মূৰ্খামি (STUPIDITY) ঃ মূৰ্খামি, মূৰ্খতা, মূৰ্খত্ব, মূঢ়তা, মৌৰ্খ্য, অজ্ঞতা, অবিবেচনা, অবিমৃশ্যকাৰিতা, অদূৰদৰ্শিতা, নিৰ্বোধতা, নিৰ্বুদ্ধিতা।

মূৰ্চ্ছা (FAINT) ঃ অচৈতন্য, অপস্মাৰ, অজ্ঞানতা, অচেতনতা, মূছক'ছ, মূৰ্চ্ছিত, মোহ, সংজ্ঞাহীনতা, সংজ্ঞালোপ, বেহুঁচ, চেতনাবিলুপ্তি।

মূৰ্ত্তি (IMAGE) ঃ আকৃতি, আকাৰ, প্ৰতিমা, প্ৰতিমূৰ্ত্তি, পুতলা, পুত্তলিকা, প্ৰতিকৃতি, প্ৰতিৰূপ, প্ৰতিচ্ছদ, প্ৰতিমান, চেহেৰা, চিত্ৰ, গঢ়, বিগ্ৰহ, ৰূপ, দেহ, খোদনচিহ্ন।

মূল (ORIGINE) ঃ শিপা, শিয়া, আলু, আদি, আদ্য, আদিকাৰণ, আৰম্ভ, উৎস, উৎপত্তি, উদ্ভৱ, উদ্‌গম, মূলধন, প্ৰথম, ভিত্তি, কন্দ।

মূল্য (VALUE) ঃ দাম, দৰ, বেচ, উপযোগিতা, মজুৰি, মাচুল, মূল্যায়ন, মুল্যাংকন, মূল, পাৰিশ্ৰমিক, পাৰিতোষিক, শুল্ক, কৰ, খাজনা, নগদ।

মূল্যবান (VALUABLE) ঃ বহুমূলীয়া, বহুমূল্য, বহুমত, দামী, মহাৰ্ঘ, মৰগ, মান্য, দুষ্প্ৰাপ্যতা।

মৃগ (DEER) ঃ পহু, হৰিণ, শৰ-পহু, কস্তুৰীপহু, কৃষ্ণসাৰমৃগ, চিত্ৰমৃগ, কুৰঙ্গ, মৰুক, ত্ৰণ, ৰুৰু, ৰোহিত।

মৃত (DEAD) ঃ মৰা, মৃতক, প্ৰাণংশূন্য, পৰলোকপ্ৰাপ্ত, পঞ্চতাপ্ৰাপ্ত, প্ৰাণহীন, পৰলোকগত, প্ৰয়াত, প্ৰেত, অপ্ৰচলিত, অন্তেষ্টি, গতপ্ৰাণ, স্বৰ্গীয়, স্বৰ্গগত, স্বৰ্গত, স্তব্ধ, নিহত, নিষ্প্ৰাণ, নিঃস্পন্দ, নিষ্ক্ৰিয়, গত, নিশ্বল, শৱ, বিগত,

বিচেতন, লুপ্ত, হতাহত, ফৌতী, উচ্ছন্ন, নির্জীৱ, জড়, বৈকুণ্ঠগামী, বৈকুণ্ঠীভূত, মৰহুম।

মৃত্যু (DEATH) ঃ মৰণ, মহানিদ্ৰা, মহাপ্ৰয়াণ, মহাপ্ৰস্থান, মহাযাত্ৰা, মুক্তি, মোক্ষ, পৰলোকপ্ৰাপ্তি, পঞ্চতাপ্ৰাপ্তি, প্ৰাণত্যাগ, পঞ্চত্বং, তিৰোভাব, নিধন, অনন্তনিন্দ্ৰা, আয়ুপাত, নাশ, অন্ত, লোপ, জীৱনাৱসান, দেহাৱসান, দেহত্যাগ, দেহপাত, চিৰনিদ্ৰা, চিৰবিদায়, প্ৰলয়, সংহাৰ, নিৰ্বাণ, বিনাশ, বিনিপাত, বিলোপ, শৰীৰপাত, ক্ষয়, ধ্বংস, বধ, অধোগতি, অধঃপতন, বিঘাতমৰণ, লোকান্তৰ।

মৃদু (SLOW) ঃ ধীৰ, কোমল, শান্ত, মিহি, কুমলীয়া, আপঁইতা, নৰম, লঘু, মন্থৰ, মৃদুল, অতীব্ৰ, অনুচ্চ, অপ্ৰখৰ, ক্ষীণ, মৃদুক, সুকুমাৰ, স্নিগ্ধ, মঞ্জুল, অচপল।

মেকুৰী (CAT) ঃ বিড়াল, বিড়ালী, মাৰ্জাৰ, মাৰ্জাৰী, বোন্দা, বুন্দী, জাঁই, হাপা, হেপা, মণ্ডলী, জাহক, পৃষদংশক।

মেঘ (CLOUD) ঃ ডাৱৰ, জলধৰ, জলদ, জীমূত, পৰ্জন্য, অভ্ৰ, ঘন, তোয়ধৰ, অম্বুবাহ, অম্বুবাহী, বাদল, বলাহক, বাৰিবাহ, বাৰিদ, বাতধ্বজ, বাতৰথ, পয়োধৰ, পয়োদ, বাৰিমুক, জলমুক, ধুমিকা, তোয়দ, বায়ুদাৰু, বাৰিমসি, ব্যোমধুম, অম্বুদ, নীৰদ, ঘন, অব্দ, সৰণ্যু, শত্ৰুবাহ, কাদম্বিনী, তড়িৎপতি, তড়িত্বত, ধাৰাধৰ, ধুমযোনি, অৰ্ণোদ, স্তনয়িত্নু, কুহাৰ, বায়ুবাহ, বৰ্ষধৰ, পাথোদ।

মেদ (FAT) ঃ চৰ্বি, মজ্জা, বসা, বপা, পীবৰ, পীন, উত্তমাংশ।

মেধা (INTELLECT) ঃ বোধশক্তি, গুণ, বুদ্ধি, বিজ্ঞতা, বুধা, বিদা, বিদ্, ধী, জ্ঞান, মগজ, মনীষা, মস্তিষ্ক, মানস, মনীষিকা, প্ৰজ্ঞা, প্ৰতিভা, প্ৰজ্ঞাপ্তি, প্ৰতিপদ, অনুভূতি, উপলব্ধি, খ্যাতি, চেতনা, চিত্তি, ধিষণ, সংবিদ, ক্ষমতা।

মেলা (FESTIVAL) ঃ উৎসৱ, পৰ্ব, পূজা, সমাৰোহ, সভা, সম্মিলনী, সমাৱেশ, সমাগম, সংযোগ, সংগম, সমজ্যা, সমাজ, নাট্যাভিনয়, জয়ন্তী, হাট, প্ৰদৰ্শনী, তামাছা, ভাওঁনা, যাত্ৰা।

মেলানি (FAREWELL) ঃ বিদায়, প্ৰস্থান, ছুটী, বিচ্ছেদ, আঁতৰ, পৃথক, নিলগ, দূৰ।

মৈত্ৰী (FRIENDSHIP) ঃ বন্ধুত্ব, মিত্ৰতা, মৈত্ৰ, সখ্য, সৌহাৰ্দ, অন্তৰঙ্গতা, সদ্ভাব, মিত্ৰতা, স্নেহ, সৌহৃদ।

মোচন (EMANCIPATION) ঃ বন্ধনমুক্ত, মুক্তি, মুক্তিদান, মোক্ষ, মোক্ষণ, দূৰীকৰণ, বিমোচন, খালাচ।

মোটা (THICK) ঃ স্থূল, শকত, ডাঠ, ডাঙৰ, ঢৰীয়া, মাংসল, খহটা, অনিমজ, ফপহুতা, ফপৰা, গাঢ়, নিবিড়, নিসন্ধি, দৃঢ়, একান্ত, ঘন, পীৱন, পীবৰ, পুষ্ট, মেদস্বী, মেদুৰ, পৃথুল, হৃষ্টপুষ্ট, পীন, পেটুৱা, পেটুলা, বহল, ধুমা।

মোহ (SWOON) ঃ লোভ, বাসনা, স্নেহ, আকর্ষণ, মুগ্ধতা, ভ্রম, আকাংক্ষা, মূৰ্চ্ছা, সংজ্ঞালোপ, বশীকৰণ, অভিচাৰ, ইন্দ্ৰজাল, চিত্তাকর্ষণ ।

মৌ (HONEY) ঃ মধু, মকৰন্দ, মহু, মাক্ষিক, পুষ্পৰস, পুষ্পসাৰ, পুষ্পাসব, সাৰধ।

মৌ-মাখি (HONEY-BEE) ঃ মধুকৰ, মধুমক্ষিকা, মধুপ, মধুপায়, মধুজীৱ, মধুলিট, মধুভৃৎ, মধুব্ৰত, মধুকৎ, মধুলেহ, মধুলিহ, মধুলেহী, আৰ্ঘা, পুষ্পকীট, পুষ্পলিহ, সুকাণ্ডী।

মৌলিক (ORIGINAL) ঃ মূলসম্বন্ধীয়, মূলীভূত, মৌল, মূলাত্মক, প্ৰধান, প্ৰাথমিক, প্ৰাৰম্ভিক, প্ৰথম, পূৰ্ব, বুনিয়াদী, আদ্য, স্বাভাৱিক, উৎপাদক, অযোগিক, অপূৰ্ব, কল্পক।

ম্লান (PALE) ঃ মলিন, মলযুক্ত, ম্ৰিয়মান, নিষ্প্ৰভ, নিৰানন্দ, হীনজ্যোতি, হ্ৰাসপ্ৰাপ্ত, বিমৰ্ষ, বিষণ্ণ, বিবৰ্ণ, বিষাদ, পাণ্ডু, পাণ্ডুৰ, অপ্ৰসন্ন, শোভাহীন।

ম্লেচ্ছ (SAVAGE) ঃ অনাৰ্য, অসভ্যজাতি, অসভ্য, অহিন্দু, অশিক্ষিত, অশিষ্ট, অসংস্কৃত, আৰণ্যক, পাপিষ্ঠ, শবৰ, কিৰাত, ক্ৰূৰ, যবন, কদাচাৰী, বন্য, হিংস্ৰ, ক্ৰোধোন্মত্ত, সংৰব্ধ, নৰপশু।

[য]

যখ (EVIL-SPIRIT) ঃ যক্ষ, অপদেৱতা, ভূত, পিশাচ, যখিনী, পিশাচিনী, পিশাচী, কুৰূপ, নিষ্ঠুৰ, কদৰ্য, লোভী, কৃপণ।

যজ্ঞ (SACRIFICE) ঃ যাগ, যাজন, যাজক, যজি, হোম, হোত্ৰ, মেধ, অধ্বৰ, আহৱ, হৱ, দেৱপূজন, ঋত্বিক, হুতি, ইষ্ট, হৱন, হৱিত্ৰী, আহুতি, ইজ্যা, ইষ্টি, ক্ৰতু, স্তোম, বলি, ত্যাগ, উৎসৰ্জন।

যতি (SAGE) ঃ তপস্বী, মুনি, মনীষী, সন্যাসী, সিদ্ধ, সূৰি, যতী, বুধ, পণ্ডিত, প্ৰাজ্ঞ।

যত্ন (ENDEAVOUR) ঃ যতন, চেষ্টা, উদ্যম, সেৱা-শুশ্ৰূষা, লালন-পালন, পৰিশ্ৰম, প্ৰযত্ন, নজৰ, সমাদৰ, সতৰ্কতা, প্ৰয়াস, অধ্যৱসায়, উদ্‌যোগ, মনোযোগ, সাৱধানতা, আদৰ, দেখাশুনা, তদাৰক, ৰক্ষণাবেক্ষণ, তত্বাৱধান।

যত্নবান (DILIGENT) ঃ যত্নশীল, পৰিশ্ৰমী, যঠেষ্ট, যত্নকাৰী, কৰ্মতৎপৰ, মনোযোগী, উদ্যমী, উদ্যোগী, সোৎসাহ।

যথাৰ্থ (GENUINE) ঃ প্ৰকৃত, সঁচা, সত্য, বিধিসন্মত, উপযুক্ত, যথোচিত, যথাবিহিত, বিধানাৰোপ, বিধিবদ্ধ, যথাযথ, যথোপযুক্ত, যথাযোগ্য, সমূচিত, নিৰ্ভুল, বাস্তৱ, ঠিক, অভ্ৰান্ত, সন্দেহাতীত, যুক্তিযুক্ত, গ্ৰহণযোগ্য, গ্ৰহণীয়, সুনিশ্চিত, ন্যায্য, নিশ্চিত, প্ৰশ্নাতীত, প্ৰামাণিক, অকাট্য, অনুৰূপ, যোগ্য, সমীচীন।

যথেষ্ট (ENOUGH, AMPLE) ঃ বহুত, প্ৰভূত, সৰহ, বিপুল, বহুল, প্ৰশস্ত।

যন্ত্ৰ (MACHINE) ঃ কল, যতন, কলকব্জা, যন্ত্ৰপাতি, হাতিয়াৰ, সঁজুলি, আচবাব, সৰঞ্জাম, উপকৰণ, সাধন, সাধিত্ৰ, আহিলাপাতি।

যন্ত্ৰণা (PAIN) ঃ কষ্ট, যাতনা, দেহপীড়া, পীড়া, বেদনা, জ্বালা, ব্যথা, প্ৰদাহ, ক্লেশ, আঘাত, ভঙ্গা, ফুলা, মোচোকা, অস্বস্তি, বৈকল্য, অস্বাচ্ছন্দ্য, অস্থিৰতা, খেদ, বাধা, শোক, আপত্তি, বিপত্তি, দুৰ্গতি, সংকট, ক্লান্তি, শ্ৰান্তি, বিহ্বলতা, উদ্বেগ, শূল, তাপ।

যম (YAMA) ঃ ধৰ্মৰাজ, মৃত্যু, মৰণ, শমন, ধৰ্ম, নৰান্তক, দণ্ডী, দণ্ডপাণি, মহিষবাহন, মহিষধ্বজ, সূৰ্যপুত্ৰ, সূৰ্যতনয়, তপনতনয়, প্ৰজান্তক, কৃতান্ত, কাল, মহাকাল, শ্ৰাদ্ধদেৱ, জন্তুপতি, অন্তক, ৰবিনন্দন, ৰবিতনয়, পাশী, প্ৰোতাধিপ, কালকূষ্ঠ, কালকল্প, দণ্ডধৰ, পিতৃপতি, প্ৰেতৰাজ, শীৰ্ণপাদ, ভীমশাসন, বৈবস্বত, দক্ষিণদিক্‌পাল, শংমন, ঔন্দুবৰ।

যমুনা (YAMUNA) ঃ কালিন্দী, ত্ৰিযামা, সূৰ্যজা।

যৱনিকা (CURTAIN) ঃ আঁৰ-কাপোৰ, আবুৰ, পৰ্দা, অপটী, কাণ্ডপট, তিৰস্কৰিণী, প্ৰতিসাৰা, ব্যৱধান।

যশ (FAME) ঃ যশস্যা, সুনাম, গৌৰৱ, খ্যাতি, কীৰ্ত্তি, সুখ্যাতি, প্ৰসিদ্ধি, প্ৰতিপত্তি, সন্মান, প্ৰতিষ্ঠা, নাম, বিশ্ৰাৱ, বিশ্ৰুতি।

যশস্বী (FAMOUS) ঃ খ্যাতিমন্ত, যশস্যাযুক্ত, খ্যাতিসম্পন্ন, নামজাদা, প্ৰখ্যাত, বিখ্যাত, প্ৰথিতযশা, বিশ্ৰুত, প্ৰসিদ্ধ, সমাদৃত, বৰেণ্য, প্ৰতিষ্ঠিত, নামী, খ্যাত, কীৰ্ত্তিমৎ, পুণ্যশ্লোক, প্ৰথিত, যশোধৰ, লব্ধকীৰ্ত্তি, লোকবিশ্ৰুত, সুশংস, যশোধনী, যশস্কাম, যশস্কামী।

যাতায়াত (GOING & COMING) ঃ অহা-যোৱা, গমনাগমন, গতাগত, পৰিক্ৰমা, অভিষাৰ, পৰ্য্যটন, ভ্ৰমণ।

যাত্ৰা (TRAVELLING) ঃ গমন, ভ্ৰমণ, গতি, স্থানত্যাগ, প্ৰস্থান, বিদায়, অপসাৰণ, পৃষ্ঠভঙ্গ, পৃষ্ঠপ্ৰদৰ্শন।

যাত্ৰী (PASSENGER) ঃ পৰ্য্যটক, পৰিব্ৰাজক, পথিক, ভ্ৰমণকাৰী, তীৰ্থযাত্ৰী, তীৰ্থগামী, যাত্ৰাকাৰী, আৰোহী, তীৰ্থসেৱী, তীৰ্থিক, পাদবিক, মাৰ্গিক, পান্থ, সাৰণিক।

যাদু (MAGIC) ঃ ইন্দ্ৰজাল, বাজি, ভেলেকি, ভেলেকি-বাজি, মায়া, মোহন, কুহক, ছল, অভিচাৰ।

যাদুকৰ (MAGICIAN) ঃ ঐন্দ্ৰজালিক, বাজিকৰ, ভেলেকিবাজ, মায়াকৰ, অভিচাৰী, সৌভিক, মায়াবী, ভোজবিৎ, আহিতুণ্ডিক।

যান (VEHICLE) ঃ বাহন, গাড়ী, যানক, ৰথ, শকটিকা, স্যন্দন, প্ৰবহন, আধাৰদ্ৰব্য, চক্ৰযান, স্থলযান, জলযান, ব্যোমযান।

যুক্ত (UNITED) ঃ মিলিত, সংলগ্ন, সংযুক্ত, সংবদ্ধ, সংশ্লিষ্ট, সংকলিত, সমন্বিত,সংহত, যোজিত, যুত, লিপ্ত, জড়িত, বেষ্টিত, খচিত, বিজড়িত, একত্ৰ, দ্বয়, যুগল, যৌথ, যোৰা।

যুক্তি (ARGUMENT) ঃ হেতু, ন্যায্যতা, কাৰণ, পৰামৰ্শ, মন্ত্ৰণা, মন্ত্ৰ, উপদেশ, যৌক্তিকতা, বিবেচনা, ন্যায়, তৰ্ক, আলাপ, আলোচনা, সংগতি, প্ৰমাণ, সামঞ্জস্য, উপযুক্ততা, তৰ্কবিদ্যা, ন্যায়বিদ্যা।

যুক্তিযুক্ত (REASONABLE) ঃ যুক্তিসংগত, যুক্তিসন্মত, যুক্তিকৰ, যুক্তিসিদ্ধ, যৌক্তিক, যুক্ত, যথাৰ্থ, যথাযোগ্য, যোগ্য, উচিত, সদৃশ, ঠিক, বৈধ, প্ৰামাণিক।

যুক্তিহীন (UNREASONABLE) ঃ অসংগত, অবাস্তৱ, অন্যায্য, অনুচিত, অসমীচীন, অযৌক্তিক, অন্যায়, অবৈধ, অপ্ৰাসঙ্গিক, অনুপপন্ন, অযোগ্য, অবিবেকী, যুক্তিবিৰুদ্ধ, বেঠিক।

যুগ (CATACLYSM) ঃ কাল, সময়, কল্প, অমল, শতাব্দী, শতক, সত্য, ত্রেতা, দ্বাপৰ, কলি, লৌহযুগ, প্রস্তৰযুগ, স্বৰ্ণযুগ, যুগান্তৰ, যুগসন্ধি, যুগান্তৰ, যুগাৱসান, যুগান্ত, মহাপ্লাৱ, পৃথ্বীসংপ্লৱ, লোকক্ৰান্তি।

যুগল (PAIR) ঃ যোৰ, এযোৰ, যুগ্ম, যুগ্মক, যঁজা, যমজ, যমক, যুতক, দম্পত্তি, জম্পতী, জায়াপতি, দ্বিতীয়, দ্বিয়, দুই, দ্বন্দ, দুটা, মিথুন, নৰনাৰী।

যুঁজ (FIGHT) ঃ যুদ্ধ, ৰণ, সমৰ, সংগ্ৰাম, সমীক, সংঘৰ্ষ, সম্প্ৰহাৰ, সংগৰ, সমিৎ, আক্ৰমণ, আয়োধন, আস্কন্দন, আহব, বিগ্ৰহ, বিৰোধ, কলহ, কলি, জংগ, হতাহতি, মাৰপিট, মৰামৰি, মাৰকিল, মাৰধৰ, সংযুগ, মৃধ, প্ৰঘাত, সংস্ফোট, প্ৰতিদাৰণ, সংমৰ্দ, অভ্যামৰ্দ।

যুৱক (YOUNG) ঃ যুৱা, ডেকা, তৰুণ, কিশোৰ, জোৱান, নৱযুৱক, সাবালক, প্ৰাপ্তবয়স্ক, বয়ঃপ্ৰাপ্ত, কুমাৰ, কৌমাৰ, বীৰ্যবৎ।

যোগ (MIXTURE) ঃ মিশ্ৰণ, মিলন, সংযোজন, সংশ্লেষণ, সংকলন, সংযোগ, সঞ্চয়ন, সংগম, সম্বন্ধ, সম্পৰ্ক, সন্নিপাত, সাধনা, যোগাযোগ, ভক্তি, ধ্যান, তপস্যা, উপাসনা।

যোগাৰ (PREPARATION) ঃ সংগ্ৰহ, উদ্যোগ, আয়োজন, যো-জা, চেষ্টা, উপায়, আহৰণ, চয়ন, সাজসজ্জা, সৰঞ্জাম, উদ্যম, প্ৰস্তুতি, পৰিকল্পনা, ৰচনা, সজ্জীকৰণ, কুৰুংকাৰাং।

যোগান (SUPPLY) ঃ সৰবৰাহ, বিতৰণ, প্ৰদান, উপপাদন, সামগ্ৰী, বন্টন, সম্পাদন, প্ৰতিপাদন।

যোগী (ASCETIC) ঃ তপস্বী, তাপস, সাধক, সন্যাসী, সিদ্ধপুৰুষ, যোগসাধক, ঋষি, মুনি, ত্ৰিকালজ্ঞ, গুৰু, বাবা, বাবাজী, বানপ্ৰস্থ, বৈৰাগী, বনবাসী, পৰমহংস, যতি, যোগীন্দ্ৰ, যোগাৰূঢ়।

যোগ্য (WORTHY) ঃ উপযুক্ত, উপযোগী, উচিত, উৎকৃষ্ট, সমৰ্থ, সুসংগত, নিপুণ, দক্ষ, গুণী, বিজ্ঞ, বহুদৰ্শী, পাৰঙ্গম, পটু, পাৰ্গত, পাৰংগত, পাৰগ, পাৰগত, পূজ্য, মান্য, মাননীয়।

যোগ্যতা (FITNESS) ঃ উপযুক্ততা, নিপুণতা, কাৰ্যকুশলতা, কীৰ্ত্তি, পাৰদৰ্শিতা, প্ৰবীণতা, প্ৰভুত্ব, পাত্ৰতা, সাৰ্থকতা, সমৰ্থতা, সামৰ্থ্য, ক্ষমতা, দক্ষতা, বিজ্ঞতা, উপযোগিতা, বহুদৰ্শিতা, বিশিষ্টতা, বল, যশ, ঔচিত্য।

যোদ্ধা (WARRIOR) ঃ যুঁজাৰু, যুদ্ধকাৰী, যুদ্ধাৰ্থী, যুধান, যুযুৎসু, যুদ্ধমান, সৈনিক, সৈন্য, সেনা, সেনানায়ক, সৈন্যদল, সৈন্যবাহিনী, স্থলবাহিনী, স্থলসেনা, সেনাচৰ, নৌবাহিনী, বিমানবাহিনী, বায়ুসেনা, পদাতিক, অশ্বাৰোহী, ৰথী, মহাৰথ, মহাৰথী, মহাযোদ্ধা, জোৱান, চিপাহী, ফৌজ, ফৌজদাৰ, পল্টন, ভট, আয়ুধিক।

যৌথ (JOINT) ঃ যুটীয়া, যুক্ত, সমূহীয়া, সন্মিলিত, সমবায়, সাৰ্বজনীন, সামুহিক, সংযুক্ত, মিলিত, একেলগে, এজমালি, উমৈহতীয়া, অবিভক্ত।

যৌৱন (YOUTH) ঃ যুৱাৱস্থা, যুবাকাল, কযুবাবয়স, যুবসম্প্ৰদায়, যুৱমানস, তাৰুণ্য, তৰুণিমা, বয়ঃপ্ৰাপ্তি, সাবালকত্ব, কুমাৰ, কৌমাৰ, কৌমাৰক।

[ৰ]

ৰকম (VARIETY) ঃ প্ৰকাৰ, ধৰণ, বিধ, জাতি, বৰ্গ, ভেদ, ৰীতি, শৈলী, বিধা, বিশেষ, বৈচিত্ৰ্য, নানাবিধত্ব।

ৰক্ত (BLOOD) ঃ তেজ, শোণিত, ৰুধিৰ, ৰক্তক, ৰকত, ৰক্তপাত, ৰক্তাভ, ৰক্তিমা, ৰক্তোৎপল, ৰঙা, লোহিত, বিস্ৰ, ৰোক্য, ৰোহিত, ক্ষতজ, প্ৰাণদ, মাংসকৰ।

ৰং (FUN) ঃ আমোদ, আনন্দ, আভা, আহ্লাদ, ধেমালি, খেল, কৌতুক, কেলি, ক্ৰীড়া, তামাছা, নৃত্য-গীত, অভিনয়, লীলা, ভঙ্গী, ৰঙ্গ, ৰঙালী, ৰঙিলী, ৰঙিয়াল, ৰং-ঢং, ৰংঘৰ, ৰংমহল।

ৰচক (AUTHOR) ঃ লেখক, গ্ৰন্থকাৰ, কৰ্তৃ, প্ৰৱৰ্ত্তক, সম্পাদয়িতৃ, নিৰ্মাতৃ, বিধাতৃ, স্ৰষ্টৃ, ৰচয়িতা, সংকলক।

ৰচনা (COMPOSITION) ঃ প্ৰবন্ধ, প্ৰস্তুতকৰণ, নিৰ্মাণ, গঠন, বিৰচন, বিধান, বয়ন, লিখন, অঙ্কন, চিত্ৰণ, উদ্ভাৱন, খোদন, ৰূপদান, সৃষ্টি, ৰূপায়ন, আবিষ্কাৰ, প্ৰস্তুতি, সৃষ্টি, সংকলন।

ৰজা (KING) ঃ অধিপতি, অধিপ, অধিৰাজ, অধীশ্বৰ, অধীশ, অধিভূ, অৱনীশ,অৱনীপতি, একজম্য, ঐষতীক, ছত্ৰপতি, চক্ৰপাল, ৰাজ, ৰাজন, ৰাজেশ্বৰ, ৰাজাধিৰাজ, ৰাজেন্দ্ৰ, ৰাজৰাজেশ্বৰ, ৰাজশেখৰ, ৰাজচক্ৰৱৰ্তী, মহাৰাজ, মুকুটধাৰী, মহীশ, দেশপতি, দেশাধিপতি, দণ্ডধৰ, নৃপ, নৃপতি,

নৃপমণি, নৃপবৰ, নৃপাল, নৰপতি, নৰাধিশ, নৰেশ, নৰেন্দ্ৰ, নৰদেৱ, ভূপ, ভূপতি, ভূমীন্দ্ৰ, ভূমিপ, লোকপাল, লোকপালক, প্ৰজাপালক, প্ৰজানাথ, প্ৰজেশ্বৰ, প্ৰজেশ, ক্ষিতীস, ক্ষিতিনাথ, ক্ষিতিপতি, ক্ষিতিপাল, ক্ষৌনীশ।

ৰটনা (LIBEL) ঃ নিন্দা, কুৰ্চ্চা, দুৰ্যশ, ঘোষণা, গুজব, প্ৰকাশ, প্ৰসাৰ, প্ৰসাৰণ, প্ৰখ্যাপন, অপবাদ, নিন্দালেখ, নিন্দাবিষয়ীভূত, নিন্দাচিত্ৰ।

ৰত (ATTACHED) ঃ অনুৰক্ত, অনুষক্ত, আসক্ত, আক্ৰান্ত, বশীভূত, নিযুক্ত, বশীকৃত, ব্যাপৃত, নিয়োজিত।

ৰতি (COPULATION) ঃ আসক্তি, আলিঙ্গন, আদৰ, মৈথুন, কামভাব, শৃঙ্গাৰ, ৰমণ, প্ৰীতি, সন্তোষ, অনুৰাগ, সুহাগ, সংসৰ্গ, সংগম, সুৰত, সুৰতি, সহবাস, সংযোগ, স্ত্ৰীসংগম, ৰতিক্ৰিয়া, ৰতিশক্তি, ৰতিকৰ্ম, যৌনকৰ্ম, প্ৰণয়, পাৰদাৰ্য্য, পৰশ, মিলন, যৌনতা, কাম, কামেচ্ছা, কামোদ্ৰেক, কামাগ্নি, পৰস্ত্ৰীসংগম, মিধুবন, অগম্যাগমন, বলাৎকাৰ, ধৰ্ষণ, ধৰ্ষ, ভোগ, উপভোগ, কামোনুত্ততা, কামানল, যৌনমিলন, দেহসম্ভোগ, দেহমিলন।

ৰতিদেৱী (RATI DEVI) ঃ কামকলা, কামি, কেলিকিলা, ৰাগলতা, শুভাঙ্গী।

ৰত্ন (JEWEL) ঃ মণি, মৰকত, মুক্তা, মণিমুক্তাদি, প্ৰবাল, সোণ, ৰূপ, কাঞ্চন, পান্না, ৰজত, স্বৰ্ণ, সুবৰ্ণ, মাণিক্য, হীৰক, হীৰা, বৈদুৰ্য্য, শ্ৰেষ্ঠ, সৰ্বোৎকৃষ্ট, সৰ্বোত্তম।

ৰদ (REJECT) ঃ বাতিল, বৰ্জিত, ব্যৰ্থ, অগ্ৰাহ্য, অস্বীকৃত, খাৰিজ, ৰহিত, নাকচ, নষ্ট, নামঞ্জুৰ, প্ৰত্যাহৃত, প্ৰত্যাখ্যান, ৰদী, ৰদ্দী।

ৰ'দ (SUN-LIGHT) ঃ সূৰ্য্যকিৰণ, সূৰ্য্যৰশ্মি, সূৰ্যপ্ৰকাশ, ৰৌদ্ৰ, ৰৌদ্ৰালোক, ৰবিকিৰণ, ৰৌদ্ৰৰাগ, ৰ'দালি, সূৰ্যালোক, সৌৰকৰ, ভানুকৰ, মিহিৰকিৰণ, আতপ।

ৰম্য (PLEASANT) ঃ ৰমণীয়, মনোৰম, সন্তোষদায়ক, সুন্দৰ, সুখকৰ, উত্তম, আনন্দক, আহ্লাদক, চাৰু, প্ৰিয়, ৰুচিৰ, হৰ্ষপ্ৰদ, ৰম্যপুৰী, ৰম্যৰচনা।

ৰশ্মি (SUNBEAM) ঃ পোহৰ, কিৰণ, কান্তি, দীপ্তি, জেউতি, জ্যোতি, প্ৰকাশ, উজ্জ্বল, জ্যোতিৰ্ময়।

ৰস (TASTE) ঃ আস্বাদ, সোৱাদ, নিৰ্যাস, আৰক, জুতি, কথ, ক্কাথ, সাৰ, আসব, স্বাদ, স্বাদন, ৰুচি।

ৰসাল (JUICY) ঃ ৰসপূৰ্ণ, ৰসযুক্ত, ৰসময়, ৰসঘন, ৰসগৰ্ভ, মুখৰোচক, সৰস, সুস্বাদু, স্বাদু, মিঠা, মিষ্ট, ৰুচিৰ, ৰুচিকৰ, ৰুচ্য, উপাদেয়, উপভোগ্য, প্ৰীতিপদ।

ৰসিক (HUMOUROUS) ঃ কৌতুকপ্ৰিয়, ধেমেলীয়া, ৰসজ্ঞ, ৰসগ্ৰাহী, ৰসপ্ৰিয়, ৰসালাপী, হাস্যকাৰক, হাস্যপ্ৰিয়, স্বাদগ্ৰাহী, বিনোদশীল।

ৰহস্য (SECRET) ঃ গোপনীয়, গোপনতা, গূঢ়তা, গুপ্ত, অজ্ঞেয়, দুৰ্বোধ, দুৰূহ, প্ৰহেলিকা, জটিলতা, ঠাট্টা, তামাছা, ধেমালি, বিদ্ৰূপ, পৰিহাস, মস্কৰা।

ৰক্ষণশীল (CONSERVATIVE) ঃ প্ৰাচীনপন্থী, পুৰণিকলীয়া, পুৰাতনীয়া, নৈষ্ঠিক, আচাৰনিষ্ঠ, মৌলবাদী, নিয়মানুবৰ্ত্তী, স্থিতিপালক, নূতনদ্বেষী।

ৰক্ষা (PROTECTION) ঃ ৰক্ষণ, উদ্ধাৰ, পৰিত্ৰাণ, নিস্তাৰ, ত্ৰাণ, পালন, সংৰক্ষণ, অব্যাহতি, তত্ত্বাৱধান, ৰক্ষণাবেক্ষণ, ৰক্ষক, ৰক্ষাকাৰী, পহৰা।

ৰাগ (DESIRE) ঃ অনুৰাগ, আসক্তি, প্ৰেম, স্পৃহা, ৰাপ, ইচ্ছা, ইপ্সা, আকাংক্ষা, কামনা, অভিলাষ।

ৰাগী (ANGRY) ঃ খঙাল, ক্ৰোধী, উগ্ৰ, কুপিত, ক্ৰোধোন্মত্ত, ৰোষী, ৰোষান্বিত, ৰোষাবিষ্ট, অগ্নিশৰ্মা, ৰুষ্ট, ক্ৰুদ্ধ, কোপন।

ৰাজত্ব (RULE, REIGN) ঃ শাসন, ৰাজ্য, অধিকাৰ, আধিপত্য, ব্যৱস্থা, আদেশ, আজ্ঞা, মৰ্যাদা, সাম্ৰাজ্য, শাসনকাল।

ৰাজহ (REVENUE) ঃ ৰাজস্ব, ৰাজকৰ, খাজনা, আগম, আয়, কৰ, শুল্ক।

ৰাজী (CONSENT) ঃ সন্মতি, মান্তি, অংগীকাৰ, প্ৰস্তুত, প্ৰতিশ্ৰুতি, স্বীকাৰোক্তি, অনুমতি, স্বীকৃতি, মঞ্জুৰি, স্বীকাৰ।

ৰাতি (NIGHT) ঃ নিশা, ৰজনী, যামিনী, বিভাৱৰী, ৰাত্ৰি, ৰাত্ৰ, শৰ্বৰী, ত্ৰিযামা, ক্ষণদা, ক্ষপা, নিশীথ, নিশি, তমিস্ৰা, জ্যোৎস্না, নিশাৰ্দ্ধ, মধ্যৰাত্ৰ, যামাৰ্দ্ধ, যামীৰা, ক্ষণিনী, ক্ষাণী, ধাৰী, বৃতাচী, তমস্বতী, তমস্বিনী, তমামী, তামসী, তুংগী, নিশিতা, অম্বিকা, নিশীথিনী, ভৌতী, যামী, যামৱতী, অসুৰা, যামিকা, ইন্দুকান্তা, যাম্যা, নিঃসম্পাত, ৰক্ষোজননী, নিশীথিনী, শমনী, তাৰকিণী, বাসতেয়ী, বাসুৰা, শতাক্ষী, শত্বৰী, জ্যোতিষ্মতী, জ্যোৎস্নী।

"ৰাধিকা" ("RADHIKA") ঃ ৰাধা, শ্ৰীৰাধিকা, শ্ৰীময়ী, ৰাসেশ্বৰী, বৃন্দাবনেশ্বৰী, ব্ৰজেশ্বৰী, ব্ৰজকিশোৰী, ব্ৰজসুন্দৰী, ৰাইকিশোৰী, বৃন্দাবনবিলাসিনী,

বৃষভানুনন্দিনী, বৃষভানুসুতা, বাৰ্ষভানৱী, প্ৰকৃতি, কানুপ্ৰিয়া, কৃষ্ণপ্ৰিয়া, গোপবালা, গোপনন্দিনী।

"ৰামচন্দ্ৰ" ("RAMCHANDRA") ঃ ৰঘুকুলনন্দন, ৰঘুকুলতিলক, ৰাম, শ্ৰীৰাম, ৰঘুনাথ, ৰঘুনন্দন, ৰঘুনায়ক, ৰামভদ্ৰ, ৰঘুবৰ, ৰঘুমণি, ৰঘুকুলপতি, ৰাজীৱলোচন, ৰাঘব, ৰাৱনাৰি, জানকীবল্লভ, সীতাকান্ত, সীতাপতি, দাশৰথ, দাশৰথি, দশৰথনন্দন, কপিৰথ, কৌশল্যায়ণ, কৌশল্যানন্দন, কৌশলেয়, কৌশল্যায়নি, পুৰুষোত্তম।

ৰাষ্ট্ৰ (KINGDOM) ঃ দেশ, প্ৰদেশ, ৰাজ্য, অঙ্গৰাজ্য, যুক্তৰাজ্য, সাম্ৰাজ্য, যুক্তৰাষ্ট্ৰ, স্বৰাষ্ট্ৰ, স্বৰাজ, স্বদেশ, উপনিবেশ।

ৰাৱন (RAVAN) ঃ কুবেৰানুজ, কৈকসেয়, দশমুখ, ৰাক্ষসেশ্বৰ, লঙ্কাপতি।

ৰাহি (ÄCCUMULATED) ঃ অৱশিষ্ট, সঞ্চয়, উদ্বৃত্ত, অতিৰিক্ত, সংগ্ৰহ।

ৰাহু (RAHU) ঃ অভ্ৰপিশাচ, কৰন্ধ, গ্ৰহকল্লোল, দৈত্যগ্ৰহ, ভৰণীভূ, বিন্ধুতুদ, শীৰ্ষদেহ, সিংহতিকাসুত, সৈংহিকয়ে, স্বাৰ্ভানু।

ৰাক্ষস (RAKHASA) ঃ পিশাচ, নিশাচৰ, অসুৰ, দানব, দেৱশত্ৰু, দৈতেয়, দৈত্য, দনুজ, দৰ্ব, খমাত্মজ, ক্ৰব্যাদ, কীনাশ, কাপিশেয়, কৰ্বুৰ, আশৰ, আশিৰ, নিকষাত্মজ, নৃচক্ষঃ, নৈঋত, পলপ্ৰিয়, পলাদন, পিশুক, পূৰ্বদেৱ, প্ৰবাহিক, মায়, যাতুধান, ৰক্ষ, ৰাত্ৰিবল, হনুষ, সুৰদ্বিজ।

ৰিক্ত (EMPTY) ঃ শুন্য, খালি, উদং, নিঃস্ব, শুদা, অসাৰ, নিৰৰ্থক, ক্ষুধাৰ্ত, অন্নহীন, মন্দবুদ্ধি।

ৰিষ্ট (ILL-LUCK) ঃ দুৰ্ভাগ্য, গ্ৰহদোষ, বিপদ, অশুভ, দুৰ্দৈব, মন্দভাগ্য।

ৰীতি (CUSTOM) ঃ নিয়ম, প্ৰথা, দস্তুৰ, ক্ৰম, পদ্ধতি, মাৰ্গ, বিধি, ধৰ্ম, প্ৰকৃতি, লক্ষণ, স্বভাব, ৰীতি-নীতি, পৰিপাটী, প্ৰকাৰ, বিধি, শৈলী, ব্যৱহাৰ, অনুসাৰ।

ৰুচি (DESIRE) ঃ সোৱাদ, সৌন্দৰ্য, স্পৃহা, স্বাদ, ইচ্ছা, প্ৰবৃত্তি, অনুৰাগ, অভিলাষ, আগ্ৰহ, আসক্তি, আকৰ্ষণ, দীপ্ত, বাঞ্ছা, বুভুক্ষা।

ৰুদ্ধ (CONFINED) ঃ বন্ধ, বদ্ধ, বাধা, বন্ধন, বাধাপ্ৰাপ্ত, আবদ্ধ, আটক, প্ৰতিবন্ধক, প্ৰতিহত, গতিবিধি, ৰোধ, ৰোধ্য, ৰোধন, নিয়ন্ত্ৰণ, নিৰোধ।

ৰুক্ষ (ROUGH) ঃ খহটা, কৰ্কশ, কঠিন, কঠোৰ, অমসৃণ, অসম, অনুৰ্বৰ,

অসমতল, নিৰস, বিষম, নিষ্ঠুৰ, নিৰ্জ্জল, নীৰস, ৰসহীন, প্ৰচণ্ড, ঘন, শুষ্ক, শুকান, উগ্ৰ, তীব্ৰ।

ৰূপ (SHAPE) ঃ আকাৰ, আকৃতি, অৱস্থা, মূৰ্ত্তি, গঢ়, সৌন্দৰ্য, স্বভাব, শৰীৰ, শোভা, শ্ৰী, প্ৰকাৰ, বৰ্ণ, বৰণ, চেহেৰা, ধৰণ।

ৰোগ (DISEASE) ঃ অসুখ, অসুস্থতা, অস্বাস্থ্য, বেমাৰ, পীড়া, বিকাৰ, বিকৃতি, ব্যাধি, বীজানু, বিক্ৰিয়া, জ্বৰ, দেহপীড়া, দেহদুঃখ, ৰুগ্নতা, ৰোগান্বিত, মাৰি, মৰক, মহামাৰী, সংক্ৰমণ, মহাব্যাধি, মহাৰোগ্য, স্বাস্থ্যহানি, স্বাস্থ্যভঙ্গ, উপসৰ্গ, উপতাপ, অস্বাস্থ্য, নৰীয়া।

ৰোজগাৰ (EARNING) ঃ আৰ্জন, উপাৰ্জন, জীৱিকা, ৰোজকাৰ, ব্যৱসায়, বৃত্তি, পেছা, কাম, বেতন, দৰমহা, পাৰিশ্ৰমিক।

ৰোল (UPROAR) ঃ হাইউৰুমি, চিএৰ-বাখৰ, কোলাহল, কোৰ্হাল, তুমুল, সংকুল, সংক্ষোভ, উৎক্ৰোশ।

[ল]

লগ (COMPANION) ঃ সংগ, মিলন, যোগ, সংসৰ্গ, আসংগ, সমভিব্যাহাৰ, সাহচৰ্য্য, সহচৰ, সহায়, মিছ, সাইখ, সখ্য, সংগতি।

লঘু (INFERIOR) ঃ পাতল, পৰিমিত, হেয়, হীন, হেলেকা, হেলেক, হেলেক-পেলেক, হ্ৰস্ব, মৃদু, মন্থৰ, অল্প, অলপ, অল্পভাৰ, অগুৰু, সামান্য, সোলোক-ঢোলোক, ধীৰ, নীচ, লঘিষ্ঠ, তুচ্ছ, তৰল, ক্ষুদ্ৰ, চঞ্চল।

লঙ্ঘন (TRANSGRESSION) ঃ অতিক্ৰম, অগ্ৰাহ্য, অমান্য, অত্যাচাৰ, অপালন, জাংপ, উল্লংঘন, অপৰাধ, ব্যভিচাৰ, পাল।

লজ্জা (SHAME) ঃ লাজ, চৰম, সংকোচভাব, দ্বিধা, দুষ্কীৰ্ত্তি, ব্ৰীড়া, দুষ্ঠ, কলংক, সম্ভ্ৰমহীন, মুখলজ্জা, ত্ৰপা, অপত্ৰপা, মন্দাক্ষ, অপত্ৰপণ।

লব্ধ (GAINED) ঃ প্ৰাপ্ত, পোৱা, আয়ত্ব, অৰ্জ্জিত, গৃহীত, হাচিল, সম্পন্ন, সফল, প্ৰাপ্তি, ফল, লাভ, বৃদ্ধি, উপচয়।

লভ্য (OBSTAINABLE) ঃ প্ৰাপ্য, সুলভ, কাম্য, উচিত, সহজলভ্য।

লম্পট (LIBIDINOUS) ঃ কামুক, নট, নটবৰ, কামাতুৰ, দুশ্চৰিত্ৰবান, চৰিত্ৰহীন,

ব্যভিচাৰ, বহুস্ত্রীগামী, ব্যলীক, ভোগাসক্ত, মদাবহ, তাৰল, ৰতেচ্ছুক, ৰতার্থী, পাৰদাৰিক, স্মাৰাতুৰ।

লম্বা (LONG) ঃ দীঘল, দীর্ঘ, দীর্ঘকাৰ, দীর্ঘকায়, সুদীর্ঘ, উচ্চ, বিস্তৃত, অধিক, লম্ব, আয়ত, প্রভূত, বিশাল, বিপুল, ব্যাপক, উন্নত, প্রাংশু।

ললনা (WOMAN) ঃ তিৰোতা, নাৰী, অঙ্গনা, অবলা, প্রমদা, পত্নী, প্রিয়া, পাণিগৃহিতী, পতিব্রতা, মহিলা, বধূ, বনিতা, বশা, বামা, সীমন্তিনী, সুন্দৰী, সতী, সাধ্বী, সহচৰী, সহধর্মিণী, সধর্মচাৰিণী, কুটুম্বিনী।

ললাট (LUCK) ঃ কপাল, ভাগ্য, দশা, অদৃষ্ট, দিষ্ট, দৈব, নিয়তি, বিধি, প্রাক্তন, ভাগধেয়, ভবিতব্যতা, সুদৈব, সৌভাগ্য, যদৃচ্ছা।

ললিত (BEAUTIFUL) ঃ সুন্দৰ, মনোহৰ, ললিত, চাৰু, মনোৰম, কমনীয়, কোমল, মধুৰ, মঞ্জুল, ৰমণীয়, ৰম্য, সুভগ, সুৰূপ, সুষম, কান্ত, হৃদ্য, মৃদুল, স্নিগ্ধ।

লক্ষণ (SYMPTOM) ঃ চিন, চিহ্ন, স্বভাব, সূচনা, সংকেত, স্বৰূপ, সম্ভাৱনা, সম্ভাব্যতা, সংজ্ঞা, প্রকৃতি, পূর্বাভাস, পূর্বানুমান, অনুমান, আভাষ, অৱস্থা, নিদর্শন, নমুনা, পৰিচয়, বিশিষ্টতা, লক্ষার্থ, ইঙ্গিত।

লক্ষ্মণ (LAKKHMAN) ঃ সুমিত্রানন্দন, সৌমিত্র, সৌমিত্রি, ৰামানুজ।

লক্ষ্মী (LAKSHMI) ঃ ইন্দিৰা, কমলা, কৰীষিণী, অব্ধিজা, ক্ষীৰোদতনয়া, চঞ্চলা, নাৰআয়নী, পদ্মা, পদ্মালয়া, পদ্মাৱতী, পিংগলা, পিম্পিলা, ভাগৰী, মা, ৰমা, লোকমাতৃ, বৃষাকপায়ী, শ্রী, হৰিপ্রিয়া, হীৰা।

লক্ষ্য (OBJECTIVE) ঃ উদ্দেশ্য, দৃষ্টি, নজৰ, অনুমান, সংকল্প, নিচান, হেতু।

লাঞ্ছনা (ABUSE) ঃ নিন্দা, তিৰস্কাৰ, গালি, অপমান, অপবাদ, অপভাষা, অপকীর্তি, অপযশ, ভর্ৎসনা, নিগ্রহ, গঞ্জনা, মানহানি, কুৎসা, কলঙ্ক, দুৰুপয়োগ।

লাঠি (STICK) ঃ লাঠী, খুটি, টাঙোন, টোকোন, ডাং, দণ্ড, যাঠি, যষ্টিকা, পল, শূল, শেল, যষ্টি, মাৰি, বাৰি।

লালসা (GREED) ঃ লোভ, লালচ, লোলুপ, লালচী, লুভীয়া, লোলুপতা, লুব্ধ, স্পৃহা, কামনা, অভীচ্ছা, অভিলাষ, অভিলাষক, আকাংক্ষা, বাঞ্ছা, বাসনা, বীপ্সা, ঈপ্সা, তৃষা, মনোবাঞ্ছা, গৃধ্নু।

লাৱণ্য (BEAUTY) ঃ কান্তি, কমনীয়তা, সৌন্দর্য্য, সুষমা, সুন্দৰতা, শোভা, লালিত্য, ৰূপ, মাধুৰী, মাধুর্য্য, মধুৰতা, মনোহৰতা, শ্ৰী, আকৃতি, দেহশ্ৰী, তনুশ্ৰী, ৰম্যতা।

লিঙ্গ (PENIS) ঃ পুৰুষাঙ্গ, গুপ্তাঙ্গ, উত্তমাঙ্গ, উপস্থ, শিশ্ন, জননেন্দ্ৰিয়, পুৰুষেন্দ্ৰিয়, মদনাংকুশ, মেহন, মেঢ্ৰ, কোশ, শঙ্কু।

লিপি (SCRIPT) ঃ আখৰ, অক্ষৰ, বৰ্ণ, বৰ্ণমালা, হৰফ্, ফলা, যুক্তাক্ষৰ, যুগ্মাক্ষৰ, সংযুক্তাক্ষৰ, মুদ্ৰাক্ষৰ, শিলালিপি, হস্তলিপি, হস্তাক্ষৰ, স্বৰবৰ্ণ, ব্যঞ্জনবৰ্ণ, লেখ, লেখা, লিখন, মাত্ৰা।

লিপ্ত (CONNECTED) ঃ সংযুক্ত, সংসৰ্গ, সংলগ্ন, সংবদ্ধ, সংশ্লিষ্ট, জড়িত, ব্যাপৃত, যুক্ত, অবিচ্ছিন্ন।

লীন (MELTED) ঃ মিলিত, একীভূত, লয়প্ৰাপ্ত, দ্ৰবীভূ।

লীলা (PLAY) ঃ ক্ৰীড়া, বিলাস, কেলি, লীলাময়, লীলাখেলা, ক্ৰিয়াকলাপ, মানবলীলা, খেল, খেলা, কৌতুক, ৰসিকতা, পৰিহাস, প্ৰমোদ, কাৰ্য্যকলাপ, ৰঞ্জন, বিনোদ, বিহাৰ, নাটক।

লুপ্ত (DISAPPEARED) ঃ বিলীন, বিনষ্ট, বিলুপ্ত, বিনাশিত, বিনাশী, বিধ্বস্ত, বিলীয়মান, ধ্বস্ত, অদৃশ্য, অন্তৰ্হিত, অৱলুপ্ত, অনিত্য, অন্তৰ্ধান, লোপপ্ৰাপ্ত, লীন, লোপ, লয়, নিশ্চিহ্ন, ভগ্ন, ভঙ্গা, নষ্ট, নিৰ্মূল, উচ্ছন্ন, পণ্ড, চ্যুত, চূৰ্ণ, চুৰমাৰ, তিৰোধান।

লেখক (WRITER) ঃ ৰচক, গ্ৰন্থকাৰ, লেখাৰু, লিখোঁতা, লিপিকাৰ, ৰচয়িতা, ৰচনাকাৰী, প্ৰণেতা, প্ৰবন্ধকাৰ, প্ৰাবন্ধিক, প্ৰৱৰ্ত্তক, শাস্ত্ৰকাৰ, নাট্যকাৰ, নিবন্ধকাৰ, নকলনবিছ, মহৰী, প্ৰৱৰ্ত্তক, গ্ৰন্থকৰ্ত্তা, সাংবাদিক, কথাকাৰ, গীতিকাৰ, উপন্যাসকাৰ, ঔপন্যাসিক, সমালোচক।

লেখনী (PEN) ঃ কাপ, তুলিকা, কলম, লেখন, তুলি, তুলী, বৰ্ণিকা, বৰ্তিকা, শলাকা, শোধনী, মাৰ্জনী।

লেখা (WRITING) ঃ চিঠি, ৰচনা, পাণ্ডুলিপি, ফলক, হস্তাক্ষৰ, অঙ্গীকাৰ পত্ৰ, লিপি, লিপিকা, দিনলিপি, দলিল, পত্ৰ, স্বাক্ষৰ, দস্তখত, চহি, শিলালিপি, তাম্ৰলিপি, শ্ৰুতলিপি, লেখ।

লেপ (PLASTER) ঃ প্ৰলেপ, প্ৰলেপন, পালিছ, লেও, লেপন, আলেপ, আলেপন, অনুলেপ, বিলেপন, মলম, সমালম্ভ।

লোক (PEOPLE) ঃ মানুহ, মনুষ্য, মৰ্ত্ত্যলোক, জনতা, জনসাধাৰণ, জগৎ, ৰাইজ, প্ৰজা, পৃথিৱী, ভুবন, দেশবাসী, নাগৰিক, ত্ৰিলোক।

লোভ (GREED) ঃ লালসা, লিপ্সা, লোলুপতা, লৌল্য, কামনা, বাসনা, উৎসুকতা, উৎকণ্ঠা, স্পৃহা, তৃষ্ণা, প্ৰলোভন, অতিস্পৃহা, গৃধ্যা।

লৌকিক (WORLDLY) ঃ পাৰ্থিব, প্ৰচলিত, সামাজিক, ঐতিহ্য, লৌক্য, সাংসাৰিক, ব্যাৱহাৰিক, ইহলোকাসক্ত, লোক-বিষয়ক।

লৌহ (IRON) ঃ লো, লোহা, ইস্পাত, অশ্মসাৰ, আয়স, কৃষ্ণায়স, কৃষ্ণামিষ, নিদাগ, তীখা।

[শ]

শক্ত (POWERFUL) ঃ বলী, স্থূল, থুলন্তৰ, মেদেলা, মেদা, মেদবহুল, গেৰেহা, বলবান, বলৱন্ত, টান, শক্তিযুক্ত, শকত-আৱত, শক্তিমন্ত, শকত, আটিল, শক্তিশালী, প্ৰবল, সমৰ্থ, কঠিন, কঠোৰ, কৰ্কশ, কষ্টসাধ্য, দৃঢ়, অনমনীয়, অভেদ্য, গেৰেহা, অভঙ্গুৰ, অতৰন্ত, অত্যধিক, অকাট্য, দুৰ্ভেদ্য, দুৰূহ, মোটা, দুৰ্বোধ, দুষ্কৰ, মজবুত, মহৎ, বিশাল।

শক্তি (STRENGTH) ঃ বল, সামৰ্থ্য, পৰাক্ৰম, ক্ষমতা, শক্য, শৌৰ্য্য, জোৰ, অধিকাৰ, বীৰ্য্য, দৃঢ়তা, প্ৰাৱল্য, প্ৰভাৱ, আধিপত্য, তেজ, বিক্ৰম, প্ৰতাপ, কাৰ্য্যকৰিতা।

শংকৰদেৱ (SHANKARDEVA) ঃ শ্ৰীমন্ত, ডেকাগিৰি, বৰাআতা, শিৰোমণি, ঝগৎগুৰু, জগন্নাথ, গোমস্তা, গংগাধৰ, অধিকাৰী, কল্পতৰু, ভকত, বান্ধৱ।

শঙ্কা (DOUBT) ঃ ভয়, সংশয়, আশঙ্কা, অনিশ্চয়তা, সন্দেহ, ত্ৰাস, শঙ্কাশীল।

শঙ্কিত (ALARMED) ঃ শঙ্কান্বিত, শঙ্কাকুল, ভীতিগ্ৰস্ত, ভয়প্ৰাপ্ত, শঙ্কনীয়, ত্ৰাসিত।

শত (HUNDRED) ঃ এশ, শতক, শতিকা, শতাব্দী, শতধা, শতাংশ, শতকৰা, শতমত, শতায়ু, শতেক, শতাধিক, শতবাৰ্ষিক, শতাব্দ।

শত্ৰু (ENEMY) ঃ বৈৰী, বিৰোধী, বিদ্বেষী, শতৰু, শতুৰু, বিদ্ৰোহী, বিপক্ষ, বাদী অৰি, অৰাহি, অহিত, অনিষ্টকাৰী, অমিত্ৰ, পৰিপন্থী, প্ৰতিদ্বন্দী, প্ৰতিপক্ষ, দ্ৰোহী, দ্বেষী, ৰিপু, ফৰিয়াদী, গুচৰীয়া, জিঘাংসক, জিঘাংসু, পাৰগ্ৰামিক, পুৰঞ্জয়, প্ৰত্যৰি, অমিত্ৰ।

শনি (SATURN) ঃ ছায়াসুত, ছায়াত্মজ, শনৈশ্চৰ, শনিদেৱ, সূৰ্যপুত্ৰ, পংগু, তপনতনয়, দুষ্টগ্ৰহ, ৰবিতনয়, ৰবিনন্দন, ৰবিপুত্ৰ, বৈৱস্বত, অসিত, কোণ, ক্ৰোড়, খোড়, ছায়াপুত্ৰ, দীৰ্ণোগ, মন্দ, যুগবৰ্তক, ৰবিসুত, সৌৰি, শৌৰি, কূৰদৃশ, সপ্তাৰ্চিঃ।

শপত (OATH) ঃ অঙ্গীকাৰ, প্ৰতিজ্ঞা, দোহাই, সংকল্প, নিষেধ, অভিনিবেস, দীক্ষা, ব্ৰত, কিৰা, শপথ, বচন।

শব্দ (SOUND) ঃ ধ্বনি, মাত, নাদ, নিনাদ, নিৰ্ঘোষ, নিস্বান, স্বৰ, প্ৰণব, প্ৰতিধ্বনি, আৱাজ, আটাহ, আৰ্তনাদ, স্বনন, স্তনন, ৰণন, বিনদ, ৰোল, ৰৱ, আৰ্তৰাৱ, অনুনাদ, চিঞৰ, চিৎকাৰ, ৰাউচি, ৰাই-কই, ঘোৰ, গৰ্জন, গুঞ্জন, হ্লাদ, প্ৰোদঘোষন, হুংকাৰ, টংকাৰ, হাহাকাৰ, বিলাপ, বিননি, বিনোৱা, বিৰাৱ, বিৰুত, বাদ্যধ্বনি, নিস্বন, মূৰ্ছনা, উৰুলি, শঙ্খধ্বনি, শঙ্খনাদ, ঘণ্টাধ্বনি, কাকলি, কলৰৱ, অনুনাদ।

শয়ন (SLEEP) ঃ শয়ান, শোৱন, নিদ্ৰা, নিদ্ৰাৱস্থা, নিদ্ৰা, ৱেশ, নিদ্ৰালুতা, নিদ্, নিষুপ্তি, প্ৰসুপ্তি, সুপ্তি, সুপ্ত।

শৰ (ARROW) ঃ কাড়, তীৰ, কাণ্ড, খগ, চিত্ৰপুংখ, চিপাট, পত্ৰী, পষ্যক, বাণ, ভল্লু, মাৰ্গণ, ৰোপণ, বিশিখ, শল্য, ক্ষুৰপ্ৰ, ত্ৰিপুট, সিত, বিকৰ্ষ, তোমৰাস্ত্ৰ, শায়ক।

শৰণ (PROTECTION) ঃ আশ্ৰয়, দীক্ষা, দোহাই, ভৰসা, নিৰ্ভৰ, ভাৰসা, আস্থা, সহায়, ৰক্ষন , অৱলম্বন, পালন, ৰক্ষা।

শৰীৰ (BODY) ঃ গা, গোত্ৰ, দেহ, কলেৱৰ, কায়া, বপু, বদন, তনু, ইন্দ্ৰিয়ায়তন, দেহপিঞ্জৰ, দেহভৃৎ, ভোগায়তন, স্বাস্থ্য, ৰূপ, অঙ্গ, অৱয়ব, অঙ্গসৌষ্ঠৱ, বিপোষ, কন্ধ, অঙ্গক, তনুৰুচি, অপঘন।

শৱ (CORPSE) ঃ শ, শৱ-সাধনা, শৱসৎকাৰ, শ-দাহ, শৱাধাৰ, শৱাসন, শৱযান, শৱৰথ, শৱসংস্কাৰ।

শাখা (BRANCH) ঃ ডাল, ঠালঠেঙুলি, বিভাগ, অঙ্গ, অংশ, প্ৰশাখা, বিটপ, উপনদী, উপাঙ্গ।

শান্ত (MODEST) ঃ স্থিৰ, ধীৰ, উপশমিত, বিনীত, অশান্তিবিহীন, অনুদ্ধত, অপ্ৰগল্‌ভ, জুৰ, গহীন, শীতল, শাম, শালীন, নিৰুদ্বেগ, নিৰভিমান,

সবিনয়, সংযত, নির্জু, লজ্জাশীল, পৰিমিত।

শান্তি (QUIETNESS) ঃ উপশম, উদ্বেগশূন্যতা, নিবৃত্তি, নিৰুপদ্ৰব, নীৰৱতা, প্ৰশান্তি, প্ৰশমন, প্ৰসন্নতা, কল্যাণ, অৱসান, অবিপ্লৱ, অক্ষোভ, অবিৰোধ, যুদ্ধাৱসান, ধীৰতা, স্বস্তি, স্বাচ্ছন্দ্য, সন্তোষ, আৰাম, মঙ্গল, শুভ, ঐক্য, সখ্য, সন্ধি।

শাপ (CURSE) ঃ শাও, অভিসম্পাত, অভিশাপ, দুৰ্বচন, শপনি, অভিশস্তি, বাগব্ৰজ, অৱক্ৰোশ, অকৰাণ, ভৰ্ৎসনা, অপমান, কটূক্তি, নিন্দা, আক্ৰোশ, শপ্ত, পীড়াবহ, গৰিহা, ছদকা।

শামুক (SHELL) ঃ শম্বুক, কোশ, কোষ, পুট, শিম্বা, কৱচী, খোলকী, জলশুক্তি, পংকমণ্ডুক, অলস, তুন্দপৰিমাৰ্জ।

শাৰীৰিক (BODILY) ঃ কায়িক, দৈহিক, শাৰীৰিক, আংগিক, শৰীৰগন্ত, দেহগত, শাৰীৰ।

শাসক (GOVERNING) ঃ শাসন-কৰ্ত্তা, ৰজা, সম্ৰাট, ভূপতি, নৃপতি, ৰাষ্ট্ৰপতি, প্ৰধানমন্ত্ৰী, ৰাজ্যপাল, মুখ্যমন্ত্ৰী, মন্ত্ৰী, চৰকাৰ, গুৰু, পিতৃ, উপদেষ্টা, পৰিচালক, অধিপতি, অধিকাৰী, হাকিম, সামন্ত।

শাসন (RULE) ঃ বিধি, দমন, আজ্ঞাদেশ, নিয়ম, আদেশপত্ৰ, নিয়মন, পৰিচালন, হস্তক্ষেপ, নিয়ন্ত্ৰণ, নিগ্ৰহ, শৃংখলা, নিষেধ, বাৰণ, বিধান, নিৰ্দেশ, অধিকাৰ, আধিপত্য।

শাস্ত্ৰ (SCRIPTURE) ঃ ধৰ্ম্মগ্ৰন্থ, বেদ, পুৰাণ, স্মৃতি, দৰ্শন, বিধি, নিয়ম, তন্ত্ৰ, বিদ্যা, নিগম, শ্ৰুতি।

শিখৰ (TOP) ঃ শৃংগ, টিং, চূড়া, শ্ৰেষ্ঠ, শীৰ্ষ, শিখা, শিখৰস্থ, উপৰিভাগ, অগ্ৰস্থিত, অগ্ৰণী, শ্ৰেষ্ঠতম, প্ৰমুখ, প্ৰধান, অগ্ৰভাগ, শীৰ্ষদেশ, তুংগ, শীৰ্ষবিন্দু।

শিং (HORN) ঃ কুণিকা, বিষাণ, শৃংগ, চন্দ্ৰশিখা।

শিথিল (LOOSE) ঃ ঢিলা, লেতুসেতু, অদৃঢ়, অনিবিড়, অনবহিত, অনিয়ম, অনিৰ্বন্ধ, অঘন, আবদ্ধ, মুক্ত।

শিৰ (HEAD) ঃ মূৰ, মুণ্ড, শিৰ, মস্তক, শীৰ্ষ, শিখৰ, উত্তমাংগ, মূৰ্ধ, শীৰ্ষক।

শিৰোধাৰ্য্য (OBEY) ঃ মান্য, স্বীকৃত, গৃহীত, পালনীয়, অৱশ্যপালনীয়।

শিৰোভূষণ (TURBUN) : টুপি, পাগুৰি, মুকুট, কিৰীটি, মস্তকাবৰণ্য পাগ, শিৰোবেষ্টন, শিৰস্ত্ৰাণ, শীৰ্ষক, শিৰস্ক, খোলক।

শিলা (STONE) : প্ৰস্তৰ, পাথৰ, পাষাণ, শিল, মণি, ৰত্ন, অশ্মৰী, মূত্ৰকৃচ্ছ্ৰ, উপল, অশ্ম, দৃষৎ।

শিল্প (ART) : কলা, শিল্পবিদ্যা, কৌশল, নিপুণতা, ললিতকলা, কাৰুকাৰ্য্য, কাৰুকৰ্ম, উদ্যোগ, কলাকৌশল, সুকুমাৰ বিদ্যা, শিল্পায়ন, কৰ্মশালা, কাৰখানা।

শিল্পী (ARTIST) : কলাকাৰ,কাৰিকৰ, বাদ্যকৰ, ভাস্কৰ, চিত্ৰকৰ, নাট্যকাৰ, সূতাৰ, গায়ক, অভিনেতা, স্থপতি, মিস্ত্ৰি, শিল্পজীৱী, স্ৰষ্টা, নৰ্ত্তক, বাঢ়ৈ, কাঠমিস্ত্ৰি, ৰাজমিস্ত্ৰি, কলাভৃত, বাস্তুবিদ্যা।

"শিৱ" ("SIVA") : শুভ, কল্যাণ, মঙ্গল, সমৃদ্ধ, সম্পন্ন, ভদ্ৰ, ঋদ্ধিমৎ, ইশ, ঈশান, ঈশ্বৰ, উগ্ৰ, উমাপতি, একনেত্ৰ, কপৰ্দী, কপালী, কামাৰি, কাল, কালঞ্জৰ, কূটকৃত, কেদাৰ, গঙ্গাধৰ, গিৰিশ, গিৰীশ, গুড়াকেশ, গুহ্যগুৰু, চন্দ্ৰমৌলি, চন্দ্ৰশেখৰ, চৰ্চৰীক, জটাটীৰ, জটাধৰ, জোটিঙ্গ, ত্ৰিপুৰাৰি, ত্ৰিলোচন, ত্ৰ্যম্বক, দশবাহু, দশাব্যয়, দশোত্তম, দৃগায়ুধ, ধূৰ্জটি, নটৰাজ, নন্দিবৰ্দ্ধন, নীলগ্ৰীৱ, নীললোহিত, পৰমেশ্বৰ, পশুপতি, পিঙ্গজট, পাংসুচন্দন, পিনাকী, প্ৰহাস, প্ৰমথনাথ, ভগনেত্ৰঘ্ন, ভগালী, ভদ্ৰেশ, ভৰ্গ, ভৰ্গ্য, ভব, ভালচন্দ্ৰ, ভাললোচন, ভীম, ভূতেশ, ভূমিকায়, ভৈৰৱ, ভৌতিক, মহাকাল, মহাংগ, মহাদেৱ, মন্দৰমণি, মহানট, মহেশ, মিহিৰাণ, মৃগাংককেশৰ, মৃগাংকমৌলি, মৃত্যুঞ্জয়, ৰুদ্ৰ, ৰেৰিহাণ, ৰৈবত, বামদেৱ, বিৰূপাক্ষ, বিষান্তক, বৃষধ্বজ, বীৰেশ্বৰ, বিশ্বনাথ, বিশ্বেশ্বৰ, বহ্নিৰেতাঃ, ব্যোমকেশ, শঙ্কৰ, শম্ভু, শৰ্ব, শশিভূষণ, শিতিকণ্ঠ, শিপিৱিষ্ট, শূলী, শ্ৰীকণ্ঠ, সঞ্জ, স্মৰহৰ, স্থানু, হৰ, হিংগুলেশবৰ।

শিশিৰ (WINTER) : নিয়ৰ, হিম, তুষাৰ, শীতঋতু, জাৰকালি, নীহাৰ, বৰফ, হেম, তুহিন, শীতল, অনুষ্ণ, শৌত্য, হৈমন্ত, হৈম, হৈমন্তিক, হৈমল।

শিষ্ট (GENTLE) : ভদ্ৰ, নম্ৰ, শান্ত, সন্ত, ধীৰ, সাধু, সৌম্য, সভ্য, মৃদু, সুশীল, মাৰ্জ্জিত, শিষ্টতা, শিষ্টত্ব, শালীন, শিক্ষিত, সংস্কৃত, অনুগ্ৰ, অতীব্ৰ, অভিজাত, কুলীন।

শিষ্য (DISCIPLE) ঃ ছাত্ৰ, চাতৰ, বিদ্যাৰ্থী, শিচ, শিক্ষাৰ্থী, অনুগামী, মতাবলম্বী, শিক্ষানবিছ, অন্তেবাসী।

শিহৰণ (TREMBLING) ঃ ৰোমাঞ্চ, কম্প, কম্পন, স্পন্দন, ৰোমহৰ্ষণ, আলোড়ন, বিহ্বল, শিয়ৰ, শিহৰ, পুলক, উদ্ধৰ্ষণ, লোমহৰ্ষণ।

শিহু (PORPOISE) ঃ শুহু, শিশুক, শিশুমাৰ, সীৰক, বসাধ্য, উষ্ণবীৰ্য, পলাগ, শিংশুমাৰ, অম্বুকপি, অসিপুচ্ছ, অসিপ্লৱ, মহাৰস, উলুপি।

শিক্ষক (TEACHER ঃ শিকাওঁতা, উপদেষ্টা, গুৰু, শিক্ষাগুৰু, শিক্ষাদাতা, অধ্যাপক, প্ৰাধ্যাপক, প্ৰশিক্ষক, উপদেশক, নিৰ্দেশক, আচাৰ্য্য, উপাচাৰ্য্য, উপাধ্যায়, পণ্ডিত, অধ্যক্ষ, উপাধ্যক্ষ, শিক্ষয়িতা, অনুশাস্তৃ, শিক্ষিকা, ওজা।

শিক্ষা (EDUCATION) ঃ শিকনি, বিদ্যাভ্যাস, অধ্যয়ণ, উপলব্ধি, তালিম, জ্ঞানাৰ্জন, লেখা-পঢ়া, প্ৰশিক্ষণ, গৱেষণা, অনুশীলন, চৰ্চ্চা, পাঠন, বিদ্যাপ্ৰাপ্তি।

শিক্ষাৰ্থী (LEARNER) ঃ ছাত্ৰ, বিদ্যাৰ্থী, শিষ্য, সতীৰ্থ, বিদ্যাধ্যায়ী, অধ্যায়ী, গৱেষক, স্নাতক।

শিয়াল (JACKAL) ঃ শৃগাল, শৃগালী, শিয়ালী, শিৱালু, শালামৃগ, শ্বধূৰ্ত, শ্বভীৰু, শয়ালু, শিৱা, গোমায়ু, ঘোৰ, উল্কামুখী, খিখি, ফেৰ, ফেৰণ্ড, ফেৰৱ, ফেৰু, জম্বুক, বৃক, ভ্ৰামক, যামঘোষ, ভৰুজ, ভূৰিমায়, মৃগধূৰ্ত, মৃগমণ্ডক, বৃকধূৰ্তক, হুৰৱ।

শীঘ্ৰ (SPEEDY) ঃ ক্ষিপ্ৰ, খৰ, তৎক্ষণাৎ, ত্বৰান্বিত, ব্যগ্ৰ, উদ্‌বিগ্ন, বেগতে, বেগেতাই, খৰধৰ, খৰ-খেদা, সত্বৰ, দ্ৰুত, বেগৱন্ত, বেগাল, শিঘ্ৰগাক্ষী, তুৰন্তে, ততালিকে।

শীতল (CHILLY) ঃ চেঁচা, শীতযুক্ত, নিমজ, মিহি, শীত, শৈতযুক্ত, নিৰুত্তাপ, শান্ত, উপশমিত, ডাৱৰ, হিম, সুশীতল, হিমাঙ্ক, হিমায়ন, অনুষ্ণ, আৰ্দ্ৰ, শীতলত্ব।

শীৰ্ণ (LEAN) ঃ ক্ষীণ, খীন, বিশীৰ্ণ, হ্ৰাসপ্ৰাপ্ত, দুৰ্বল, কৃশ, কৃশাংগ, কৃশাংগী, পাতল, মিহি, লঘু, সৰু, শীৰ্ণকায়, অপুষ্ট, শুকান, শুষ্ক, কংকালসাৰ, মৰহা, লেৰেলা, পাতল, ৰোগগ্ৰস্ত, ৰোগাৰ্ত, হীনবল, ক্ষাম, অল্প, স্বল্প, মাংসক্ষয়।

শীৰ্ষ (TOP) ঃ শিৰ, মূৰ, চূড়া, মুধচ, মস্তক, শৃঙ্গ, মূৰ্ধা, মূধা, অগ্ৰভাগ, উপৰিভাগ, অগ্ৰ, সৰ্ব্বোচ্চ, শিখৰ, উচ্চতম, শ্ৰেষ্ঠতমপদ।

শীল (NATURE) ঃ স্বভাৱ, চৰিত্ৰ, আচৰণ, প্ৰকৃতি, সম্ভ্ৰম, মৰ্য্যাদা, সদাচাৰ, সৎস্বভাৱ, শীলতা, ৰীতি-নীতি, কুলশীল, ভূমিকা, কীৰ্ত্তি।

শুক্ৰ (SEMEN) ঃ বীৰ্য্য, বীজ, ৰেতঃ, তেজঃ. পুংৰস, ঔৰস, পৌৰুষ, স্নেহ, ধাতু।

"শুক্ৰগ্ৰহ" ("VENUS") ঃ অসুৰাচাৰ্য্য, উচনস্, কবি, তিৰ্য্যগ্গামী, ধিষ্ণ্য, ভৃগু, ভাৰ্গৱ, শুক্ৰ, আস্ফুতি, কাব্য, দৈত্যগুৰু, মঘাভৱ, শতপৰ্বেশ, সিত, ষোড়শাৰ্চিঃ।

শুক্ল (WHITE) ঃ বগা, বিবৰ্ণ, ধৱল, ধৌত, শ্বেত, শ্বেতাঙ্গ, শ্বেতাভ, শ্যেন, শ্বিত, শ্বিত্য, শুক্লল, শুকুলা, শুদ্ধ, শুভ্ৰ, গোৰা, গৌৰ, গৌৰাঙ্গ, চফা, চফেদ, পৰিষ্কাৰ, পাণ্ডু, পাণ্ডুৰ, অকলঙ্ক, নিষ্কলঙ্ক, সিত, ৰজত, উজ্বল, দেদীপ্যমান, ভাস্বত।

শুচি (PURE) ঃ পৱিত্ৰ, শুদ্ধ, নিৰ্মল, নিষ্কলুষ, নিষ্কল্মষ, নিৰ্ভুল, নিৰ্দোষ, নিষ্কলঙ্ক, পূত, পৰিপূত, পুণ্য, শোধিত, শুভ্ৰ, মেধ্য, বিমল, স্বচ্ছ, অকল্মষ।

শুদাই (VAINLY, PROFITLESS) ঃ মিছাই, বৃথাই, এনেই, অকাৰণে, শুদা, শুদাতে, শুদায়, নিৰৰ্থক, নিষ্ফল, বৃথা, ব্যৰ্থ।

শুদ্ধ (CORRECT) ঃ নিৰ্দোষ, নিৰ্মল, নিৰ্ভুল, নিভাঁজ, নিৰ্ভেজাল, নিষ্পাপী, অভ্ৰান্ত, অমিশ্ৰিত, পৱিত্ৰ, পূত, শুচি, শুধ, ঠিক, যথাৰ্থ, খাঁটি, স্বচ্ছ, ভ্ৰমসংশোধন।

শুদ্ধি (PURITY) ঃ শুচিতা, শৌচ, শোধন, শুধি, শুদ্ধতা, নিৰ্মলতা, নিষ্পাপত্ব, নিষ্কলঙ্কতা, সংশোধন, স্বচ্ছতা, সংস্কাৰ, পবিত্ৰীকৰণ, প্ৰায়শ্চিত্ত, পৱিত্ৰতা, পাৱিত্ৰ্য।

শুনা (HEARING) ঃ শ্ৰৱণ, শ্ৰুতি, জনশ্ৰুতি, শুনাকথা, প্ৰবাদ, কিম্বদন্তী, প্ৰবচন, শুনানি, নিবেদন, অবেক্ষণ, শ্ৰৱণগোচৰ।

শুভ (AUSPICIOUS) ঃ মঙ্গল, কল্যাণ, কুশল, হিত, শ্ৰেয়ঃ, সৌভাগ্য, অনুকূল, সুখ, সুন্দৰ, সুসম্বাদ, সুযোগ, সুলক্ষণ, শুভানুষ্ঠান, শুভাশিষ, শুভাশীৰ্বাদ, শুভেচ্ছা, হিতাকাংক্ষী।

শুভ্ৰ (WHITE) ঃ বগা, শ্বেত, শ্বিত, শ্বিত্য, শ্যেন, শ্যোত, শুক্ৰ, শুক্ল, শুক্লল, দীপ্ত, সিত, ধবল, গৌৰ, ধৌত।

শুল্ক (TAX) ঃ কৰ, মাচুল, পণ, বাজ্জি, খাজনা, যৌতুক, দেয়, অধিদেয়, অধিকাৰ, উপকৰ, ৰাজস্ব।

শুশ্ৰূষা (NURSING) ঃ আলপৈচান, পৰিচৰ্য্যা, সেবা, সহায়তা, চিকিৎসা, তত্ত্বাৱধান, লালনপালন, প্ৰতিপালন, আদৰযত্ন, সেৱা-শুশ্ৰূষা, চোৱামেলা, পৰিপালন, উপচৰ্য্যা, উপচাৰ।

শুষ্ক (DRY) ঃ শুকান, নীৰস, ক্লান্ত, বিষণ্ণ, কৰ্কশ, অনাদ্ৰ, জলহীন, ৰসহীন, ৰুক্ষ, উখৰা, কটুৰ, পৰ্জন্যহীন, নিৰ্জল।

শূন্য (EMPTY) ঃ উদং, খালি, অস্তিত্বহীন, শুদা, ৰিক্ত, উদি, ফাঁক, অসাৰ, ভিত্তিহীন, বিহীন, ৰহিত, বিৰহিত, নিষ্ফল, নিৰ্জন, নিৰৰ্থক, নিস্তব্ধ, নিঃশেষ, পৰিত্যক্ত, ত্যক্ত, ব্যৱধান, অন্তৰ।

শূৰ (HERO) ঃ বীৰ, বীৰ্য্যবান, বলবান, বলৱন্ত, বিক্ৰান্ত, শক্তিমান, পৰাক্ৰমী, তেজস্বী, নিৰ্ভীক, শৌৰ্য্যশালী, সাহসী, সুবিক্ৰম, সুবীৰ, মহাবীৰ, ধীৰ, ধৈৰ্য্যশীল, বিক্ৰান্ত।

শৃঙ্খল (CHAIN) ঃ শিকলি, জিঞ্জিৰি, জ্ৰিঁজিৰি, পাশ, বন্ধন, জৰি, প্ৰণালী, মালা, লেজু।

শৃঙ্খলা (SYSTEM) ঃ পাৰিপাট্য, পদ্ধতি, নিয়ম, সুবিন্যস্ত, সুব্যৱস্থা, সমন্বয়, শ্ৰেণীবদ্ধ, ক্ৰম, ক্ৰমিকতা, ক্ৰমান্বয়, বিধিবদ্ধতা, শৃঙ্খলাবদ্ধতা, বন্দোবস্ত, বিধি।

শৃঙ্খলাবদ্ধ (ORDERLY) ঃ পৰিপাটি, শ্ৰেণীবদ্ধতা, নিগড়িত, শৃঙ্খলিত, সুশৃঙ্খল, সুচাৰু, নিয়মিত, যথোচিত, সংযত, সুব্যৱস্থিত, যথাক্ৰম।

শৃঙ্গাৰ (COPULATION) ঃ ৰমণ, ৰত, ৰতিক্ৰিয়া, কামক্ৰীড়া, কামকেলি, কামাগ্নি, সংগম, সম্ভোগস্পৃহা, সংযোগ, সুৰত, মৈথুনেচ্ছা, আসঙ্গলিপ্সা, অঙ্গৰাগ, অভিগমন, নিধুৱ, ভোগ, ব্যবায়, ঔপস্থ্য।

শেঠ (MERCHANT) ঃ মহাজন, ব্যৱসায়ী, বণিক, বিত্তশালী, সম্পত্তিশালী, সমৃদ্ধ, সমৃদ্ধিশালী, ধনী, ধনিক, ধনসম্পন্ন, শ্ৰেষ্ঠী, আঢ্য, আঢ্যৱন্ত, ঐশ্বৰ্যবান, ঐশ্বৰ্যশালী।

শেষ (END) ঃ অন্ত, অবসান, অৱশিষ্ট, অন্তিম, অৱশেষ, অন্তমিত, ওৰ, সমাপ্তি, সৰ্বশেষ, সমাপ্ত, সম্পন্ন, সমাপন্ন, সিদ্ধি, শেহ, শেহান্তৰ, শেষোক্ত, শেষাংশ, বাকী, বিনাশ, বিনষ্ট, বধ, মৃত্যু, নিষ্পন্ন, পূৰ্ণ, পৰিশেষ, পৰ্য্যবসিত, পৰিণতি, পৰিপূৰ্ত্তি, পৰিণান, উপসংহাৰ, উচ্ছেদ, উচ্ছিষ্ট, উত্তীৰ্ণ, নাশ, ধ্বংস, লোপ।

শৈল (MOUNTAIN) ঃ পৰ্বত, শিল, পাহাৰ, গিৰি, শৈলক, শৈলপ্ৰস্থ, মালভূমি, নগ, দুৰ্গম, মহীধ্ৰ, শিলোচ্চয়, অদ্ৰি, লঘুগিৰি, শিলা, প্ৰস্তৰ, গণ্ডশৈল, অধিত্যকা।

শৈলী (METHOD, STYLE) ঃ পদ্ধতি, ভঙ্গী, ঢং, কৌশল, চাতুৰী, ৰচনা-ৰীতি, ৰচনাভঙ্গী, ৰীতি, প্ৰকাৰ, ধাৰা, স্বভাব, প্ৰণালী, ব্যৱস্থা, অনুক্ৰম, যথাক্ৰমৰচনা, লেখনৰীতি, লেখনশৈলী।

শৈশৱ (CHILDHOOD) ঃ শিশুকাল, বাল্যাৱস্থা, লৰাকাল, শৈশৱাৱস্থা, শৈশৱকাল, বাল্য, কৌমাৰ, শিশুত্ব, আৰম্ভাৱস্থা।

শোক (GRIEF) ঃ বেজাৰ, বিষাদ, বিলাপ, বিলপন, অসন্তোষ, অনুতাপ, অন্তৰ্দাহ, অন্তৰ্বেদনা, মনস্তাপ, মনোদুখ, মনোবেদনা, দুঃখ, কষ্ট, ক্লেশ, খেদ, পীড়া, পৰিতাপ, সন্তাপ, উদ্বেগ।

শোকাকুল (MOURNFUL) ঃ শোকাতুৰ, শোকাৰ্ত, শোকক্লিষ্ট, শোকবিহ্বল, শোকগ্ৰস্ত, শোকাক্ৰান্ত, শোকজৰ্জৰ, শোকজনক, শোকসন্তপ্ত, শোকাবিষ্ট, মৰ্মভেদী, বিষাদপূৰ্ণ, শোচ্য, শোকচিতব্য, শোচনীয়, শোকাভিভূত, শোকাবহ, শোকাৰ্হ, শোকগৰ্ভ, খেদাবহ।

শোভন (BEAUTIFUL) ঃ সুন্দৰ, শোভাযুক্ত, সৌন্দৰ্য্যশালী, চকুত লগা, মনোহৰ, মনোৰম, মঞ্জু, মঞ্জুল, কান্ত, চাৰু, ৰমণীয়, ৰুচিৰ, ৰুচ্য, সুভগ, হৃদ্য, চৌক্ষ, লাৱণিক।

শোভা (CHARM) ঃ সৌন্দৰ্য্য, শুৱনি, জেউতি, কান্তি, দীপ্তি, সুষমা, ৰূপ, মাধুৰী, মাধুৰ্য্য, লাৱণ্য, মুখশ্ৰী, শ্ৰী, তনুশ্ৰী, দেহশ্ৰী, আকৃতি, গঢ়, ধৰণ, ৰম্য, তেজ, বৈভৱ, প্ৰভা, ঔজ্জ্বল্য, বাহাৰ, চাৰুতা, সুন্দৰতা, শোভনতা, বিভূষা, সুকুমাৰত্ব।

শোহ (THIRST) ঃ শোষ, পিপাসা, পিয়াহ, চোঁপ, তৃষা, লালসা, ইচ্ছা, তৃষাৰ্ত্ত,

তৃষ্ণা, তৃষাতুৰ, তৃষিত, হোঁপ, শুকা, শুষিকা, শোষু, চুষণ, ধীতি।

শৌচ (PURIFICATION) ঃ শুচি, শুচিতা, শুদ্ধি, শোধন, শকৃত, পবিত্ৰতা, পুৰীষ, মল, মলত্যাগ, গু, গূথ।

শৌর্য্য (HEROISM) ঃ বীৰত্ব, বীর্য, বিক্ৰম, বীৰচৰিত, বলশালিতা, পৰাক্ৰম, পৌৰুষ, প্ৰতাপ, শক্তি, সাহস, ক্ষমতা।

শ্ৰদ্ধা (RESPECT) ঃ সন্মান, ভক্তি, আস্থা, নিষ্ঠা, সম্ভ্ৰম, বিশ্বাস, আগ্ৰহ, স্নেহ, প্ৰীতি, সমাদৰ, স্পৃহা, মান, সৎকাৰ, প্ৰেম, পূজা, প্ৰশ্ৰয়, আদৰ, নমস্কাৰ, প্ৰণাম, অভিবাদন, অভিবন্দন, অনুৰাগ, অনুৰতি, শ্ৰদ্ধাভাজনেষু, শ্ৰদ্ধাস্পদেষু।

শ্ৰম (LABOUR) ঃ পৰিশ্ৰম, শ্ৰান্তি, ক্লান্তি, খাটনি, কষ্টস্বীকাৰ, কার্য্য, চেষ্টা, উদ্যম, কষ্ট, ক্লেশ, ভাগৰ, প্ৰয়াস, উদ্যোগ।

শ্ৰমিক (LABOURER) ঃ শ্ৰমজীৱী, শ্ৰমশীল, শ্ৰমী, পৰিশ্ৰমী, কর্মকাৰী, কর্মকাৰ, ভৃতক, বৈতনিক, কুলি, মজদুৰ, সাৰথি, লস্কৰ, চাকৰ, চাকৰিয়াল, ভৃত্য, নৌকৰ, কিংকৰ, ভাৰী, মেহনতী, বনুৱা, চালক, মিস্ত্ৰি, দৰ্জি, হালোৱা।

শ্ৰৱণ (HEAR) ঃ কাণ, কৰ্ণ, কৰ্ণপাত, শ্ৰুতি, শুনা, শ্ৰৱণেন্দ্ৰিয়, শ্ৰব্যতা, শ্ৰৱণীয়তা, শ্ৰুতিগম্যতা, সমাকৰ্ণ।

শ্ৰান্ত (FATIGUED) ঃ ক্লান্ত, ভাগৰুৱা, অৱসন্ন, খিন্ন, গ্লান, জাতখেদ।

শ্ৰান্তি (FATIGUE) ঃ ক্লান্তি, ভাগৰ, বিশ্ৰাম, খেদ, গ্লানি, অৱসাদ।

শ্ৰী (FORTUNE) ঃ শোভা, সৌন্দর্য্য, লাৱণ্য, মুখাবয়ব, লক্ষ্মী, ধন-সম্পত্তি, সৌভাগ্য, যশস্যা, গৌৰৱ, চেহেৰা, মঙ্গল, ক্ষমতা, পৰাক্ৰম, জয়শ্ৰী, দীপ্তি, বৃদ্ধি, মুখ্য, প্ৰধান, পূজ্য।

"শ্ৰীকৃষ্ণ" ("SHRIKRISHNA") ঃ কৃষ্ণ, কানাই, কানু, কলীয়া, কংসাৰি, কংসহা, কেশীমথন, কমললোচন, কালীয়দমন, কেশৱ, অচ্যুত, অধোক্ষজ, অনন্তবীর্য, অনংগমোহন, অতলবিহাৰী, গোপাল, গোবিন্দ, গিৰিধৰ, গিৰিধাৰী, গোপীমোহন, গোপীকাৰমণ, গোপিকামোহন, গোকুলনাথ, গোকুলপতি, গোকুলেশ্বৰ, গোপিনীবল্লভ, গোপেন্দ্ৰ, গোপবল্লভ, গোপীনাথ, গোবৰ্ধনধাৰী, গদাধৰ, গদাপাণি, গোষ্ঠবিহাৰী, গোষ্ঠপতি, যদুমণি, যাদৱ, যাদৱৰায়, যশোদানন্দন, যশোদাদুলাল, বনমালী,

বিপিনবিহাৰী, বাসুদেৱ, বংশীধৰ, বংশীবদন, বংশীগোপাল, ব্ৰজবিহাৰী, ব্ৰজমোহন, বৃষ্ণি, ব্ৰজভূষণ, ব্ৰজকিশোৰ, ব্ৰজেশ, ব্ৰজেন্দ্ৰ, বনবিহাৰী, বৃন্দাবনেশ্বৰ, বনোৱাৰী, বেণুধৰ, পীতাম্বৰ, পাণ্ডৱসখা, পুলিনবিহাৰী, পাৰ্থসাৰথি, পুণ্ডৰীকাক্ষ, পদ্মপাণি, দ্বাৰকানাথ, দ্বাৰকাপতি, দ্বাৰকেশ, দ্বাৰকাধীশ, দামোদৰ, দৈৱকীনন্দন, দ্বাৰিকাপতি, দ্বাৰিকানাথ, নগধৰ, ননীচোৰ, নীলমণি, নীলমাধৱ, নৰকান্তক, নৰোত্তম, নন্দদুলাল, নৰুনাৰায়ণ, নটবৰ, ৰাধানাথ, ৰাধাকান্ত, ৰাধাবল্লভ, ৰাসবিহাৰী, ৰাধাৰমণ, ৰণচোড়, ৰাধামাধৱ, ৰাসেশ্বৰ, ৰসৰাজ, মদনমোহন, মথুৰেশ, মথুৰাপতি, মুৰুলীধৰ, মাধৱ, মুকুন্দ, মধুসুদন, মদনগোপাল, মুৰাৰু, চক্ৰধৰ, চক্ৰপাণি, ত্ৰিভংগ, ত্ৰিভংমুৰাৰি, ঘনশ্যাম, শ্যামৰায়, সুদৰ্শনধাৰী।

শ্ৰেণী (ROW) ঃ শাৰী, লানি, দল, সমষ্টি, পংক্তি, সম্প্ৰদায়, সমুহ, ধাৰ, ধাৰি, লালী, আলি, আৱলি, পদ্ধতি, মালা, মালিকা, ৰাজী।

শ্ৰেয় (BEST) ঃ শুভ, হিতকৰ, উত্তম, শ্ৰেষ্ঠ, ভাল, শ্ৰেয়স্কৰ, মঙ্গলজনক, সৰ্বোত্তম, অনন্য, উৎকৃষ্ট, অনবদ্য, সু, শুভদায়ক, বঢ়িয়া, মনোহৰ, প্ৰকৃষ্ট, নিৰ্দোষ, উচিত, উপযুক্ত, যোগ্য, ফলপ্ৰদ, সুশীল, কল্যাণ, কুশল, প্ৰশস্ত।

শ্ৰেষ্ঠ (EXCELLENT) ঃ উত্তম, উৎকৃষ্ট, অতুলনীয়, অদ্বিতীয়, অনন্যসাধাৰণ, পৰম, পৰাৰ্ঘ্য, প্ৰশস্ততম, বৰেণ্য, গুণান্বিত।

শ্লীল (DECENT) ঃ ভদ্ৰ, শিষ্ট, মাৰ্জিত, সাধু, যোগ্য, সভ্য, ৰুচিসন্মত, শোভন, উচিত, বিনীত, সুন্দৰ, সুভগ, সুষম, মনোৰম, ৰমণীয়।

শ্বেত (WHITE) ঃ বগা, ধৱল, শুভ্ৰ, শুক্ল, গৌৰ, ধৌত, শুক্ৰ, শ্যেত, শ্যেন, শ্বিত্য, পাণ্ডু, শ্বেতবৰ্ণ।

শ্লোক (VERSE) ঃ পদ্য, কবিতা, ছন্দ, কাব্য, চৰণ, পাদ, দগাথা, গীত, মন্ত্ৰ।

[ষ]

ষড়যন্ত্ৰ (CONSPIRACY) ঃ চক্ৰান্ত, অভিসন্ধি, কুমন্ত্ৰণা, কূটকৌশল, কু-মতলব, কূট, কপট, কুটিলতা, উপজাপ, মন্ত্ৰণা, কুচক্ৰ, ফন্দি, ফন্দ।

ষাঁড় (BULL) ঃ ষাঁৰ, ষণ্ড, ঋষভ, বৃষ, বৃষভ, ভতৰা, অনড্বুহ, বলীৰ্বদ,

সৌৰভেয়, পুংগব, শঙ্কৰ, শাক্কৰ, শিৱবাহন, গৱৰাজ, গোনাথ, শাংক।

ষোড়শী (YOUTH) ঃ গাভৰু, যুৱতী, তৰুণী, ডেকেৰী, প্ৰাপ্তযৌৱনা, নবীনা, নৱযৌৱনা, নৱযুৱতী, কুমাৰী, যৌৱনা, বালিকা, প্ৰাপ্তবয়স্কা।

ষোলঅনা (WHOLE) ঃ পূৰাপূৰি, সম্পূৰ্ণ, পূৰা, পূৰ্ণ সমস্ত, সমগ্ৰ, সৰ্ব, সমুদায়, সকলো।

[স]

সংকট (CRISIS) ঃ সঙ্কট, বিষম, বিপজ্জনক, বিপদ, বিপত্তি, বিঘ্ন, ব্যাঘাত, ভয়াবহ, দুৰৱস্থা, দুৰ্দৈব।

সংকলন (COLLECTION,) ঃ সঙ্কলন, সংগ্ৰহ, সঞ্চয়ন, সমুচ্চয়, সমাহাৰ, সমবায়, সমুদায়, সমূহ, সংগ্ৰাহকগ্ৰন্থ, চয়ন, মনোনয়ন, মিশ্ৰণ, মিলন, আহৰণ, একত্ৰীকৰণ।

সংকলিত (UNITED) ঃ সম্বলিত, সংযুক্ত, মিলিত, যুক্ত, সংযুক্ত, জড়িত, বেষ্টিত, বিজড়িত, মিশ্ৰিত, একত্ৰ, সংহত।

সংকীৰ্ণ (NARROW) ঃ সঙ্কীৰ্ণ, সংকুচিত, সীমিত, সংক্ষিপ্ত, সূক্ষ্ম, সৰু, স্বমতান্ধ, অনুদাৰ, অপ্ৰসস্ত, অপ্ৰসাৰিত, অনুদাৰমতি, আবদ্ধ, আকুঞ্চিতবুদ্ধি, ক্ষুদ্ৰ, কুণ্ঠিত, দ্বিধাযুক্ত, চিকণ, মিহি, ক্ষীণ।

সংকেত (SIGN) ঃ সঙ্কেত, সূত্ৰ, সংজ্ঞা, চিহ্ন, ইঙ্গিত, লক্ষণ, পূৰ্বাভাস, প্ৰতীক, পৰিচায়ক, অভিজ্ঞান, অঙ্গি-ভঙ্গি, টিপ, ঠাৰ, ঠাৰ-চিয়াঁৰ।

সংক্ৰান্ত (RELATING) ঃ সম্বন্ধীয়, সম্পৰ্কযুক্ত, সম্পৰ্কীয়, সজাতীয়, সগোত্ৰীয়।

সংক্ৰামক (CONTAGIOUS) ঃ সোঁচৰা, খোঁচৰা, ব্যাপক, বিস্তৃত, ব্যপক্ত, বিয়াপক্ত, সঞ্চাৰশীল, স্পৰ্শজন্য, স্পৰ্শসঞ্চাৰী।

সংগঠন (ORGANISATION) ঃ গঠন, নিৰ্মাণ, অনুষ্ঠান, কাৰ্য্যক্ৰম, দল, সংঘ, সংস্থান, সমিতি, সভা, সমাজ, সংস্থা, কাৰ্য্যালয়, মেল, চক্ৰ, মণ্ডলী, মৰ্চা, গোষ্ঠী, পৰিষদ, প্ৰতিষ্ঠান, বৈঠক।

সংগত (REASONABLE) ঃ সঙ্গত, ন্যায্য, সমীচীন, যোগ্য, যুক্তিযুক্ত, যথাযথ, উপযোগী, উপযুক্ত, উপশম, উচিত, ঠিক।

সংগম (COHABITATION) ঃ সঙ্গম, সম্ভোগ, সহবাস, সুহাগ, মিলন, আলিঙ্গন,

চুম্বন, প্ৰেম, শৃঙ্গাৰ, প্ৰণয়, ধৰ্ষণ, ৰতিক্ৰিয়া, যৌনমিলন, যৌনসংগম।

সংগীত (SONG, MUSIC) ঃ সঙ্গীত, সুৰ, স্বৰ, স্বৰমাধুৰ্য্য, গীত, গাথা, গান, বাদ্য, বাজনা, বোল, বৃন্দগান, তাল, তান, নাদ, কোৰাছ, একতান, ঐক্যতান, দ্বৈতসঙ্গীত, গন্ধৰ্ববিদ্যা।

সংগ্ৰহ (COMPILATION) ঃ আহৰণ, সঞ্চয়ন, সংকলন, একত্ৰীকৰণ।

সংঘ (ASSOCIATION) ঃ সঙ্ঘ, সমাজ, সভা, সংস্থা, সমিতি, সংসদ, সমবায়, সম্প্ৰদায়, সঙ্গ, সংগম, সঙ্গম, সংযোগ, সাহচৰ্য্য, পৰিষদ, মণ্ডলী, দল, জনতা, গোষ্ঠী, সঙ্গ।

সংঘৰ্ষ (FRICTION) ঃ সঙ্ঘৰ্ষ, সংঘাত, সংগ্ৰাম, সমৰ, ঘৰ্ষণ, ঘঁহন, মৰ্দন, মাৰপিট, মাৰধৰ, মতভেদ, বিৰোধ, বিবাদ, যুদ্ধ, যুজ, ৰণ, হতাহতি, আক্ৰমণ, আঘাত।

সংজ্ঞা (CONSCIOUSNESS) ঃ চেতনা, চৈতন্য, সজ্ঞানতা, সম্বিৎ, সজ্ঞানাৱস্থা, সজাগতা, জাগ্ৰতাৱস্থা, হুচ্, উপলব্ধি, জ্ঞান, প্ৰতিবোধ।

সংবাদ (NEWS) ঃ সম্বাদ, সমাচাৰ, সূচনা, সন্দেশ, বাৰ্ত্তা, বাতৰি, বৰ্ণন, বিৱৰণ, বিনৰণী, বিবৃতি, বৰ্ণনা, বৃত্তান্ত, বাৰ্ত্তাবহ, বিজ্ঞপ্তি, খবৰ, ঘটনাপ্ৰবাহ, ঘোষণা, গুজব, জনৰৱ, জনশ্ৰুতি, বু-বু-বা-বা।

সংবিধান (CONSTITUTION) ঃ বিধি, বিধান, ব্যৱস্থা, কানুন, নিয়ম, পদ্ধতি, শাসনতন্ত্ৰ, আচৰণবিধি, দণ্ডবিধি, শাসনপদ্ধতি, নিয়মাৱলী, ৰাজ্যব্যৱস্থা।

সংযত (CONTROLLED) ঃ পৰিমিত, নিয়মিত, বিনীত, শান্ত, ভদ্ৰ, নিবৃত্ত, প্ৰতিহত, বশীভূত, জিতেন্দ্ৰিয়, সংযমী, দমিত, অবিচলিত, স্থিৰ।

সংযম (RESTRAINT) ঃ দমন, নিয়ন্ত্ৰণ, নিবাৰণ, সংবৰণ, প্ৰশমন, বন্ধন, নিগ্ৰহণ, আত্মসংযম, ৰোধ, নিৰোধ, একাগ্ৰতা, ইন্দ্ৰিয়জয়, প্ৰতিবন্ধ, ইচ্ছানিবৃত্তি।

সংযোগ (UNION) ঃ মিলন, সম্পৰ্ক, সংমিশ্ৰণ, সম্প্ৰসাৰণ, সংযোজন, সংযোজনা, সম্বন্ধ, সমন্বয়, সংহতি, মিশ্ৰণ।

সংৰক্ষণ (PRESERVING) ঃ ৰক্ষণ, ৰক্ষণাবেক্ষণ, ৰক্ষা, সুৰক্ষা, সংগ্ৰহালয়, তত্ত্বাৱধান, প্ৰতিপালন, উদ্ধাৰ, যাদুঘৰ, গুদাম, ভঁৰাল, ভাণ্ডাৰ।

সংলগ্ন (CONNECTED) ঃ সংযুক্ত, সংপৃক্ত, সংযোজিত, সমন্বিত, সম্পৰ্কিত, সম্বলিত, সংহত, মিলোৱা, সন্নিবিষ্ট, বিজড়িত, মিলিত, যুক্ত, জড়িত,

ঘনিষ্ঠ, একত্ৰ, একাকাৰ, সমাবিদ্ধ, একত্ৰীকৃত, লিপ্ত, সংলিপ্ত, সংশ্লিষ্ট, অনুবদ্ধ, অন্বিত, যোগ, পৃক্তি, সন্ধি, জোৰা, সম্বন্ধ, সম্পৰ্ক, সংহতি, সন্নিহিত।

সংশয় (DOUBT) ঃ সন্দেহ, সন্ত্ৰাস, দোধোৰ-মোধোৰ, সংশীতি, আশঙ্কা, আন্দাজ, আক্ষেপ, অনিশ্চয়তা, অনুমান, অনিৰ্ণয়, অপ্ৰত্যয়, অবিশ্বাস, দ্বিধা, দ্বৈধ, কুণ্ঠা।

সংশোধন (CORRECTION) ঃ সংস্কাৰ, সমাধান, শোধন, শুধৰণি, নিৰ্মলীকৰণ, নবীকৰণ, পৱিত্ৰকৰণ, প্ৰতিকাৰ, প্ৰতিবিধান, শুদ্ধি, মেৰামতি, মীমাংসা।

সংসাৰ (EARTH, UNIVERSE) ঃ জগত, বিশ্ব, ব্ৰহ্মাণ্ড, মৰ্ত্ত্যলোক, মেদিনী, পৃথিৱী, ইহলোক, গাৰ্হস্থ্যধৰ্ম, গৃহস্থালি, ভৱ, দুনিয়া, চৰাচৰ, বসুধা, বসুমতী, ভুৱন, ত্ৰিভুৱন।

সংস্কৰণ (EDITION) ঃ তাওৰণ, মুদ্ৰাঙ্কন, অঙ্কন, চিহ্ন, মুদ্ৰণ, প্ৰকাশন, নবীকৰন, সংশোধন, সংস্কাৰ, সংস্কাৰসাধন।

সংস্কাৰ (REFORMATION) ঃ পৰিশোধন, পৰিষ্কৰণ, পৰিষ্কাৰ, প্ৰবৃত্তি, শুদ্ধীকৰণ, শুচীকৰণ, শোধন, শুদ্ধি, মেৰামতি, মাৰ্জন, ধাৰণা, অন্ধবিশ্বাস, কুসংস্কাৰ, শৱদাহ, দীক্ষা, আৰম্ভ, উপক্ৰম, তন্ত্ৰোপদেশ।

সংস্কৃতি (CIVILISATION) ঃ সভ্যতা, সংশোধন, কৃষ্টি, উৎকৰ্ষ, ৰীতিনীতি, চালচলন, দেশাচাৰ, আদব-কায়দা, ভদ্ৰতা, পৰম্পৰা, বিদ্যাবুদ্ধি, শিষ্টতা, প্ৰবুদ্ধতা।

সংস্থা (ORGANISATION) ঃ অনুষ্ঠান, সংগঠন, সভা, সমাজ, নিগম, নিকায়, পৰিষদ, সংঘ, গোষ্ঠী, প্ৰতিস্থান, মহাসভা।

সংস্থান (MEANS) ঃ যোত্ৰ, অৱস্থান, স্থিতি, সম্বল, জীৱনোপায়, উপায়, অৰ্থ, সাধনোপায়, সঙ্গতি, আয়, উদয়, কৰ্মোদয়।

সংক্ষিপ্ত (BRIEF) ঃ চমু, চুটি, ক্ষুদ্ৰ, অল্প, লঘু, সংকুচিত, সংক্ষেপিত, বাহুল্যবৰ্জিত, সাৰাংশ, চুম্বক, অল্পীকৃত, অদীৰ্ঘ, সংক্ষিপ্তসাৰ, নাতিদীৰ্ঘ।

সঞ্চয় (SAVING) ঃ সাঁচন, সংগ্ৰহ, ৰক্ষণ, আয়, উপাৰ্জন, জমা, পুঁজি, পুঞ্জি, যোগাৰ, উদ্যোগ, সংস্থান, সঞ্চন, মিতবিনিয়োগ।

সঞ্চৰণ (MOTION) ঃ চলন, গমন, গতি, লৰ-চৰ, বিচৰণ, কম্পন, সঞ্চলন,

দোলন, সঞ্চাৰ, সঞ্চাৰণ, সঞ্চালন, দোলায়ন, বিস্তাৰণ, স্থানান্তৰণ, ব্যাপন, ভ্ৰমণ, অঙ্গবিক্ষেপ, ইঙ্গিত, মলোৎসৰ্গ, জোঁকাৰ।

সন্ধান (CLUE) ঃ শুংসূত্ৰ, বাতৰি, অস্তিত্ব, উবাদিহ্, নিচান, অন্বেষণ, খোজা, মাৰ্গদৰ্শক।

সন্ধি (ALLIANCE) ঃ জোৰা, মিল, নিৰ্বন্ধ, মিলন, ঐক্য, মীমাংসা, একতা, মৈত্ৰী, সংযোগ, সংশ্লেষণ, সংহতি, সম্বন্ধ।

সন্ধ্যা (EVENING) ঃ সন্ধিয়া, গধূলি, গোধূলি, সায়াহ্ন, সায়ংকাল, দিনান্ত, দিবাবসান, প্ৰদোষ, সায়ং, সন্ধ্যাকাল, সূৰ্য্যস্তকাল, সাঁজ, অস্তকাল, দিনশেষ।

সম্পৰ্ক (RELATION) ঃ সম্বন্ধ, সংস্পৰ্শ, সঙ্গ, লগ, বন্ধন, টান, মিলাপ্ৰীতি, আকৰ্ষণ, সংস্ৰৱ, সংসৰ্গ, আত্মীয়তা, বন্ধুত্ব, মিত্ৰতা, যোগসূত্ৰ, সমতা, সহধৰ্মীতা, সাহৰ্চ্য্য, সহযোগিতা, সাদৃশ্য, সামঞ্জস্য, সান্নিধ্য, সংযোগ, সংলগ্নতা, সজাতীয়তা, মিলন, যোগ, যোগাযোগ, প্ৰসঙ্গ, মাধ্যম, জ্ঞাতিভাৱ, গোত্ৰজ, সগোত্ৰ।

সম্পৰ্কীয় (RELATED) ঃ সম্বন্ধীয়, কুটুম, বন্ধু, বান্ধৱ, বংশ, পূৰ্বপুৰুষ, আত্মীয়, বংশধৰ, সগোত্ৰ, সজাতীয়, কৃতসম্বন্ধ, সম্বন্ধী।

সম্পাদন (EDITING) ঃ পৰিচালন, নিৰ্বাহ, সংশোধন, সংকলন, পৰীক্ষণ, সমাপন, পালন, বিধান, মনোনয়ন, স্থিৰীকৰণ, লিখন, পূৰণ, সিদ্ধি, পৰিপাক।

সম্প্ৰসাৰণ (EXTENSION) ঃ উন্নয়ন, বৰ্দ্ধন, বৃদ্ধি, বিস্তৃতি, বিস্তাৰ, প্ৰসাৰ, ব্যাপ্তি।

সম্বৰণ (CONTROL) ঃ দমন, নিবাৰণ, নিৰোধ, আচ্ছাদন, আবৰণ, সংগোপন, সংযমন, নিগ্ৰহ, সংযম, নিয়মন, নিয়ন্ত্ৰণা, প্ৰভুত্ব, বশ, নিয়ম, আত্মসংযম, পৰিত্যাগ।

সম্বৰ্দ্ধনা (WELCOME) ঃ অভিনন্দন, অভ্যৰ্থনা, সমাদৰ, সম্ভাষণ, সম্মান, আদৰ, অভিবন্দন, অভিবাদন, প্ৰণাম, নমস্কাৰ, আদৰ-সাদৰ, সোধ-পোচ, আলহউদহ, স্বাগত, সৎকাৰ, সৎকৃতি, সৎক্ৰিয়া।

সকল (WHOLE) ঃ সমগ্ৰ, বিলাক, সমূহ, সমস্ত, সমুদায়, সৰ্ব, সম্পূৰ্ণ, সৰ্বত্ৰ, পূৰ্ণ, যাবতীয়, পূৰা, অখণ্ড।

সক্ৰিয় (ACTIVE) ঃ ক্ৰিয়াযুক্ত, ক্ৰিয়াশীল, কাৰ্যতৎপৰ, কৰ্মকুশল, কৰ্মশীল,

কর্মৰত, কাৰ্য্যক্ষম, তৎপৰ, উদ্‌যোগী, উৎসাহী, ব্যস্ত, ৰত, চালু, পৰিশ্ৰমী, অনলস, সকৰ্মক, কৰ্মোদ্যুক্ত।

সখা (FRIEND) ঃ সখি, মিত্ৰ, বন্ধু, লগৰীয়া, সঙ্গী, সাঙ্গ, প্ৰিয়জন, হিতৈষী, সুহৃদ, সহযাত্ৰী, সহযোগী, সহচৰ, আত্মীয়, সতীৰ্থ, সহচাৰী, হিতাকাংক্ষী, শুভাভিলাষী, শুভানুধ্যায়ী।

সচেতন (CONSCIOUS) ঃ সজ্ঞান, চেতনাযুক্ত, সজাগ, সতৰ্ক, জাগ্ৰত, সাৱধান, সষ্টম, সাজু, প্ৰস্তুত, জীৱন্ত, অপ্ৰমত্ত, জাগৃৱি, জাগৰিত।

সচ্ছলতা (SOLVENCY) ঃ স্বচ্ছলতা, ধনাধ্যতা, ঐশ্বৰ্য্যশালিতা, বৈভৱশালিতা, ধনবত্তা, ধনবল, অৰ্থবল, সমদ্ধি, সম্পদ, সাধ্য, ঐশ্চৰ্য্য, বিভৱ।

সজা (CAGE) ঃ খাঁচা, পিঁজৰা, পিঞ্জৰা, পিঞ্জৰ, পঞ্জৰ, বিতংস, বীতংস, কাৰা।

সতৰ্ক (CAREFUL) ঃ সাৱধান, সজাগ, মনোযোগী, জাগ্ৰত, অপ্ৰমত্ত, দক্ষ, অবহিত, জাগৰূক।

সৎ (HONEST) ঃ সাধু, সত্য, সু, সাত্বিক, স্থায়ী, সত্যবাদী, সত্যব্ৰত, সত্যাশীল, সৰল, পৱিত্ৰ, প্ৰকৃত, শুভ, শুদ্ধশীল, বিদ্যমান, উত্তম, যথাৰ্থ, নিশ্চিত, ঠিক, মহৎ, মহান, নিত্য, নিষ্কপট, অকুটিল, ঋজু, ধৈৰ্য্য, ন্যায্য।

সতেজ (VIGOROUS) ঃ তেজস্বী, বলৱান, শক্তিশালী, অম্লান, প্ৰবল, বলী, সমৰ্থ, ওজস্বী, শক্ত, অনলস, উৎসাহী, উদ্যমী।

সত্ত্ব (ESSENCE) ঃ নম্ৰ, শান্ত, সাৰভাগ, ৰস, সাৰ, সত্তা, নিৰ্যাস, গুণ, গুণৱত্তা, প্ৰকৃতি, আত্মা, প্ৰাণ, স্বভাৱ, নিষ্কৰ্ষ।

সত্য (TRUTH) ঃ সঁচা, প্ৰকৃত, যথাৰ্থ, নিত্য, সৎ, বাস্তব, ঠিক, সাধু, অভ্ৰান্ত, নিশ্চিত, শুদ্ধ, প্ৰামাণিক, অকৃত্ৰিম, নিৰ্বিকল্প, বিদ্যমানতা, প্ৰতিজ্ঞা, দিব্য, স্বতঃসিদ্ধ, স্বভাৱসিদ্ধ, স্বয়ংসিদ্ধ, শপত, বাস্তৱিক, তাত্বিক, অন্বৰ্থ, অকল্পিত,।

সন্তান (CHILD) ঃ পুত্ৰ-কন্যা, ল'ৰা-ছোৱালী, পো-জী, সন্ততি, আত্মজ, আত্মজা, বংশধৰ, উত্তৰপুৰুষ, পুত্ৰ, কন্যা, পো, জী, বেটা, বেটী, ল'ৰা, ছোৱালী, তনয়া, দুহিতা, নন্দিনী, পুত্ৰী, তনুজা, অপত্য, অৰ্ভক, উদ্বহ, দাৰক, বালক, বৎস, শিশু, স্তনপ, ঔৰস্য, উৰস্য।

সন্তোষ (SATISFACTION) ঃ তৃপ্তি, পৰিতোষ, আনন্দ, হৰ্ষ, প্ৰসন্নতা, মনস্তুষ্টি, মনবোধ, তুষ্টি, আহ্লাদ, উল্লাস, প্ৰমোদ, সুখ।

সন্যাসী (SAINT) ঃ সাধু, যতি, যোগী, তপী, উদাসীন, মহাত্মা, স্বামিজী, ভিক্ষু, বৈৰাগী, ব'ৰাগী, সংসাৰত্যাগী, অবধূত, তাপস, ব্ৰহ্মচাৰী, চতুৰ্থাশ্ৰমী, সন্ত, সাধক, ধৰ্মগুৰু মহন্ত, ফকিৰ, শ্ৰমণ, বাউল, হাজি, কেৱলীয়া, দৰবেশ।

সফল (FRUITUL) ঃ ফলযুক্ত, কৃতকাৰ্য্য, ফলবান, চৰিতাৰ্থ, সাৰ্থক, সিদ্ধ, ফলপ্ৰদ, ফলপ্ৰসূ, ফলদায়ক, সিদ্ধকাম, কাৰ্যকৰ, কৃতকৰ্মা, কৃতাৰ্থ, সফলকাম, কৃতকৃত্য।

সভা (CONFERENCE) ঃ সন্মেলন, চক্ৰ, সংগঠন, জন-সমাবেশ, পঞ্চায়ত, পৰিষদ, গোষ্ঠী, সমিতি, সংসদ, বৈঠক, অধিবেশন, আলোচনাচক্ৰ, পাঠচক্ৰ, মণ্ডলী, মজ্‌লিছ, সমাজ, সন্মিলন, সমজ্যা, মেল।

সমগ্ৰ (ENTIRE) ঃ সম্পূৰ্ণ, অখণ্ড, পূৰ্ণ, সকলো, সমস্ত, গোটেই, সমুদায়, অখিল, সৰ্ব, অখণ্ড, অন্যূন।

সমতল (PLAIN) ঃ সমথল, ভৈয়াম, অগভীৰ, অবন্ধুৰ, সমঘন, সমতুল, সমতুল্য, সমান, সুগম, সমপ্ৰদেশ, সমভূমি, সমস্থলী।

সমতা (SIMILARITY) ঃ তুল্যতা, অভিন্নতা, সমানতা, সমীচীনতা, সংগতি, সামঞ্জস্য, সাদৃশ্য, সমৰূপতা, সাৰূপ্য, সাম্যভাব, সাম্য, সমদৰ্শিতা, ঔপম্য, সাবৰ্ণ্য।

সমবেত (ASSEMBLED) ঃ মিলিত, একীভূত, একত্ৰীকৃত, একত্ৰীভূত, সমহাৰ, সমুচ্চয়, একত্ৰ, মিলন, সমাবিষ্ট, সমাগত, সমূহ।

সময় (TIME) ঃ কাল, আজৰি, অৱসৰ, বতৰ, সুযোগ, বেলি, ক্ষণ, পল (২৪ চেকেণ্ড, পলক, চকুপঁচাৰ, নিমেষ, বিপল, (পলৰ ৬০/১) অনুপল, নিমিষ, মুহূৰ্ত্ত, দণ্ড, বেলা, ঘণ্টা, মিনিট, চেকেণ্ড, দিন, দিবস, প্ৰহৰ, পৰ, ৰাতি, ৰাত্ৰি, ৰজনী, অহোৰাত্ৰ, লহমা, তিথি, বাৰ, নক্ষত্ৰ, লগ্ন, বাসৰ, সপ্তাহ, পক্ষ, পষ, পষেক, মাহ, মাহেকত, ঋতু, বছৰ, বৰ্ষ, বৎসৰ, সম্বৎসৰ, সম্বৰ্ত্ত, মন্বন্তৰ, কল্প, যুগ, যুগান্ত, যুগান্তৰ, কল্পান্ত, অব্দ, শক, ছন, প্ৰলয়, খ্ৰীষ্টাব্দ, শঙ্কৰাব্দ, ভাস্কৰাব্দ, শকাব্দ, শতাব্দী, শতিকা, সম্বৎ, দিনলিপি, দিনপঞ্জি, অৱকাশ, যাম (৩ ঘণ্টা) অৱসৰ, দিনকাল।

সমৰ্থ (COMPETENT) ঃ পটু, উপযুক্ত, শক্তিমন্ত, পাৰ্গত, পাৰগ, ক্ষমতাসম্পন্ন, দক্ষ, যোগ্য, নিপুণ, কুশলী, শক্য, শক্ত, কুশল, কাৰ্যক্ষম,ক্ষম।

সমস্যা (PROBLEM) ঃ সংকট, দুৰ্গতি, জঞ্জাল, মস্কিল, আহুকাল, বাধা, অসুবিধা, অভাৱ, বিপত্তি, বিভ্ৰাট, বিপদ, বিঘিনি, বিঘ্ন, আপদ, অন্তৰায়, প্ৰতিঘাট, নিষেধ, বাৰণ, জটিলতা, প্ৰতিবন্ধক, প্ৰহেলিকা।

সমাজ (SOCIETY) ঃ সংঘ, সভা, প্ৰতিষ্ঠান, শ্ৰেণী, জনসাধাৰণ, জনপদ জনতা, সম্প্ৰদায়, সংসদ, সমজ্যা, সাহৰ্চ্য্য, মণ্ডল।

সমাধান (SETTLEMENT) ঃ সমাধা, নিষ্পত্তি, সম্পাদন, মীমাংসা, সমাপ্তি, সমাপন, ৰায়, সিদ্ধান্ত, মধ্যস্থতা, প্ৰতিকাৰ, ফয়চলা, মিট-মাট, মিলন।

সমাধি (MEDITATION) ঃ ধ্যান, চিন্তন, মনন, তন্ময়তা, স্তুতিপাঠ, ভাবনা, গম্ভীৰ, মৈদামনি, সমাধিভূমি, কবৰ, মৈদাম, শৱদহনশালা, সমাধিস্থান।

সমীক্ষা (OBSERVATION) ঃ সমীক্ষণ, অনুসন্ধান, অন্বেষণ, পৰ্য্যবেক্ষণ, আলোচনা, নিৰূপণ, বিচাৰ, বিচাৰণা, বিমৰ্শ, অৱলোকন, আলোচনা, নিৰীক্ষণ।

সমুদ্ৰ (SEA) ঃ সাগৰ, সিন্ধু, সৰস্বত, কুম্ভিভ, সৰিৎপতি, পয়োধি, পাৰবাৰ, পৰংগব, পাথোধি, ইৰাৱান, পেৰু, বাৰিধি, বৰুণাবাস, বাংক, বাৰিৰাশি, জলধি, বাৰীশ, প্ৰচেতা, জলনিধি, অম্বুপতি, অম্বোদ, অব্ধি, জলেশ্বৰ, নীলাম্বু, ৰত্নাকৰ, অকুপাৰ, অৰ্ণব, ইন্দুজনক, ইৰাবৎ, নীলাম্বুধি, উদধি, উদন্বৎ, উৰ্মিমালী, গঙ্গাধৰ, তৰন্ত, তিমি, জলেশ, তিমিকোষ, ধৰণীপ্লৱ; ৰত্নগৰ্ভ, নীৰধি, তোয়ধি, নীৰনিধি, বাৰীন্দ্ৰ, মকৰালয়, মকৰাকৰ, মহাকচ্ছ।

সমূহ (ASSEMBLAGE) ঃ গণ, জুম, মুঠ, সমষ্টি, সমুচ্চয়, সমুদায়, সম্ভাৰ, সমাহাৰ, নিচয়, আৱলী, মালা, ৰাজি, গুচ্ছ, মণ্ডলী, প্ৰমুখ, যূথ, শ্ৰেণী, বৰ্গ, গোষ্ঠী, দল, পাল, কুল, বৃন্দ, বিলাক, বোৰ।

সম্ভাৱনা (POSSIBILITY) ঃ আশা, আস্থা, আশঙ্কা, অৱশ্যম্ভাৱিতা, ভৰসা, ভাৰসা, নিৰ্ভৰ, সুযোগ, সম্ভাব্যতা, সম্ভৱতা, সম্ভৱনীয়তা, শক্যতা, পূৰ্বাভাস।

সম্মতি (CONSENT) ঃ অনুমোদন, মঞ্জুৰি, সুমতি, সংমতি, সমৰ্থন, স্বীকাৰ, অংগীকাৰ, স্বীকৃতি, কবুল, অনুজ্ঞা, অনুমতি।

সম্মান (HONOUR) ঃ মান, সম্ভ্ৰম, গৌৰৱ, মৰ্য্যাদা, সেৱা, স্তুতি, আদৰ, শ্ৰদ্ধা, অভ্যৰ্থনা, সম্বৰ্দ্ধনা, পুৰস্কাৰ, সমাদৰ, গুণগান, অভিবাদন, বন্দনা, মান্যতা,

প্রণিপাত, প্রণাম, প্রশস্তি, বহুমান, অভিবন্দনা, খ্যাতি, কার্ত্তি, শ্রেষ্ঠপদ, প্রতিপত্তি, পূজ্যভাৱ।

সম্মুখ (FRONT) ঃ সন্মুখ, আগ, অগ্র, আগফাল, সাক্ষাৎ, অগ্রভাগ, অগ্রদেশ, মূৰ্ধ, মুখামুখি, অভিমুখ, সম্মুখবৰ্ত্তী।

সম্বন্ধ (RELATIONSHIP) ঃ সম্পৰ্ক, সংযোগ, সংশ্ৰৱ, সংসৰ্গ, সংস্পৰ্শ, সংশ্লেষ, সংসৃষ্টি, সংযোজন, অনুবন্ধ, অন্বয়, অনুষংগ, যোগ, যোগাযোগ, সমন্বয়, মিল, মিলন, জ্ঞাতিত্ব, বন্ধুতা, সগোত্ৰতা, সজাতীয়তা, সংগোত্ৰ।

সৰল (STRAIGHT) ঃ পোন, উদাৰ, সৎ, হোজা, অকপট, পোনপটীয়া, সজ, অনাড়ম্বৰ, ঋজু, সহজ, জটিলতাশূন্য, অবক্ৰ, অকুটিল, অকঠিন, সুসাধ্য, সুবোধ, নিৰাড়ম্বৰ, সহজসাধ্য, প্ৰাঞ্জল, নিষ্কপট, নম্ৰ, সুগম, বিনীত, পোনপটীয়া, অকপট, চিধা-চাধা।

"সৰস্বতী" ("SARASWATI") ঃ বাণী, বীণাপাণি, ব্ৰাহ্মী, বাগ্‌দেৱী, বাগীশা, বাগীশ্বৰী, বাঙ্ময়ী, বিদ্যাদেৱী, বিশালাক্ষী, বাক্, শুক্লা, শ্বেতা, শ্বেতভুজা, শতৰূপা, শাৰদা, সৰদা, সনাতনী, সৰ্বশুক্লা, পদ্মাসনা, মহাশ্বেতা, কমলাক্ষী, কাদম্বৰী, ভাৰতী, হংসাসীনা, হংসবাহনা, হংসবাহিনী।

সৰ্বদা (ALWAYS) ঃ সদায়, সদা, সনাতন, সততে, নিত্য, নিতৌ, নিৰত, নিয়ত, নিত্যনৈমিত্তিক, নিৰৱচ্ছিন্ন, নিৰৱধি, নিৰৱকাশ, নিৰন্তৰ, প্ৰতিদিনে, প্ৰত্যহ, প্ৰাত্যহিক, প্ৰতিনিয়ত, পৌনঃপুনিক, পুনঃপুনঃ, পদে পদে, চিৰ, চিৰস্থায়ী, চিৰকাল, চিৰকলীয়া, চিৰকালে, চিৰাচৰিত, শাশ্বত, বাৰম্বাৰ, বাৰেপতি, বাৰমাহী, বাৰমহীয়া, ধ্ৰুব, অবিৰাম, অবিশ্ৰান্ত, অনবৰত, অব্যাহত, অনুক্ষণ, ৰোজ।

সৰু (SMALL) ঃ ক্ষুদ্ৰ, অণু, কণ, কণমানি, অকণমাণি, অকণমান, এধানমান, এধানমানি, এখুদমান, নাওমান, এমাডিমা, আমাডিমা, পেন্দুকনা, চুটি-চাপৰ, খৰ্বকায়, খৰ্ব, সূক্ষ্ম, সূক্ষ্মাতিসূক্ষ্ম, লঘু, স্তোক, দভ্ৰ, অল্প।

সস্তা (CHEAP) ঃ সুলভ, কমদামী, সস্তীয়া, অল্পমূল্য, অল্পাৰ্ঘ, তুচ্ছ, সহজলভ্য।

সহ (TOGETHER) ঃ সৈতে, সহিত, সঙ্গত, লগত একেলগে, যুক্ত, সমন্বিত, সম্ভূয়, মিলিত, সহোদৰ, সহকৰ্মী, সহকাৰী, সহচৰ, সহচাৰী, সহচৰী, সহজাত, সহাধ্যায়ী, সহপাঠী, সহযোগ, সহযোগী, সহযাত্ৰী, সহযাত্ৰা, সহমৰণ, সহবাস, সহানুভূতি।

সহন (ENDURANCE) ঃ সহ্য, ধৈর্য্য, ক্ষমা, সহ্যকৰণ, সহিষ্ণুতা, তিতিক্ষা, বৰদাস্ত, ক্ষান্তি, স্থৈৰ্য, সহনশীলতা।

সাং (END) ঃ শেষ, অন্ত, সমাপ্তি, ওৰ, সমাপন, সমাপতি, অৱসান, পৰ্য্যৱসান, বিৰাম, সম্পাদন।

সাকাৰ (CORPOREAL) ঃ দেহধাৰী, দেহী, অংগধাৰী, অংগী, অৱয়বী, সাৱয়ৱ, শৰীৰী, শৰীৰবদ্ধ, ৰূপধাৰী, মূৰ্ত, সাংগী, দেহবৎ, শাৰীৰিক।

সাজ (DECORATION) ঃ সাজ-পাৰ, পোছাক-পৰিচ্ছদ, বেশ-ভূষা, বেশ, সজ্জা, পৰিধান, প্ৰসাধন, আভৰণ, ভূষণ, মণ্ডন, অলঙ্কৰণ।

সাত (SEVEN) ঃ সপ্ত, সপ্তম, সপ্তমী, সপ্তধা, সপ্তক, সপ্তাহ।

সাদৃশ্য (LIKENESS) ঃ মিল, তুল্যতা, সদৃশ্যতা, সমানতা, সাযুজ্য, সমৰূপতা, সামঞ্জস্য, সাম্য, সাৰূপ্য, সাবৰ্ণ্য, অনুৰূপতা, অভিন্নতা, আবাস, আনুৰূপ্য, ঐক্য, একত্ব, ঔপম্য।

সাধনা (WORSHIP) ঃ উপাসনা, আৰাধনা, মিনতি, কাকুতি, অধ্যাৱসায়, উদ্যম, উপায়, তপস্যা, প্ৰযত্ন, ব্ৰত, অভ্যাস, পন্থা, প্ৰক্ৰিয়া, অভ্যৰ্চনা, অৰ্চনা, অৰ্চা, উপাস্তি, পূজন, ভজন, পূজা, সপৰ্যা, অত্যানুৰাগ, অত্যাসক্তি, অভ্যাসক্ৰম, পদ্ধতি, বিধান।

সাধাৰণ (COMMON, ORDINARY) ঃ সামান্য, গতানুগতিক, চিৰাচৰিত, সচৰাচৰ, প্ৰায়ে, তুচ্ছ, নগণ্য, সহজ, সৰল ,স্বাভাবিক, অপ্ৰধান, ইতৰ, গৌণ, অকিঞ্চন, নিৰ্বিশেষ, সাৰ্বজনীন, সাৰ্বজনিক, অবিৰল, ব্যাৱহাৰিক, হীনবৰ্গ, মধ্যম, লৌকিক, অবিশিষ্ট।

সাধু (PIOUS) ঃ সৎ, ধাৰ্মিক, ভদ্ৰ, মাৰ্জিত, নীতি পৰায়ণ, সন্যাসী, সাধক, মুনি, ভিক্ষু, সন্ত, ধৰ্মগুৰু, মহন্ত, বাবাজী, ফকিৰ।

সাধ্য (ACCOMPLISHABLE) ঃ শক্তি, ক্ষমতা, সম্ভৱ, সম্পাদনীয়, সাধনীয়, সম্ভাব্য, সম্পাদ্য, অৱধাৰ্য্য, আয়ত্ব।

সাপ (SNAKE) ঃ সৰ্প, ভুজঙ্গ, ভুজগ, ভুজঙ্গম, উৰগ, ফণী, নাগ, বিষধৰ, সৰীসৃপ, ফণধৰ, কুণ্ডলী, কঞ্চুকী, অহি, অনিলাশন, আশীবিষ, উৰঙ্গম, কাকোদৰ, কুম্ভীনস, চক্ৰী, গূঢ়পাদ, দণ্ডশূক, দৰ্বীকৰ, দীৰ্ঘপৃষ্ঠ, দ্বিজিহ্ব, দ্বিৰসন, পন্নগ, ফুল্লৰীক, বিলেশয়, লেলিহান, ব্যাল, হৰি, বাসুকি,

তক্ষক, অনন্ত, কালীয়, শংখচূড়, কৰ্কট, কুলীৰ, অহীশ্বৰ, নাগেশ, নাগেন্দ্ৰ, অহিৰাজ।

সাময়িক (TEMPORARY) ঃ অস্থায়ী, ক্ষন্তেকীয়া, ক্ষণস্থায়ী, সময়সিদ্ধ, প্ৰাপ্তকাল, প্ৰাসঙ্গিক, নিয়তকালিন, সময়ানুসাৰে, সময়ে-সময়ে, কালে-কালে, মুহূৰ্ত্তে-মুহূৰ্ত্তে, অচিৰকাল।

সামৰ্থ (ABILITY) ঃ যোগ্যতা, কৰ্মশক্তি, উপযুক্ততা, ক্ষমতা, দক্ষতা, শক্তি, শক্যতা, পটুতা, পাৰদৰ্শিতা, প্ৰৱণতা, প্ৰতিভা, নিপুণতা, বিজ্ঞতা, কাৰ্যজ্ঞান, বুদ্ধি-বৈভৱ, প্ৰভাৱ, বল, অধিকাৰ, আধিপত্য, প্ৰাবল্য, সামৰ্থ্যবৎ, সামৰ্থবান।

সামান্য (INSIGNIFICANT) ঃ সাধাৰণ, তুচ্ছ, অলপীয়া, ক্ষুদ্ৰ, ইতৰ, তাকৰ, অলপ, কম, অলপ-অচৰপ, অলপমান, তাকৰীয়া।

সাৰ (ESSENCE) ঃ শ্ৰেষ্ঠ, শ্ৰেষ্ঠাংশ, উত্তম, উৎকৃষ্ট, প্ৰকৃত, গূঢ়, মূল, মৰ্ম, পৰম, উৰ্বৰতা, সাৰগৰ্ভ, তাৎপৰ্য, সংক্ষেপ, সাৰাংশ, উৰ্বৰক, জাগ্ৰত, জাগৰিত, প্ৰবুদ্ধ, নিদ্ৰাভঙ্গ, প্ৰবোধন, প্ৰশস্ততম, তাত্বিক, যথাৰ্থ।

সাহস (BOLDNESS) ঃ সাহ, নিৰ্ভয়তা, নিৰ্ভীকতা, ভয়হীনতা, বীৰত্ব, দম্ভ, মনোবল, দুঃসাহস, দৃঢ়তা, সৎসাহস, সাহসিকতা, গৰ্ব, ধৃষ্টতা, পৌৰুষ, বীৰ্য, শৌৰ্য, প্ৰগল্‌ভত্ব।

সাহসী (BRAVE) ঃ সাহিয়াল, নিৰ্ভীক, নিঃশঙ্ক, দুঃসাহসী, সাহসিক, বীৰ, নিৰ্বিশঙ্ক, বীতভয়, পৰাক্ৰমী, বিক্ৰান্ত, নিৰ্ভয়, ধৃষ্ট, প্ৰগল্‌ভ।

সাহায্য (HELP) ঃ সহায়, সহযোগ, সহায়তা, পৃষ্ঠপোষকতা, সমৰ্থন, পৰিপোষন, সহযোগিতা, অনুকূলতা, সঙ্গদান, অৰ্থদান, উপকৰণ, উপকৃতি, উদ্ধাৰ, উপায়, অনুগ্ৰহ, আশ্ৰয়, পুৰস্কাৰ, প্ৰতিপালন, বৃত্তি।

সাহিত্য (LITERATURE) ঃ কাব্য-শাস্ত্ৰ, গদ্যপুথি, পদ্যপুথি, প্ৰবন্ধ, নাটক, কথা, গল্প, উপন্যাস, ৰম্যৰচনা, কবিতা, সমীক্ষা, ৰচনা, সমালোচনা, গ্ৰন্থ, শাস্ত্ৰ, বাঙ্ময়, সাৰস্বতা।

সাহিত্যিক (LITERATEUR) ঃ সাহিত্যবিষয়ক, সাহিত্যসেৱী, সাহিত্যস্ৰষ্টা, গ্ৰন্থকাৰ, লেখক, ৰচনাকাৰ, ৰচয়িতা, প্ৰণেতা, সংকলক, সংগ্ৰাহক, সংকলয়িতা, নাট্যকাৰ, অনুবাদক, সমালোচক, আলোচক, সমীক্ষক, প্ৰাবন্ধিক,

উপন্যাসকাৰ, ঔপন্যাসিক, গল্পকাৰ, গাল্পিক, কথাকাৰ, গীতিকাৰ, কাব্যকাৰ, কথাশিল্পী, কথয়িতা, কবি, সম্পাদক।

সিংহ (LION) ঃ **পশুৰাজ, পশুপতি, কেশৰী, শাৰ্দুল, কণ্ঠীৰৱ, কৰিমাচল, পঞ্চনখ, পঞ্চশিখ, পঞ্চাস্য, পাৰীন্দ্ৰ, দ্বিৰদান্তক, মহানাদ, মৃগদ্বিষ, কলংকষ, মৃগৰাজ, মৃগৰিপু, মৃগপাত, হৰ্যক্ষ, ৰক্তজিহ্ব, মৃগেন্দ্ৰ, শ্বেতপিঙ্গল, হৰি, শৈলাট।**

সীতা (SITA) ঃ জানকী, পাৰ্থিৱী, অযোনিজা, মৈথিলী, ভূসুতা, যোজনগন্ধা, লাক্ষকী, বৈদেহী, ৰাঘৱপ্ৰিয়া, ভূপুত্ৰী, ধৰণীসুতা, ঈষা।

সীমা (BORDER) ঃ প্ৰান্তভাগ, চৌহদ, প্ৰান্ত, হদ, চাৰিসীমা, শেষসীমা, সীমান্ত, সীমান্তবৰ্ত্তী, সীমাৰেখা, পৰিসীমা, পৰিধি, পৰ্যৱসান, ঘেৰ, বেষ্টন, সীমনা, বেৰ, আয়তন, অৱসান, পৰ্যৱসান, অন্ত, কূল, তট, অঞ্চল।

সুখ (HAPPINESS) ঃ সম্পদ, আনন্দ, তৃপ্তি, স্বচ্ছলতা, হৰ্ষ, আহ্লাদ, উল্লাস, পৰিতৃপ্তি, হৰ্ষোল্লাস, মজা, আমোদ, প্ৰমোদ, বিনোদ, সন্তোষ, সন্তুষ্টি, তুষ্টি, মৌজ, সৌখ্য, ক্ষেম।

সুগন্ধ (FRAGRANCE) ঃ সুঘ্ৰাণ, সুৰভি, সুবাস, গন্ধ, সৌৰভ্য, পৰিমল, গোন্ধ, গান্ধিক, গন্ধদ্ৰব্য, বাচ, বাচ্‌না, সৌগন্ধ, সুগন্ধি।

সুন্দৰ (HANDSOME) ঃ ধুনীয়া, উত্তম, মনোহৰ, চাৰু, সুচাৰু, কান্ত, সুকুমাৰ, নিখুঁত, সুকান্ত, সুৰম্য, সুষম, সুদৃশ্য, সুস্বাদু, সুসজ্জিত, সুদৰ্শন, সুগঠিত, সুজল, সুপুষ্ট, সুগোল, সুঠাম, ৰুচিৰ, ৰম্য, ৰাজিত, ৰমণীয়, নান্দনিক, নয়নাভিৰাম, ললিত, লাৱণ্যময়, শুদ্ধ, মনোৰম, মনোমোহন, মনোহৰ, মনোমোহক, মনোমুগ্ধকৰ, মধুৰ, চিত্তাকৰ্ষক, দৰ্শনীয়, পৰিষ্কৃত, শোভনীয়, শ্ৰীমন্ত, মঞ্জু, শ্ৰীময়, সুজন, উৎকৃষ্ট, মঞ্জুল, সৰ্বাংগসুন্দৰ।

সুন্দৰী (BEAUTIFUL) ঃ শুৱনী, ধুনীয়া, ৰূপৱতী, অপৰূপা, সুৰূপা, ৰূপহী, মনোৰমা, সুশ্ৰী, লাৱণ্যময়ী, লাৱণ্যৱতী, চাৰুমুখী, সুনয়না, শোভনা, সুস্মিতা, সুহাসিনী, মদালসা, পৰী, অপ্সৰা, বৰাননা, সুৰমা, ললিতা, মাধুৰী, বৰবৰ্ণনী, তিলোত্তমা, নিৰুপমা, অনুপমা, লাস্যময়ী, মনোমোহিনী, মনোহৰা, মোহিনী।

সুবিধা (CONVENIENT) ঃ সুযোগ, সুৰুঙা, সুবিধাজনক, উপায়, বন্দোবস্ত, আনুকূল্য, যোগাৰ, অৱসৰ, অৱকাশ, উচিত, উপযুক্ত, অনুকূল।

সূচনা (INDICATION) ঃ ইঙ্গিত, উল্লেখ, প্ৰস্তাৱনা, আৰম্ভণি, প্ৰাৰম্ভ, খবৰ, বিজ্ঞপ্তি, বিজ্ঞাপন, বিবৃতি, সন্ধান, ভূমিকা, অৱতৰণিকা, নিবেদন, নিদৰ্শন, চিহ্ন, লক্ষণ।

সূচীপত্ৰ (CONTENTS) ঃ সূচী, নিৰ্ঘণ্ট, তালিকা, পৃষ্ঠাংক, বিষয়সূচী, অনুক্ৰমণিকা, অনুক্ৰম, বিষয়ানুক্ৰম, সূচক, পৰ্য্যায়, তপচিল।

সূত্ৰ (THRED) ঃ সূতা, তন্তু, ৰচা, ৰচি, জৰি, ডোল, নগুণ, উপৱীত, যজ্ঞসূত্ৰ, তন্তী, ফিতা, ডোৰ, শুল্ব, ৰজ্জু, বন্ধনী, পাশ, দামা।

সূৰ্য্য (SUN) ঃ বেলি, আদিত্য, ৰবি, অৰ্ক, ভাস্কৰ, দিবাকৰ, ভানু, সৱিতা, মাৰ্তণ্ড, তপন, প্ৰভাকৰ, দিননাথ, দিনকৰ, মিহিৰ, বিৰিঞ্চি, অংশুমান, অৰুণ, দিনেশ, অংশুমালী, অংশুহস্ত, অৰ্হপতি, অহস্পতি, খমণি, গ্ৰহপতি, চিত্ৰভানু, জলতস্কৰ, তৰ্ষু, তৰণি, ত্ৰয়ীতনু, ত্বিষাংপতি, দিনমণি, দিনপ্ৰণী, দৃগধ্যক্ষ, দ্যুমণি, দ্বাদশাত্মা, পতংগ, পদ্মবন্ধু, প্ৰভাকৰ, ভাতু, ভগ, ভাস্বত, মৰীচি, মিত্ৰ, বিৰোচন, বিবস্বত, সপ্তাশ্ব, হংস, হৰিদশ্ব, বেদোদয়।

সূক্ষ্ম (DELICATE) ঃ পাতল, মিহি, সেৰেঙা, লঘু, কম, তৰল, চিকণ, তীক্ষ্ণ, সৰু, ক্ষুদ্ৰ, অলপ, অল্প, সামান্য, ক্ষীণ, পুংখানুপুংখ, সূক্ষ্মাতি, সূক্ষ্ম, শীৰ্ণ, কৃশ, কণিকা, সংকীৰ্ণ, সংকুচিত, অব্যাপক, স্বমতান্ধ, অনুদাৰমতি।

সৃষ্টি (CREATION) ঃ নিৰ্মাণ, সাজন, ৰচনা, জগৎ, ব্ৰহ্মাণ্ড, সৃজন, কৃতি, প্ৰকৃতি, উৎপাদন, ৰূপদান, বিশ্ব, নিসৰ্গ, উদ্ভাৱন, সৃজনশীলতা, চিত্ৰ, ভাস্কৰ্য্য, স্থাপত্য, সাহিত্য, জনন, উৎপত্তি, চৰাচৰ, উৎপাদিতবস্তু, উদ্ভৱ, ৰূপ।

সেৱক (DISCIPLE) ঃ উপাসক, আশ্ৰিত, ভৃত্য, শিষ্য, ভকত, অনুসৰণকাৰী, সেৱাকাৰী, অৱলম্বনকাৰী, চাকৰ, অনুচৰ, পৰিচাৰক, কৰ্মচাৰী, আমোলা, শ্ৰমিক, শ্ৰমজীৱী, চাকৰিয়াল, বেতনভোগী, পূজক, শুশ্ৰূষাকাৰী, সহকাৰী, অৱলম্বী, উপজীৱী, ভক্ত, আৰাধক।

সেৱা (HOMAGE) ঃ পূজা, ভক্তি, প্ৰণাম, উপাসনা, শুশ্ৰূষা, পৰিচৰ্য্যা, যত্ন, সাহায্য, শুশ্ৰূষণা, পৰোপকাৰ, পৰিশ্ৰম, আদৰ, তত্বাৱধান, পূজন, আৰাধনা, সম্পাদনা, পালন, দেখা-শুনা, চোৱা-চিতা, অভ্যৰ্চনা, অৰ্চনা, অভিবন্দনা।

সোণ (GOLD) ঃ সোণা, স্বৰ্ণ, সুবৰ্ণ, হেমা, হিৰণ্য, হিৰণ, হাটক, ঔজস্, কনক,

কৰ্বুৰ, কাঞ্চন, কাৰ্তস্বৰ, গাংগেয়, গাৰুড়, গৈৰিক, নিষ্ক, অগ্নিভ, অগ্নিবীজ, অগ্নিবীৰ্য, অগ্নিৰেতঃ, মহাধাতু, চামীকৰ, কলধুত, ৰুক্ম, পিঞ্জন, পুৰট, অকুপ্য, শাতকুম্ভ, মহাৰজত, দ্ৰবিণ, জাতৰূপ, জাম্বুনদ, তপনীয়, তাৰ্মৰস. তাৰজীৱন, দাক্ষায়ন, শুক্ৰ, ভৰ্মা, চন্দ্ৰ।

সৈন্য (SOLDIER) ঃ চিপাহী, সৈনিক, সৈন্যদল, শান্তিৰক্ষক, সেনা, যুজাৰু, ৰণুৱা, যোদ্ধা, জোৱান, কটক, প্ৰহৰী, সেনাদল, ফৌজ, সৈন্যবাহিনী, পাইক, সেনানী, সৈন্যদল, আয়ুধিক, স্কন্ধ, চমু, সেনাচৰ পতাকিনী, অনীক, পৃতনা।

সৌজন্য (COURTESY) ঃ ভদ্ৰতা, শিষ্টাচাৰ, দয়া, অনুগ্ৰহ, বদান্যতা, সাধুতা, দাক্ষিণ্য, আদৰ, সুশীলতা, ঔদাৰ্য, ত্যাগিতা।

স্তন (BREAST, [FEMALE]) ঃ পিয়াহ, কুচ, কুচকুম্ভ,বক্ষ, পয়োধৰ, বক্ষোজ, স্তনাগ্ৰ, স্তনবৃন্ত, কুচাগ্ৰ, বক্ষোৰূহ, মাতৃস্তন্য, স্তন্য, চুচুক, পিপ্পল, মেচক, বৃন্ত, কুচকলিকা, উৰজ, ঔধস্য, কুচফল, উৰসিজ, পয়োভাৰ, উৰসিৰুহ।

স্তৱ (HYMN) ঃ স্তুতি, স্তোত্ৰ, শ্লোক, দেৱপ্ৰশস্তি, প্ৰাৰ্থনা, ভজন, কীৰ্ত্তন, স্তুতিগীত, প্ৰশস্তি, আবেদন, নিবেদন, আৰাধনা, উপাসনা, পূজা, প্ৰশংসা, গুণবৰ্ণনা, শ্লাঘা, গাথা, গীত, সূক্ত।

স্ত্ৰী (WOMAN) ঃ তিৰোতা, পত্নী, নাৰী, ৰমণী, মহিলা, সংগিনী, মাইকী, দাৰ, দাৰা, ভাৰ্য্যা, জায়া, অৰ্দ্ধাঙ্গিনী, ধৰ্মপত্নী, কন্যা, কইনা, বধু, বোৱাৰী, ঘৈণী, গৃহিণী, ঘৰিণী, বল্লভা, দয়িতা, কলত্ৰ, শয্যাসংগিনী, সপত্নী, সধবা, বিধবা, কৰ্ত্ৰী, বেগম, বিবি, বল্লভী, পুৰনাৰী, অঙ্গনা, অবলা, প্ৰমদা, ললনা, বামা, সীমন্তিনী, কামিনী, ভামিনী, মত্তকাশিনী, বৰবৰ্ণিনী, বৰাৰোহা, কুলস্ত্ৰী, পতিব্ৰতা, সতী, সাধ্বী, অসতী, কুলটা, স্বৈৰিণী, পৰিচাৰিকা, দাসী।

স্থগিত (CEASED) ঃ প্ৰতিহত, প্ৰতিৰোধিত, প্ৰতিৰোধ, প্ৰতিবন্ধ, মূলতুবী, ক্ষান্ত, নিবৃত্ত, আবৃত, বাৰিত, ৰুদ্ধ, বন্ধ, বিৰাম, বিৰতি, বিশ্ৰান্তি, ভংগ, স্তম্ভন।

স্থান (PLACE) ঃ থলী, থল, ঠাই, স্থল, ঠিকনা, ভূতল, আস্থান, স্থিতি, মাটি, অৱস্থিতি, আধাৰ, আৱাস, ভূপৃষ্ঠ, ভূমি, জমি, গাওঁ, নগৰ, চুবুৰি, প্ৰান্তৰ, পৰগনা,ধৰণীতল, তালুক, মৌজা, জিলা, ৰাজ্য, এলাকা, মণ্ডপ, মুলুক, ভূমিতল, দেশ, নিবাস, পদ, ক্ষিতি, ক্ষেত্ৰ।

স্থাপন (PLACING) ঃ প্ৰতিষ্ঠা, আৰোহণ, স্থাপনা, থাপনা, নিবেশ, ন্যাস, বিন্যাস, সংস্থাপন, দৃঢ়।

স্থাৱৰ (IMMOVABLE) ঃ অচল, স্থিতিশীল, অচেতন, জড়, স্থিৰ, নিশ্চল, নিৰ্ধাৰিত, অলোল, দৃঢ়, নিৰ্বিকাৰ।

স্থায়ী (PERMANENT) ঃ স্থিতিশীল, চিৰকলীয়া, স্থিৰ, সুদৃঢ়, অবিচল, অপৰিবৰ্ত্তনীয়, অবিনশ্বৰ, নিত্য, শাশ্বত, বদ্ধমূল, বৰ্ত্তমান, বিদ্যমান, যুগমীয়া, দীৰ্ঘদিনীয়া, চিৰস্থায়ী, অক্ষয়, বিদ্যমান, ধ্ৰুৱ, নিশ্চল।

স্থিতি (EXISTENCE) ঃ অৱস্থান, অৱস্থা, অস্তিত্ব, স্থিৰতা, বিদ্যমানতা, পৰিস্থিতি, স্থান, সত্তা।

স্থিৰ (FIRM) ঃ ধীৰ, অচল, নিশ্চল, অলৰ, নিৰ্ধাৰিত, গহীন, গম্ভীৰ, নিশ্চিত, স্থায়ী, চিৰস্থায়ী, মজবুত, মজপুত, দৃঢ়, অবিচলিত, সুদৃঢ়, জড়, স্থাৱৰ, বদ্ধমূল, অটল, স্থিতিশীল, নিত্য, চিৰন্তন, অক্ষয়, অমৰ, নিষ্কম্প, নিস্পন্দ, নিস্তব্ধ, নিথৰ, শাশ্বত, গাঢ়, সুস্থিত, প্ৰতিষ্ঠিত, স্তিমিত, নিৰূঢ়।

স্থূল (FAT) ঃ শকত, মোটা, ভোটা, স্থূলবুদ্ধি, পুষ্ট, গা-ডাঙৰ, স্থূলকায়, পৃথুল, প্ৰকাণ্ড, মাংসল, ঘন, মেদস্বী, মেদুৰ, পীন, পীৱৰ।

স্নান (BATH) ঃ অৱগাহন, নিমজ্জন, অঙ্গমাৰ্জন, ধোৱা-পখলা, গা-ধোৱা, আপ্লৱ, উপস্পৰ্শন, ক্ষালন, প্ৰক্ষালন, ধাৱন, জিভা, বুৰা, ডুবা, তিতা, গোচল, স্নাপন।

স্নেহ (AFFECTION) ঃ চেনেহ, মৰম, আদৰ, প্ৰীতি, ভালপোৱা, দয়া, প্ৰেম, মমতা, দৰদ, আকৰ্ষণ, মোহ, আন্তৰিকতা, ব্যথা, বেথা, সমবেদনা, অনুৰাগ, সৌহাৰ্দ্য, অনুৰতি, সুকুমাৰতা, মৰ্ম।

স্পৰ্শ (TOUCH) ঃ পৰশ, স্পৰ্শন, সংস্পৰ্শ, সংযোগ, সম্পৰ্ক, সংসৰ্গ, সঞ্চৰণ, সঞ্চাৰ, সংক্ৰমণ, ছোৱন, অনুভূতি।

স্পষ্ট (CLEAR) ঃ পৰিস্ফুট, সুব্যক্ত, পৰিষ্কাৰ, জকজকীয়া, জলজল-পটপট, স্বচ্ছ, নিৰ্মল, উজ্জ্বল, জলজল, ব্যক্ত, প্ৰকট, প্ৰাঞ্জল, প্ৰকাশ্য, খোলা-খুলি, ঢাকঢুকহীন, স্ফুট, প্ৰত্যক্ষ, অকৃত্ৰিম।

স্ফীত (ENLARGED) ঃ ফিকা, উখহা, ওফোন্দা, বৃদ্ধি, বিস্তাৰ, বৰ্ধন, উন্নত, ফুলা, জোলা।

স্ফূৰ্ত্তি (JOY) ঃ আনন্দ, ৰং-তামাছা, ৰং-ধেমালি, ৰং, উৎফুল্লতা, অত্যুৎসাহ, হৰ্ষ; উল্লাস, আহ্লাদ, প্ৰমোদ, সুখ, বিনোদ, বিলাস।

স্ব (SELF) ঃ স্বয়ং, নিজৰ, আপোন, স্বীয়, স্বকীয়, স্বকৃত, স্বগত, স্বচেষ্টা, আত্ম, আত্মগৰ্ব, আত্মগোপন, আত্মঘাতী, আত্মগৌৰব, আত্মজীৱনী, আত্মনিৰ্ভৰ, আত্মীয়।

স্বচ্ছ (TRANSPARENT) ঃ নিৰ্মল, ফট্‌ফটীয়া, মিহি, সৰল, স্পষ্ট, পবিত্ৰ, শুচি, বিমল, শুদ্ধ, অকল্মষ, নিৰ্দোষ, দৃষ্টিভেদ্য, পৰিষ্কাৰ, চফা।

স্বজন (KINSMAN) ঃ জ্ঞাতি, কুটুম, কুটুম্ব, আত্মীয়-কুটুম্ব, আত্মীয়ব্যক্তি, আত্মীয়স্বজন, বন্ধু, বান্ধৱ, সন্তান, সন্ততি, সহোদৰ, সম্বন্ধী, পৰিজন, বৈমাত্ৰেয়, মিতিৰ, মিত্ৰ, সুহৃদ, ইষ্ট, ইষ্ট-গুৰু, বন্ধু-বান্ধৱ, ভাই-ভাগী, ভাই-ককাই, বাই-ভনী, গোত্ৰজ, সগোত্ৰ, সপ্ৰবৰ।

স্বতন্ত্ৰ (INDEPENDENT) ঃ স্বাধীন, অপৰতন্ত্ৰ, অদ্বিতীয়, স্বেচ্ছা, অনধীন, আত্মতন্ত্ৰ, নিৰপেক্ষ, স্বৈৰ, অবশ, অনিয়ন্ত্ৰণ, স্বায়ত্ত।

স্বদেশ (NATIVE-LAND) ঃ মাতৃভূমি, স্বৰাজ্য, জন্মভূমি, নিজ-দেশ, দেশ, দেশমাতৃকা, দেশাচাৰ, জন্মস্থান।

স্বপ্ন (DREAM) ঃ সপোন, সমাজিক, কল্পনা, মানস-দৃশ্য, স্বাপ, স্বপ্নাদেশ স্বপ্নাৱিষ্ট।

স্বভাৱ (NATURE) ঃ প্ৰকৃতি, নিসৰ্গ, স্বৰূপ, গুণ, ধৰ্ম, আচৰণ, প্ৰৱণতা, বিশিষ্টতা, বৈশিষ্ট, প্ৰবৃত্তি, চৰিত্ৰ, চাল-চলন, ভাৱ, বৃত্তি, লক্ষণ, স্বালক্ষণ্য, শীল।

স্বৰূপ (REAL) ঃ সত্য, যথাৰ্থ, সঁচা, তুল্য, সদৃশ, বাস্তৱিক।

স্বৰ্গ (HEAVEN) ঃ দেৱলোক, স্বৰ্গৰাজ্য, স্বৰ্গলোক, সৰগ, বৈকুণ্ঠ, গোলোকধাম, মোক্ষধাম, দেৱভূমি, বৈকুণ্ঠধাম, স্বৰ্গধাম, আকাশ, পৰলোক, পৰপাৰ, দ্যু, দিব্যলোক, দিব্যবাম, স্বাৰাজ্য, নিত্যধাম, দীপ্তক, ঋভুক্ষ, ত্ৰিদিব, উৰ্দ্ধভূৱন, অমৃতলোক, সুখাধাৰ, অমৰ্ত্যলোক, সুৰালয়, অমৰ্ত্যভৱন, ত্ৰিদশালয়, ত্ৰিদিব, ত্ৰিবিষ্টপ, সৌৰিক, সৌৰিভ, সুৰাবাস, শত্ৰসদন, মেৰুশৃঙ্গ, মেৰুপৃষ্ঠ, ভৌগভূমি, দ্যৌ।

স্বাদ (TASTE) ঃ সোৱাদ, আস্বাদ, আস্বাদন, আহ্লাদক, জুতি, ৰুচি, মিষ্টতা, ৰস, ৰসানুভৱ, স্বাদুতা, স্বাদন, মধুৰ, মিষ্ট, উপাদেয়, সুৰস, মনোহৰ।

স্বাধীন (INDEPENDENT) ঃ স্বতন্ত্ৰ, স্ববশ, স্বচ্ছন্দ, স্বায়ত্ব, স্বাৱলম্বী, স্বৈৰ, আত্মবশ, আত্মতন্ত্ৰ, অবাধ, অনিয়ন্ত্ৰিত, অনন্যপৰ, অনধীন, অপৰতন্ত্ৰ, অবদ্ধ, অপক্ষপাতী, অপ্ৰতিহত, বাধাহীন, মুক্ত, নিৰপেক্ষ, নিৰ্মুক্ত, বিমোচিত।

স্বামী (LORD) ঃ গৰাকী, গিৰীয়েক, প্ৰভু, অধিকাৰী, পতি, বৰ, গিৰিহঁত, গুৰু, ঈশ্বৰ, আৰ্যপুত্ৰ, মালিক, মৰদ, গৃহস্থ, গৃহ-পতি, গৃহ-স্বামী, ভৰ্ত্তা, পাণিগ্ৰাহ, অভিভাবক, কৰ্ত্তৃপক্ষ, পৃষ্ঠপোষক, ৰক্ষক, আচাৰ্য, কান্ত, পালক, নাথ, নায়ক, বল্লভ, প্ৰাণনাথ, প্ৰাণেশ্বৰ, উপযন্তা, প্ৰাণেশ, প্ৰাণকান্ত, অধিপতি, অধীশ, দয়িত, ধৰ্মপতি, ধৱ, পৰিণায়ক, পৰিণেতৃ, বৰয়িতৃ, পৈ, ভতাৰ।

স্বাৰ্থ (SELFISHNESS) ঃ আত্মপূজা, আত্মপ্ৰীতি, অনুদাৰতা, স্বাৰ্থপৰতা, স্বাৰ্থান্বেষণ, স্বাৰ্থ-ভক্তি, স্বজনপ্ৰীতি, সুবিধাবাদ, সংকীৰ্ণতা, উদ্দেশ্য, প্ৰয়োজন।

স্বাস্থ্য (HEALTH) ঃ সুস্থতা, আৰোগ্য, নিৰোগ, নিৰোগিতা, নীৰোগতা, সুস্থাৱস্থা, পুষ্টি, স্বস্তি, অনাময়, অৰোগিতা, কুশল, ৰোগশূন্যতা, ব্যাধিশূন্যতা, ৰোগহীনতা।

স্বীকাৰ (CONFESSION) ঃ অঙ্গীকাৰ, প্ৰতিজ্ঞা, সম্মতি, সমৰ্থন, শপত, বচন, অনুজ্ঞা, প্ৰকটন, স্থাপন, অভ্যুপসম।

স্বীয় (OWN) ঃ নিজা, আপোন, স্বকীয়, নিজৰ, নিজ, স্বক, ব্যক্তিগত, ব্যক্তিস্থিত।

স্মৰণ (REMEMBRANCE) ঃ সোঁৱৰণ, স্মৃতি, ধ্যান, চিন্তন, মনন, মুখস্থ, স্মৃতিচাৰণ, স্মৃতিশক্তি, অবিস্মৰণ, পূৰ্বকথা, ধীশক্তি।

[হ]

হক (REAL) ঃ সঁচা, সত্য, যথাৰ্থ, ন্যায্যতা, স্বত্ব, অধিকাৰ, ঔচিত্য, তত্ত্ব, তথ্য, অপক্ষপাত, তাত্ত্বিক, বাস্তৱিক।

হজম (DIGESTION) ঃ পৰিপাক, জীৰ্ণকৰণ, পক্তি, পচন, পাক।

হজমী (DIGESTIVE) ঃ জীৰ্ণকাৰী হজমকাৰক, অগ্নিবৰ্দ্ধক, ক্ষুধাবৰ্দ্ধক, পাচক, পাচন, জীৰ্ণ।

হঠাৎ (SUDDENLY) ঃ হঠাতে, হঠাৎকাৰে, অতৰ্কিতে, আকস্মিকভাৱে, অকস্মাৎ, দৈবাৎ, সোনকালে, ততালিকে, অপ্ৰত্যাশিতভাৱে, আচম্বিতে, অলক্ষিতে, দৈৱক্ৰমে, দৈবযোগে, সহসা।

হত (KILLED) ঃ মৃত, নাশপ্ৰাপ্ত, নিহত, খতম, শেষ, অন্ত, প্ৰাণান্তক, নিঃশেষ লুপ্ত, বিহীন, প্ৰাণহৰ, বিনষ্ট।

হত্যা (MURDER) ঃ নিধন, বধ, প্ৰাণনাশ, হনন, ছেদন, কাটন, বিনাশ, খুন, মাৰণ, সংহৰণ, সংহাৰ, ঘাতক, বলি, মেধ, চিকাৰ, হালাল, জবই, বলিদান, শিৰচ্ছেদ, মুণ্ডপাত, মুণ্ডকাট, প্ৰমাথ, স্ববধ, আত্মহত্যা, স্বেচ্ছামৃত্যু, সহমৰণ, আত্মাহুতি, সতীদাহ, নিবৰ্হণ, আলম্ভ, পৰ্যাস, প্ৰাণঘাতন, ক্ষণন, ব্যাপাদন।

হত্যাকাৰী (MURDERER) ঃ মাৰোঁতা, সংহৰ্তা, বধোঁতা, প্ৰাণলওঁতা, আততায়ী, ঘাতক, ঘাতকী, ঘাতুক, ঘাতী, হন্তা, বধকাৰী, বধক, ব্যাধ, বধী, সংহাৰক, নিহন্তা, নিষাদ, অপঘাতক, অপঘাতী, আততায়ী, বিনাশক, মাৰক, চণ্ডাল, নৰঘাতক, হন্তৃ, নিসুদক।

হনুমান (HANUMAN) ঃ হনুমন্ত, হনুমৎ, বায়ুসুত, মাৰুতি, মৰুত্বৎ, মৰুৎপুত্ৰ, কপীন্দ্ৰ, আনিলি, আঞ্জন, আঞ্জনেয়।

হৰণ (THEFT) ঃ লুণ্ঠন, চুৰি, দূৰীকৰণ, নাশন, মোচন, অপসাৰণ, আকৰ্ষণ, অপহৰণ, বলাৎকাৰ, বিশ্লেষ, চৌৰ্য, স্তেয়।

হস্ত (HAND) ঃ হাত, কৰ, বাহু, পাণি, ভুজ, পঞ্চশাখ, শয়, অৰত্নি, কিষ্কু।

হস্তগত (OBTAINED) ঃ অধিকৃত, প্ৰাপ্ত, আয়ত্ত, সিদ্ধ, সম্পন্ন, সফল, হাচিল।

হৰিণ (DEER) ঃ হৰিণা, হৰিণী, পহু, মৃগ, কুৰংগ, কুৰংগম সাৰংগ, কুৰংগক, কুৰংগী, কুৰংগিণী, ময়ু, এণ, সুনয়ন, ঋষ্য, কৃষ্ণসাৰ, পৃষত, প্লাৱী, মৰুক, ৰিষ্য, ৰুৰু, বনন।

হাড় (BONE) ঃ অস্থি, কঙ্কাল, অস্থিপঞ্জৰ, আঢ়িক, কৰ্কৰ, কীকস, কুল্য, মজ্জাকৰ, মেদস্তেজ।

হাতী (ELEPHANT) ঃ হস্তী, কৰী, গজ, কুঞ্জৰ, স্তাম্ভৰম, দ্বিৰদ, দ্বিপ, মাতঙ্গিনী, ইভ, কম্বু, কুম্ভী, ৰদনী, কৰেণু, কুথী, গৰ্জ, দন্তী, দন্তাবল, পুষ্কৰী, নগ, ক্ষুদ্ৰাক্ষ, নাগ, মতঙ্গজ, মহাকায়, পিল, মহামৃগ, মাতঙ্গ, ৰদী, বাৰণ, শুণ্ডাল, শুণ্ডী, শূৰ্পকৰ্ণ, সামজ, সিন্ধুৰ, স্তম্বেৰম, মথনা,

দঁতাল, মাখুন্দী, গনেশ, চাৰাল, কিৰিঙা।

হাৰ (DEFEAT) ঃ পৰাজয়, ব্যৰ্থতা, অকৃতকাৰ্য্যতা, পৰাভৱ, পৰাভূত, পৰিভৱ, নিষ্ফলীকৰণ, অপ্ৰাপ্তি, অসিদ্ধি।

হাৰাশাস্তি (HARASSMENT) ঃ হাইৰাণ, ক্লেশ, খেদ, পীড়া, সন্তাপ, উদ্বেগ, বিভক্ত, শ্ৰান্ত।

হাঁহ (GOOSE) ঃ হংস, নীলাভ, ঢামৰা, চক্ৰাংগ, বক্ৰাংগ, শ্বেতচ্ছদ, মৰাল, সিতপক্ষ, হংসী, হংসিক, কাৰণ্ডৱ, ক্ষীৰাশ, ৰাজহংস, স্বেতগৰুৎ, কলহংস, কাদম্ব, বৰটা, বৰালা।

হাঁহি (LAUGHTER) ঃ হাস্য, হাস, হসন, স্মিতহাস্য, মিচিকিয়া হাঁহি, মিচিকিওৱা, অট্টহাস্য, উপহাস, কৌতুক, হস, হসিত, হাসিকা, ঘৰ্ঘৰ, মিচিকনি, কাঠহাঁহি, মন্দহাস্য, প্ৰসন্নদৰ্শন।

হাতীপটি (GALAXY) ঃ নক্ষত্ৰপুঞ্জ, নীহাৰিকা, নক্ষত্ৰবীথি, দেৱযান, দুগ্ধসৰণি, দ্বীপবিশ্ব, হৰিতালিকা, অমৰমাৰ্গ, অজবীথি, আকাশীগংগা, আকাশগংগা, আকাশসৰিৎ, ছায়াপথ, মন্দাকিনী, সুৰনদী, তেজস্বিজনমণ্ডল।

হিংসা (ENVY) ঃ ঈৰ্ষা, খিয়াল বৈৰিতা, অপকাৰ, হিংসন, পীড়ন, পৰশ্ৰীকাতৰতা, নিৰ্যাতন, নিৰ্যাতনা, উৎপীড়ন, প্ৰতিহিংসা, নিগ্ৰহ, লাঞ্ছনা, অহিতেচ্ছা, অনৰ্থেচ্ছা, দ্ৰোহ, দ্বেষ, অভিদ্ৰোহ, অসূয়া, অভ্যসূয়া।

হিংস্ৰ (MALICIOUS) ঃ নিষ্ঠুৰ, নৃশংস, ক্ৰূৰ, ক্ৰুদ্ধ, ক্ৰোধান্ধ, ৰুষ্ট, কুপিত, হিংসুক, ক্ৰোধী, ৰাগী, খঙাল, হিংসালু, হানিকৰ, ঘাতুক।

হিচাপ (ACCOUNT) ঃ হিছাপ, লেখ, গণনা, জমা-খৰচ, মূল্যায়ন, বৃত্তান্ত, গণন, নিৰ্দ্ধাৰণ, মূল্যাংকন, বিচাৰ, মূল্যায়ন, মাপ, হিছাপ-নিকাছ, আয়-ব্যয়, জমা-খৰচ, দৰ-দাম, খতিয়ান, বিৱৰণ।

হিত (WELFARE) ঃ মঙ্গল, কুশল, শুভ, উপকাৰ, কল্যাণ, সহায়, শ্ৰেয়ঃ, অনুগ্ৰহ, ফলপ্ৰদ, হিতাৱহ।

হিমন্ত (COURAGE) ঃ সাহস, বীৰত্ব, নিৰ্ভয়তা, মনোবল, দৃঢ়তা, শৌৰ্য্য, উদ্যম, বিশ্বাস, সাহসিকতা, সৎসাহস, দুঃসাহস, হিম্মত, পৌৰুষ, বীৰ্য, ধৈৰ্য, শূৰ।

হীন (INFERIOR) ঃ নিকৃষ্ট, নীচ, অধম, দৰিদ্ৰ, নিম্ন, জঘন্য, অশিষ্ট, গ্ৰাম্য,

অধস্তন, অনুচ্চ, অপকৃষ্ট, কদৰ্য, কুৎসিত, ক্ষুদ্ৰ, তুচ্ছ, দীন, অনুত্তম, গৌণ, ন্যূন, অপ্ৰধান, সদোষ।

হুঁটা (ROUGH) ঃ কৰ্কশ, কঠুৱা, অমাৰ্জিত, অশিষ্ট, নিসিজা, অবুজন, আমঠ, নোকোমলা, অসিদ্ধ, অসংস্কৃত, অপৰিণত, ৰুক্ষ।

হুলস্থূল (DISTURBANCE) ঃ গোলমাল, তোলপাৰ, কোলাহল, কোৰ্হাল, উতৰোল, হৈ-চৈ, চিঞৰ-বাখৰ, আকুলতা, ক্ষোভ, সংক্ষোভ, বিপ্লৱ।

হৃদয় (HEART) ঃ কলিজা, হিয়াজালী, হৃদযন্ত্ৰ, হিয়া, হৃৎস্পন্দন, অলিন্দ, নিলয়, অন্তঃকৰণ, চিত্ত, মন, বক্ষ, মানস, আমঠু।

হেমাহি (DILATORINESS) ঃ হেলা, এলাহ, হামাহি, বিলম্ব, লেহেম, পলম, গহৰি, আলস্য, অনিচ্ছা, নিৰুৎসাহ, দীৰ্ঘসূত্ৰতা, মন্দতা, মন্থৰতা, অমনোযোগিতা।

হোৰ (REVENGE) ঃ প্ৰতিশোধ, পোটক, ক্ষতিপূৰণ, প্ৰতিফল, প্ৰতিহিংসা, প্ৰতিদ্ৰোহ, জিঘাংসা, প্ৰতিক্ৰিয়া, প্ৰতিনিৰ্যাতন।

হ্ৰস্ব (SHORT) ঃ চুটি, চাপৰ, চমু, সংক্ষিপ্ত, খৰ্ব, ক্ষুদ্ৰ, অদীৰ্ঘ, অনায়ত, বামন, লঘু, অবিস্তীৰ্ণ, হ্ৰস্বকায়, হ্ৰস্বস্বৰ।

হ্ৰাস (DIMINUTION) ঃ ক্ষয়, ন্যূনতা, অপচয়, খৰ্বতা, সংক্ষেপ, সংকোচন, প্ৰশমন, পতন, অৱনতি, অৱক্ষয়, লাঘৱ, হানি, নাশ, ক্ষতি, অল্পতা।

[ক্ষ]

ক্ষণ (MOMENT) ঃ ক্ষন্তেক, মুহূৰ্ত, নিমিষ, নিমেষ, চকুপচাৰ, পলক, ক্ষণিক, মাত্ৰা, তাৎক্ষণিকতা, সুযোগ, যোগ্যকাল, অৱকাশ।

ক্ষণস্থায়ী (MOMENTARY) ঃ ক্ষণিক, ক্ষয়িষ্ণু, অস্থায়ী, অচিৰস্থায়ী, সাময়িক, নশ্বৰ, ভংগুৰ, অনিত্য, নৈমিষ, মৌহূৰ্তিক।

ক্ষতি (HARM) ঃ ক্ষয়, অনিষ্ট, লোকচান, ক্ষতিগ্ৰস্ত, বাধা, হানি, নাশ, ক্ষতিপূৰণ, অপকাৰ, হিংসা, পীড়া, ভ্ৰংশ, অপচয়, অপায়, ধ্বংস, হৰকত, পৰালি, ভৰণি।

ক্ষমতা (POWER) ঃ শক্তি, সামৰ্থ, বল, যোগ্যতা, প্ৰভাৱ, আধিপত্য, প্ৰাবল্য, বুদ্ধি-বৈভব।

ক্ষমা (FORGIVENESS) ঃ সহ্য, সহন, দোষ-মাৰ্জনা, দোষ-মৰ্ষণ, মাৰ্জনা, সহিষ্ণুতা, মাফ, অনুকম্পা, অনুগ্ৰহ, কৃপা, ক্ষমাভিক্ষা, ক্ষমাপ্ৰাৰ্থনা, অব্যাহতি, ৰেহাই, ক্ষান্তি, সহনশীলতা, তিতিক্ষা, মৰিষণ, মৰ্ষণ।

ক্ষীৰ (MILK) ঃ গাখীৰ, দুগ্ধ, স্তন্য, দুধ, উধন্য, গোৰস, গব্য, পীয়ূষ, ঘাৰোষঞ, পয়স, জীৱনীয়।

ক্ষুণ্ণ (GRIEVED) ঃ দুঃখিত, ক্ৰোধান্বিত, নষ্ট, খেদযুক্ত, বাধাপ্ৰাপ্ত, অনুতপ্ত, পৰিতপ্ত, শোকাভিভূত।

ক্ষুদ্ৰ (TINY) ঃ সৰু, হ্ৰস্ব, চুটি, হীন, কৃশ, ক্ষীণ, সংক্ষিপ্ত, সামান্য, অলপীয়া, তাকৰীয়, অনুমাত্ৰ, নামমাত্ৰ, নাউমান, এধানমান, কিয়দংশ, কিতি, কিতিমান, যৎসামান্য, অত্যল্প, সূক্ষ্ম, অতিলঘু, তুচ্ছ, নিকৃষ্ট।

ক্ষুধা (APPETITE) ঃ ভোক, বুভুক্ষা, ইচ্ছা, হেপাহ, অন্নলিপ্সা, ভোজনেচ্ছা, ভোজনাভিলাষ, অশনা, অশনায়া, অশিশষা, জিঘৎসা।

ক্ষুব্ধ (AGITATED) ঃ দুঃখিত, বিচলিত, চিন্তাকুল, আলোড়িত, আন্দোলিত, বিতুষ্ট, ক্ৰোধান্বিত, ব্যাকুল, অনুতপ্ত, অশান্ত, উদ্বিগ্ন, ব্যগ্ৰ, ভীত।

ক্ষেত্ৰ (FIELD) ঃ স্থান, ঠাই, পথাৰ, খেতিমাটি, অৱস্থা, ক্ষেত্ৰভূমি, পূণ্যস্থান, স্থল, ক্ষিতি, পৃথ্বী, ভূমি, পৃষ্ঠভাগ।

ক্ষেম (PROPITIOUS) ঃ কল্যাণ, কুশল, মঙ্গল, শুভ, ভদ্ৰ, সমৃদ্ধি, ইষ্ট, ৰক্ষা, হিত, শিৱ, অনুকুল, প্ৰসন্ন, অনুগ্ৰহপৰ, শ্ৰেয়ঃ।

ক্ষোভ (ANXIETY) ঃ ক্ৰোধ, খং, অশান্তি, আলোড়ন, অস্থিৰতা, উদ্বেগ, উগুল-থুগুল, মনস্তাপ, ব্যগ্ৰতা, চিন্তা, ঔৎসুক্য, সন্দেহ, সম্মোহ, খেদ, ব্যাকুলতা, চাঞ্চল্য, অসন্তোষ,

ক্ষৌণী (EARTH) ঃ পৃথিৱী, ধৰণী, ধৰিত্ৰী, ধৰা, অৱণী, মহী, মেদিনী, বসুমতী।

—০০০০—